

Številka dokumenta: 007-3/2016/1

OSNUTEK

ZAKONA O VARSTVU PRED IONIZIRAJOČIMI SEVANJI IN JEDRSKI VARNOSTI

(ZVISJV-1)

Temeljni razlog za novi zakon so spremembe, potrebne zaradi prenosa določil Direktive sveta 2013/59/Euratom, znan kot BSS (Basic Safety Standards) direktiva. Poleg te direktive z novim zakonom prenašamo tudi nekaj določil direktive o jedrski varnosti in direktive o ravnanju z radioaktivnimi odpadki. Pri pripravi osnutka smo v največji možni meri sledili besedilu sedaj veljavnega zakona.

V besedilu so za lažje razumevanje vključene sprotne opombe s sklici na ustrezne člene direktiv:

- 2013/59/Euratom o temeljnih standardih varstva pred sevanji (BSS),
- 2009/71/Euratom in 2014/87/Euratom o jedrski varnosti (NSD),
- 2011/70/Euratom (RW&SF).

Ko bo zakon sprejet in objavljen, teh sprotnih opomb ne bo. Bomo pa objavili preglednico (TOC), iz katere bo možno enostavno razbrati kako so bile posamezne določbe direktiv prenesene v našo zakonodajo. Marsikatera bo prenesena v podzakonske akte, ne v zakon.

Pripravili Uprava RS za jedrsko varnost (MOP) in Uprava RS za varstvo pred sevanji (MZ)
oktobra 2016.

KAZALO

<u>1.</u>	<u>SPLOŠNE DOLOČBE</u>	8
1.	<u>člen (namen in vsebina zakona)</u>	8
2.	<u>člen (izključitev veljavnosti)</u>	9
3.	<u>člen (izrazi)</u>	9
4.	<u>člen (načela zakona)</u>	23
5.	<u>člen (mednarodno sodelovanje)</u>	25
6.	<u>člen (strokovna sveta)</u>	27
7.	<u>člen (naloge strokovnih svetov)</u>	27
8.	<u>člen (javnost podatkov)</u>	28
9.	<u>člen (varstvo in hramba dokumentarnega gradiva)</u>	29
10.	<u>člen (izvajanje sevalne dejavnosti ali uporaba virov sevanja brez dovoljenj)</u>	29
11.	<u>člen (stavka)</u>	30
12.	<u>člen (posebni delovni pogoji)</u>	30
13.	<u>člen (pristojnost za izvajanje nalog v zvezi z opravljanjem reguliranih poklicev za državljanke držav pogodbenic)</u>	31
14.	<u>člen (stalno opravljanje reguliranih poklicev za državljanke držav pogodbenic)</u>	31
15.	<u>člen (občasno opravljanje reguliranih poklicev za državljanke držav pogodbenic)</u>	32
<u>2.</u>	<u>IZVAJANJE SEVALNIH DEJAVNOSTI</u>	33
<u>2.1</u>	<u>Priglasitev namere o izvajanju sevalne dejavnosti in uporabi vira sevanja</u>	33
16.	<u>člen (priglasitev namere)</u>	33
17.	<u>člen (vsebinska priglasitve namere)</u>	36
<u>2.2</u>	<u>Izvajanje sevalne dejavnosti</u>	37
18.	<u>člen (registracija ali izdaja dovoljenja za izvajanje sevalne dejavnosti)</u>	37
19.	<u>člen (vloga za registracijo sevalne dejavnosti)</u>	39
20.	<u>člen (vloga za pridobitev dovoljenja za izvajanje sevalne dejavnosti)</u>	39
<u>2.3</u>	<u>Uporaba virov sevanja</u>	40
21.	<u>člen (vpis v register in dovoljenje za uporabo vira sevanja)</u>	40
22.	<u>člen (vloga za vpis v register virov sevanja)</u>	40
23.	<u>člen (vloga za pridobitev dovoljenja za uporabo vira sevanja)</u>	41
24.	<u>člen (opustitev nadzora nad radioaktivno snovjo)</u>	41
25.	<u>člen (prepovedi)</u>	41
26.	<u>člen (iskanje virov neznanega izvora)</u>	42
<u>3.</u>	<u>VARSTVO LJUDI PRED IONIZIRAJOČIMI SEVANJI</u>	43
<u>3.1</u>	<u>Splošna načela</u>	43
27.	<u>člen (splošno načelo)</u>	43
28.	<u>člen (odgovornosti)</u>	44
29.	<u>člen (ukrepi varstva pred sevanji)</u>	45
30.	<u>člen (predpisi v zvezi z uporabo vira sevanja)</u>	48
<u>3.2</u>	<u>Upravičenost</u>	49

31.	<u>člen (upravičenost sevalne dejavnosti)</u>	49
32.	<u>člen (ocena upravičenosti izvajanja sevalne dejavnosti)</u>	49
33.	<u>člen (upravičenost dejavnosti, ki vključuje predmete splošne rabe)</u>	50
34.	<u>člen (upravičenost izpostavljenosti zaradi nemedicinskega slikanja)</u>	51
3.3	<u>Mejne doze in referenčni nivoji</u>	52
35.	<u>člen (mejne doze)</u>	52
36.	<u>člen (dozne ograde)</u>	53
37.	<u>člen (referenčni nivoji)</u>	54
38.	<u>člen (varstvo mladoletnih, nosečnic in doječih žensk)</u>	54
39.	<u>člen (opravljanje izjemnih nalog)</u>	55
3.4	<u>Ocena in zagotavljanje varstva pred sevanji</u>	56
40.	<u>člen (ocena varstva pred sevanji)</u>	56
41.	<u>člen (pregled in sprememba ocene varstva pred sevanji)</u>	57
42.	<u>člen (pooblaščen izvedenci varstva pred sevanji)</u>	58
43.	<u>člen (pridobitev pooblastila za izvedenca varstva pred sevanji)</u>	59
44.	<u>člen (nadzorovana in opazovana območja)</u>	61
45.	<u>člen (ugotavljanje osebne izpostavljenosti delavcev)</u>	63
46.	<u>člen (pooblaščen izvajalci dozimetrije)</u>	63
47.	<u>člen (izvajanje dozimetrije)</u>	64
48.	<u>člen (podatki o izpostavljenosti delavcev)</u>	65
49.	<u>člen (zbirke podatkov o osebnih dozah izpostavljenih delavcev)</u>	65
50.	<u>člen (osebna sevalna izkaznica)</u>	66
51.	<u>člen (organizacijska enota varstva pred sevanji)</u>	66
52.	<u>člen (odgovorna oseba za varstvo pred sevanji)</u>	67
53.	<u>člen (usposobljenost izvajalcev varstva pred sevanji)</u>	67
54.	<u>člen (varstvo delavcev zunanjega izvajalca)</u>	68
55.	<u>člen (razporeditev delavca in ugovor na razporeditev)</u>	70
3.5	<u>Zdravstveni nadzor izpostavljenih delavcev</u>	70
56.	<u>člen (zdravstveni nadzor izpostavljenih delavcev)</u>	70
57.	<u>člen (zdravstveni nadzor po prenehanju dela)</u>	71
58.	<u>člen (evidence zdravstvenega varstva izpostavljenih delavcev)</u>	72
59.	<u>člen (zahteva za presojo ocene zdravstvene delazmožnosti in odrejenih ukrepov zdravstvenega nadzora)</u>	72
60.	<u>člen (zdravstveni nadzor v primeru izrednega dogodka)</u>	72
3.5.1.	<u>Varstvo pred sevanji zaradi izpostavljenosti naravnim virom sevanja in v primerih obstoječe izpostavljenosti</u>	73
61.	<u>člen (izpostavljenost zaradi naravnih virov sevanja)</u>	73
62.	<u>člen (obstoječa izpostavljenost zaradi kontaminacije in izpostavljenost zaradi izvajanja dejavnosti)</u>	73
63.	<u>člen (ukrepi za zmanjšanje izpostavljenosti zaradi gradbenih materialov)</u>	74
64.	<u>člen (ukrepi za zmanjšanje izpostavljenosti delavcev in posameznikov iz prebivalstva)</u>	75
65.	<u>člen (izpostavljenost radonu)</u>	76
66.	<u>člen (meritve radona na delovnih mestih)</u>	77

67.	<u>člen (ukrepi v primeru povišanih koncentracij radona)</u>	77
68.	<u>člen (ukrepi varstva izpostavljenih delavcev)</u>	78
69.	<u>člen (novogradnje in rekonstrukcija objektov)</u>	78
70.	<u>člen (pooblaščen izvajalci meritev radona)</u>	79
71.	<u>člen (zbirka podatkov o meritvah radona)</u>	79
72.	<u>člen (nacionalni radonski program)</u>	80
73.	<u>člen (izpostavljenost toronu)</u>	82
3.5.2.	<u>Izpostavljenost v zdravstvene namene</u>	82
74.	<u>člen (izpostavljenost v zdravstvene namene)</u>	82
75.	<u>člen (pogoji za izvedbo radiološkega posega)</u>	83
76.	<u>člen (program radioloških posegov)</u>	84
77.	<u>člen (pooblaščen izvedenci medicinske fizike)</u>	85
78.	<u>člen (ocenjevanje in preverjanje radioloških posegov)</u>	86
79.	<u>člen (zbirke podatkov o dozah zaradi radioloških posegov)</u>	87
3.5.3.	<u>Poročilo o ocenah prejetih doz za prebivalstvo</u>	87
80.	<u>člen (poročilo o ocenah prejetih doz za prebivalstvo)</u>	87
4.	<u>SEVALNA IN JEDRSKA VARNOST</u>	89
4.1	<u>Razvrščanje objektov</u>	89
81.	<u>člen (razvrščanje objektov)</u>	89
82.	<u>člen (odločba o statusu objekta)</u>	89
4.2	<u>Zagotavljanje sevalne in jedrske varnosti</u>	89
83.	<u>člen (prepovedi in zagotavljanje varnosti objekta)</u>	89
84.	<u>člen (pooblaščen izvedenci za sevalno in jedrsko varnost)</u>	90
85.	<u>člen (pridobitev pooblastila za pooblaščenega izvedenca za sevalno in jedrsko varnost)</u>	90
86.	<u>člen (uporaba izkušenj obratovalnih dogodkov)</u>	91
87.	<u>člen (zagotovitev finančnih sredstev)</u>	91
88.	<u>člen (kvalifikacije delavcev)</u>	92
89.	<u>člen (sistem vodenja)</u>	93
90.	<u>člen (sistem vodenja organa, pristojnega za jedrsko varnost)</u>	94
4.3	<u>Posegi v prostor</u>	94
91.	<u>člen (umestitev jedrskega objekta v prostor)</u>	94
92.	<u>člen (občinski in regionalni prostorski načrt)</u>	94
93.	<u>člen (okoljevarstveno soglasje)</u>	95
94.	<u>člen (predhodno soglasje o sevalni in jedrski varnosti)</u>	95
4.4	<u>Gradnje oziroma izvedbe rudarskih del</u>	96
95.	<u>člen (soglasje h gradnjam, ki vplivajo na jedrsko varnost)</u>	96
96.	<u>člen (soglasje h gradnjam, ki vplivajo na sevalno varnost)</u>	96
97.	<u>člen (projektne pogoji za gradnje, ki vplivajo na sevalno in jedrsko varnost)</u>	96
98.	<u>člen (projektne osnove sevalnega ali jedrskega objekta)</u>	97
99.	<u>člen (varnostno poročilo)</u>	97
100.	<u>člen (načrt fizičnega varovanja)</u>	98
101.	<u>člen (odlaganje izrabljenega goriva in radioaktivnih odpadkov)</u>	98

	<u>102. člen (drugi predpisi in smernice)</u>	99
	<u>103. člen (soglasje k rudarskim delom)</u>	99
	<u>104. člen (odlagališče rudarske in hidrometalurške jalovine)</u>	99
	<u>105. člen (izdaja soglasja)</u>	100
4.5	<u>Poskusno obratovanje sevalnih in jedrskih objektov</u>	100
	<u>106. člen (poskusno obratovanje sevalnih in jedrskih objektov)</u>	100
4.6	<u>Obratovanje sevalnih in jedrskih objektov</u>	101
	<u>107. člen (dovoljenje za obratovanje, razgradnjo, odlaganje, zaprtje in dolgoročni nadzor odlagališča)</u>	101
	<u>108. člen (vloga za pridobitev dovoljenja)</u>	102
	<u>109. člen (obratovanje objekta)</u>	102
	<u>110. člen (občasni in izredni varnostni pregled)</u>	104
	<u>111. člen (izredni varnostni pregled in izredni ukrepi)</u>	104
	<u>112. člen (poročilo o občasnem varnostnem pregledu)</u>	104
	<u>113. člen (razširjene projektne osnove jedrskega objekta)</u>	105
	<u>114. člen (odobritev sprememb)</u>	105
	<u>115. člen (odobritev pomembnih sprememb)</u>	106
	<u>116. člen (začasna prekoračitev obratovalnih pogojev in omejitev)</u>	106
	<u>117. člen (izjemni pregled varnostnega poročila)</u>	107
	<u>118. člen (poročanje o obratovanju objektov)</u>	107
4.7	<u>Ravnanje z radioaktivnimi odpadki in izrabljenim gorivom</u>	108
	<u>119. člen (ravnanje z radioaktivnimi odpadki in izrabljenim gorivom)</u>	108
	<u>120. člen (obvezna državna gospodarska javna služba ravnanja z radioaktivnimi odpadki)</u>	109
	<u>121. člen (dolgoročni nadzor in vzdrževanje zaprtih odlagališč)</u>	109
	<u>122. člen (nacionalni program ravnanja z radioaktivnimi odpadki in izrabljenim gorivom)</u>	110
	<u>123. člen (objekti državne infrastrukture)</u>	110
4.8	<u>Vnos iz in iznos v države članice EU, uvoz, izvoz ter tranzit jedrskih in radioaktivnih snovi ter radioaktivnih odpadkov</u>	111
	<u>124. člen (dovoljenje za vnos iz in iznos v države članice EU, uvoz, izvoz jedrskih in radioaktivnih snovi ter tranzit jedrskih in radioaktivnih snovi)</u>	111
	<u>125. člen (dovoljene ali soglasje za vnos iz in iznos v države članice EU, uvoz, izvoz ter tranzit radioaktivnih odpadkov in izrabljenega goriva)</u>	111
	<u>126. člen (izdaja dovoljenja)</u>	112
	<u>127. člen (drugi pogoji)</u>	113
4.9	<u>Intervencijski ukrepi</u>	113
	<u>128. člen (izredni dogodki)</u>	113
	<u>129. člen (načrt zaščite in reševanja objekta in navodilo za ukrepanje v primeru izrednega dogodka)</u>	114
	<u>130. člen (načrtovanje intervencije)</u>	115
	<u>131. člen (predhodno obveščanje izvajalcev intervencijskih ukrepov)</u>	116
	<u>132. člen (obveščanje javnosti, ki bi lahko bila prizadeta med izrednim dogodkom)</u>	117
	<u>133. člen (obveščanje javnosti v primeru izrednih dogodkov)</u>	117

	<u>134. člen (mednarodno obveščanje in sodelovanje)</u>	118
5.	<u>IZDAJA, PODALJŠANJE, SPREMEMBE, ODVZEM IN PRENEHANJE VELJAVNOSTI DOVOLJENJ</u>	119
	<u>135. člen (vsebina dovoljenja)</u>	119
	<u>136. člen (izdaja in podaljšanje dovoljenja in registracije)</u>	120
	<u>137. člen (sprememba dovoljenja)</u>	121
	<u>138. člen (odvzem dovoljenja)</u>	121
	<u>139. člen (postopek za zaustavitev obratovanja objekta)</u>	122
	<u>140. člen (posledice odvzema dovoljenja in odreditve zaustavitve obratovanja)</u>	122
	<u>141. člen (prenehanje dovoljenja)</u>	122
6.	<u>FIZIČNO VAROVANJE JEDRSKIH OBJEKTOV TER JEDRSKIH IN RADIOAKTIVNIH SNOVI</u>	124
	<u>142. člen (zavezanci)</u>	124
	<u>143. člen (načrt fizičnega varovanja)</u>	124
	<u>144. člen (predpisi v zvezi s fizičnim varovanjem)</u>	125
	<u>145. člen (komisija za fizično varovanje jedrskih objektov ter jedrskih in radioaktivnih snovi)</u>	125
	<u>146. člen (fizično varovanje jedrskih objektov ter jedrskih in radioaktivnih snovi)</u>	125
	<u>147. člen (varnostno preverjanje oseb, ki opravljajo ali bodo opravljale dela v jedrskem objektu)</u>	126
	<u>148. člen (vprašalnik za varnostno preverjanje)</u>	126
	<u>149. člen (pridobitev podatkov iz uradnih evidenc za namen varnostnega preverjanja)</u>	127
	<u>150. člen (vodenje evidenc)</u>	128
	<u>151. člen (vmesno varnostno preverjanje)</u>	129
	<u>152. člen (varnostno preverjanje za ravnanje z radioaktivnimi snovmi in pri prevozu jedrskih snovi)</u>	129
	<u>153. člen (varnostno preverjanje tujih državljanov, ki se zaposlujejo)</u>	129
7.	<u>NEŠIRJENJE JEDRSKEGA OROŽJA IN VAROVANJE JEDRSKEGA BLAGA</u>	130
	<u>154. člen (prepoved uporabe jedrskega blaga)</u>	130
	<u>155. člen (evidenca jedrskih snovi)</u>	130
8.	<u>SPREMLJANJE STANJA RADIOAKTIVNOSTI OKOLJA</u>	131
8.1	<u>Monitoring radioaktivnosti</u>	131
	<u>156. člen (monitoring radioaktivnosti v okolju)</u>	131
	<u>157. člen (izvajanje monitoringov radioaktivnosti v okolju)</u>	132
8.2	<u>Radioaktivna kontaminacija</u>	133
	<u>158. člen (mejne vrednosti)</u>	133
	<u>159. člen (kontaminacija posameznih vzorcev)</u>	133
	<u>160. člen (kontaminirana območja zaradi izrednega dogodka)</u>	134
	<u>161. člen (drugi ukrepi zaradi povečane radioaktivne kontaminacije)</u>	134
	<u>162. člen (prepoved uporabe)</u>	135
9.	<u>SANACIJA POSLEDIC IZREDNEGA DOGODKA IN DEKONTAMINACIJA</u>	135
	<u>163. člen (sanacija)</u>	135

	<u>164. člen (subsidiarna odgovornost države)</u>	136
	<u>165. člen (sanacija v primeru trajne izpostavljenosti)</u>	136
<u>10.</u>	<u>POROČILO O VARSTVU PRED IONIZIRAJOČIMI SEVANJI IN JEDRSKI VARNOSTI</u>	137
	<u>166. člen (poročilo)</u>	137
	<u>167. člen (podatki za poročilo)</u>	137
<u>11.</u>	<u>ZBIRKE PODATKOV O VIRIH SEVANJA IN SEVALNIH DEJAVNOSTI</u>	139
	<u>168. člen (zbirke podatkov)</u>	139
	<u>169. člen (vsebine registrov)</u>	139
<u>12.</u>	<u>FINANCIRANJE VARSTVA PRED IONIZIRAJOČIMI SEVANJI IN JEDRSKE VARNOSTI</u>	140
	<u>170. člen (stroški izvajalca sevalne dejavnosti)</u>	140
	<u>171. člen (javni stroški varstva pred ionizirajočimi sevanji in jedrske varnosti)</u>	141
	<u>172. člen (zagotavljanje usposabljanja pooblaščenih izvedencev in pristojnih organov)</u>	142
<u>13.</u>	<u>NADOMESTILO ZA OMEJENO RABO PROSTORA ZARADI JEDRSKEGA OBJEKTA</u>	144
	<u>173. člen (območje omejene rabe prostora)</u>	144
	<u>174. člen (upravičenec do nadomestila zaradi omejene rabe prostora)</u>	144
	<u>175. člen (zavezanec za plačilo nadomestila)</u>	144
<u>14.</u>	<u>INŠPEKCIJSKO NADZORSTVO</u>	145
	<u>176. člen (inšpekcijsko nadzorstvo)</u>	145
<u>15.</u>	<u>KAZENSKE DOLOČBE</u>	147
	<u>177. člen (prekrški)</u>	147
	<u>178. člen (višina globe v hitrem postopku)</u>	155
<u>16.</u>	<u>PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE</u>	155
	<u>179. člen (postopki in pooblastila)</u>	155
	<u>180. člen (predpisi vlade)</u>	155
	<u>181. člen (predpisi ministrov)</u>	156
	<u>182. člen (prenehanje veljavnosti)</u>	159
	<u>183. člen (odložitev začetka uporabe posameznih določb zakona)</u>	159
	<u>184. člen (začetek veljavnosti)</u>	159

ZAKON

O VARSTVU PRED IONIZIRAJOČIMI SEVANJI IN JEDRSKI VARNOSTI

1. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen (namen in vsebina zakona)

- (1) Ta zakon ureja varstvo pred ionizirajočimi sevanji z namenom, da se zmanjša škoda za zdravje ljudi zaradi izpostavljenosti ionizirajočim sevanjem in radioaktivna kontaminacija življenjskega okolja do najmanjše možne mere, in se hkrati omogoči razvoj, proizvodnja in uporaba virov sevanj in izvajanje sevalnih dejavnosti. Za vir sevanja, ki je namenjen pridobivanju jedrske energije, zakon ureja izvajanje ukrepov jedrske in sevalne varnosti in, če gre za uporabo jedrskega blaga, tudi posebnih ukrepov varovanja.
- (2) Ta zakon določa pristojnosti organa, pristojnega za jedrsko varnost, organa, pristojnega za varstvo pred sevanji, ministrstva, pristojnega za notranje zadeve in inšpektorata, pristojnega za notranje zadeve, za izvajanje določb ter nadzor po tem zakonu, vključno s pristojnostmi inšpektorjev za inšpekcijski nadzor nad izvajanjem tega zakona. ^{1 2 34}
- (3) S tem zakonom se v pravni red prenašajo Direktiva Sveta 2013/59/Euratom z dne 5. decembra 2013 o določitvi temeljnih varnostnih standardov za varstvo pred nevarnostmi zaradi ionizirajočega sevanja in o razveljavitvi direktiv 89/618/Euratom, 90/641/Euratom, 96/29/Euratom, 97/43/Euratom in 2003/122/Euratom (UL L št. 13 z dne 17. 1. 2014, str. 1), Direktiva Sveta 2009/71/Euratom z dne 25. junija 2009 o vzpostavitvi okvira Skupnosti za jedrsko varnost jedrskih objektov (UL L št. 172 z dne 2. 7. 2009, str. 18), Direktiva Sveta 2014/87/Euratom z dne 8. julija 2014 o spremembi Direktive 2009/71/Euratom o vzpostavitvi okvira Skupnosti za jedrsko varnost jedrskih objektov (UL L št. 219 z dne 25. 6. 2014, str. 42) in Direktiva Sveta 2011/70/Euratom z dne 19. julija 2011 o vzpostavitvi okvira Skupnosti za odgovorno in varno ravnanje z izrabljenim gorivom in radioaktivnimi odpadki (UL L št. 119 z dne 2.8.2011, str. 48) in . Direktiva Sveta 2006/117/Euratom z dne 20. novembra 2006 o nadzorovanju in kontroli pošiljk radioaktivnih odpadkov in izrabljenega jedrskega goriva (UL L št. 337 z dne 5. 12. 2006, str. 21).

2. člen (izključitev veljavnosti)

-
- ¹ BSS Art 4: (16) "competent authority" means an authority or system of authorities designated by Member States as having legal authority for the purposes of this Directive; Ta definicija je za naše domače potrebe nepotrebna, naj bo zaradi skladnosti z Direktivo.
 - ² NSD, Art 3 (3): 'competent regulatory authority' means an authority or a system of authorities designated in a Member State in the field of regulation of nuclear safety of nuclear installations as referred to in Article 5
 - ³ SF&RW Directive, Art 3 (2): 'competent regulatory authority' means an authority or a system of authorities designated in a Member State in the field of regulation of the safety of spent fuel or radioactive waste management as referred to in Article 6;
 - ⁴ BSS Art. 4: (87) "regulatory control" means any form of control or regulation applied to human activities for the enforcement of radiation protection requirements;

- (1) Določbe tega zakona, ki se nanašajo na vsebnost radioaktivnih snovi, ne veljajo za živila in njihove sestavine, za katere vsebnost določajo predpisi o zdravstveni ustreznosti živil.
- (2) Določbe tega zakona ne veljajo za vnos iz držav članic Evropske Unije (v nadaljnjem besedilu: EU), iznos v države članice EU, uvoz in izvoz zdravil, za katere je to urejeno s predpisi, ki urejajo ravnanje z zdravili in medicinskimi pripomočki.
- (3) Določbe tega zakona se glede varstva ljudi pred ionizirajočimi sevanji ne uporabljajo za izpostavljenost
 - naravnemu sevanju, kot so obsevanost zaradi radionuklidov, ki jih vsebuje človeško telo in izpostavljenost kozmičnemu sevanju na površini zemeljske skorje;
 - posameznikov iz prebivalstva ali delavcev kozmičnemu sevanju med letom ali v vesolju, razen, če gre za izpostavljenost letalske ali vesoljske posadke,
 - na površju tal kot posledica prisotnosti radionuklidov, ki se nahajajo v nedotaknjeni zemeljski skorji.⁵

3. člen (izrazi)

V tem zakonu uporabljeni izrazi imajo naslednji pomen:

1. **Aktivnost** je aktivnost danega števila radionuklidov v izbranem energijskem stanju ob določenem času in je določena kot količnik $A = dN / dt$, kjer je dN pričakovano število spontanah jedrskih prehodov iz tega energijskega stanja v časovnem intervalu dt . Enota za aktivnost je becquerel.⁶
2. **Čezmerna izpostavljenost** je izpostavljenost ionizirajočim sevanjem, ki povzroči preseganje predpisanih mejnih doz za posameznike ali prebivalstvo ali mejnih aktivnosti ali koncentracij aktivnosti za zrak, vodo, tla, živila, krmo in druge izdelke ali materiale.
3. **Dekontaminacija** je zmanjšanje ali odstranjevanje radioaktivnih snovi iz posameznih delov življenjskega okolja, ljudi, obleke, opreme in predmetov.
4. **Diagnostični referenčni nivoji** so vrednosti dozimetričnih količin ionizirajočih sevanj ali aktivnosti odmerkov radiofarmakov pri standardnih radiodiagnostičnih ali intervencijskih posegih za skupine pacientov standardnih velikosti ali standardne fantome in ob uporabi posameznih skupin radiološke opreme.⁷
5. **Dovoljenje** je odločba, s katero pristojni organ v skladu z zahtevami tega zakona dovoli in določi pogoje za izvajanje sevalne dejavnosti,⁸ za uporabo vira sevanja, za obratovanje ali razgradnjo jedrskih ali sevalnih

⁵ BSS, Art 3: This Directive shall not apply to:

- (a) exposure to the natural level of radiation, such as radionuclides contained in the human body and cosmic radiation prevailing at ground level;
- (b) exposure of members of the public or workers other than air or spacecrew to cosmic radiation in flight or in space;
- (c) aboveground exposure to radionuclides present in the undisturbed earth's crust

⁶ BSS, Art 4, (5) "activity" (A) is the activity of an amount of a radionuclide in a particular energy state at a given time. It is the quotient of dN by dt , where dN is the expectation value of the number of nuclear transitions from that energy state in the time interval dt . The unit of activity is the becquerel (Bq);

⁷ BSS Art 4: (20) "diagnostic reference levels" means dose levels in medical radiodiagnostic or interventional radiology practices, or, in the case of radio-pharmaceuticals, levels of activity, for typical examinations for groups of standard-sized patients or standard phantoms for broadly defined types of equipment

⁸ BSS Art 4: (47) "licence" means permission granted in a document by the competent authority to carry out a practice in

objektov⁹, za kakršnokoli ravnanje z izrabljenim gorivom ali radioaktivnimi odpadki, za zaprtje odlagališč po tem zakonu¹ ali za druge dejavnosti, določene s tem zakonom.

6. **Doza** je merilo za absorbirano energijo na enoto mase ali škodo za zdravje.¹¹
7. **Dozna ograda** je najvišja še sprejemljiva v naprej določena doza sevanja, ki jo prejme posameznik zaradi določenega vira sevanja v okviru izvajanja načrtovane sevalne dejavnosti, pod katero je treba optimizirati izpostavljenost.¹²
8. **Fizično nadzorovano območje** je območje ali objekt pod stalnim fizičnim in tehničnim nadzorom in obdano z mehansko oviro z omejenim številom vhodov pod ustreznim nadzorom.
9. **Fizično varovanje** so ukrepi fizičnega in tehničnega varovanja v objektu ali na napravi z jedrsko ali radioaktivno snovjo in prevozov jedrskih snovi, s katerimi se preprečuje kazniva ravnanja, ter načrt ukrepov ob takih ravnanjih.
10. **Gradbeni material** je vsak gradbeni proizvod, namenjen trajni vgradnji v gradbeni objekt ali njegove dele, od katerega lastnosti je odvisno, kakšna bo izpostavljenost posameznika ionizirajočemu sevanju v tem gradbenem objektu.¹³
11. **Intervencijski ukrepi** so ukrepi preprečevanja ali zmanjšanja izpostavljenosti posameznikov virom sevanja, ki niso iz sevalne dejavnosti ali zaradi izrednega dogodka niso pod nadzorom. Intervencijski ukrepi se nanašajo na vire sevanja, prenosne poti in posameznike. Med intervencijske ukrepe sodijo tudi zaščitni ukrepi s področja varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami (evakuacija, zaklanjanje,...).¹⁴
12. **Ionizirajoče sevanje** (v nadaljevanju sevanje) je prenos energije v obliki delcev ali elektromagnetnih valov valovne dolžine 100 nanometrov ali manj oziroma frekvence 3×10^{15} Hz ali več, ki lahko neposredno ali posredno povzroči tvorbo ionov.¹⁵

accordance with specific conditions laid down in that document;

⁹ NSD Art. 3: 4. 'licence' means any legal document granted under the jurisdiction of a Member State to confer responsibility for the siting, design, construction, commissioning and operation or decommissioning of a nuclear installation;

¹ RW&SF Directive, Art. 3: (5) 'licence' means any legal document granted under the jurisdiction of a Member State to carry out any activity related to the management of spent fuel or radioactive waste, or to confer responsibility for siting, design, construction, commissioning, operation, decommissioning or closure of a spent fuel management facility or of a radioactive waste management facility

¹¹ Poenostavili in pustili definicijo, čeprav te definicije v BSS ni. Pustili zaradi prijaznosti uporabnikom..

¹² BSS Art 4: (22) "dose constraint" means a constraint set as a prospective upper bound of individual doses, used to define the range of options considered in the process of optimisation for a given radiation source in a planned exposure situation;

¹³ BSS Art 4: (9) "building material" means any construction product for incorporation in a permanent manner in a building or parts thereof and the performance of which has an effect on the performance of the building with regard to exposure of its occupants to ionising radiation

¹⁴ To je definicija starega BSS: Intervention: a human activity that prevents or decreases the exposure of individuals to radiation from sources which are not part of a practice or which are out of control, by acting on sources, transmission pathways and individuals themselves – Pustimo, ker definicijo potrebujemo.

¹⁵ BSS Art 4: (46) "ionising radiation" means energy transferred in the form of particles or electromagnetic waves of a

13. **Izrabljeno gorivo** je jedrsko gorivo, ki je bilo obsevano v reaktorski sredici in je trajno iz nje odstranjeno. Izrabljeno gorivo se lahko obravnava kot koristno snov, ki se jo lahko predela, ali pa kot radioaktivni odpadek, ki ga je treba odložiti.¹⁶

14. **Izpostavljeni delavec** je oseba, ki pri delodajalcu ali kot samozaposleni opravlja delo v okviru sevalne dejavnosti, pri katerem je lahko izpostavljena sevanjem, in ki lahko pri tem prejme dozo, ki presega katero koli predpisano mejno dozo za prebivalce.¹⁷

15. **Izpostavljenost ionizirajočim sevanjem** (v nadaljnjem besedilu: izpostavljenost) pomeni biti obsevan z ionizirajočimi sevanjem. Izpostavljenost je lahko zunanja, če je vir sevanja izven telesa, ali notranja, če je vir sevanja v telesu.¹⁸

16. **Izpostavljenost izvajalcev intervencijskih ukrepov** je izpostavljenost izvajalca intervencijskih ukrepov ob izrednem dogodku zaradi njegovega dela.¹⁹

17. **Izpostavljenost ob izrednem dogodku** je izpostavljenost zaradi izrednega dogodka. Izpostavljenost ob izrednem dogodku ne vključuje izpostavljenosti izvajalcev intervencijskih ukrepov.^{2 21}

18. **Izpostavljenost pri delu** je izpostavljenost ionizirajočim sevanjem delavcev, praktikantov in študentov med opravljanjem njihovega dela.²²

19. **Izpostavljenost prebivalcev** je izpostavljenost posameznikov, razen poklicne izpostavljenosti in izpostavljenosti v zdravstvene namene.²³

20. **Izpostavljenost radonu** pomeni izpostavljenosti radonovim potomcem.²⁴

21. **Izpostavljenost v zdravstvene namene** pomeni izpostavljenost pacientov ali asimptomatskih posameznikov kot del njihove diagnostike ali zdravljenja, ki naj bi koristila njihovemu zdravju, kot tudi

wavelength of 100 nanometres or less (a frequency of 3×10^{15} hertz or more) capable of producing ions directly or indirectly;

¹⁶ RW&SF Directive, Art. 3 (11): »‘spent fuel’ means nuclear fuel that has been irradiated in and permanently removed from a reactor core; spent fuel may either be considered as a usable resource that can be reprocessed or be destined for disposal if regarded as radioactive waste«

¹⁷ BSS Art 4: (36) "exposed worker" means a person, either self-employed or working under an employer, who is subject to exposure at work carried out within a practice regulated by this Directive and who is liable to receive doses exceeding one or other of the dose limits for public exposure

¹⁸ BSS Art 4: (37) "exposure" means the act of exposing or condition of being exposed to ionising radiation emitted outside the body (external exposure) or within the body (internal exposure);

¹⁹ BSS Art 4: (29) "emergency occupational exposure" means exposure received in an emergency exposure situation by an emergency worker;

² BSS Art 4: (27) "emergency exposure situation" means a situation of exposure due to an emergency;

²¹ BSS, Art 4, (3) "accidental exposure" means an exposure of individuals, other than emergency workers, as a result of an accident;

²² BSS Art 4: (58) "occupational exposure" means exposure of workers, apprentices and students, incurred in the course of their work;

²³ BSS Art 4: (69) "public exposure" means exposure of individuals, excluding any occupational or medical exposure;

²⁴ BSS Art 4: (83) "exposure to radon" means exposure to radon progeny;

izpostavljenost negovalcev ter prostovoljcev pri medicinskih in biomedicinskih raziskavah.²⁵

22. **Izpostavljenost zaradi slikanja v nemedicinske namene** je vsaka namerna izpostavljenost ljudi pri slikanju, ki kot osnovni namen nima zdravstvene koristi za izpostavljenega posameznika.²⁶

23. **Izredni dogodek** je situacija ali dogodek z virom ionizirajočega sevanja, ki ni običajen, in pri katerem se zmanjša sevalna ali jedrska varnost. Zaradi stanja, ki je posledica izrednega dogodka, je treba začeti s takojšnjimi pripravami ali z izvajanjem ukrepov za preprečitev ali odpravo posledic za zdravje in varnost ljudi ter kakovost njihovega življenja, za preprečitev posledic na premoženje in okolje oziroma za odpravo tveganj, ki vodijo do takih resnih posledic.²⁷

24. **Izvajalec intervencijskih ukrepov** je oseba, ki ob izrednem dogodku ukrepa v skladu s svojo določeno vlogo ob takšnem dogodku in ki je pri tem lahko izpostavljena sevanju.²⁸

25. **Izvajalec radiološkega posega** je oseba, ki pri radiološkem posegu upravlja radiološko opremo. Razen v izjemnih primerih, določenih s tem zakonom ali v podzakonskih predpisih, izdanih na njegovi podlagi, je izvajalec radiološkega posega radiološki inženir ali zdravnik.

26. **Izvajalec sevalne dejavnosti** je fizična ali pravna oseba, ki mora biti po določbah tega zakona registriran ali pridobiti dovoljenje za izvajanje sevalne dejavnosti.²⁹

27. **Izvoz** je vsak iznos radioaktivnih ali jedrskih snovi iz carinskega območja EU v skladu s carinskimi predpisi.

28. **Jedrska varnost** so tehnični in organizacijski ukrepi, s katerimi se doseže varno obratovanje jedrskega objekta, preprečuje izredne dogodke ali ublažijo posledice teh dogodkov ter prispeva k varstvu izpostavljenih delavcev, prebivalstva in okolja pred ionizirajočimi sevanji.³

29. **Jedrske snovi** so rude, snovi vira ali posebne cepljive snovi, opredeljene v 197. členu Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti za atomsko energijo (UL C št. 84 z dne 30. marca 2010, str. 1).

30. **Jedrski objekt** je objekt za predelavo in obogatitev jedrskih snovi ali izdelavo jedrskega goriva, jedrski

²⁵ BSS Art 4: (48) "medical exposure" means exposure incurred by patients or asymptomatic individuals as part of their own medical or dental diagnosis or treatment, and intended to benefit their health, as well as exposure incurred by carers and comforters and by volunteers in medical or biomedical research;

²⁶ BSS Art. 4: (55) "non-medical imaging exposure" means any deliberate exposure of humans for imaging purposes where the primary intention of the exposure is not to bring a health benefit to the individual being exposed;

²⁷ Kombinacija dosedanje definicije in BSS Art 4: (26) "emergency" means a non-routine situation or event involving a radiation source that necessitates prompt action to mitigate serious adverse consequences for human health and safety, quality of life, property or the environment, or a hazard that could give rise to such serious adverse consequences;

²⁸ BSS Art 4: (31) "emergency worker" means any person having a defined role in an emergency and who might be exposed to radiation while taking action in response to the emergency;

²⁹ BSS, Art 4: (98) "undertaking" means a natural or legal person who has legal responsibility under national law for carrying out a practice, or for a radiation source (including cases where the owner or holder of a radiation source does not conduct related human activities);

³ NSD, Art. 3 (2) 'nuclear safety' means the achievement of proper operating conditions, prevention of accidents and mitigation of accident consequences, resulting in protection of workers and the general public from dangers arising from ionizing radiations from nuclear installations;

reaktor v kritični ali podkritični sestavi, raziskovalni reaktor, jedrska elektrarna, objekt za skladiščenje, predelavo, obdelavo ali odlaganje jedrskega goriva ali visokoradioaktivnih odpadkov, in objekt za skladiščenje, obdelavo ali odlaganje nizko ali srednjeradioaktivnih odpadkov. Jedrski objekt je tudi več jedrskih objektov skupaj, če so funkcionalno povezani na istem geografsko zaokroženem območju ter jih upravlja ena oseba.³¹

31. **Jedrsko blago** so jedrske snovi ter oprema in tehnologije, ki so načrtovane in izdelane za proizvodnjo ali uporabo jedrskih snovi.

32. **Jedrsko varovanje** so ukrepi, ki obsegajo preprečevanje, zaznavanje in ukrepanje v primeru kraje, sabotaže, nepooblaščenega dostopa, nedovoljenega prenosa ali drugih zlonamernih dejanj, ki vključujejo jedrske ali radioaktivne snovi ter z njimi povezane objekte ali dejavnosti.³²

33. **Klinična odgovornost** za radiološki poseg je odgovornost zdravnika, ki se nanaša na upravičenost in optimizacijo izpostavljenosti ionizirajočim sevanjem pacienta pri radiološkem posegu. V okviru tega je zdravnik odgovoren za: klinično oceno izida posega, sodelovanje z drugimi specialisti ali zdravstvenim osebjem glede primerne radiološke prakse, pridobivanje podatkov o predhodnih posegih, zagotavljanje obstoječih informacij oziroma dokumentacije o radioloških posegih napotnim oziroma drugim zdravnikom, ustrezno informiranje pacienta in drugih prizadetih posameznikov o tveganjih zaradi posegov oziroma ionizirajočih sevanj.³³

34. **Kontrolirano območje** je območje na zunanjem robu varovanega območja. Kontroliran je lahko tudi prostor znotraj objekta ali objekt, ki je pod občasnim fizičnim in stalnim tehničnim nadzorom.

35. **Kultura varovanja** je skupen značilnosti, naravnosti in vedenja pri posameznikih v organizacijah ali institucijah, katerih cilj je podpora, izboljšanje in trajnostni pristop do jedrskega varovanja.

36. **Manj pomemben sevalni objekt** je objekt, v katerem se uporabljajo viri sevanja, ki bi brez v naprej ustrezno načrtovane zaščite objekta lahko povzročili izpostavljenost ionizirajočim sevanjem delavcev ali drugih oseb v objektu nad predpisanimi mejnimi dozami.

37. **Mejna doza** je največja vrednost efektivne (če je to primerno, predvidene efektivne doze) ali največja vrednost ekvivalentne doze v določenem časovnem intervalu, ki je doza posameznika ne sme preseči.³⁴

³¹ NSD, Art 3 (1): 'nuclear installation' means: (a) a nuclear power plant, enrichment plant, nuclear fuel fabrication plant, reprocessing plant, research reactor facility, spent fuel storage facility; and (b) storage facilities for radioactive waste that are on the same site and are directly related to nuclear installations listed under point (a);

³² IAEA NSS 20: (nuclear) security

1. The prevention and detection of, and response to, criminal or intentional unauthorized acts involving nuclear material, other radioactive material, associated facilities or associated activities.

³³ BSS Art 4: (13) "clinical responsibility" means responsibility of a practitioner for individual medical exposures, in particular, justification; optimisation; clinical evaluation of the outcome; cooperation with other specialists and staff, as appropriate, regarding practical aspects of medical radiological procedures; obtaining information, if appropriate, on previous examinations; providing existing medical radiological information and/or records to other practitioners and/or the referrer, as required; and giving information on the risk of ionising radiation to patients and other individuals involved, as appropriate

³⁴ BSS Art 4: (23) "dose limit" means the value of the effective dose (where applicable, committed effective dose) or the equivalent dose in a specified period which shall not be exceeded for an individual;

38. **Mejne vrednosti radioaktivne kontaminacije** so vrednosti specifičnih aktivnosti, ki so izvedene na podlagi modelov letnega vnosa radionuklidov v človeški organizem z zaužitjem ali z vdihavanjem, na podlagi modelov zunanje izpostavljenosti ionizirajočim sevanjem ter na podlagi pretvorbenih količnikov, tako imenovanih doznih faktorjev, in se jih določi za posamezne radionuklide ali vrste radionuklidov na površinah, v snoveh ter za posameznike ali za referenčno skupino prebivalstva.

39. **Monitoring radioaktivnosti v okolju** so meritve hitrosti doz zaradi radioaktivnih snovi v okolju ali meritve koncentracije radionuklidov v okolju.³⁵

40. **Načrt zaščite in reševanja objekta** je dokument, ki ga pripravi upravljavec jedrskega ali sevalnega objekta po predpisih o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami. Opisuje ukrepe, s katerimi se načrtuje ustrezen odziv pri izpostavljenosti ob izrednem dogodku. Tak odziv temelji na pričakovanih dogodkih in scenarijih.³⁶

41. **Načrtovana izpostavljenost** je izpostavljenost zaradi načrtovane uporabe vira sevanja ali načrtovane človekove dejavnosti, katera spremeni prenosne poti, povezane z izpostavljenostjo. Načrtovana izpostavljenost povzroči ali bi lahko povzročila izpostavljenost ljudi in okolja. Zajema lahko pričakovane in potencialne izpostavljenosti.³⁷

42. **Nadzorovano območje** je območje, za katerega veljajo posebna pravila, s katerimi se zagotovi ustrezno varstvo pred ionizirajočim sevanjem ali prepreči širjenje radioaktivne kontaminacije, in do katerega je dostop nadzorovan.³⁸

43. **Napotni zdravnik** je zdravnik ali zobozdravnik, ki napoti posameznika na radiološki poseg.³⁹

44. **Naravni vir** sevanja je vir ionizirajočega sevanja naravnega zemeljskega ali kozmičnega izvora.⁴

45. **Navodilo za ukrepanje v primeru izrednega dogodka** je dokument, ki ga pripravi izvajalec sevalne dejavnosti, ki ne potrebuje načrta zaščite in reševanja. Opisuje ukrepe, s katerimi se načrtuje ustrezen odziv pri izpostavljenosti ob izrednem dogodku. Tak odziv temelji na pričakovanih dogodkih in scenarijih.⁴¹

³⁵ BSS Art 4: (32) "environmental monitoring" means the measurement of external dose rates due to radioactive substances in the environment or of concentrations of radionuclides in environmental media;

³⁶ Dodal zadnja stavka zato, da je pokrita tudi zahteva BSS Art 4: (30) "emergency response plan" means arrangements to plan for adequate response in the event of an emergency exposure situation on the basis of postulated events and related scenarios;

³⁷ BSS Art 4: (62) "planned exposure situation" means an exposure situation that arises from the planned operation of a radiation source or from a human activity which alters exposure pathways, so as to cause the exposure or potential exposure of people or the environment. Planned exposure situations may include both normal exposures and potential exposures.

³⁸ BSS Art 4: (19) "controlled area" means an area subject to special rules for the purpose of protection against ionising radiation or preventing the spread of radioactive contamination and to which access is controlled;

³⁹ BSS Art 4: (85) "referrer" means a medical doctor, dentist or other health professional who is entitled to refer individuals for medical radiological procedures to a practitioner, in accordance with national requirements;

⁴ BSS, Art 4: (54) "natural radiation source" means a source of ionising radiation of natural, terrestrial or cosmic origin;

⁴¹ Dodana zadnja stavka zato, da je pokrita tudi zahteva BSS Art 4: (30) "emergency response plan" means arrangements to plan for adequate response in the event of an emergency exposure situation on the basis of postulated events and related scenarios;

46. **Območja z več radona** so območja, ki so prepoznana kot taka, kjer je zaradi sestave in geološke strukture tal mogoče pričakovati, da letno povprečje koncentracije radona v zaprtih prostorih presega referenčno nivo.

47. **Območje materialne bilance** je območje znotraj jedrskega objekta ali izven njega, v katerem je kadarkoli mogoče opraviti popis jedrskih snovi in določiti količino teh snovi, ki se v to območje vnašajo ali iz njega iznašajo.

48. **Obratovalna doba** objekta je obdobje, v katerem se objekt uporablja v predvidene namene. Če gre za odlagališče, se to obdobje začne s prvo odložitvijo odpadkov ali izrabljenega goriva v objekt in se konča z zaprtjem odlagališča.

49. **Obstoječa izpostavljenost** je izpostavljenost, ki že obstaja, ko je treba sprejeti odločitev o njenem nadzoru. Zaradi obstoječe izpostavljenosti ni treba ali pa ni več treba izvajati nujnih ukrepov.⁴²

50. **Ocena varstva pred sevanji** je dokument, s katerim se oceni naravo in velikost sevalnega tveganja ter izpostavljenost delavcev in prebivalstva zaradi izvajanja sevalne dejavnosti, opredeli ukrepe varstva pred sevanji ter način optimizacije varstva pred ionizirajočimi sevanji v okoliščinah in delovnih pogojih, ki so pomembni z vidika varstva pred sevanji.

51. **Odgovorna oseba za varstvo pred sevanji** je posameznik, ki ima ustrezno znanje, usposobljenost in izkušnje iz varstva pred sevanji s področja določene vrste sevalne dejavnosti, da nadzoruje ali izvaja ukrepe varstva pred sevanji.⁴³

52. **Odlaganje radioaktivnih odpadkov** in izrabljenega goriva je namestitev radioaktivnih odpadkov in izrabljenega goriva na odlagališče ali na določeno mesto brez namena, da bi jih ponovno prevzeli. Za odlaganje radioaktivnih odpadkov se šteje tudi, če pristojni organ odobri izpuščanje odpadnih radioaktivnih snovi v okolje, ki se pozneje razredčijo.⁴⁴

53. **Odprti vir sevanja** je vir sevanja, katerega oblika in zgradba ne ustreza zahtevam varstva pred sevanji, ki veljajo za zaprt vir sevanja, tako da je mogoča razpršitev radioaktivnih snovi v okolje.

54. **Opazovano območje** je območje, ki je pod ustreznim nadzorom zaradi varstva pred sevanji.⁴⁵

55. **Pooblaščen izvedenec medicinske fizike** je od pristojnega organa pooblaščen fizična oseba, ki ima zahtevano izobrazbo, znanje, usposobljenost in izkušnje za svetovanje na področju medicinske fizike, optimizacijo radioloških posegov, merjenje in ocenjevanje izpostavljenosti pacientov ter zagotavljanje in preverjanje kakovosti radioloških posegov.⁴⁶

⁴² BSS Art 4: (35) "existing exposure situation" means an exposure situation that already exists when a decision on its control has to be taken and which does not call or no longer calls for urgent measures to be taken;

⁴³ BSS Art 4: (74) "radiation protection officer" means an individual who is technically competent in radiation protection matters relevant for a given type of practice to supervise or perform the implementation of the radiation protection arrangements;

⁴⁴ RW&SF Directive Art 3 (3) 'disposal' means the emplacement of spent fuel or radioactive waste in a facility without the intention of retrieval

⁴⁵ BSS Art 4: (93) "supervised area" means an area subject to supervision for the purpose of protection against ionising radiation;

⁴⁶ BSS Art 4: (49) "medical physics expert" means an individual or, if provided for in national legislation, a group of individuals, having the knowledge, training and experience to act or give advice on matters relating to radiation

56. **Pooblaščen izvedenec varstva pred sevanji** je pravna ali fizična oseba, ki je pridobila pooblastilo pristojnega organa in ki ima zahtevano znanje, usposobljenost, izkušnje in opremo, da svetuje o ukrepih varstva pred sevanji, izvaja preverjanje delovnih pogojev in sevalnih razmer na nadzorovanih in opazovanih območjih, preglede virov sevanj in osebne varovalne opreme ter usposabljanja iz varstva pred sevanji.⁴⁷

57. **Pooblaščen izvedenec za sevalno in jedrsko varnost** je od pristojnega organa pooblaščen pravna oseba, ki ima zahtevano znanje in je usposobljena za ocenjevanje sevalne in jedrske varnosti.

58. **Pooblaščen izvajalec dozimetrije** je od pristojnega organa pooblaščen pravna oseba, ki ima ustrezne merske metode in zaposlene usposobljene strokovnjake za oceno osebnih doz, vključno z umerjanjem, odčitavanjem in interpretacijo odčitkov z instrumentov za merjenje osebnih doz oziroma merjenje radioaktivnosti v človekovem telesu ali bioloških vzorcih.⁴⁸

59. **Pooblaščen zdravniki** so zdravniki, ki so pooblaščen za izvajanje zdravstvenega nadzora izpostavljenih delavcev, praktikantov in študentov.⁴⁹

60. **Posameznik iz prebivalstva** je posameznik, ki je lahko kot prebivalec izpostavljen ionizirajočemu sevanju.⁵

61. **Pospeševalnik delcev** je oprema ali naprava, ki zaradi pospeševanja delcev oddaja ionizirajoče sevanje z energijo večjo od 1 MeV.⁵¹

62. **Potencialna izpostavljenost** je izpostavljenost, katere ni mogoče z gotovostjo pričakovati, ampak je posledica morebitnega dogodka ali niza dogodkov vključujoč odpovedi opreme in napake pri obratovanju.⁵²

63. **Praktikant** je oseba, ki se usposablja ali uči za opravljanje posebnih strokovnih opravil pri pravni ali fizični osebi, ki v okviru svoje dejavnosti izvaja sevalno dejavnost.⁵³

64. **Predmet splošne rabe** je naprava ali predmet, v katerega so namenoma vgradili enega ali več radionuklidov ali so ti nastali z aktivacijo ali pa naprava ali predmet, ki oddaja ionizirajoče sevanje. Tak predmet je v prosti prodaji ali dostopen posameznikom iz prebivalstva brez posebnega nadzora pristojnega

physics applied to medical exposure, whose competence in this respect is recognised by the competent authority; -

⁴⁷ Bss Art 4: (73) "radiation protection expert" means an individual or, if provided for in the national legislation, a group of individuals having the knowledge, training and experience needed to give radiation protection advice in order to ensure the effective protection of individuals, and whose competence in this respect is recognised by the competent authority; Pustil sem pa prejšnjo definicijo, saj je širša in za naše potrebe pač tudi potrebna!

⁴⁸ BSS Art 4: (24) "dosimetry service" means a body or an individual competent to calibrate, read or interpret individual monitoring devices, or to measure radioactivity in the human body or in biological samples, or to assess doses, whose capacity to act in this respect is recognised by the competent authority;

⁴⁹ BSS Art 4: (59) "occupational health service" means a health professional or body competent to perform medical surveillance of exposed workers and whose capacity to act in that respect is recognised by the competent authority;

⁵ BSS, Art 4: (53) "members of the public" means individuals who may be subject to public exposure;

⁵¹ BSS, Art. 4: (2) "accelerator" means equipment or installation in which particles are accelerated, emitting ionising radiation with energy higher than 1 mega-electron volt (MeV);

⁵² BSS Art 4: (63) "potential exposure" means exposure that is not expected with certainty but may result from an event or sequence of events of a probabilistic nature, including equipment failures and operating errors;

⁵³ BSS, Art 4: (6) "apprentice" means a person receiving training or instruction within an undertaking with a view to exercising a specific skill;

organa med in po prodaji.⁵⁴

65. **Preverjanje kakovosti** so vsi postopki (načrtovanje, koordiniranje in uvajanje), s katerimi se zagotavlja ali izboljšuje kakovost. Vključuje nadzor, vrednotenje in vzdrževanje zahtevanih nivojev vseh tistih lastnosti delovanja opreme, ki se jih lahko določi, meri in nadzoruje.⁵⁵

66. **Pričakovana izpostavljenost** je izpostavljenost ljudi, ki je posledica izvajanja sevalne dejavnosti (vključno z vzdrževanjem, nadzorom in razgradnjo) v običajnih, vnaprej predvidenih okoliščinah, in ki vključuje tudi manjše obvladljive nezgode.

67. **Priglasitev namere** je predložitev informacije pristojnemu organu o nameri izvajati sevalno dejavnost ali uporabljati vir sevanja.⁵⁶

68. **Program radioloških posegov** je program načrtovanja, napotitve, odobritve in izvajanja radioloških posegov.

69. **Projektne osnove objekta** opredeljujejo njegovo potrebno zmogljivost za obvladovanje določenega obsega stanj ob spoštovanju predpisanih zahtev sevalne in jedrske varnosti. Projektne osnove so prvi pogoj za zagotovitev preprečitve posledic pričakovanega obratovalnega ali projektnega dogodka oziroma, če preprečitev ni mogoča, ublažitev teh posledic.

70. **Radioaktivna kontaminacija** je onesnaženost zraka, vode, tal, materiala, izdelkov, površin bivalnega ali delovnega okolja ali posameznika z radionuklidi in se izraža kot specifične aktivnosti na enoto prostornine, mase ali površine. Radioaktivna kontaminacija človekovega telesa je zunanja radioaktivna kontaminacija kože ter notranja radioaktivna kontaminacija organov zaradi vnosa radioaktivnih snovi.

71. **Radioaktivni material** je material, ki vsebuje radioaktivne snovi.⁵⁷

72. **Radioaktivni odpadki** so radioaktivni materiali v plinasti, tekoči ali trdni obliki, za katere ni predvidena ali načrtovana nadaljnja uporaba in so pod nadzorom pristojnega organa po tem zakonu.⁵⁸

73. **Radioaktivni vir** je vir sevanja, ki vsebuje radioaktivni material zaradi izrabe njegove radioaktivnosti.⁵⁹

74. **Radioaktivna snov** je vsaka snov, ki vsebuje enega ali več radionuklidov, katerih aktivnosti ali specifične

⁵⁴ BSS Art. 4: (17) "consumer product" means a device or manufactured item into which one or more radionuclides have deliberately been incorporated or produced by activation, or which generates ionising radiation, and which can be sold or made available to members of the public without special surveillance or regulatory control after sale;

⁵⁵ BSS Art 4: (71) "quality control" means the set of operations (programming, coordinating, implementing) intended to maintain or to improve quality. It includes monitoring, evaluation and maintenance at required levels of all characteristics of performance of equipment that can be defined, measured, and controlled;

⁵⁶ BSS Art 4: (57) "notification" means submission of information to the competent authority to notify the intention to carry out a practice within the scope of this Directive;

⁵⁷ BSS Art 4: (76) "radioactive material" means material incorporating radioactive substances;

⁵⁸ BSS, Art 4 (79) in RW&SF Directive Art. 3 (7): "radioactive waste" means radioactive material in gaseous, liquid or solid form for which no further use is foreseen or considered by the Member State or by a legal or natural person whose decision is accepted by the Member State, and which is regulated as radioactive waste by a competent regulatory authority under the legislative and regulatory framework of the Member State;

⁵⁹ BSS Art 4: (77) "radioactive source" means a radiation source incorporating radioactive material for the purpose of utilising its radioactivity;

aktivnosti ne moremo zanemariti glede na merila varstva pred ionizirajočimi sevanji.⁶

75. **Radiološki** se uporablja za oznako radiodiagnostičnih, radioterapevtskih in intervencijskih posegov ali drugačno uporabo ionizirajočega sevanja za namene načrtovanja, vodenja in spremljanja zdravljenja.⁶¹

76. **Radiološki inženir** je zdravstveni delavec z izobrazbo s področja radiološke tehnologije.

77. **Radiološka oprema** so naprave in viri sevanja, ki se uporabljajo za izvedbo radiološkega posega.

78. **Radiološki poseg** je vsak poseg, ki vključuje izpostavljenost pacientov ali drugih oseb ionizirajočim sevanjem v zdravstvene namene.⁶²

79. **Radon** je radionuklid Rn-222 in, kjer je to primerno, njegovi potomci.⁶³

80. **Ravnanje z radioaktivnimi odpadki in izrabljenim gorivom** so vse organizacijske in fizične dejavnosti, ki se izvajajo pri shranjevanju, premeščanju, predelavi, skladiščenju ali odlaganju radioaktivnih odpadkov ali izrabljenega goriva.⁶⁴

81. **Ravni izvzetja** so aktivnosti ali specifične aktivnosti, ki jih določi pristojni organ ali so določene s predpisi, pri katerih ali pod katerimi vir sevanja ni treba priglasiti ali zanj dobiti dovoljenja za uporabo po tem zakonu.⁶⁵

82. **Ravni opustitve** so aktivnosti, pri katerih ali pod katerimi se radioaktivne snovi ali materiale, izhajajoče iz izvajanja sevalne dejavnosti, ne obravnava več po tem zakonu.⁶⁶

83. **Razgradnja objekta** so vsi ukrepi za prenehanje nadzora po določbah tega zakona nad jedrskim ali sevalnim objektom. Razgradnja objektov vključuje postopke dekontaminacije in odstranitev objekta ali postopke demontaže ter odstranitev radioaktivnih odpadkov in izrabljenega goriva iz objekta.

84. **Razširjene projektne osnove objekta** opredeljujejo njegovo zmogljivost za preprečevanje nesprejemljivih radioloških posledic zaradi nesreč, težjih od tistih dogodkov, ki so podlaga za projektne osnove, ali ki vključujejo več odpovedi, kakor so predpostavljene pri projektnih osnovah. Razširjene projektne osnove je treba

⁶ BSS Art 4: (78) "radioactive substance" means any substance that contains one or more radionuclides the activity or activity concentration of which cannot be disregarded from a radiation protection point of view;

⁶¹ BSS Art 4 (50): "medical radiological" means pertaining to radiodiagnostic and radiotherapeutic procedures, and interventional radiology or other medical uses of ionising radiation for planning, guiding and verification purposes;

⁶² BSS Art 4 (52) "medical radiological procedure" means any procedure giving rise to medical exposure;

⁶³ BSS Art 4: (82) "radon" means the radionuclide Rn-222 and its progeny, as appropriate;

⁶⁴ RW&SF Dir. Art 3: (8) 'radioactive waste management' means all activities that relate to handling, pretreatment, treatment, conditioning, storage, or disposal of radioactive waste, excluding off-site transportation; (12) 'spent fuel management' means all activities that relate to the handling, storage, reprocessing, or disposal of spent fuel, excluding off-site transportation;

⁶⁵ BSS Art 4: (34) "exemption level" means a value established by a competent authority or in legislation and expressed in terms of activity concentration or total activity at or below which a radiation source is not subject to notification or authorisation;

⁶⁶ BSS Art. 4 (11) "clearance levels" means values established by the competent authority or in national legislation, and expressed in terms of activity concentrations, at or below which materials arising from any practice subject to notification or authorisation may be released from the requirements of this Directive;

pripraviti na podlagi inženirske ocene ter z determinističnimi in verjetnostnimi metodami z namenom, da se prepoznajo dodatni scenariji nesreč in načrtujejo praktične rešitve za njihovo preprečitev ali blaženje njihovih posledic.

85. **Referenčna oseba** je posameznik, ki prejme dozo, značilno za bolj izpostavljene posameznike iz prebivalstva, pri čemer pa se ne upošteva oseb s skrajnimi in redkimi navadami.⁶⁷

86. **Referenčni nivo** je nivo učinkovite doze ali ekvivalentne doze ali specifične aktivnosti, ki se ga uporablja v primeru izpostavljenosti ob izrednem dogodku ali v primeru obstoječe izpostavljenosti. Ni primerno dovoliti izpostavljenost nad temi nivoji učinkovite in ekvivalentne doze in izpostavljenosti, ki bi bile posledica nivojev nad nivojem specifične aktivnosti, pa čeprav referenčni nivoji ne veljajo kot omejitve, ki se je ne sme preseči.⁶⁸

87. **Registracija** je poenostavljen postopek, s katerim pristojni organ dovoli izvajanje sevalne dejavnosti ali uporabo vira sevanja v skladu s predpisanimi pogoji.⁶⁹

88. **Sanacija kontaminiranega območja** je odstranjevanje virov sevanja ali zmanjšanje njihove aktivnosti ali prekinitev poti izpostavljenosti ali zmanjšanje njihovega vpliva zato, da bi se izognili dozam, ki bi jih sicer lahko prejeli zaradi obstoječe izpostavljenosti.⁷

89. **Sevalna dejavnost** je vsaka človekova dejavnost, ki lahko poveča izpostavljenost posameznikov ionizirajo čemu sevanju zaradi vira sevanja in se to izpostavljenost obravnava kot načrtovano izpostavljenost.⁷¹ Za sevalno dejavnost se ne štejejo intervencijski ukrepi in dejavnost, pri kateri so posamezniki izpostavljeni radonu v bivalnih prostorih.

90. **Sevalna varnost** so ukrepi, s katerimi se doseže varno uporabo vira sevanja ali obratovanje objekta, preprečuje izredne dogodke ali ublaži posledice teh dogodkov ter s tem prispeva k zagotavljanju varstva okolja in varstva pred sevanji.

91. **Sevalni objekt** je:

- objekt z enim ali več viri sevanja, namenjenimi obsevanju z ionizirajočimi sevanji in za katere je verjetno, da bi povzročili čezmerno izpostavljenost posameznikov iz prebivalstva,
- objekt z enim ali več odprtimi viri sevanja, za katere je verjetno, da bi bila zaradi sproščanja radioaktivnih snovi v okolje izpostavljenost posameznikov iz prebivalstva čezmerna,
- objekt, iz katerega se zaradi izvajanja dejavnosti letno izpuščajo v okolje radioaktivne snovi z aktivnostjo,

⁶⁷ BSS Art 4: (89) "representative person" means an individual receiving a dose that is representative of the more highly exposed individuals in the population, excluding those individuals having extreme or rare habits;

⁶⁸ BSS Art 4: (84) "reference level" means in an emergency exposure situation or in an existing exposure situation, the level of effective dose or equivalent dose or activity concentration above which it is judged inappropriate to allow exposures to occur as a result of that exposure situation, even though it is not a limit that may not be exceeded;

⁶⁹ BSS Art 4: (86) "registration" means permission granted in a document by the competent authority, or granted by national legislation, through a simplified procedure, to carry out a practice in accordance with conditions laid down in national legislation or specified by a competent authority for this type or class of practice;

⁷ BSS Art. 4: (88) "remedial measures" means the removal of a radiation source or the reduction of its magnitude (in terms of activity or amount) or the interruption of exposure pathways or the reduction of their impact for the purposes of avoiding or reducing doses that might otherwise be received in an existing exposure situation;

⁷¹ BSS Art 4: (65) "practice" means a human activity that can increase the exposure of individuals to radiation from a radiation source and is managed as a planned exposure situation;

ki več kot desetkrat presega ravni izvzetja,

- objekt, namenjen pridobivanju in predelavi jedrskih mineralnih surovin, in
- odlagališče z rudarsko jalovino ali hidrometalurško jalovino, ki nastaja pri pridobivanju jedrskih surovin.
- Sevalni objekt je tudi več sevalnih objektov, če so funkcionalno povezani na istem geografsko zaokroženem območju ter jih upravlja ena oseba.

1. **Sistem vodenja** je skupek medsebojno povezanih in prepletenih elementov, ki omogočajo nemoteno in učinkovito delovanje organizacije. Vzpostavljajo politiko in cilje in omogočajo, da so cilji učinkovito in uspešno doseženi. Sistem vodenja združuje vse zahteve glede varnosti, zdravja, okolja, fizičnega varovanja, kakovosti in gospodarnosti.

92. **Skupinska doza** je vsota doz, ki so jih ali bi jih prejeli posamezniki določene skupine ljudi zaradi izpostavljenosti viru sevanja. Enota za skupinsko dozo je človek sievert.

93. **Stopnja nevarnosti** je stopnja izrednega dogodka glede na stanje objekta ali naprave. Stanje pomeni obratovalno sposobnost sistemov, stopnjo preseganja obratovalnih parametrov ipd. Vsaka razglasitev stopnje nevarnosti sproži ukrepe, ki jih je upravljavec objekta ali izvajalec sevalne dejavnosti predhodno načrtoval.

94. **Škoda za zdravje ljudi** so klinično ugotovljivi škodljivi učinki ionizirajočih sevanj s tveganjem za zdravje ljudi ali njihovih potomcev ter skrajšanjem ali znižanjem kakovosti njihovih življenj, ki se lahko pojavijo takoj ali z zakasnitvijo. Pri učinkih, ki se pojavijo z zakasnitvijo, škodo izrazimo z verjetnostjo za pojav teh učinkov in ne z gotovostjo njihove pojavnosti.

95. **Toron** pomeni radionuklid Rn-220 in, glede na konkretno uporabo, njegove potomce.⁷²

96. **Tranzit** je vsak prenos radioaktivnih snovi ali jedrskih snovi preko območja Republike Slovenije.

97. **Upravljalavec** je oseba, ki upravlja objekt in mora imeti odločbo o poskusnem obratovanju ali dovoljenje za obratovanje objekta. Če gre za rudarska dela, mora upravljavec imeti tudi rudarsko pravico po predpisih o rudarstvu.

98. **Uvoz** je vsak vnos iz tretjih držav na carinsko območje EU, razen tranzita.

99. **Varnostna analiza** je analiza varnosti jedrskega ali sevalnega objekta, izvedena na podlagi determinističnih ali verjetnostnih metod. Namen varnostne analize je preveriti projektne zasnove in spremembe jedrskega ali sevalnega objekta glede jedrske in sevalne varnosti in ugotoviti, ali je jedrski ali sevalni objekt načrtovan tako, da so zagotovljene zahteve v zvezi z mejnimi dozami za izpostavljenost ionizirajočim sevanjem in v zvezi z omejitvami za izpuste odpadnih radioaktivnih snovi v okolje v vsakem stanju jedrskega ali sevalnega objekta.

100. **Varnostna kultura** so značilnosti in vedenje v organizaciji ali pri posameznikih, ki namenjajo varstvu in varnosti največjo pozornost in jima dajejo prednost, ustrezno njuni pomembnosti. Za sevalno ali jedrsko področje se varnostna kultura nanaša na osebno zavzetost in odgovornost vseh vpletenih v katero koli dejavnost, ki vpliva na delovanje in varnost sevalnega ali jedrskega objekta. Ključni za varnostno kulturo so odprta izmenjava informacij, ki vključuje neomejeno obravnavo varnostnih in drugih z njimi povezanih vprašanj, preprečevanje samozadostnosti, predanost popolnosti, osebna in skupinska odgovornost ter dvig ravni sevalne ali jedrske varnosti.

101. **Varnostni zadržek** je ugotovitev varnostnega preverjanja, ki izraža dvome o zanesljivosti in

⁷² BSS Art. 4: (97) "thoron" means the radionuclide Rn-220 and its progeny, as appropriate;

lojalnosti osebe, ki naj bi dobila dovoljenje za vstop v kontroliran objekt ali prostor, fizično nadzorovano ali vitalno območje in fizično nadzorovan ali vitalen prostor.

102. **Varnostno preverjanje** osebe je poizvedba, ki jo pred izdajo dovoljenja za vstop v kontroliran objekt ali prostor, fizično nadzorovano ali vitalno območje in fizično nadzorovan ali vitalen prostor opravi delodajalec in upravljavec jedrskega objekta in katere namen je zbrati podatke o morebitnih varnostnih zadržkih.

103. **Varovano območje** lahko obsega kontrolirano območje, kontrolirani objekt, kontrolirani prostor, fizično nadzorovano območje, fizično nadzorovani objekt, vitalno območje ter vitalni objekt.

104. **Varstvo pred sevanji** so ukrepi, s katerimi se zagotavljata varstvo ljudi pred vplivi izpostavljenosti ionizirajočim sevanjem.

105. **Vesoljsko plovilo** – plovilo, ki ima na krovu enega ali več posameznikov in je namenjeno delovanju na nadmorski višini 100 km in več.⁷³

106. **Vir sevanja** je vir, ki lahko povzroči izpostavljenost z oddajanjem ionizirajočih sevanj ali sproščanjem radioaktivnih materialov.⁷⁴

107. **Vir sevanja neznanega izvora** je radioaktivni vir sevanja, ki ni izvzet iz nadzora in ni pod nadzorom pristojnega organa ker nikoli ni bil pod takšnim nadzorom oziroma ali je bil zapuščen, izgubljen, založen, ukraden ali kako drugače prenesen novemu imetniku brez ustreznega dovoljenja.⁷⁵

108. **Visokoaktivni vir sevanja** je zaprti vir sevanja, ki vsebuje radionuklid, katerega aktivnost je enaka ali večja od predpisane aktivnosti.⁷⁶

109. **Vitalno območje in vitalni objekt** sta znotraj fizično nadzorovanega območja pod stalnim fizičnim in tehničnim nadzorom.

110. **Zagotavljanje kakovosti** so vse načrtovane in sistematično izvajane dejavnosti, s katerimi se zagotavlja sprejemljivo stopnjo zaupanja, da so določeni postopek, organizacija ukrepa, struktura, sistem ali komponenta varstva pred ionizirajočimi sevanji ali jedrske varnosti ali katerikoli njihov sestavni del izvedeni zadovoljivo in v skladu z dogovorjenimi standardi. Zagotavljanje kakovosti je eden od delov sistema vodenja in mora vsebovati tudi postopke preverjanja kakovosti.⁷⁷

111. **Zaprti vir sevanja** je radioaktivni vir sevanja, pri katerem je radioaktivni material stalno zaprt v posodi ali je vgrajen v trdni obliki zato, da je pri predvidenih pogojih uporabe preprečena razpršitev

⁷³ BSS Art. 4: (95) "spacecraft" means a manned vehicle designed to operate at an altitude of more than 100 km above sea level;

⁷⁴ BSS Art 4: (75) "radiation source" means an entity that may cause exposure, such as by emitting ionising radiation or by releasing radioactive material;

⁷⁵ BSS Art 4: (60) "orphan source" means a radioactive source which is neither exempted nor under regulatory control, e.g. because it has never been under regulatory control or because it has been abandoned, lost, misplaced, stolen or otherwise transferred without proper authorisation;

⁷⁶ BSS Art 4: (41) "high-activity sealed source" means a sealed source for which the activity of the contained radionuclide is equal to or exceeds the relevant activity value laid down in Annex III;

⁷⁷ BSS Art 4: (70) "quality assurance" means all those planned and systematic actions necessary to provide adequate assurance that a structure, system, component or procedure will perform satisfactorily in compliance with agreed standards. Quality control is a part of quality assurance; Pustil sem pa nekaj prejšnje dikcije, saj QA ni le od BSS!

radioaktivnih snovi.⁷⁸

112. **Zaprtje odlagališča** je dokončanje vseh ukrepov, ki jih je treba izvesti za zagotovitev dolgoročne varnosti odlagališča.

113. **Zaprto odlagališče** je zaprto odlagališče radioaktivnih odpadkov, izrabljenega goriva, rudarske jalovine ali hidrometalurške jalovine, za katero morata biti zagotovljena dolgoročni nadzor in vzdrževanje po tem zakonu.

114. **Zaščitni ukrepi** so ukrepi, ki se jih izvede z namenom preprečevanja ali zmanjševanja doz, ki bi bile sicer prisotne ob izrednem dogodku ali ob obstoječi izpostavljenosti. Zaščitni ukrepi ne zajemajo ureditvenih sanacijskih ukrepov.⁷⁹

115. **Zunanji delavec** je vsak izpostavljeni delavec, ki ni zaposlen pri izvajalcu sevalne dejavnosti, odgovornem za opazovana ali nadzorovana območja, vendar ta delavec opravlja dejavnosti na teh območjih. Zunanji delavec je lahko tudi praktikant ali študent⁸.

116. **Zunanji izvajalec** je pravna ali fizična oseba, ki ima v skladu s tem zakonom obveznosti do zunanjega delavca. Zunanji izvajalec je lahko delodajalec zunanjega delavca, v primeru študentov pa izbora ževalna institucija. Zunanji delavci, ki so samozaposlene osebe, morajo sami izpolniti zahteve tega zakona, ki se nanašajo na zunanjega izvajalca.

4. člen (načela zakona)

- (1) Država mora pri sprejemanju predpisov, izdajanju soglasij in dovoljenj in pri odločanju v drugih upravnih zadevah, izvajanju nadzora in drugih nalog iz svoje pristojnosti zagotoviti vse možne primerne in razumne ukrepe za preprečitev škode za zdravje ljudi in radioaktivne kontaminacije življenjskega okolja (**načelo celovitosti**).
- (2) Odločitev o uvedbi sevalne dejavnosti je upravičena, če je korist za posameznika ali družbo zaradi te sevalne dejavnosti večja od škode za zdravje, ki bi jo uvedba prinesla. Odločitev o uvedbi ali spremembi poti izpostavljenosti za obstoječo izpostavljenost ali za izpostavljenost ob izrednem dogodku je upravičena, če prinaša več koristi kot škode (**načelo upravičenosti**).⁸¹
- (3) Pri izpostavljenosti prebivalstva in pri poklicni izpostavljenosti je treba varstvo posameznikov optimizirati

⁷⁸ BSS Art 4: (90) "sealed source" means a radioactive source in which the radioactive material is permanently sealed in a capsule or incorporated in a solid form with the objective of preventing, under normal conditions of use, any dispersion of radioactive substances;

⁷⁹ BSS Art 4: (68) "protective measures" means measures, other than remedial measures, for the purpose of avoiding or reducing doses that might otherwise be received in an emergency exposure situation or an existing exposure situation;

⁸ BSS Art 4: (61) "outside worker" means any exposed worker who is not employed by the undertaking responsible for the supervised and controlled areas, but performs activities in those areas, including, apprentices and students;

⁸¹ BSS, Art 5: Justification: Decisions introducing a practice shall be justified in the sense that such decisions shall be taken with the intent to ensure that the individual or societal benefit resulting from the practice outweighs the health detriment that it may cause. Decisions introducing or altering an exposure pathway for existing and emergency exposure situations shall be justified in the sense that they should do more good than harm.

tako, da je velikost osebnih doz, verjetnost, da pride do izpostavljenosti in število izpostavljenih ljudi tako nizko, kot je to mogoče razumno doseči ob upoštevanju sedanjega tehničnega znanja in upoštevanju gospodarskih in družbenih dejavnikov. Pri varstvu posameznikov pri medicinski izpostavljenosti se optimizira velikost doz posameznikov, pri čemer mora biti optimizacija skladna z medicinskim namenom izpostavljenosti. To načelo se ne uporablja le za učinkovite doze, temveč tudi za ekvivalentne doze, kadar je to ustrezno, in sicer kot previdnostni ukrep, da se tako zagotovi upoštevanje negotovosti, ki obstaja v zvezi s škodo za zdravje pod pragom, nad katerim so sicer znani učinki na tkivo (**načelo optimizacije varstva pred sevanji**).⁸² Načelo optimizacije varstva pred sevanji velja tudi za načrtovanje intervencijskih ukrepov tako, da se primerja izpostavljenost pri izvedbi intervencijskega ukrepa s koristmi tega ukrepa, to je z zmanjšanjem škode, povzročene z izrednim dogodkom.

- (4) Pri načrtovanih izpostavljenostih mora biti vsota vseh prejetih doz, ki jih prejme posameznik, manjša ali enaka mejni dozi, predpisani za delavce ali prebivalce. Za medicinsko izpostavljenost mejne doze ne veljajo (**načelo mejnih doz**).⁸³
- (5) Sevalne in jedrske objekte je treba projektirati, umestiti v prostor, graditi, preizkusiti, z njimi obratovati in razgraditi tako, da so preprečene nesreče in da so, če do nesreč vendarle pride, ublažene njihove posledice tako, da so preprečeni zgodnji izpusti radioaktivnosti, ki bi zahtevali hitre zaščitne ukrepe v okolici ter veliki izpusti radioaktivnosti, ki bi prizadeli velika območja in trajali dolgo (**načelo preprečevanja nesreč**).⁸⁴
- (6) Jedrsko blago je treba uporabljati tako, da so izpolnjene obveznosti mednarodnih sporazumov o preprečevanju širjenja jedrskega orožja in da se prepreči nepooblaščen razpolaganje z jedrskim blagom, vključno z izrabljenim gorivom (**načelo miroljubne uporabe**).
- (7) Za varstvo pred sevanji je odgovoren izvajalec sevalne dejavnosti, za sevalni in jedrsko varnost pa upravljavec sevalnega ali jedrskega objekta. Upravljavec objekta svoje odgovornosti ne more prenesti na drugo osebo. Upravljavec objekta je odgovoren tudi za vse dejavnosti pogodbenih izvajalcev in podizvajalcev, katerih dejavnosti bi lahko vplivale na jedrsko varnost jedrskega objekta.⁸⁵ (**načelo primarne odgovornosti**).
- (8) Izvajalec sevalne dejavnosti krije stroške ukrepov za zagotavljanje varstva pred sevanji po tem zakonu, vzdr

⁸² BSS, Art 5: b) Optimisation: Radiation protection of individuals subject to public or occupational exposure shall be optimised with the aim of keeping the magnitude of individual doses, the likelihood of exposure and the number of individuals exposed as low as reasonably achievable taking into account the current state of technical knowledge and economic and societal factors. The optimisation of the protection of individuals subject to medical exposure shall apply to the magnitude of individual doses and be consistent with the medical purpose of the exposure, as described in Article 56. This principle shall be applied not only in terms of effective dose but also, where appropriate, in terms of equivalent doses, as a precautionary measure to allow for uncertainties as to health detriment below the threshold for tissue reactions.

⁸³ BSS, Art 5: c) Dose limitation: In planned exposure situations, the sum of doses to an individual shall not exceed the dose limits laid down for occupational exposure or public exposure. Dose limits shall not apply to medical exposures.

⁸⁴ NSD, Art. 8a: New Article 8a: 1. Member States shall ensure that the national nuclear safety framework requires that nuclear installations are designed, sited, constructed, commissioned, operated and decommissioned with the objective of preventing accidents and, should an accident occur, mitigating its consequences and avoiding: a) early radioactive releases that would require off-site emergency measures but with insufficient time to implement them; b) large radioactive releases that would require protective measures that could not be limited in area or time.

⁸⁵ NSD, Art 6: (a) the prime responsibility for the nuclear safety of a nuclear installation rests with the licence holder. That responsibility cannot be delegated and includes responsibility for the activities of contractors and sub-contractors whose activities might affect the nuclear safety of a nuclear installation;

ževanja pripravljenosti na izredne dogodke in intervencijskih ukrepov ter stroške odprave posledic izrednega dogodka (**načelo povzročitelj plača**).

- (9) Upravljavec sevalnega objekta in upravljavec jedrskega objekta morata biti pripravljena za izvedbo intervencijskih ukrepov za primer izrednih dogodkov (**načelo pripravljenosti**).
- (10) Če odprave posledic izrednega dogodka in kritja stroškov odprave njihovih posledic ni mogoče pripisati določenim ali določljivim povzročiteljem, ali so ti sporni, ali kadar posledic ni mogoče drugače odpraviti, zagotovi sredstva za odpravo posledic izrednega dogodka država (**načelo subsidiarnega ukrepanja**).
- (11) Podatki o radioaktivnosti v okolju, o izpostavljenosti posameznikov iz prebivalstva ter o postopkih in dejavnostih državnih organov, izvajalcev javnih služb in nosilcev pooblastil, ki se nanašajo na varstvo pred sevanji in jedrsko varnost, so javni (**načelo javnosti**).
- (12) Pri obravnavanju jedrske in sevalne varnosti se prigrasitve, izdaje dovoljenj, inšpekcije in ostale upravne zadeve obravnavajo primerno njihovem pomenu za varnost in za morebitno izpostavljenost zaradi izvajanja sevalne dejavnosti, in sicer tako, da se pomembnejšim zadevam namenja več pozornosti kakor manj pomembnim (**načelo stopenjskega pristopa**).⁸⁶
- (13) Upravljalci sevalnih ali jedrskih objektov in izvajalci sevalnih dejavnosti morajo nenehno iskati in uvajati možnosti za izboljšanje sevalne ali jedrske varnosti (**načelo stalnega izboljševanja**).⁸⁷

5. člen (mednarodno sodelovanje)

- (1) Pristojni organi iz drugega odstavka 1. člena tega zakona so kontaktne točke za komunikacijo z Evropsko komisijo in s sorodnimi organi v drugih državah, vsak s svojega področja pristojnosti.⁸⁸
- (2) Pristojni organi iz prejšnjega odstavka zaradi izpolnjevanja obveznosti Republike Slovenije po mednarodnih pogodbah s področja miroljubne uporabe jedrske energije ter zaradi spodbujanja sodelovanja lahko skladno z zakonom, ki ureja zunanje zadeve, sklepajo dogovore za izmenjavo informacij s sosednjimi državami, drugimi zainteresiranimi državami in mednarodnimi organizacijami s tega področja.
- (3) Upravni organ, pristojen za jedrsko varnost zagotovi izvedbo mednarodnih misij zaradi izpolnjevanja obveznosti Republike Slovenije po mednarodnih pogodbah s področja miroljubne uporabe jedrske energije. Če je obseg misije pregled jedrskega ali sevalnega objekta, mora upravljavec takega objekta omogočiti tak pregled.
- (4) V skladu z Direktivo Sveta 2009/71/Euratom z dne 25. junija 2009 o vzpostavitvi okvira Skupnosti za varnost jedrskih objektov in Direktivo Sveta 2014/87/Euratom z dne 8. julija 2014 o spremembi Direktive

⁸⁶ BSS Art 24: 1. Member States shall require practices to be subject to regulatory control for the purpose of radiation protection, by way of notification, authorisation and appropriate inspections, commensurate with the magnitude and likelihood of exposures resulting from the practice, and commensurate with the impact that regulatory control may have in reducing such exposures or improving radiological safety.

⁸⁷ Dodali na lastno pobudo, saj je smiselno in dejansko na ta način vsi skupaj že delujemo.

⁸⁸ BSS Art 76: 2. Where a Member State has more than one competent authority for a given area of competence, it shall designate one point of contact for communication with the competent authorities of other Member States. Where it is not reasonably practicable to list all such points of contact for different areas of competence, Member States may designate a single point of contact.

2009/71/Euratom o vzpostavitvi okvira Skupnosti za jedrsko varnost jedrskih objektov ter v skladu z Direktivo Sveta 2011/70/Euratom z dne 19. julija 2011 o vzpostavitvi okvira Skupnosti za odgovorno in varno ravnanje z izrabljenim gorivom in radioaktivnimi odpadki pristojni organi iz prejšnjega odstavka najmanj vsakih deset let izvedejo samoocenjevanje, ki zajema usklajenost lastne organiziranosti in domače zakonodaje z mednarodno uveljavljenimi standardi na področju, ki ga urejajo ta zakon in na njegovi podlagi izdani predpisi ter drugi predpisi s področja miroljubne uporabe jedrske energije.

- (5) Na podlagi opravljenega samoocenjevanja vlada omogoči mednarodni strokovni pregled ustreznih delov področja varstva pred sevanji in jedrske varnosti, ravnanja z radioaktivnimi odpadki in izrabljenim gorivom in drugih področij miroljubne uporabe jedrske energije ter organov iz prvega odstavka tega člena z namenom, da se omogoči in zagotovi trajno in nenehno izboljševanje jedrske in sevalne varnosti.
- (6) Upravni organ, pristojen za jedrsko varnost:
 - zagotovi, da se v dogovoru z drugimi državami članicami EU najmanj vsakih šest let izvede ocenjevanje posameznih pomembnih vprašanj, povezanih z jedrsko varnostjo jedrskih objektov na ozemlju Republike Slovenije;
 - omogoči državam članicam EU ter Evropski komisiji kot opazovalki mednarodni strokovni pregled ocenjevanja iz prejšnje alineje;
 - zagotovi izvajanje ustreznih nadaljnjih ukrepov, ki izhajajo iz ugotovitev mednarodnega strokovnega pregleda iz prejšnje alineje.
- (7) Upravljevec jedrskega objekta mora:
 - izdelati oceno s področja jedrske varnosti iz prve alineje prejšnjega odstavka za svoj objekt;
 - poročati organu, pristojnem za jedrsko varnost, o rezultatih ocenjevanja;
 - izvesti ukrepe, ki jih predpiše upravni organ, pristojen za jedrsko varnost in izhajajo iz ugotovitev mednarodnega strokovnega pregleda iz druge alineje prejšnjega odstavka.⁸⁹
- (8) V primeru nesreče, ko bi bilo potrebno izvesti intervencijske ukrepe zunaj območja jedrskega objekta ali zaščitne ukrepe za prebivalstvo, vlada zagotovi, da se nemudoma omogoči mednarodni strokovni pregled.
- (9) Upravni organ, pristojen za jedrsko varnost, zagotovi, da se poročila in najpomembnejši rezultati vsakega strokovnega pregleda iz tega člena sporočijo državam članicam EU in Evropski komisiji.⁹

⁸⁹ NSD, Art 8e:2. Member States shall ensure that, on a coordinated basis:

(a) a national assessment is performed, based on a specific topic related to nuclear safety of the relevant nuclear installations on their territory;

⁹ NSD, Art 8e:

1. Member States shall, at least once every 10 years, arrange for periodic self-assessments of their national framework and competent regulatory authorities and invite an international peer review of relevant segments of their national framework and competent regulatory authorities with the aim of continuously improving nuclear safety. Outcomes of such peer reviews shall be reported to the Member States and the Commission, when available.

2. Member States shall ensure that, on a coordinated basis:

(a) a national assessment is performed, based on a specific topic related to nuclear safety of the relevant nuclear installations on their territory;

(b) all other Member States, and the Commission as observer, are invited to peer review the national assessment referred to in point (a);

(c) appropriate follow-up measures are taken of relevant findings resulting from the peer review process;

6. člen
(strokovna sveta)

- (1) Minister, pristojen za zdravje, in minister, pristojen za okolje, imenujeta za strokovno pomoč ministrstvu, pristojnemu za okolje, in ministrstvu, pristojnemu za zdravje, ter organom in inšpektorjem po tem zakonu strokovna sveta, in sicer:
- strokovni svet za vprašanja sevalne in jedrske varnosti, varovanja jedrskih snovi, stanja radioaktivnosti okolja, varstva okolja pred sevanji, intervencijskega ukrepanja, sanacije posledic izrednih dogodkov in uporabe virov sevanja, ki se jih ne uporablja v zdravstvu in veterinarstvu,
 - strokovni svet za vprašanja varstva ljudi pred sevanji, radioloških posegov in uporabe virov sevanja v zdravstvu in veterinarstvu.
- (14) Vsakega od strokovnih svetov iz prejšnjega odstavka sestavlja pet članov, strokovnjakov za posamezna področja iz prejšnjega odstavka.
- (15) Začetni mandat dvema članoma strokovnega sveta traja dve leti, trem članom pa štiri leta, v nadaljevanju pa izmenično poteče mandat članov strokovnega sveta na vsakih šest let.

7. člen
(naloge strokovnih svetov)

- (1) Naloge strokovnih svetov iz prejšnjega člena so:
- dajanje mnenj in predlogov pri pripravi predpisov po tem zakonu ter smernic po 102. členu tega zakona,
 - dajanje mnenja k letnemu poročilu o varstvu pred sevanji in jedrski varnosti,
 - dajanje mnenj na letni program dela upravnih organov in inšpektorjev, pristojnih za zadeve po tem zakonu,
 - dajanje mnenj in predlogov o drugih zadevah v zvezi s področji, ki jih pokrivajo, za katere jih zaprosijo organi, pristojni za upravno in inšpekcijsko odločanje po tem zakonu.
- (16) Strokovna sveta o svojem delu izdelata letni poročili in jih pošljeta do 28. februarja tekočega leta za preteklo leto organu, pristojnemu za jedrsko varnost, in organu, pristojnemu za varstvo pred sevanji.
- (17) Organ, pristojen za jedrsko varnost, poročili iz prejšnjega odstavka vključi v poročilo iz 166. člena tega zakona.
- (18) Kritje materialnih stroškov in strokovno-administrativna dela za strokovna sveta zagotavljata organ, pristojen za jedrsko varnost in organ, pristojen za varstvo pred sevanji.
- (19) Minister, pristojen za okolje, in minister, pristojen za zdravje, predpišeta način delovanja strokovnih svetov, pogostost sestajanja, roke za izdelavo mnenj in druge zadeve, pomembne za poslovanje strokovnih svetov, vključno z načinom zagotavljanja neodvisnosti članov strokovnega sveta.

8. člen

-
- (d)relevant reports are published on the above mentioned process and its main outcome when results are available.

(javnost podatkov)

- (1) Podatki o izvajanju in vrstah sevalnih dejavnosti, uporabi virov sevanja, o ukrepih varstva pred sevanji, podatki, povezani z jedrsko in sevalno varnostjo jedrskih in sevalnih objektov ter podatki o ravnanju z izrabljenim gorivom in radioaktivnimi odpadki ter podatki o rezultatih monitoringa radioaktivnosti iz 156. in 157. člena⁹¹ tega zakona so javni in morajo biti dostopni izvajalcem sevalnih dejavnosti, delavcem, pacientom ali drugim osebam, ki so obsevane iz medicinskih razlogov ter splošni javnosti, razen, če ni drugače določeno s tem zakonom zaradi varovanja jedrskih snovi, fizičnega varovanja in varovanja virov sevanja ali z zakonom, ki ureja dostop do informacij javnega značaja.
- (2) Podatki, povezani z jedrsko in sevalno varnostjo objektov iz prejšnjega odstavka, obsegajo podatke o pogojih ob običajnem obratovanju objekta ter takojšnje informacije o izrednih dogodkih v objektu. Podatki in informacije morajo biti na voljo delavcem v objektu ter splošni javnosti, zlasti še lokalnim skupnostim, prebivalcem ter ostalim deležnikom v okolici jedrskega ali sevalnega objekta.
- (3) Podatke iz prvega in drugega odstavka tega člena morajo zagotavljati pristojni organi iz drugega odstavka 1. člena tega zakona, vsak iz področja svojih pristojnosti⁹², podatke iz prejšnjega odstavka pa tudi upravljavec jedrskega ali sevalnega objekta.⁹³

⁹¹ BSS Art. 66. 3. require records to be kept and be made available on request to all stakeholders relating to measurements of external exposure and contamination, estimates of intakes of radionuclides, and the results of the assessment of the doses received by the representative person.

⁹² NSD Art. 5 2f: 2. Member States shall ensure the effective independence from undue influence of the competent regulatory authority in its regulatory decision-making. For this purpose, Member States shall ensure that the national framework requires that the competent regulatory authority:

(f) provides nuclear safety-related information without clearance from any other body or organisation, provided that this does not jeopardise other overriding interests, such as security, recognised in relevant legislation or international instruments.

⁹³ BSS Art 77: Member States shall ensure that information in relation to the justification of classes or types of practices, the regulation of radiation sources and of radiation protection is made available to undertakings, workers, members of the public, as well as patients and other individuals subject to medical exposure. This obligation includes ensuring that the competent authority provides information within its fields of competence. Information shall be made available in accordance with national legislation and international obligations, provided that this does not jeopardise other interests such as, inter alia, security, recognised in national legislation or international obligations.

NSD Art 8.: 1. Member States shall ensure that necessary information in relation to the nuclear safety of nuclear installations and its regulation is made available to workers and the general public, with specific consideration to local authorities, population and stakeholders in the vicinity of a nuclear installation. That obligation includes ensuring that the competent regulatory authority and the licence holders, within their fields of responsibility, provide in the framework of their communication policy:

(a) information on normal operating conditions of nuclear installations to workers and the general public; and
(b) prompt information in case of incidents and accidents to workers and the general public and to the competent regulatory authorities of other Member States in the vicinity of a nuclear installation.

2. Information shall be made available to the public in accordance with relevant legislation and international instruments, provided that this does not jeopardise other overriding interests, such as security, which are recognised in relevant legislation or international instruments.

3. Member States shall, without prejudice to Article 5(2), ensure that the competent regulatory authority engages, as appropriate, in cooperation activities on the nuclear safety of nuclear installations with competent regulatory authorities of other Member States in the vicinity of a nuclear installation, inter alia, via the exchange and/or sharing of information.

- (20) Za dostop do informacij iz tega člena se uporabljajo določbe zakona, ki ureja dostop do informacij javnega značaja, za informacije, povezane z izrednimi dogodki, pa določbe 132. in 133. člena tega zakona.

9. člen **(varstvo in hramba dokumentarnega gradiva)**

- (1) Izvajalec sevalne dejavnosti mora shranjevati dokumentarno gradivo in voditi evidence o svoji sevalni dejavnosti.
- (2) Upravljavec sevalnega ali jedrskega objekta mora v skladu s svojim sistemom vodenja varovati, hraniti in zagotavljati dostopnost do dokumentarnega gradiva o jedrskem ali sevalnem objektu, pomembnega za jedrsko in sevalno varnost.
- (3) Upravljavec sevalnega ali jedrskega objekta, ki zapre odlagališče radioaktivnih odpadkov, izrabljenega goriva, rudarske ali hidrometalurške jalovine, za katero morata biti zagotovljena dolgoročni nadzor in vzdrževanje po tem zakonu, mora z dnem dokončnosti odločbe iz prvega odstavka 121. člena tega zakona izročiti dokumentarno gradivo, pomembno za zagotavljanje dolgoročnega nadzora in vzdrževanja po tem zakonu, izvajalcu obvezne državne gospodarske službe ravnanja z radioaktivnimi odpadki iz 120. člena tega zakona.
- (4) Podrobnosti glede vrste in obsega dokumentacije ter načina in trajanja varstva in hrambe dokumentarnega gradiva iz prvega odstavka tega člena določita minister, pristojen za okolje, in minister, pristojen za zdravje, iz drugega in tretjega odstavka tega člena pa minister, pristojen za okolje.

10. člen **(izvajanje sevalne dejavnosti ali uporaba virov sevanja brez dovoljenj)**

- (1) Če se ugotovi, da je prišlo do izvajanja sevalne dejavnosti ali uporabe vira sevanja brez dovoljenj oziroma do opustitve predpisanih ukrepov varstva pred sevanji ali ravnanj z virom sevanja, radioaktivnimi odpadki ali izrabljenim gorivom, mora država z vsemi ukrepi iz svoje pristojnosti zagotoviti takojšnjo zaustavitev kršitev določb tega zakona in preprečiti možnost nenadzorovane izpostavljenosti.
- (2) Stroške zaustavitve kršitev in preprečevanja nenadzorovane izpostavljenosti iz prejšnjega odstavka in stroške odprave posledic za zdravje ljudi in okolja, če je do njih prišlo, krije država, če ni določljiva oseba, ki je izvajala sevalno dejavnost ali uporabljala vir sevanja ali je opustila predpisane ukrepe varstva pred sevanji, ali če ta oseba ne more zagotoviti sredstev za odpravo posledic.
- (21) Država ima pravico in dolžnost izterjave vračila stroškov iz prejšnjega odstavka tudi, če gre za osebo iz prejšnjega odstavka, ki se jo odkrije kasneje.
- (22) O tem, da je prišlo do nedovoljene uporabe ali opustitve predpisanih ravnanj iz prvega odstavka tega člena, ki bi lahko povzročili izredni dogodek, morata organ, pristojen za jedrsko varnost in organ, pristojen za varstvo pred sevanji vsak v okviru svojih pristojnosti po tem zakonu obvestiti javnost. Pristojna organa iz prejšnjega stavka sta preko ministrstva za zunanje zadeve ali pa neposredno, če tako določajo mednarodni sporazumi,

RW & SF Dir., Art 10: 1. Member States shall ensure that necessary information on the management of spent fuel and radioactive waste be made available to workers and the general public. This obligation includes ensuring that the competent regulatory authority inform the public in the fields of its competence. Information shall be made available to the public in accordance with national legislation and international obligations, provided that this does not jeopardise other interests such as, inter alia, security, recognised in national legislation or international obligations.

dolžni obvestiti tudi pristojne organe sosednjih držav in mednarodne organizacije, če posledice izrednega dogodka pomenijo tveganje za nastanek škode za zdravje ljudi ali okolje v teh državah.

11. člen (stavka)

- (1) Pravica do stavke delavcev, ki opravljajo dela in naloge upravljanja tehnološkega procesa v jedrskem ali sevalnem objektu in nadzor nad tem upravljanjem, in katerih dela in naloge so podrobneje določena v predpisu, izdanem na podlagi 88. člena tega zakona, je omejena.
- (23) Omejitve stavke iz prejšnjega odstavka zavezujejo tudi delavce, ki izvajajo prevažanje jedrskih snovi, fizično varovanje jedrskih in radioaktivnih snovi ter jedrskih ali sevalnih objektov in katerih dela in naloge so podrobneje določena v predpisu, izdanem na podlagi 144. člena tega zakona.
- (24) Delavci iz prvega in drugega odstavka tega člena morajo v času stavke zagotoviti nemoteno in varno obratovanje ali stanje sevalnega ali jedrskega objekta oziroma nemoten in varen prevoz jedrskih snovi v skladu z določbami tega zakona in predpisi, izdanimi na njegovi podlagi ter standardi in priporočili s področja jedrske in sevalne varnosti.

12. člen (posebni delovni pogoji)

- (1) Za delovna razmerja in plače javnih uslužbencev organa, pristojnega za jedrsko varnost, organa, pristojnega za varstvo pred sevanji ter inšpektorata, pristojnega za notranje zadeve, veljajo predpisi, ki urejajo delovna razmerja in plače javnih uslužbencev, če s tem zakonom ni urejeno drugače.
- (2) Zaradi stalnega zagotavljanja jedrske varnosti in varstva pred sevanji v državi se v aktu o sistemizaciji dolo čijo delovna mesta, na katerih so javni uslužbenci v stalni pripravljenosti na domu.
- (3) Javni uslužbenci, ki jih določi predstojnik in ki so v stalni pripravljenosti na domu, morajo nositi pri sebi tehni čne naprave, preko katerih se jih lahko obvesti o nevarnostih ali dogodkih iz petega odstavka tega člena. No šenje tehničnih naprav je v času stalne pripravljenosti na domu obvezno.
- (4) Stalna pripravljenost na domu se ne všteva v število tedenske ali mesečne delovne obveznosti. Če mora javni uslužbenec v času stalne pripravljenosti dejansko delati, se te ure vštevajo v število ur tedenske ali mesečne delovne obveznosti ali kot delo, opravljeno preko polnega delovnega časa.
- (5) Delo preko polnega delovnega časa se, poleg primerov, določenih s splošnimi predpisi, odredi tudi zaradi:
 - neposredne nevarnosti izrednega dogodka po tem zakonu;
 - izrednega dogodka po tem zakonu;
 - jedrske ali radiološke nesreče v drugih državah;
 - vaje za primere iz prejšnjih alinej tega odstavka.
- (6) Delo iz prejšnjega odstavka se odredi pisno. Če zaradi nujnosti opravljanja nalog to ni mogoče, se odredi ustno. V tem primeru se pisna potrditev vroči javnemu uslužbencu do konca naslednjega tedna, ko je bilo delo odrejeno.

- (7) Javni uslužbenec mora na podlagi odločitve predstojnika nadaljevati z delom, če je med rednim delovnim časom prišlo do nevarnosti ali dogodka iz petega odstavka tega člena, pa po izteku rednega delovnega časa izvajanje intervencijskih ali drugih ukrepov ni končano, pri čemer se upoštevajo časovne omejitve, določene s splošnimi predpisi.
- (8) Tako opravljene ure se štejejo kot ure, opravljene preko polnega delovnega časa. Javni uslužbenci so za delo preko polnega časa in za stalno pripravljenost na domu upravičeni do dodatka.
- (9) Določbe tega člena se smiselno uporabljajo tudi za zaposlene pri izvajalcu obvezne državne gospodarske javne službe ravnanja z radioaktivnimi odpadki iz 120. člena tega zakona, če zanje veljajo predpisi, ki urejajo delovna razmerja in plače javnih uslužbencev.

13. člen

(pristojnost za izvajanje nalog v zvezi z opravljanjem reguliranih poklicev za državljane držav pogodbenic)

- (1) Tuje fizične osebe iz držav članic Evropske unije, Evropskega gospodarskega prostora in Švicarske konfederacije ali iz držav, s katero je sklenjen ustrezen mednarodni sporazum lahko v Republiki Sloveniji opravljajo regulirane poklice iz 29., 43., 46., 51., 53., 54., 70., 77., 85. in 88. člena tega zakona pod enakimi pogoji, kot so s tem zakonom določeni za osebe v Republiki Sloveniji, razen če ni s tem zakonom določeno drugače.
- (2) Naloge pristojnega organa v skladu z zakonom, ki ureja postopek priznavanja poklicnih kvalifikacij državljanom držav članic Evropske unije, Evropskega gospodarskega prostora in Švicarske konfederacije za opravljanje reguliranih poklicev oziroma dejavnosti v Republiki Sloveniji (v nadaljnjem besedilu: Zakon o priznavanju poklicnih kvalifikacij), izvaja pristojni organ iz 18 člena tega zakona.
- (3) Organ iz 18 člena tega zakona, kot pristojni organ v zvezi z izvajanjem nalog iz prejšnjega odstavka, ima vse pravice in obveznosti, ki jih določa Zakon o priznavanju poklicnih kvalifikacij za pristojni organ. Če s tem zakonom ni določeno drugače, se za izvajanje teh nalog uporabljajo določbe Zakona o priznavanju poklicnih kvalifikacij.

14. člen

(stalno opravljanje reguliranih poklicev za državljane držav pogodbenic)

- (1) Državljan države pogodbenice, ki želijo stalno opravljati regulirani poklic po tem zakonu, morajo pri pristojnem organu iz 18. člena tega zakona pridobiti odločbo priznanju poklicne kvalifikacije.
- (2) Vloga za priznanje poklicne kvalifikacije se vloži v skladu z Zakonom o priznavanju poklicnih kvalifikacij. Poleg dokazil, ki jih za prijavo določa Zakon o priznavanju poklicnih kvalifikacij, mora vloga za priznanje poklicne kvalifikacije po tem zakonu vsebovati tudi dokazila o izpolnjevanju pogojev, ki so primerljivi pogojem iz 29., 43., 46., 51., 53., 54., 70., 77., 85. in 88. člena tega zakona.
- (3) Zoper odločbo o priznanju poklicne kvalifikacije, ki jo izda pristojni organ iz 18. člena tega zakona, ni pritožbe, možen pa je upravni spor.

15. člen

(občasno opravljanje reguliranih poklicev za državljane držav pogodbenic)

- (1) Državljeni držav pogodbenic, ki želijo občasno opravljati regulirani poklic po tem zakonu, morajo pri pristojnem organu iz 18. člena tega zakona vložiti pisno prijavo. Poleg dokazil, ki jih za prijavo določa Zakon o priznavanju poklicnih kvalifikacij, mora prijava za občasno opravljanje reguliranih poklicev po tem zakonu vsebovati tudi dokazila o izpolnjevanju pogojev, ki so primerljivi pogojem iz 29., 43., 46., 51., 53., 54., 70., 77., 85. in 88. člena tega zakona.
- (2) Pri reguliranih poklicih pristojni organ iz 18. člena tega zakona pred prvim opravljanjem storitev preveri poklicno kvalifikacijo ponudnika po določbah Zakona o priznavanju poklicnih kvalifikacij.
- (3) V postopkih v zvezi z občasnim opravljanjem reguliranih poklicev se ne uporablja določba o pravni domnevi iz zakona, ki ureja priznavanje poklicnih kvalifikacij, da posameznik zaradi molka organa lahko opravlja regulirani poklic v Republiki Sloveniji.
- (4) Posameznik, ki storitev opravlja več kot eno leto, svojo prijavo podaljša enkrat v koledarskem letu pri pristojnem organu iz 18. člena tega zakona in v njej obvesti o morebitni spremembi podatkov.

OSNUTEK

2. IZVAJANJE SEVALNIH DEJAVNOSTI

2.1 Priglasitev namere o izvajanju sevalne dejavnosti in uporabi vira sevanja

16. člen (priglasitev namere)

- (1) Fizična ali pravna oseba mora priglasiti svojo namero (v nadaljevanju priglasitev namere), če namerava:
- a. Izdelovati, proizvajati, predelovati, odlagati, uporabljati, skladiščiti, posedovati, prevažati, vnašati iz držav članic EU ali iznašati vanje, uvažati ali izvažati radioaktivne snovi oziroma kakor koli drugače ravnati z radioaktivnimi snovmi;⁹⁴
 - b. Izdelovati ali uporabljati električno opremo, ki oddaja sevanje in vsebuje komponente, ki delujejo pri električni napetosti večji od 5 kV.⁹⁵
 - c. Opravljati dejavnosti, v katere so vključeni naravni viri sevanja, in med katerimi lahko pride do pomembnega povečanja izpostavljenosti delavcev ali posameznikov iz prebivalstva, kot so:
 - i. upravljanje zračnih in vesoljskih plovil upoštevajoč izpostavljenost posadk;
 - ii. predelava materialov, ki vsebujejo naravno prisotne radionuklide.⁹⁶
- (2) Oseba iz prvega odstavka tega člena lahko začne izvajati svojo sevalno dejavnost potem, ko od pristojnega organa dobi izpisek o registraciji ali dovoljenje za izvajanje sevalne dejavnosti.^{97 98}
- (25) Dejavnost, ki že obstaja, je treba priglasiti kot sevalno dejavnost takoj potem, ko so izpolnjeni pogoji za tako priglasitev.⁹⁹

⁹⁴ BSS, Art. 2: 2. This Directive applies in particular to: (a) the manufacture, production, processing, handling, disposal, use, storage, holding, transport, import to, and export from the Community of radioactive material;

⁹⁵ BSS, Art. 2: (b) the manufacture and the operation of electrical equipment emitting ionising radiation and containing components operating at a potential difference of more than 5 kilovolt (kV);

⁹⁶ BSS, Art 2: (c) human activities which involve the presence of natural radiation sources that lead to a significant increase in the exposure of workers or members of the public, in particular:

(i) the operation of aircraft and spacecraft, in relation to the exposure of crews;

(ii) the processing of materials with naturally-occurring radionuclides;

⁹⁷ BSS Art. 24: 3. Notified practices which are not exempted from authorisation shall be subject to regulatory control through registration or licensing.

⁹⁸ BSS Art 25: Member States shall ensure that notification is required for all justified practices, including those identified according to Article 23. The notification shall be made prior to the practice commencing or, for existing practices, as soon as possible once this requirement is applicable. For practices subject to notification, Member States shall specify the information to be provided in conjunction with the notification.

⁹⁹ BSS Art 25: Member States shall ensure that notification is required for all justified practices, including those identified according to Article 23. The notification shall be made prior to the practice commencing or, for existing practices, as soon as possible once this requirement is applicable. For practices subject to notification, Member States shall specify the information to be provided in conjunction with the notification.

- (26) Priglasiti je treba tudi namero za izvajanje dejavnosti, ki je bila med sistematičnim pregledovanjem delovnega in bivalnega okolja iz 61. in 64. člena tega zakona prepoznana kot dejavnost, nad katero je treba uvesti nadzor po tem zakonu.¹
- (2) Namero je treba priglasiti pristojnemu organu iz 18. člena tega zakona.
- (27) Ne glede na določbe prvega odstavka tega člena ni treba priglasiti namere, če oseba, ki namerava izvajati sevalno dejavnost, poda vlogo za pridobitev dovoljenja za izvajanje sevalne dejavnosti iz 21. člena tega zakona.¹⁰¹
- (28) Ne glede na določbe prvega do četrtega odstavka tega člena ni treba priglasiti namere, če gre za:¹⁰²
1. uporabo naprav, ki vsebujejo zaprte vire sevanj, ki so tipsko odobreni, pri katerih pri normalnem obratovanju niso presežene predpisane mejne vrednosti za hitrost doze in za katere so izpolnjene zahteve za predelavo ali odlaganje po koncu uporabe,¹⁰³
 2. električno napravo, ki je:
 - katodna cev, namenjena prikazovanju slik, ali druga električna naprava, ki deluje pri napetosti največ 30 kV, ali je tipsko odobrena in
 - pri normalnem obratovanju in pri katerih pri normalnem obratovanju niso presežene predpisane mejne vrednosti za hitrost doze.¹⁰⁴
 3. izvajanje dejavnosti z radioaktivno kontaminiranimi materiali, med katerimi prihaja do dovoljenih izpustov odpadnih radioaktivnih snovi v okolje ali opustitve nadzora nad njimi,¹⁰⁵
 4. uporabo radioaktivnih snovi ali materialov, ki vsebujejo radioaktivne snovi izpod ravnmi izvzetja,¹⁰⁶

¹ BSS Art 25: 1. Member States shall ensure that notification is required for all justified practices, including those identified according to Article 23.

Ter

BSS Art 26: 2. Member States shall ensure that notification is required for workplaces specified in Article 54(3), and for existing exposure situations that are managed as a planned exposure situation, as specified in Article 100(3).

¹⁰¹ BSS Art 26: Where an application for an authorisation is submitted, no separate notification is needed.

¹⁰² BSS Art 26: 1. Member States may decide that justified practices involving the following do not need to be notified:

¹⁰³ BSS Art 26: (c) apparatus containing a sealed source, provided that:

(i) the apparatus is of a type approved by the competent authority;
 (ii) the apparatus does not cause, in normal operating conditions, a dose rate exceeding 1 mikro Sv/h at a distance of 0.1 m from any accessible surface; and
 (iii) conditions for recycling or disposal have been specified by the competent authority; or

¹⁰⁴ BSS Article 26 (d) any electrical apparatus provided that: (i) it is a cathode ray tube intended for the display of visual images, or other electrical apparatus operating at a potential difference not exceeding 30 kilo volt (kV), or it is of a type approved by the competent authority; and (ii) it does not cause, in normal operating conditions, a dose rate exceeding 1 µSv/h at a distance of 0.1 m from any accessible surface.

¹⁰⁵ BSS Art 25: 4. Human activities involving radioactively contaminated materials resulting from authorised releases or materials cleared in accordance with Article 30 shall not be managed as a planned exposure situation and, hence, are not required to be notified.

¹⁰⁶ BSS Art 26: (a) radioactive materials where the quantities of the activity involved do not exceed in total the exemption

5. uporabo radioaktivnih snovi ali materialov, ki vsebujejo radioaktivne snovi, nad katerimi je bil opuščen nadzor.
- (29) Sevalne dejavnosti ali opustitve nadzora nad materiali iz dejavnosti, ki je pod nadzorom pristojnega organa po tem zakonu, ni treba priglasiti ali zanjo pridobiti dovoljenja, če so hkrati izpolnjeni naslednji pogoji:¹⁰⁷
1. tveganje za posameznike zaradi izpostavljenosti sevanjem je tako majhno, da ni potrebe po nadzoru pristojnega organa in je¹⁰⁸
 2. dejavnost prepoznana kot upravičena in je¹⁰⁹
 3. dejavnost sama po sebi varna.¹¹
- (30) Vlada podrobneje določi vire sevanja in sevalne dejavnosti, za katere namere iz prvega odstavka tega člena ni treba priglasiti, ter z njimi povezane majhne količine radioaktivnih snovi ali nizke specifične aktivnosti, za katere niso presežene ravni izvzetja in pogoje, ki jih morajo izpolnjevati katodne cevi iz druge točke sedmega odstavka tega člena ter način ravnanja z izvzetimi viri sevanja.¹¹¹
- (31) Pri določitvi virov in sevalnih dejavnosti iz prejšnjega odstavka se upošteva raven aktivnosti vira sevanja, lastnosti vira sevanja glede varstva pred sevanji, verjetnost, da pride do nenadzorovane izpostavljenosti pri izvajanju sevalne dejavnosti ter zahteve in pogoje glede nadzora zaradi varstva pred sevanji ali varovanja vira sevanja.
- (32) Vlada določi tudi podrobnejša merila za opustitev nadzora, na podlagi katerih se pristojni organ iz petega odstavka tega člena odloči, da se radioaktivnih snovi ne obravnava več po tem zakonu.¹¹²
- (33) Pristojni organ lahko na vlogo stranke ali po uradni dolžnosti določi ravni izvzetja tudi za radionuklide, ki jih predpis iz devetega odstavka tega člena ne vsebuje, pri čemer za njihove ravni izvzetja prevzame ravni izvzetja tistih radionuklidov iz predpisa iz devetega odstavka tega člena, ki so po radiotoksičnosti najbolj podobne tem radionuklidom. Pristojni organ objavi tako izvzete radioaktivne snovi na svoji spletni strani.¹¹³
- (34) Tipsko odobrene naprave, ki vsebujejo zaprte vire sevanja, in tipsko odobrene električne naprave iz prve in druge točke sedmega odstavka tega člena se lahko uporabljajo v Republiki Sloveniji, če so tipsko odobrene v državi članici EU in če organ iz petega odstavka tega člena izda potrdilo o priznanju take tuje tipske

values set out in Table B, column 3, of Annex VII, or higher values that, for specific applications, are approved by the competent authority and satisfy the general exemption and clearance criteria set out in Annex VII

¹⁰⁷ BSS Annex VII: 3 a) The general criteria for the exemption of practices from notification or authorisation or for the clearance of materials from authorised practices are as follows:

¹⁰⁸ BSS Annex VII, 3 a) (i) the radiological risks to individuals caused by the practice are sufficiently low, as to be of no regulatory concern;

¹⁰⁹ BSS Annex VII: 3 a) ii) the type of practice has been determined to be justified;

¹¹ BSS Annex VII: 3 a iii) the practice is inherently safe.

¹¹¹ Nastavek za BSS Annex VII.

¹¹² BSS Art 26: 2. Member States may exempt specific types of practices from the notification requirement subject to compliance with the general exemption criteria established in point 3 of Annex VII, on the basis of an assessment showing that exemption is the best option.

¹¹³ BSS Annex VII na dnu Part 2 Table A: For radionuclides not listed in Table A, Part 1 the competent authority shall assign appropriate values for the quantities and concentrations of activity per unit mass where the need arises. Values thus assigned shall be complementary to those in Table A, Part 1. Podobno smo že imeli v 3. odstavku 6. člena UV1.

odobritve.

- (3) Minister, pristojen za okolje, in minister, pristojen za zdravje, določita tehnične zahteve za tipsko odobritev naprav, ki vsebujejo zaprte vire sevanja, in električnih naprav, pogoje za njihovo uporabo in način priznavanja tujih tipskih odobritev.

17. člen **(vsebina priglasitve namere)**

- (1) Priglasitev namere vsebuje najmanj naslednje podatke:
- ime in sedež gospodarske družbe, zavoda ali druge organizacije ali samostojnega podjetnika posameznika, ki namerava izvajati sevalno dejavnost,
 - ime osebe, ki zastopa izvajalca sevalne dejavnosti,
 - podatke o sevalni dejavnosti in uporabljenem viru sevanja, vključno s podatki o lokaciji,
 - podatke o začetku in času trajanja izvajanja sevalne dejavnosti oziroma o času vnosa iz držav članic EU, uvoza, nabave, odprodaje, iznosa iz države članice EU, o izvozu, o opustitvi nadzora, o odstranitvi ali razgradnji vira sevanja.
- (2) Minister, pristojen za okolje, in minister, pristojen za zdravje, predpišeta podrobnejšo vsebino priglasitve namere.
- (3) Za priglasitev namere se šteje tudi:
- vloga za izdajo dovoljenja ali soglasja za vnos iz držav članic EU, iznos v države članice EU, uvoz, izvoz, tranzit jedrskih snovi, radioaktivnih odpadkov ali izrabljenega goriva in za tranzit virov sevanja s pomembno aktivnostjo,
 - vloga za izdajo dovoljenja za uvoz in izvoz radioaktivnih snovi,
 - vloga za uporabo vira sevanja, če gre za vir sevanja, ki je glede namena rabe in značilnosti sevanja enak viru sevanja, za katerega je zavezanec že pridobil dovoljenje za uporabo,
 - vloga za izdajo dovoljenja za pogojno opustitev nadzora nad radioaktivno snovjo.
- (4) Pristojni organ, ki prejme priglasitev namere, če ne gre za vlogo iz prejšnjega odstavka, obvesti priglasitelja o nadaljnjih obveznostih, ki jih mora izpolniti v zvezi z namero, če pa so izpolnjeni vsi pogoji, izda izpisek iz registra sevalnih dejavnosti v skladu z 18. členom tega zakona.

2.2 Izvajanje sevalne dejavnosti

18. člen **(registracija ali izdaja dovoljenja za izvajanje sevalne dejavnosti)**

- (1) Organ, pristojen za jedrsko varnost, vpiše sevalno dejavnost v register sevalnih dejavnosti (registracija) ali izda dovoljenje za izvajanje sevalne dejavnosti za:
- upravljanje in razgradnjo sevalnega ali jedrskega objekta,
 - namerno dodajanje radioaktivnih snovi pri proizvodnji in izdelovanju predmetov splošne rabe ter uvoz ali izvoz takega predmeta v skladu s 33. členom tega pravilnika,

- uporabo rentgenskih naprav, virov sevanja in pospeševalnikov delcev, razen elektronskih mikroskopov, če ne gre za uporabo v zdravstvu ali veterinarstvu,
 - odlaganje, predelavo ali ponovno uporabo radioaktivnih snovi ali materialov, ki vsebujejo radioaktivne snovi in izvirajo iz uporabe virov sevanja ali izvajanja sevalnih dejavnosti po tem zakonu,¹¹⁴ za njih pa se organ, pristojen za jedrsko varnost ni odločil, da se jih ne obravnava več po tem zakonu,
 - mešanje radioaktivnih in ne-radioaktivnih snovi za njihovo ponovno uporabo ali predelavo,¹¹⁵
 - dejavnost prevažanja jedrskih snovi,
 - prevažanje radioaktivnih snovi, če ne gre za uporabo v zdravstvu ali veterinarstvu,
 - vzdrževanje, proizvodnjo, umerjanje ali druga podobna dela, ki se jih izvaja na virih sevanja, če to ni vključeno v izvajanje dejavnosti iz prejšnjih alinej tega odstavka.
- (2) Organ, pristojen za jedrsko varnost, izda tudi dovoljenje za pogojno opustitev nadzora nad radioaktivno snovjo.
- (3) Organ, pristojen za varstvo pred sevanji, vpiše sevalno dejavnost v register sevalnih dejavnosti (registracija) ali izda dovoljenje za izvajanje sevalne dejavnosti za:
- namerno dodajanje radioaktivnih snovi pri proizvodnji in izdelovanju zdravil ter uvoz ali izvoz takega zdravila,
 - namerno dajanje radioaktivnih snovi osebam za namen medicinskega zdravljenja ali raziskav,
 - namerno dajanje radioaktivnih snovi živalim za namen veterinarskega pregleda, zdravljenja ali raziskav, če to vpliva na izpostavljenost,
 - uporabo rentgenskih naprav, virov sevanja in pospeševalnikov delcev v zdravstvu ali veterinarstvu, razen elektronskih mikroskopov,
 - opravljanje tehničnih pregledov virov sevanja, ki se jih uporablja pri izvajanju sevalne dejavnosti v zdravstvu in veterinarstvu,
 - dejavnost prevažanja radioaktivnih snovi v zdravstvu ali veterinarstvu,
 - vzdrževanje, umerjanje ali druga podobna dela, ki se jih izvaja na virih sevanja, če to ni vključeno v izvajanje dejavnosti iz prejšnjih alinej tega odstavka.
- (4) Vlada določi podrobnejša merila in pogoje iz prvih treh odstavkov tega člena za uvrstitev sevalnih dejavnosti med tiste, za katere je potrebna samo registracija, in tiste, za katere je potrebno dovoljenje za izvajanje sevalne dejavnosti.¹¹⁶

¹¹⁴ BSS Art 30: 1. Member States shall ensure that the disposal, recycling or reuse of radioactive materials arising from any authorised practice is subject to authorisation.

¹¹⁵ BSS Art 30: 4. ... The Competent Authority may authorise, in specific circumstances, the mixing of radioactive and non-radioactive materials for the purposes of re-use or recycling.

¹¹⁶ BSS Art 27: 1. Member States shall require either registration or licensing of the following practices:

- (a) the operation of radiation generators or accelerators or radioactive sources for medical exposures or for non-medical imaging purposes;
- (b) the operation of radiation generators or accelerators, except electron microscopes, or radioactive sources for purposes not covered by point (a).

2. Member States may require registration or licensing for other types of practices.

- (5) Pri določitvi meril in pogojev iz prejšnjega odstavka se upošteva verjetnost, da pride do nenadzorovane izpostavljenosti sevanjem, velikost pričakovanih ali potencialnih doznih obremenitev, zapletenost sevalne dejavnosti, pogostost izvajanja določene vrste sevalne dejavnosti ter podroben obseg predpisanih omejitev.
- (6) Če je za izvajanje sevalne dejavnosti treba upravljati ali razgraditi sevalni objekt ali jedrski objekt, je dovoljenje za izvajanje sevalne dejavnosti soglasje iz 106. ali dovoljenje iz 107. člena tega zakona, razen če gre za sevalni objekt, v katerem se viri sevanja uporabljajo za izvajanje sevalne dejavnosti v zdravstvu ali veterinarstvu.
- (7) Izvajalec sevalne dejavnosti, ki je tuja pravna oseba, lahko izvaja to dejavnost na območju Republike Slovenije, če je pridobil dovoljenje za izvajanje sevalne dejavnosti po tem zakonu ali je pridobil v svoji državi ali v državi članici EU dovoljenje za izvajanje sevalne dejavnosti ali je zanj registriran pod pogoji in po postopkih, ki so enakovredni pogojem in postopkom za pridobitev dovoljenja ali postopkom registracije za izvajanje sevalne dejavnosti iz tega zakona.

19. člen

(vloga za registracijo sevalne dejavnosti)

- (1) Vlogi za registracijo sevalne dejavnosti morajo biti priloženi podatki o sevalni dejavnosti iz katerih mora biti razvidno, da so izpolnjeni pogoji za registracijo sevalne dejavnosti in ni potrebno izdati dovoljenja za izvajanje sevalne dejavnosti.
- (2) Če so izpolnjeni vsi pogoji, pristojni organ vlagatelju izda izpisek iz registra sevalne dejavnosti. Če pa pogoji niso izpolnjeni, registracijo sevalne dejavnosti zavrne in o tem izda odločbo.
- (3) Minister, pristojen za okolje, in minister, pristojen za zdravje, podrobneje določita vsebino vloge za registracijo sevalne dejavnosti ter obseg in vsebino dokumentacije iz prvega odstavka tega člena.

20. člen

(vloga za pridobitev dovoljenja za izvajanje sevalne dejavnosti)

- (1) K vlogi za pridobitev dovoljenja za izvajanje sevalne dejavnosti je treba priložiti podatke o sevalni dejavnosti in virih sevanja znotraj navedene dejavnosti ter druge podatke in dokumentacijo, s katero se izkazuje varno izvajanje sevalne dejavnosti.¹¹⁷
- (2) Minister, pristojen za okolje, in minister, pristojen za zdravje, podrobneje določita vsebino vloge za pridobitev dovoljenja za izvajanje sevalne dejavnosti ter obseg in vsebino podatkov in dokumentacije iz prejšnjega odstavka.¹¹⁸

3. The regulatory decision to submit types of practices to either registration or licensing may be based on regulatory experience, taking into account the magnitude of expected or potential doses, as well as the complexity of the practice.

¹¹⁷ BSS Art 29: 1. For authorisation purposes, Member States shall require the provision of information relevant to radiation protection that is commensurate with the nature of the practice and the radiological risks involved.

¹¹⁸ BSS Art 29: 2. In the case of licensing and when determining what information must be provided under paragraph 1, Member States shall take into account the indicative list in Annex IX.

2.3 Uporaba virov sevanja

21. člen

(vpis v register in dovoljenje za uporabo vira sevanja)

- (1) Vir sevanja lahko uporablja samo oseba iz 18. člena tega zakona, ki ima veljavno dovoljenje za uporabo tega vira sevanja oziroma je ta vir vpisan v register virov sevanja.¹¹⁹
- (35) Vir sevanja vpiše v register virov sevanja ali izda dovoljenje za uporabo vira sevanja organ, pristojen za jedrsko varnost, če gre za vir sevanja, ki se ga uporablja v zdravstvu ali veterinarstvu, pa organ, pristojen za varstvo pred sevanji.
- (36) Ne glede na določila prvega odstavka tega člena za uporabo javljalnikov požara z viri sevanj ni treba imeti registrirane sevalne dejavnosti ali dovoljenja za izvajanje sevalne dejavnosti.
- (37) Vlada določi vrste virov sevanja, ki jih je pred uporabo treba le vpisati v register virov sevanja, za katere je pred uporabo treba pridobiti dovoljenje za uporabo, ter merila za določitev visoko aktivnih virov sevanja.
- (38) Pri določitvi virov iz prejšnjega odstavka se upošteva raven aktivnosti vira sevanja, lastnosti vira sevanja glede varstva pred sevanji, verjetnost, da pride do nenadzorovane izpostavljenosti ter zahteve in pogoje glede nadzora zaradi varstva pred sevanji ali varovanja vira sevanja.
- (39) Izvajalec sevalne dejavnosti mora o vsaki odtujitvi ali prenosu lastništva vira iz prvega odstavka tega člena nemudoma obvestiti organ, ki je ta vir vpisal v register ali zanj izdal dovoljenje za uporabo.¹²
- (40) Za vir sevanja v sevalnem ali jedrskem objektu je dovoljenje za uporabo vira sevanja oziroma vpis v register virov sevanja soglasje iz 106. člena ali dovoljenje iz 107. člena tega zakona, razen če gre za sevalni objekt, v katerem se izvajajo sevalne dejavnosti v zdravstvu ali veterinarstvu.

22. člen

(vloga za vpis v register virov sevanja)

- (1) K vlogi za vpis v register virov sevanja je treba priložiti podatke o viru sevanja, dokazila o brezhibnosti vira in drugo dokumentacijo, s katero se izkazuje varna uporaba vira sevanja.
- (41) Če se vir sevanja uporablja v sevalni dejavnosti iz 18. člena, je pogoj za njegov vpis v register virov sevanja, da je vlagatelj iz prejšnjega odstavka tudi registriran za izvajanje sevalne dejavnosti ali je imetnik dovoljenja za izvajanje sevalne dejavnosti, pri kateri se bo uporabljal vir sevanja, ki se vpisuje.
- (42) Če pristojni organ iz prvega in tretjega odstavka 18. člena tega zakona iz predložene dokumentacije iz prvega

¹¹⁹ BSS Art 85: 1. Member States shall ensure that arrangements are made for keeping control of unsealed sources with regard to their location, use and, when no longer required, their recycling or disposal ter

BSS Art 86: 1. Member States shall ensure that arrangements are made for keeping control of sealed sources with regard to their location, use and, when no longer required, their recycling or disposal.

Ta člena BSS sicer govorita ločeno o unsealed sources in sealed sources, ampak pri nas imamo nadzor nad vsemi viri enak!

¹² To sem dodal kot zakonsko zahtevo, da se uporabnik vira ne sme kar tako znebiti. Tega do sedaj nismo imeli. Je pa to podrobneje razdelano v JV2. BSS Art 86. 3. 3. Member States shall establish a system to enable them to be adequately informed of any transfer of high activity sealed sources and where necessary individual transfers of sealed sources.

odstavka tega člena ugotovi, da so izpolnjeni vsi pogoji za nameravano uporabo vira sevanja, vlagatelju izda izpisek iz registra virov sevanj.

(43) Če pristojni organ vpis v register virov sevanja zavrne, o tem izda odločbo.

23. člen

(vloga za pridobitev dovoljenja za uporabo vira sevanja)

- (1) K vlogi za pridobitev dovoljenja za uporabo vira sevanja je treba priložiti podatke o viru sevanja, dokazila o brezhibnosti vira in drugo dokumentacijo, s katero se izkazuje varna uporaba vira sevanja.
- (44) Dovoljenje iz prejšnjega odstavka izda pristojni organ iz prvega in tretjega odstavka 18. člena tega zakona, če iz predložene dokumentacije ugotovi, da so izpolnjeni vsi pogoji za nameravano uporabo vira sevanja.
- (45) Organ, pristojen za varstvo pred sevanji lahko za vire sevanja v zdravstvu in veterinarstvu, za prehodno obdobje največ 12 mesecev do pridobitve ocene varstva pred sevanji in programa radioloških posegov, izda začasno dovoljenje za uporabo, ki vključuje dovoljenje za izvajanje sevalne dejavnosti s tem virom sevanja. Uporabnik mora predložiti vso dokumentacijo, potrebno za pridobitev dovoljenja za izvajanje sevalne dejavnosti in dovoljenja za uporabo vira sevanja, razen ocene varstva pred sevanji in programa radioloških posegov.

24. člen

(opustitev nadzora nad radioaktivno snovjo)

- (1) Dovoljenje za opustitev nadzora nad radioaktivno snovjo izda pristojni organ iz prvega in tretjega odstavka 18. člena, če iz predložene dokumentacije ugotovi, da so izpolnjena vsa merila za nameravano opustitev nadzora.¹²¹
- (2) Minister, pristojen za okolje, in minister, pristojen za zdravje, podrobneje določita vsebino vloge za pridobitev dovoljenja za opustitev nadzora nad radioaktivno snovjo ter obseg in vsebino dokumentacije iz prejšnjega odstavka.

25. člen

(prepovedi)

- (1) Prepovedano je namerno redčenje radioaktivnih snovi zato, da bi s tem izpolnili pogoje za opustitev nadzora nad njimi.¹²²
- (2) Prepoved iz prejšnjega odstavka ne velja za delovne procese z radioaktivnimi snovmi, ki niso neposredno povezani z njihovo radioaktivnostjo.¹²³

¹²¹ BSS Art 30: 2. Materials for disposal, recycling or reuse may be released from regulatory control provided that the activity concentrations:

¹²² BSS Art 30: 4. Member States shall not permit the deliberate dilution of radioactive materials for the purpose of them being released from regulatory control.

¹²³ BSS Art 30: 4. ... The mixing of materials that takes place in normal operations where radioactivity is not a

- (3) Prepovedana je uporaba zaprtih virov sevanja ali njihovih vsebnikov, ki so mehansko poškodovani ali za katere se sumi, da bi lahko puščali ali so kako drugače okvarjeni.
- (4) Prepovedana je uporaba radioaktivnih strelovodov.

26. člen (iskanje virov neznanega izvora)

- (1) Organ, pristojen za jedrsko varnost, v sodelovanju z drugimi državnimi organi, ministrstvi in organizacijami občasno organizira dejavnosti za iskanje virov neznanega izvora oziroma iz preteklih dejavnosti.
- (2) Dejavnosti iz prejšnjega odstavka obsegajo namenske inšpekcijske preglede, finančne spodbude za iskanje takih virov, javne kampanje ozaveščanja prebivalstva o takih virih, preglede arhivskih zapisov upravnih organov in izvajalcev sevalnih dejavnosti, raziskovalnih ustanov, univerz ali bolnic in druge podobne dejavnosti. ¹²⁴¹²⁵
- (3) Upravitelji večjih poštnih centrov, letališč in pristanišč, prek katerih poteka uvoz blaga, ki bi lahko bilo radioaktivno kontaminirano ali bi vsebovalo vire neznanega izvora, ter odpadi in predelovalni obrati odpadnih kovin morajo vgraditi sisteme za detekcijo povečane radioaktivne kontaminacije ali povišanega ionizirajočega sevanja in vpeljati postopke za ukrepanje v takih primerih. ¹²⁶
- (4) V primeru najdbe vira neznanega izvora mora oseba iz prejšnjega odstavka o tem obvestiti organ, pristojen za jedrsko varnost in izvesti odredene ukrepe varstva pred sevanji.
- (5) Organ, pristojen za jedrsko varnost, mora redno obveščati izvajalce dejavnosti, pri katerih je velika verjetnost, da bi naleteli na vire ionizirajočega sevanja neznanega izvora (odpadi in predelovalni obrati odpadnih kovin, transportna središča ipd.) o verjetnostih za najdbo takih virov, o njihovi potencialni nevarnosti in o potrebnih ukrepih za zaščito pred njimi.
- (6) Organ, pristojen za jedrsko varnost, mora pomagati izvajalcem dejavnosti iz prejšnjega odstavka, da svoje delavce, ki bi lahko naleteli na vire neznanega izvora:
 - usposobijo kako vizualno prepoznati take vire in njihove vsebnike

consideration is not subject to this prohibition.

¹²⁴ BSS Art 94: 2. Member States shall ensure that campaigns are organised, as appropriate, to recover orphan sources left behind from past practices. The campaigns may include the financial participation of Member States in the costs of recovering, managing, controlling and disposing of the sources and may also include surveys of historical records of authorities and of undertakings, such as research institutes, material testing institutes or hospitals.

¹²⁵ BSS Art 92: Article 92:

Detection of orphan sources

1. Member States shall ensure that arrangements are made for:

(a) raising general awareness of the possible occurrence of orphan sources and associated hazards; and

¹²⁶ BSS Art. 93:

Metal contamination

1. Member States shall encourage the establishment of systems to detect the presence of radioactive contamination in metal products imported from third countries, in places such as at major metal importing installations or at significant nodal transit points.

- seznanijo z osnovami o ionizirajočih sevanjih in njihovih posledicah,
 - usposobijo o ukrepih, ko zaznajo vir neznanega izvora ali posumijo, da gre za tak vir.¹²⁷
- (7) Vlada podrobneje določi pošne centre, letališča in pristanišča, odpade in predelovalne obrate odpadnih kovin, način detekcije radioaktivne kontaminacije ali povišanega sevanja ter postopke za ukrepanje v primerih iz tretjega in četrtega odstavka tega člena ter podrobneje določi izvajalce iz petega odstavka tega člena in njihove obveznosti glede meritev sevanj, ukrepanja in poročanja o najdbah.¹²⁸

3. VARSTVO LJUDI PRED IONIZIRAJOČIMI SEVANJI

3.1 Splošna načela

27. člen (splošno načelo)

Določbe tega zakona velja za kakršno koli načrtovano in obstoječo izpostavljenost ter za izpostavljenost ob izrednem dogodku, ki vsebuje tveganje zaradi ionizirajočih sevanj in ki ga ne smemo zanemariti z vidika varstva pred sevanji ali pa z vidika okolja upoštevajoč dolgoročno varstvo zdravja ljudi, pri tem pa zlasti ureja izvajanje sevalnih dejavnosti, izpostavljenost delavcev ali posameznikov iz prebivalstva radonu v zaprtih prostorih, zunanjo izpostavljenost sevanju, ki izvira iz gradbenih materialov in primere trajne izpostavljenosti kot posledice izrednih dogodkov ali preteklih človeških dejavnosti, pripravljenost in načrtovanje odzivanja in obvladovanja izpostavljenosti ob izrednih dogodkih, za katere se ocenjuje, da je smiselno predvideti ukrepe za varstvo zdravja posameznikov iz prebivalstva ali delavcev.¹²⁹¹³

¹²⁷ BSS Art. 16: Article 16

Information and training of workers potentially exposed to orphan sources

1. Member States shall ensure that the management of installations where orphan sources are most likely to be found or processed, including large metal scrap yards and major metal scrap recycling installations, and in significant nodal transit points, are informed of the possibility that they may be confronted with a source.
2. Member States shall encourage the management of installations referred to in paragraph 1 to ensure that where workers in their installation may be confronted with a source, they are:
 - (a) advised and trained in the visual detection of sources and their containers;
 - (b) informed of basic facts about ionising radiation and its effects;
 - (c) informed of and trained in the actions to be taken on site in the event of the detection or suspected detection of a source.

¹²⁸ Nastavek za prenos BSS Art. 92 2. v Uredbo o odpanih kovinah in ... UV11

¹²⁹ BSS, Art. 2: 1. This Directive applies to any planned, existing or emergency exposure situation which involves a risk from exposure to ionising radiation which cannot be disregarded from a radiation protection point of view or with regard to the environment in view of long-term human health protection.

¹³ BSS, Art 2: (d) the exposure of workers or members of the public to indoor radon, the external exposure from building

131

28. člen (odgovornosti)

- (1) Za varstvo izpostavljenega delavca je odgovoren izvajalec sevalne dejavnosti, ki mora zagotoviti ocenjevanje in izvajanje ukrepov varstva delavcev pred sevanjem skladno z določbami tega zakona.¹³²
- (2) Za varstvo zunanjega delavca sta odgovorna njegov delodajalec in izvajalec sevalne dejavnosti, pri katerem se dejavnost izvaja, skladno z določbami tega zakona.¹³³
- (3) Za varstvo izvajalcev intervencijskih ukrepov, tudi če so prostovoljci, je odgovorna fizična ali pravna oseba, ki je v skladu z zakonom o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami odgovorna za izvajanje ukrepov varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami in ki vodi dejavnost intervencije,¹³⁴
- (4) Za varstvo delavcev ali prostovoljcev, ki izvajajo sanacijo kontaminiranega zemljišča, stavb in drugih zgradb, je odgovorna oseba, ki vodi ta dela.
- (5) Za varstvo delavcev, izpostavljenih radonu med izvajanjem sevalne dejavnosti, je odgovoren izvajalec sevalne dejavnosti v skladu z določili 29. člena tega zakona. Za druge delavce, ki so pri svojem delu izpostavljeni radonu, je odgovoren njihov delodajalec.¹³⁵
- (6) Določila tretjega do petega odstavka tega člena veljajo tudi za delavce, ki so samozaposleni.¹³⁶
- (7) Izvajalec sevalne dejavnosti mora zagotoviti zunanjemu izvajalcu dostop do informacij o potencialni izpostavljenosti delavcev zunanjega izvajalca.¹³⁷

29. člen

materials and cases of lasting exposure resulting from the after-effects of an emergency or a past human activity.

¹³¹ BSS, Art 2: (e) the preparedness for, the planning of response to and the management of emergency exposure situations that are deemed to warrant measures to protect the health of members of the public or workers. PREOSTALI DEL ART.2 (SEVALNE DEJAVNOSTI) GRE V 13. ČLEN

¹³² BSS Art 31: 1. Member States shall ensure that the undertaking is responsible for assessing and implementing arrangements for the radiation protection of exposed workers.

¹³³ BSS Art 31: 2. In the case of outside workers, the responsibilities of the undertaking and the employer of outside workers are stipulated in Article 51.

¹³⁴ BSS Art 31: 3. Without prejudice to paragraphs 1 and 2, Member States shall arrange for a clear allocation of responsibilities for the protection of workers in any exposure situation, to an undertaking, an employer or any other organisation, in particular for the protection of: (a) emergency workers; in and individuals who work on a voluntary basis.

¹³⁵ BSS Art 31: 4. (c) workers who are exposed to radon at work, in the situation specified in Article 54(3).

¹³⁶ BSS Art 31: This shall also apply to the protection of self-employed individuals.

¹³⁷ BSS Art 31: 4. Member States shall ensure that employers have access to information on the possible exposure of their employees under the responsibility of another employer or undertaking.

(ukrepi varstva pred sevanji)

- (1) Izvajalec sevalne dejavnosti mora zaradi varstva izpostavljenih delavcev, praktikantov in študentov pred sevanji zagotoviti:
1. predhodno oceno narave in obsega tveganja iz 40. člena tega zakona (v nadaljnjem besedilu: ocena varstva pred sevanji);
 2. izdelavo pisnih postopkov za delo, povezanih z izvajanjem sevalne dejavnosti;
 3. upoštevanje obratovalnih omejitev ter pisnih postopkov iz prejšnje alineje med izvajanjem sevalne dejavnosti;
 4. seznanitev izpostavljenih delavcev, praktikantov in študentov o:
 - a. tveganjih za zdravje pri njihovem delu¹³⁸,
 - b. vsebini splošnih postopkov in omejitev, povezanih z izvajanjem sevalne dejavnosti,¹³⁹
 - c. vsebini postopkov in omejitev, povezanih z določenim delovnim mestom ali delom, ki ga opravljajo¹⁴;
 - d. vsebini tistih delov načrtov ali navodil za ukrepanje ob izrednih dogodkih, s katerimi mora biti oseba seznanjena;¹⁴¹
 - e. pomembnosti upoštevanja tehničnih, zdravstvenih in administrativnih zahtev;¹⁴²
 - f. nujnosti zgodnje naznanitve nosečnosti ali dojenja zaradi preprečevanja izpostavljenosti zarodka ali možnosti notranje kontaminacije ali vnosa radioaktivnosti v telo doječe matere z namenom varstva otroka;¹⁴³
 5. usposabljanje oseb, ki so vključene v izvajanje sevalne dejavnosti, obnavljanje njihovega znanja, redno preverjanje usposobljenosti iz varstva pred sevanji^{144 145}

¹³⁸ BSS Art 15/1 (a) the radiation health risks involved in their work;

¹³⁹ BSS Art 15 1. (b) the general radiation protection procedures and precautions to be taken

¹⁴ BSS Art 15 1. (c) the radiation protection procedures and precautions connected with the operational and working conditions of both the practice in general and each type of workstation or work to which they may be assigned;

¹⁴¹ BSS Art 15. 1. (d) the relevant parts of the emergency response plans and procedures;

¹⁴² BSS Art 15. 1. (e) the importance of complying with the technical, medical and administrative requirements.

¹⁴³ BSS Art 15: 2. Member States shall require the undertaking or, in case of outside workers, the employer, to inform exposed workers on the importance of making an early declaration of pregnancy in view of the risks of exposure for the unborn child.

BSS Art 15: 3. Member States shall require the undertaking or, in case of outside workers, the employer, to inform exposed workers on the importance of announcing the intention to breast-feed an infant in view of the risks of exposure for a breast-fed infant after intake of radionuclides or bodily contamination.

¹⁴⁴ BSS Art 15: 4. Member States shall require that the undertaking or, in case of outside workers, the employer, provides appropriate radiation protection training and information programmes for exposed workers. Rumeno NISMO PRENESLI; ker to zagotavljajo pooblašeni izvedenci usposabljanja in bo preneseno v Pravilniku SV7.

¹⁴⁵ BSS Art 32: (f) education and training.

6. razvrstitev izpostavljenih delavcev v dve kategoriji glede na verjetnost in velikost potencialne izpostavljenosti.¹⁴⁶
 7. ustrezno zaščitno in osebno varovalno opremo in preverjanje njene učinkovitosti;
 8. izvajanje nadzornih ukrepov in meritev na nadzorovanih in opazovanih območjih, vključno s predpisanimi pregledi virov sevanja, zaščitne opreme, osebne varovalne opreme, delovnih pogojev in sevalnih razmer ter osebno dozimetrijo;¹⁴⁷
 9. uporabo ustrezne opreme in postopkov za meritve in oceno izpostavljenosti izpostavljenih delavcev, posameznikov iz prebivalstva ter kontaminacije okolja.¹⁴⁸
 10. preverjanje učinkovitosti in vzdrževanja opreme iz prejšnje točke in redno umerjanje merilne opreme¹⁴⁹;
 11. zdravstveni nadzor izpostavljenih delavcev;¹⁵
 12. takojšnje obveščanje pristojnih organov v primeru preseganja mejnih doz, kontaminacije delovnega okolja, izgube, kraje ali nepravilne rabe vira sevanja¹⁵¹ ter v primeru izrednega dogodka;¹⁵²
 13. izvajanje predpisanih ukrepov varovanja virov sevanja;
 14. izvedbo ukrepov po prenehanju uporabe vira sevanja oziroma prenehanju izvajanja sevalne dejavnosti;
 15. načrt zaščite in reševanja ob izrednem dogodku ali navodilo za ukrepanje ob izrednem dogodku;
 16. izvedbo ukrepov za sanacijo po izrednem dogodku;
 17. vodenje predpisanih evidenc;
 18. poročanje v skladu s predpisi.
- (2) Ukrepe varstva pred sevanji iz prejšnjega odstavka tega člena, ki se nanašajo na varstvo izpostavljenih delavcev, je treba izvesti pri sevalni dejavnosti, pri kateri letna izpostavljenost delavcev lahko preseže efektivno dozo 1 mSv ali predpisane ekvivalentne doze za očne leče, kožo ali okončine. Ukrepi morajo biti primerni vrsti objekta oziroma naprave, vrsti vira sevanja ter velikosti in vrsti s tem povezanega tveganja.¹⁵³

¹⁴⁶ BSS Art. 32 © classification of exposed workers into different categories.

¹⁴⁷ BSS Art 32: (d) control measures and monitoring relating to the different areas and working conditions, including, where necessary, individual monitoring;

¹⁴⁸ BSS Art. 68: (b) accept into service adequate equipment and procedures for measuring and assessing exposure of members of the public and radioactive contamination of the environment;

¹⁴⁹ BSS Art 68: (c) check the effectiveness and maintenance of equipment as referred to in point (b) and ensure the regular calibration of measuring instruments;

¹⁵ BSS Art 32: (e) medical surveillance

¹⁵¹ BSS Art 85: 3. Member States shall require each undertaking holding an unsealed radioactive source to notify the competent authority promptly of any loss, theft, significant spill, or unauthorised use or release.

¹⁵² BSS Art. 96. b) (b) promptly notify the competent authority of the occurrence of any significant event resulting or liable to result in the exposure of an individual beyond the operational limits or conditions of operation specified in authorising requirements with regard to occupational or public exposure

¹⁵³ BSS Art 35: 1. Member States shall ensure that for the purposes of radiation protection, arrangements are made as

- (3) Ne glede na obveznosti izvajalca sevalne dejavnosti iz prvega odstavka mora izpostavljeni delavec, zunanji delavec¹⁵⁴, praktikant in študent, kolikor je mogoče, sam prispevati k izvajanju ukrepov varstva pred sevanji, kot jih določa ta zakon.
- (4) Ukrepe varstva pred sevanji iz prvega odstavka tega člena mora smiselno izvajati tudi letalski prevoznik za zaščito posadk njegovih plovil pred kozmičnim sevanjem, kadar pričakovana izpostavljenost za posameznega člana posadke presega s predpisi določene doze za posameznika iz prebivalstva.¹⁵⁵
- (5) Posamezniki, ki se ukvarjajo z nalogami, katerih izvajanje zahteva kompetence s področja varstva pred sevanji, morajo imeti ustrezno izobrazbo, usposabljanje ter informacije o varstvu pred sevanji, potrebne za izvajanje svojih nalog. Usposabljanje in obveščanje je potrebno izvajati v rednih obdobjih in dokumentirati.¹⁵⁶
- (6) Usposabljanje oseb, ki so vključene v izvajanje sevalne dejavnosti iz 5. točke prvega odstavka tega člena lahko izvajajo osebe, ki so pridobile pooblastilo za izvajanje del pooblaščenega izvedenca varstva pred sevanji iz 42. člena tega zakona.
- (7) Izvajalec sevalne dejavnosti, ki je odgovoren za visokoaktivni vir sevanja, mora zagotoviti, da seznani in usposablja iz 4. in 5. točke prvega odstavka tega člena zajema tudi posebne zahteve za varno ravnanje in nadzor nad tovrstnimi viri. Izvajalec sevalne dejavnosti mora delavce v zvezi s tem pripraviti na dogodke, ki vplivajo na varstvo pred sevanjem. Seznani in usposablja mora posebej poudariti varnostne zahteve in možne posledice, če se nad temi viri sevanja izgubi nadzor.¹⁵⁷

regards all workplaces where workers are liable to receive an exposure greater than an effective dose of 1 mSv per year or an equivalent dose of 15 mSv per year for the lens of the eye or 50 mSv per year for the skin and extremities.

Such arrangements shall be appropriate to the nature of the installations and sources and to the magnitude and nature of the risks.

¹⁵⁴ BSS Art 51: 5. Member States shall ensure that all outside workers make their own contributions, as far as practicable, towards the protection to be afforded to them by the radiological monitoring system referred to in paragraph 1, without prejudice to the responsibilities of the undertaking or employer

¹⁵⁵ Nastavek za vključitev podrobnosti v UV2 BSS Art 35: 3. For an undertaking operating aircraft where the effective dose to the crew from cosmic radiation is liable to exceed 6 mSv per year, the relevant requirements set out in this Chapter shall apply, allowing for the specific features of this exposure situation. Member States shall ensure that where the effective dose to the crew is liable to be above 1 mSv per year, the competent authority requires the undertaking to take appropriate measures, in particular:

- (a) to assess the exposure of the crew concerned;
- (b) to take into account the assessed exposure when organising working schedules with a view to reducing the doses of highly exposed crew;
- (c) to inform the workers concerned of the health risks their work involves and their individual dose.
- (d) to apply Article 10(1) to pregnant air crew.

¹⁵⁶ BSS Art 14: 1. Member States shall establish an adequate legislative and administrative framework ensuring the provision of appropriate radiation protection education, training and information to all individuals whose tasks require specific competences in radiation protection. The provision of training and information shall be repeated at appropriate intervals and documented.

¹⁵⁷ BSS Art 15. 5. In addition to the information and training in the field of radiation protection as specified in paragraphs 1, 2, 3 and 4, Member States shall require that the undertaking responsible for high-activity sealed sources shall ensure that such training includes specific requirements for the safe management and control of high-activity sealed sources with a view to preparing the relevant workers adequately for any events affecting the radiation protection. The information and training shall place particular emphasis on the necessary safety requirements and shall contain specific information on the possible consequences of the loss of adequate control of high-activity sealed sources.

30. člen **(predpisi v zvezi z uporabo vira sevanja)**

- (1) Minister, pristojen za okolje, in minister, pristojen za zdravje, določita pravila ravnanja za uporabo, vzdrževanje in shranjevanje posameznih vrst virov sevanja, ukrepe sevalne varnosti, ki jih morajo izvajati uporabniki teh virov sevanja, pravila ravnanja z viri sevanja po prenehanju uporabe in prenehanju izvajanja sevalne dejavnosti, navodila za varno delo z viri sevanja, navodila za ukrepanje ob izrednem dogodku, ukrepe varovanja virov sevanja za preprečevanje izgube vira sevanja, kraje ali drugega škodljivega ravnanja ter podrobnejšo vsebino vloge za vpis vira sevanja v register virov sevanja in za pridobitev dovoljenja za uporabo vira sevanja ter obseg in vsebino dokumentacije iz prvega odstavka 22. člena tega zakona ter obseg in vsebino dokumentacije iz prvega odstavka 23. člena tega zakona.
- (2) Minister, pristojen za zdravje, v soglasju z ministrom, pristojnim za okolje, podrobneje določi: obveznosti delodajalca glede posebnega varstva pred sevanji za praktikante in študente¹⁵⁸; obseg, vsebine ter pogoje usposabljanja, seznanjanja in preverjanja usposobljenosti oseb, ki so vključene v izvajanje sevalne dejavnosti.
- (3) Minister, pristojen za zdravje v zvezi s posamezno vrsto vira sevanja, ki se ga uporablja pri radioloških posegih, predpiše pogoje za osebe, ki izvajajo tehnične preglede virov sevanja, ter pogoje za usposobljenost oseb, ki vzdržujejo, umerjajo ali opravljajo druga podobna dela na teh virih sevanja, obveznost rednega tehničnega pregledovanja, ter druge pogoje za uporabo teh virov.

3.2 Upravičenost

31. člen **(upravičenost sevalne dejavnosti)**

Izvajalec sevalne dejavnosti mora:

- upravičiti izvajanje vsake nove sevalne dejavnosti in dokazati, da bodo koristi zaradi izvajanja nove sevalne dejavnosti večje od škode za zdravje ljudi;
- ponovno upravičiti izvajanje sevalne dejavnosti, za katero je že bilo izdano dovoljenje, če se pojavijo novi in pomembni dokazi ter spoznanja o njihovi učinkovitosti ali posledicah za zdravje ljudi;
- zagotoviti, da zaradi izvajanja dejavnosti doze izpostavljenih delavcev, praktikantov in študentov ter posameznikov iz prebivalstva ne presegajo predpisanih mejnih vrednosti;
- optimizirati varstvo ljudi in okolja pred sevanji tako, da so izpostavljenosti ob upoštevanju gospodarskih in družbenih dejavnikov na kolikor mogoče nizki vendar razumno dosegljivi ravni;¹⁵⁹
- uporabljati dozne ograde pri optimizaciji varstva pred sevanji.

¹⁵⁸ Nastavek za uvrstitev BSS Art 33 v SV8.

¹⁵⁹ BSS Art 68: Member States shall require the undertaking to carry out the following tasks:

(a) achieve and maintain an optimal level of protection of members of the public;

32. člen (ocena upravičenosti izvajanja sevalne dejavnosti)

- (1) K vlogi za izdajo dovoljenja za
 - izvajanje nove vrste sevalne dejavnosti, kakršna še nikoli ni bila dovoljena,
 - uporabo nove vrste vira sevanja, katere uporaba še nikoli ni bila dovoljena, ali
 - izvajanje novega načina uporabe že preskušene vira sevanja, kakršen še nikoli ni bil dovoljen,
 je treba priložiti oceno upravičenosti izvajanja sevalne dejavnosti (v nadaljnjem besedilu: ocena upravičenosti) in strokovno mnenje pooblaščenega izvedenca za varstvo pred sevanji.¹⁶
- (2) Pristojni organ iz prvega in tretjega odstavka 18. člena tega zakona lahko zahteva izdelavo ocene upravičenosti in strokovno mnenje pooblaščenega izvedenca varstva pred sevanji tudi za izdajo dovoljenja za izvajanje že uveljavljenih sevalnih dejavnosti ali uporabo že preskušeni virov sevanja, če razpolaga z novimi in pomembnimi dokazi o njihovi učinkih ali posledicah.¹⁶¹
- (3) Pri izdelavi ocene upravičenosti iz prvega odstavka tega člena je za dejavnosti, ki vsebujejo poklicno izpostavljenost in izpostavljenost prebivalcev, treba upoštevati obe vrsti izpostavljenosti.¹⁶²¹⁶³
- (4) Pri izdelavi ocene upravičenosti iz prvega odstavka tega člena je treba za dejavnosti, ki vključujejo izpostavljenosti v zdravstvene namene, upoštevati izpostavljenost pacientov zaradi radioloških posegov, če je to potrebno pa tudi poklicno izpostavljenost in izpostavljenost prebivalstva. Poleg tega mora biti vsak radiološki poseg upravičen posamezno, kot je določeno v 74. členu tega zakona.¹⁶⁴
- (5) Minister, pristojen za zdravje, predpiše obseg in vsebino ocene upravičenosti za primere iz prvega in drugega odstavka tega člena.

33. člen (upravičenost dejavnosti, ki vključuje predmete splošne rabe)

- (1) Proizvajalec, ki namerava proizvajati ali uvoznik, ki namerava uvažati predmete splošne rabe, katerih predvidena uporaba lahko pomeni novo vrsto sevalne dejavnosti, mora pristojnemu organu iz prvega odstavka

¹⁶ BSS Art 19: 1. Member States shall ensure that new classes or types of practices resulting in exposure to ionising radiation are justified before being adopted.

¹⁶¹ BSS Art 19: 2. Member States shall consider a review of existing classes or types of practices with regard to their justification whenever there is new and important evidence about their efficacy or potential consequences or new and important information about other techniques and technologies.

¹⁶² BSS Art 19: 3. Practices involving occupational and public exposures shall be justified as a class or type of practice, taking into account both categories of exposures.

¹⁶³ Vprašanje za URSVS – ali je BSS 19/4 (medical exposure) že kje podelan?

¹⁶⁴ BSS art. 19.4

Practices involving medical exposure shall be justified both as a class or type of practice, taking into account medical and, where relevant, associated occupational and public exposures, and at the level of each individual medical exposure as specified in Article 55.

18. člena tega zakona predložiti vlogo za odobritev te nameravane proizvodnje ali uvoza.¹⁶⁵
- (2) K vlogi iz prejšnjega odstavka je treba priložiti oceno upravičenosti izvajanja sevalne dejavnosti (v nadaljnjem besedilu: ocena upravičenosti) in strokovno mnenje pooblaščenega izvedenca za varstvo pred sevanji ob smiselni uporabi določil prejšnjega člena.
- (3) Pristojni organ po presoji na podlagi meril sprejemljivosti odloči o upravičenosti nameravane rabe predmeta splošne rabe.¹⁶⁶
- (4) Pristojni organ, ki je prejel vlogo iz prvega odstavka tega člena, mora o tem obvestiti pristojne organe drugih držav članic Evropske skupnosti. Na zahtevo mora obvestiti tudi o svoji odločitvi in podlagi zanjo.¹⁶⁷
- (5) Prodaja ali kakršnokoli razpolaganje s predmeti splošne rabe, katerih predvidena uporaba ni upravičena skladno z določbami tega člena in ne izpolnjuje meril za izvzetje priglasitve iz petega odstavka 21. člena tega zakona, je prepovedana.¹⁶⁸
- (6) Ne glede na določbe pravilnika, ki ureja živila, obsevana z ionizirajočim sevanji,¹⁶⁹ so neupravičene tiste sevalne dejavnosti, ki vključujejo aktivacijo materiala, zaradi katere se poveča aktivnosti v predmetu splošne rabe tako, da je v trenutku sprostitve v promet ni mogoče zanemariti z vidika varstva pred sevanjem. Pristojni upravni organ lahko kljub temu oceni upravičenost in dovoli tovrstno sevalno dejavnost.¹⁷
- (7) Vlada določi merila sprejemljivosti o upravičenosti rabe predmetov splošne rabe.¹⁷¹
- (8) Minister, pristojen za okolje in minister, pristojen za zdravje, podrobneje določita vsebino vloge iz prvega odstavka tega člena.¹⁷²

¹⁶⁵ BSS Art 20: 1. Member States shall require any undertaking intending to manufacture or import a consumer product for which the intended use is likely to be a new class or type of practice, to provide the competent authority with all relevant information, including that listed in Annex IV, Section A, so as to allow the implementation of the justification requirement in Article 19(1).

¹⁶⁶ BSS Art 20: 2. On the basis of an assessment of this information, Member States shall ensure that the competent authority, as outlined in Annex IV, Section B, decides whether the intended use of the consumer product is justified.

¹⁶⁷ BSS Art 20: 3. Without prejudice to paragraph 1, Member States shall ensure that the competent authority which has received information according to that paragraph, informs the point of contact for the competent authorities of other Member States of this receipt and, upon request, of its decision and the basis for that decision.

¹⁶⁸ BSS Art 20: 4. Member States shall prohibit the sale or the making available to the public of consumer products if their intended use is not justified or their use would not fulfil the criteria for exemption from notification under Article 26.

¹⁶⁹ Direktiva 1999/2/ES je prenesena s Pravilnikom o živilih, obsevanih z ionizirajočim sevanjem (Uradni list RS, št. 71/02, 86/03 in 51/04).

¹⁷ BSS Art 21: 2. Without prejudice to the Directive 1999/2/EC, practices involving the activation of material resulting in an increase in activity in a consumer product, which at the time of placing on the market cannot be disregarded from a radiation protection point of view, shall be deemed not to be justified. However, the competent authority may evaluate specific types of practices within this class with regard to their justification.

¹⁷¹ BSS Art 20: Podlaga za prenos BSS Annex IV, Section B v UV1.

¹⁷² Sem prenesti Annex IVa

34. člen **(upravičenost izpostavljenosti zaradi nemedicinskega slikanja)**

- (1) Izvajalec sevalne dejavnosti, pri katerih pride do izpostavljenosti posameznikov zaradi slikanja v nemedicinske namene, mora organu, pristojnemu za varstvo pred sevanji, predložiti vlogo za njeno odobritev.^{173 174}
- (2) Organ, pristojen za varstvo pred sevanji po presoji na podlagi meril sprejemljivosti odloči o upravičenosti slikanja v nemedicinske namene.
- (3) Organ, pristojen za varstvo pred sevanji lahko odloči, da upravičenim sevalnim dejavnostim iz prvega odstavka tega člena, ki se jih opravlja z uporabo medicinske radiološke opreme, ni treba upoštevati zahtev, ki se nanašajo na dozne ograde iz 36. člena in mejnih doz iz 35. člena tega zakona.¹⁷⁵
- (4) Minister, pristojen za zdravje, določi merila sprejemljivosti o upravičenosti slikanja v nemedicinske namene ter okvirni seznam takih izpostavljenosti, ki jih je možno upravičiti.¹⁷⁶

3.3 Mejne doze in referenčni nivoji

35. člen **(mejne doze)**

- (1) Mejna efektivna doza za izpostavljene delavce je 20 mSv na leto. Pristojni organ iz prvega in tretjega odstavka 18. člena tega zakona lahko v posebnih primerih ali za določene primere izpostavljenosti dovoli višjo efektivno dozo do 50 mSv v posameznem letu, pod pogojem, da povprečna letna doza v katerih koli petih zaporednih letih, vključno z leti, v katerih je bila mejna efektivna doza presežena, ne presega 20 mSv.¹⁷⁷
- (2) Vsota doz, ki jo zaradi izpostavljenosti pri delu med izvajanjem sevalnih dejavnosti, zaradi izpostavljenosti radonu na delovnem mestu v skladu s 66. členom tega zakona in zaradi izpostavljenosti, ki je posledica obstoječe izpostavljenosti v skladu s 62. členom tega zakona, prejme izpostavljeni delavec, praktikant ali

¹⁷³ BSS Art 22: 1. Member States shall ensure the identification of practices involving non-medical imaging exposure, in particular taking into account the practices included in Annex V.

¹⁷⁴ BSS Art 22: 4. (a) Where a Member State has determined that a particular practice involving non-medical imaging exposure is justified, it shall ensure that:

(a) the practice is subject to authorisation;

¹⁷⁵ BSS Art 22: 3. Member States may exempt justified practices involving non-medical imaging exposure using medical radiological equipment from the requirement for dose constraints according to point (b) of Article 6(1) and from the dose limits set out in Article 12.

¹⁷⁶ BSS Art 20: Podlaga za prenos BSS Art 22: 4. v pravilnik.

¹⁷⁷ BSS Art 9 (2): 2. The limit on the effective dose for occupational exposure shall be 20 mSv in any single year. However, in special circumstances or for certain exposure situations specified in national legislation, a higher effective dose of up to 50 mSv may be authorised by the competent authority in a single year, provided that the average annual dose over any five consecutive years, including the years for which the limit has been exceeded, does not exceed 20 mSv.

študent, ne sme presegati predpisanih mejnih doz za izvajalce sevalnih dejavnosti.¹⁷⁸

- (3) Mejna efektivna doza za posameznike iz prebivalstva je 1 mSv na leto.¹⁷⁹
- (4) Predpisane mejne doze ne veljajo za:
- izpostavljenost posameznikov med njihovim zdravniškim pregledom ali v času zdravljenja,
 - izpostavljenost posameznikov, ki zavestno in prostovoljno izven svoje poklicne dejavnosti pomagajo pri negi in skrbi za udobje bolnika med zdravstvenim pregledom ali zdravljenjem,
 - izpostavljenost prostovoljcev, ki sodelujejo pri medicinskih in biomedicinskih raziskavah in so seznanjeni s tveganjem.
- (5) Vlada določi podrobnejše zahteve glede mejnih doz za izpostavljene delavce, praktikante, študente, nosečnice, doječe ženske in posameznike iz prebivalstva, z mejnimi dozami povezane obvezne ukrepe, način izračuna in uporabo doznih ograd pri načrtovanju in optimizaciji sevalne dejavnosti iz 47. člena tega zakona, merila za razvrstitev izpostavljenih delavcev v dve kategoriji, doze, nad katerimi mora letalski prevoznik izvajati ukrepe varstva pred sevanji za člane posadk njegovih plovil ter vrste teh ukrepov ter način določanja posebnih primerov, kadar pristojni organ lahko dovoli efektivno dozo do 50 mSv v enem letu.
- (6) Minister, pristojen za zdravje, v soglasju z ministrom, pristojnim za okolje, določi metodologijo za ocenjevanje doze zaradi zunanjih sevanj in doze zaradi vnosa radioaktivnih snovi v telo¹⁸.

36. člen (dozne ograde)

- (1) Izvajalec sevalne dejavnosti mora kot del ocene varstva pred sevanji iz 40. člena tega zakona določiti dozno ogrado kot operativno orodje za optimizacijo poklicne izpostavljenosti doznih obremenitev svojih delavcev. Dozno ogrado za zunanjega delavca mora izvajalec sevalne dejavnosti določiti v sodelovanju z njegovim delodajalcem.¹⁸¹
- (2) Dozno ogrado za prebivalstvo se kot del ocene varstva pred sevanji iz 40. člena tega zakona določi kot osebno dozo, ki jo posameznik iz prebivalstva prejme iz načrtovane uporabe določenega vira sevanja. Pristojni organ mora zagotoviti, da so vse dozne ograde določene tako, za je vsota vseh doz, ki bi jih isti posameznik prejel iz vseh dejavnosti, za katere je izdano dovoljenje, skladna z mejno dozo iz tretjega odstavka prejšnjega člena;¹⁸²

¹⁷⁸ BSS Art 9: Member States shall ensure that dose limits for occupational exposure apply to the sum of annual occupational exposures of a worker from all authorised practices, occupational exposure to radon in workplaces requiring notification in accordance with Article 54(3), and other occupational exposure from existing exposure situations in accordance with Article 100(3). For emergency occupational exposure Article 53 shall apply.

¹⁷⁹ BSS Art 12, 2. Member States shall set the limit on the effective dose for public exposure at 1 mSv in a year.

¹⁸ To je bil prej samostojen člen kot podlaga za SV5.

¹⁸¹ BSS Art 6: a) for occupational exposure, the dose constraint shall be established as an operational tool for optimisation by the undertaking under the general supervision of the competent authority. In the case of outside workers the dose constraint shall be established in cooperation between the employer and the undertaking.

¹⁸² BSS, Art 6: b) for public exposure, the dose constraint shall be set for the individual dose that members of the public

- (3) Dozne ograde za izpostavljenost v zdravstvu se uporabljajo le za varstvo posameznikov, ki pomagajo pri negi in oskrbi pacientov, ter prostovoljcev, ki sodelujejo v medicinskih in biomedicinskih raziskavah.¹⁸³
- (4) Dozne ograde so določene kot učinkovite ali ekvivalentne doze posameznika v določenem obdobju.¹⁸⁴

37. člen (referenčni nivoji)

- (1) Za optimizacijo varstva pred sevanji pri izpostavljenosti ob izrednih dogodkih in pri obstoječi izpostavljenosti se uporabljajo referenčni nivoji.
- (2) Referenčni nivoji iz prejšnjega odstavka so odvisni od vrste izpostavljenosti in morajo upoštevati tako zahteve varstva pred sevanji kot druge družbene vidike.
- (3) Pri optimizaciji varstva pred sevanji iz prvega odstavka tega člena se prednostno obravnavajo izpostavljenosti nad referenčnimi nivoji, vendar se optimizacija varstva izvaja tudi pod referenčnimi nivoji.¹⁸⁵
- (4) Referenčni nivoji za izpostavljenost radonu, se določijo kot specifična aktivnost radona v zraku v okviru nacionalnega radonskega programa iz 72. člena tega zakona.¹⁸⁶
- (5) Vlada določi referenčne nivoje iz prvega odstavka tega člena.¹⁸⁷

38. člen (varstvo mladoletnih, nosečnic in doječih žensk)

- (1) Osebo, mlajšo od 18 let, je prepovedano razporediti na delovno mesto, na katerem bi postala izpostavljeni delavec.¹⁸⁸
- (2) Ne glede na določbe prvega odstavka tega člena se praktikante, študente in učence srednjih ali poklicnih šol,

receive from the planned operation of a specified radiation source. The competent authority shall ensure that the constraints are consistent with the dose limit for the sum of doses to the same individual from all authorised practices.

¹⁸³ BSS, Art 6: c) for medical exposure, dose constraints shall apply only with regard to the protection of carers and comforters and volunteers participating in medical or biomedical research

¹⁸⁴ BSS, Art 6: 2. Dose constraints shall be established in terms of individual effective or equivalent doses over a defined appropriate time period.

¹⁸⁵ BSS, Art 7: Member States shall ensure that reference levels are established for emergency and existing exposure situations. Optimisation of protection shall give priority to exposures above the reference level and shall continue to be implemented below the reference level.

The values chosen for reference levels shall depend upon the type of exposure situation. . The choices of reference levels shall take into account both radiological protection requirements and societal criteria.

¹⁸⁶ BSS Art 7: For existing exposure situations involving exposure to radon, the reference levels shall be set in terms of radon activity concentration in air.

¹⁸⁷ UV2 in Državni načrt.

¹⁸⁸ BSS Art 8: Member States shall ensure that subject to Article 11(2), persons under 18 years of age may not be assigned to any work which would result in their being exposed workers.

stare med 16 in 18 let, ki med študijem ali šolanjem uporabljajo vire sevanj glede na delovne razmere razvrsti v kategorijo B izpostavljenih delavcev.¹⁸⁹

- (3) Varstvo nerojenega otroka mora biti primerljivo z varstvom posameznikov iz prebivalstva.¹⁹
- (4) Takoj, ko noseča ženska, ki je izpostavljena delavka ali zunanja delavka, obvesti svojega delodajalca ali izvajalca sevalne dejavnosti o nosečnosti, jo je treba premestiti na delovno mesto, kjer se ne dela z viri sevanja. Če pa noseča ženska sama želi še naprej delati z viri sevanja, ji je treba zagotoviti take pogoje, da bo ekvivalentna doza za nerojenega otroka tako nizka, kot je to razumno mogoče doseči, in da ta doza v preostalem obdobju nosečnosti ne bo presegla mejne doze za posameznika iz prebivalstva.¹⁹¹
- (5) Takoj, ko doječa ženska, ki je izpostavljena delavka ali zunanja delavka, obvesti delodajalca ali izvajalca sevalne dejavnosti o svojem stanju, jo je treba premestiti na delovno mesto, kjer ni tveganja za znaten vnos radionuklidov v telo ali za radioaktivno kontaminacijo telesa.¹⁹²
- (6) Razporeditev po četrtem in petem odstavku tega člena ne sme povzročiti noseči ali doječi ženski glede pogojev dela manj ugodnega položaja.

39. člen **(opravljanje izjemnih nalog)**

- (1) Ne glede na predpisane mejne doze lahko organ, pristojen za varstvo pred sevanji, za posameznega izpostavljenega delavca dovoli za opravljanje izjemnih nalog preseganje mejne doze, če gre za časovno omejeno izpostavljenost in če se opravljajo delovne naloge na omejenem in v naprej določenem delovnem območju ob naslednjih pogojih:
 - izpostavljeni delavec mora biti razvrščen v kategorijo A v skladu s 6. alinejo prvega odstavka 29. člena tega zakona ali je član posadke vesoljskega plovila;
 - izjemnih nalog ne sme opravljati praktikant, študent, nosečnica ali doječa mati, če za slednjo obstaja možnost kontaminacije ali vnosa radioaktivnosti v telo;
 - izvajalec sevalne dejavnosti mora vnaprej utemeljiti tako izpostavljenost in se o njej podrobno pogovoriti z delavcem, njegovim predstavnikom, pooblaščenim izvajalcem zdravstvenega nadzora in izvedencem za varstvo pred sevanji;
 - delavec mora vnaprej dobiti informacije o tveganjih predvidene delovne naloge in o predvidenih

¹⁸⁹ BSS Art 11. 1.: Member States shall ensure that the limit on the effective dose for apprentices aged between 16 and 18 years and for students aged between 16 and 18 years who, in the course of their studies, are obliged to work with radiation sources, shall be 6 mSv in a year.

¹⁹ BSS Art 10: Member States shall ensure that the protection of the unborn child is comparable with that provided for members of the public.

¹⁹¹ BSS, Art 10: 1. Member States shall ensure that the protection of the unborn child is comparable with that provided for members of the public. As soon as a pregnant worker informs the undertaking or, in the case of an outside worker, the employer, of the pregnancy, in accordance with national legislation the undertaking, and the employer, shall ensure that the employment conditions for the pregnant worker are such that the equivalent dose to the unborn child is as low as reasonably achievable and unlikely to exceed 1 mSv during at least the remainder of the pregnancy.

¹⁹² BSS Art 10: 2. As soon as workers inform the undertaking, or in case of outside workers, the employer, that they are breastfeeding an infant, they shall not be employed in work involving a significant risk of intake of radionuclides or of bodily contamination.

previdnostnih ukrepih;

- delavec se mora strinjati z izvajanjem teh nalog;
 - podatki o prejetih dozah med izvajanjem teh nalog se morajo v zbirkah podatkov o osebnih dozah izpostavljenih delavcev iz 49. člena tega zakona in v evidencah zdravstvenega varstva izpostavljenih delavcev iz 79. člena tega zakona voditi ločeno.
- (2) Preseganje mejnih doz zaradi nalog iz prejšnjega odstavka tega člena ne sme biti razlog za prepoved opravljanja delavčevega običajnega dela ali za premestitve na drugo delovno mesto brez njegove privolitve.¹⁹³
- (3) Izpostavljenost članov posadke vesoljskega plovila se obravnava kot opravljanje izjemnih nalog.¹⁹⁴
- (4) Minister, pristojen za zdravje, določi pogoje za izdajo dovoljenja iz prvega odstavka tega člena in obvezne ukrepe, ki jih je treba izvesti zaradi zmanjšanja posledic čezmerne izpostavljenosti delavca.

1.1 Ocena in zagotavljanje varstva pred sevanji

40. člen

(ocena varstva pred sevanji)

- (1) Izvajalec sevalne dejavnosti mora zagotoviti izdelavo ocene varstva pred sevanji, ki mora opredeliti:
- ukrepe varstva pred sevanji;
 - celotno tveganje sevalne dejavnosti kot vsoto sevalnih tveganj za posameznike, ki je izraženo s skupinsko efektivno dozo;
 - načrt optimizacije varstva ljudi in okolja pred sevanji v vseh delovnih pogojih vključno s poklicno

¹⁹³ BSS Art. 52: Specially authorised exposures

1. Member States may decide that in exceptional circumstances evaluated case by case, excluding emergencies, the competent authority may, where a specific operation so requires, authorise individual occupational exposures of identified workers exceeding the dose limits set out in Article 9, provided that such exposures are limited in time, confined to certain working areas and within the maximum exposure levels defined for the particular case by the competent authority. The following conditions shall be taken into account:
 - (a) only category A workers as defined in Article 40 or spacecraft crew may be subject to such exposures;
 - (b) apprentices, students, pregnant workers, and, if there is a risk of intake or bodily contamination, breastfeeding workers, are excluded from such exposures;
 - (c) the undertaking justifies such exposures in advance and thoroughly discuss them with the workers, their representatives, the occupational health service and the radiation protection expert;
 - (d) information about the risks involved and the precautions to be taken during the operation are provided to the relevant workers in advance;
 - (e) the workers have consented;
 - (f) all doses relating to such exposures are separately recorded in the medical record referred to in Article 48 and the individual record referred to in Article 43.
2. The exceeding of dose limits as a result of specially authorised exposures shall not necessarily constitute a reason for excluding workers from their usual occupation or relocating them, without their agreement.

¹⁹⁴ BSS Art. 52/3: Member States shall ensure that the exposure of spacecraft crew above the dose limits is managed as a specially authorised exposure.

izpostavljenostjo v zdravstvu.¹⁹⁵¹⁹⁶

- (2) Za vir sevanja, ki ni sevalni ali jedrski objekt, mora ocena varstva pred sevanji vsebovati tudi načrt ukrepov za preprečevanje izrednih dogodkov in navodilo za ukrepanje ob izrednem dogodku.
- (3) Oceno varstva pred sevanji mora izvajalec sevalne dejavnosti priložiti k vlogi za izdajo dovoljenja za izvajanje sevalne dejavnosti.
- (4) Če ocene varstva pred sevanji ni izdelal pooblaščen izvedenec varstva pred sevanji, mora k vlogi iz prejšnjega odstavka priložiti strokovno mnenje pooblaščenega izvedenca varstva pred sevanji iz 42. člena zakona.
- (5) Če izvajalec sevalne dejavnosti upravlja sevalni ali jedrski objekt, morajo biti vsebine ocene varstva pred sevanji vključene v varnostno poročilo.
- (6) Minister, pristojen za zdravje, določi podrobnejšo vsebino in obseg ocene varstva pred sevanji.

41. člen **(pregled in sprememba ocene varstva pred sevanji)**

- (1) Izvajalec sevalne dejavnosti mora zagotoviti pregled ocene varstva pred sevanji:
 - pred nameravanjem podaljšanjem veljavnosti dovoljenja za izvajanje sevalne dejavnosti,
 - ob spremembah sevalne dejavnosti, ki lahko znatno vplivajo na pogoje varstva pred sevanji,
 - na zahtevo pristojnega inšpektorja,
 - neposredno po vsakem izrednem dogodku,
 - po zaključku sanacijskih del za odpravo posledic izrednega dogodka.
- (2) Če je treba zaradi izboljšanja varstva izpostavljenih delavcev, praktikantov in študentov pred sevanji spremeniti ali dopolniti ukrepe varstva pred sevanji, ali če se je sevalna dejavnost bistveno spremenila, mora izvajalec sevalne dejavnosti pripraviti predlog sprememb ukrepov varstva pred sevanji in v zvezi z njimi zagotoviti izdelavo spremenjene ocene varstva pred sevanji.
- (3) Če spremembe ukrepov varstva pred sevanji niso potrebne, se pregled ocene varstva pred sevanji zaključi s poročilom.
- (4) Izvajalec sevalne dejavnosti spremenjeno oceno varstva pred sevanji ali poročilo o pregledu ocene varstva pred sevanji predloži pristojnemu organu iz 18. člena tega zakona skupaj z vlogo za:
 - izdajo dovoljenja za izvajanje sevalne dejavnosti,
 - spremembo dovoljenja za izvajanje sevalne dejavnosti ali
 - podaljšanje dovoljenja za izvajanje sevalne dejavnosti.
- (5) Če spremenjene ocene varstva pred sevanji ali poročila o pregledu ocene varstva pred sevanji ni izdelal pooblaščen izvedenec varstva pred sevanji, je treba k vlogi iz prejšnjega odstavka priložiti strokovno mnenje

¹⁹⁵ BSS Art. 32 (b) optimisation of radiation protection in all working conditions, including occupational exposures as a consequence of practices involving medical exposures

¹⁹⁶ BSS Art. 29. 3 drugi stavek: National legislation or the specific conditions shall also require, when appropriate, the formal and documented implementation of the principle of optimisation.

pooblaščenega izvedenca varstva pred sevanji.

- (6) Izvajalec sevalne dejavnosti mora začeti z uvajanjem sprememb ukrepov varstva pred sevanji iz drugega odstavka tega člena, ko pristojni organ iz 18. člena tega zakona izda dovoljenje za izvajanje sevalne dejavnosti iz četrtega odstavka tega člena.
- (7) Minister, pristojen za zdravje, podrobneje določi pogoje in roke za pregled ocene varstva pred sevanji, obvezne vsebine pregledov ocene varstva pred sevanji in druge pogoje v zvezi z obveznostjo pregledovanja ocene varstva pred sevanji.¹⁹⁷

42. člen **(pooblašчени izvedenci varstva pred sevanji)**

- (1) Pooblašчени izvedenci varstva pred sevanji so pravne ali fizične osebe, ki pridobijo pooblastilo organa, pristojnega za varstvo pred sevanji.
- (2) Izvajalec sevalne dejavnosti se mora posvetovati s pooblaščenimi izvedenci o vseh okoliščinah izvajanja sevalne dejavnosti, ki so pomembne z vidika varstva pred sevanji, vključno z izpolnjevanjem zahtev tega zakona glede ukrepov varstva pred sevanji za izpostavljene delavce in prebivalce¹⁹⁸, zlasti pa o:
 - delovnih razmerah izpostavljenih delavcev,
 - obsegu izvajanja ukrepov varstva pred sevanji na opazovanih in nadzorovanih območjih, preverjanju učinkovitosti teh ukrepov,
 - rednem preverjanju uporabnosti zaščitne opreme,
 - načrtovanih ukrepih varstva pred sevanji glede uporabe nove naprave,
 - ukrepih varstva pred sevanji pred začetkom uporabe novega ali spremenjenega vira ionizirajočega sevanja,
 - rednem preverjanju učinkovitosti zaščitne opreme in zaščitnih ukrepov,
 - izbiri merilne opreme, njenem rednem umerjanju, preverjanju njene operabilnosti in pravilne uporabe.¹⁹⁹
- (3) Pooblaščen izvedenec varstva pred sevanji v sodelovanju z izvajalcem sevalne dejavnosti izdelava oceno varstva pred sevanji in poročilo o pregledu ocene varstva pred sevanji ali o njih poda strokovno mnenje.²

¹⁹⁷ pravilnik SV5

¹⁹⁸ BSS art. 82.1

Member State shall ensure that the radiation protection expert gives competent advice to the undertaking on matters relating to compliance with applicable legal requirements, in respect of occupational and public exposure.

¹⁹⁹ BSS art. 34 Consultations with a radiation protection expert

Member States shall require undertakings to seek advice from a radiation protection expert within their areas of competence as outlined in Article 82, on the issues below that are relevant to the practice:

- (a) the examination and testing of protective devices and measuring instruments;
- (b) prior critical review of plans for installations from the point of view of radiation protection;
- (c) the acceptance into service of new or modified radiation sources from the point of view of radiation protection;
- (d) regular checking of the effectiveness of protective devices and techniques;
- (e) regular calibration of measuring instruments and regular checking that they are serviceable and correctly used.

² BSS art. 82.2

- (4) Pooblaščenici izvedenci varstva pred sevanji v predpisanih rokih preverjajo delovne pogoje in sevalne razmere na nadzorovanih in opazovanih območjih ter izvajajo pregled virov sevanj in osebne varovalne opreme.
- (5) Pooblaščenici izvedenci varstva pred sevanji izvajajo usposabljanja iz varstva pred sevanji iz 29. člena tega zakona.
- (6) Pooblastilo iz prvega odstavka tega člena se izda za posamezno področje varstva pred sevanji ali več področij varstva pred sevanji skupaj ter za čas največ petih let.²⁰¹
- (7) Pooblaščenici izvedenci varstva pred sevanji morajo poročati o svojem delu organu, pristojnemu za varstvo pred sevanji, najmanj vsako leto, na njegovo zahtevo pa tudi pogosteje.

43. člen

(pridobitev pooblastila za izvedenca varstva pred sevanji)²⁰²

- (1) Pravne ali fizične osebe pridobijo pooblastilo za izvajanje del pooblaščenega izvedenca varstva pred sevanji, če za posamezno področje varstva pred sevanji izpolnijo pogoje, ki jih predpiše minister, pristojen za zdravje v soglasju z ministrom, pristojnim za okolje.
- (2) Fizična oseba lahko pridobi pooblastilo izvedenca varstva pred sevanji, če izpolnjuje naslednje pogoje:²⁰³
 - ima vsaj univerzitetno izobrazbo II. stopnje, ki zagotavlja znanje fizikalnih in tehničnih osnov varstva pred sevanji²⁰⁴,
 - ima ustrezna znanja in izkušnje ter je usposobljena²⁰⁵ s področja varstva pred sevanji in

2. The advice of the radiation protection expert shall cover, where relevant, but not be limited to, the following:

- (a) optimisation and establishment of appropriate dose constraints;
- (b) plans for new installations and the acceptance into service of new or modified radiation sources in relation to any engineering controls, design features, safety features and warning devices relevant to radiation protection;
- (c) categorisation of controlled and supervised areas;
- (d) classification of workers;
- (e) workplace and individual monitoring programmes and related personal dosimetry;
- (f) appropriate radiation monitoring instrumentation;
- (g) quality assurance;
- (h) environmental monitoring programme;
- (i) arrangements for radioactive waste management;
- (j) arrangements for prevention of accidents and incidents;
- (k) preparedness and response in emergency exposure situations;
- (l) training and retraining programmes for exposed workers;
- (m) investigation and analysis of accidents and incidents and appropriate remedial actions;
- (n) employment conditions for pregnant and breastfeeding workers;
- (o) preparation of appropriate documentation such as prior risk assessments and written procedures;

(S tem seveda art. 82.2 še ne transponiramo. Vse to bomo vključili v SV5 (pravzaprav je že daj tam), kot obvezna sestavina ocene, ki jo izdela izvedenec.)

²⁰¹ BSS art. 79.1 (drugi odstavek)

Member States shall ensure that the necessary arrangements are in place to ensure the continuity of expertise of these services and experts.

²⁰² BSS, Art 14 2. Member States shall ensure that arrangements are made for the establishment of education, training and retraining to allow the recognition of radiation protection experts and medical physics experts, as well as occupational health services and dosimetry services, in relation to the type of practice.

²⁰³ BSS art. 4.73

"radiation protection expert" means an individual or, if provided for in the national legislation, a group of individuals having the knowledge, training and experience needed to give radiation protection advice in order to ensure the effective protection of individuals, and whose competence in this respect is recognised by the competent authority;

²⁰⁴ knowledge

²⁰⁵ training

- ima po končanem študiju najmanj pet let delovnih izkušenj na področju ionizirajočih sevanj.²⁰⁶
- (3) Pravna oseba lahko pridobi pooblastilo izvedenca varstva pred sevanji če izpolnjuje naslednje pogoje:
- zaposluje ustrezne pooblaščenec izvedence, ki so pridobili pooblastilo kot fizične osebe²⁰⁷,
 - ima ustrezne akreditirane merske metode,
 - razpolaga z ustrezno merilno in drugo opremo in prostori,
 - ima vzpostavljen sistem vodenja, ki mora ustrezati vrsti, področju in obsegu njegovega dela.
- (4) Organ, pristojen za varstvo pred sevanji, odvzame pooblastilo za pooblaščenega izvedenca varstva pred sevanji, če je komisija za preverjanje izpolnjevanja pogojev za pooblaščenega izvedenca varstva pred sevanji iz sedmega odstavka tega člena pri izrednem pregledu na pobudo pristojnega inšpektorja ugotovila, da pooblaščenec ne izpolnjuje pogojev, na podlagi katerih je bilo pooblastilo izdano.
- (5) Tuji izvedenec varstva pred sevanji pridobi pooblastilo za izvajanje del pooblaščenega izvedenca varstva pred sevanji, če ima po predpisih države, v kateri je registriran za opravljanje izvedeniških del varstva pred sevanji, enakovredna pooblastila, kot jih za izvedenca za varstvo pred sevanji določa ta zakon.
- (6) V soglasju z ministrom, pristojnim za okolje, minister, pristojen za zdravje, podrobneje določi:
- področja, obseg in način dela pooblaščenih izvedencev,
 - pogoje glede izobrazbe, usposobljenosti in izkušenj, ki jih morajo izpolniti fizične osebe za pridobitev pooblastila za izvedenca varstva pred sevanji,
 - pogoje glede zaposlitve pooblaščenih izvedencev, akreditacije merskih metod, merilne in druge opreme, ki jih morajo izpolnjevati pravne osebe za pridobitev pooblastila za izvedenca varstva pred sevanji,
 - način in obseg rednega in izjemnega poročanja.
- (7) V soglasju z ministrom, pristojnim za okolje, minister, pristojen za zdravje imenuje posebno tričlansko komisijo, ki jo sestavljajo strokovnjaki na področju varstva pred sevanji za preverjanje izpolnjevanja pogojev za pridobitev pooblastila izvedenca varstva pred sevanji.²⁰⁸

44. člen (nadzorovana in opazovana območja)

- (1) Izvajalec sevalne dejavnosti mora zagotoviti, da so območja, kjer se izvaja sevalna dejavnost, razdeljena na nadzorovana in opazovana območja glede na pričakovano izpostavljenost ter velikost in verjetnost potencialne izpostavljenosti delavcev.²⁰⁹

²⁰⁶ experience

²⁰⁷ BSS art. 82.3

The radiation protection expert shall, where appropriate, liaise with the medical physics expert.

(S tem stavkom art. 82.3 še ni transponiran, je pa nastavek za to, da bomo v pravilniku povedali, kdaj mora biti zraven tudi pooblaščenec izvedenec medicinske fizike).

²⁰⁸ BSS Art 79: 1. Member States shall ensure that arrangements are in place for the recognition of: ... (c) radiation protection experts;

²⁰⁹ BSS art. 36.1 in 36.2

1. Member States shall ensure that arrangements in workplaces include a classification into different areas, where appropriate, on the basis of an assessment of the expected annual doses and the probability and magnitude of potential exposures.

- (2) Izvajalec sevalne dejavnosti mora spremljati delovne pogoje in sevalne razmere na nadzorovanih in opazovanih območjih²¹ in zagotoviti, da se na nadzorovanih in opazovanih območjih izvajajo ukrepi varstva pred sevanji vključno z nadzornimi meritvami²¹¹. Nadzorne meritve morajo biti izbrane glede na naravo dela, vrsto sevanja in velikost tveganja.
- (3) Delovne pogoje in sevalne razmere na nadzorovanih in opazovanih območjih v predpisanih razdobjih preveri neodvisni pooblaščen izvedenec varstva pred sevanji iz 42. člena tega zakona.
- (4) Minister, pristojen za zdravje in minister, pristojen za okolje v zvezi z nadzorovanimi in opazovanimi območji podrobneje določita:
- merila za razvrstitev nadzorovanih in opazovanih območij²¹²,
 - obveznosti izvajalca sevalne dejavnosti na opazovanih in nadzorovanih območjih glede izvajanja ukrepov varstva pred sevanji²¹³,
 - način razmejitev in označitve nadzorovanih in opazovanih območij^{214 215 216},

2. A distinction shall be made between controlled areas and supervised areas. Member States shall ensure that the competent authority establishes guidance on the classification of controlled and supervised areas with regard to particular circumstances. *(Samo prvi stavek, drugega del prenesemo z prvo alinejo 4. odstavka tega člena).*

²¹ BSS art. 36.3

Member States shall ensure that the undertaking keeps under review the working conditions in controlled and supervised areas.

²¹¹ BSS art. 37.1(b)

Taking into account the nature and extent of radiological risks in the controlled area, radiological surveillance of the workplace shall be organised in accordance with the provisions of Article 39.

BSS art. 38.1(a)

Member States shall ensure that the requirements for a supervised area are the following:

(a) taking into account the nature and extent of radiological risks in the supervised area, radiological surveillance of the workplace shall be organised in accordance with the provisions of Article 39;

BSS art. 39

(Radiological surveillance of the workplace)

1. Member States shall ensure that the radiological surveillance of the workplace referred to in point (b) of Articles 37(1) and point (a) of Article 38(1) comprises, where appropriate:

(a) the measurement of external dose rates, indicating the nature and quality of the radiation in question;

(b) the measurement of the activity concentration in air and the surface density of contaminating radionuclides, indicating their nature and their physical and chemical states.

2. The results of these measurements shall be recorded and shall be used, if necessary, for estimating individual doses, as provided for in Article 41. *(Delno, točki 1(a) in 1(b) ter 2. odstavek prenesemo s SV8, ampak tu je obveza, da mora izvajalec sevalne dejavnosti izvajati meritve).*

²¹² BSS art. 36.2

A distinction shall be made between controlled areas and supervised areas. Member States shall ensure that the competent authority establishes guidance on the classification of controlled and supervised areas with regard to particular circumstances.

(Samo drugi del stavka, prvi del prenesemo v prvem odstavku tega člena)

²¹³ BSS art. 37.1(a)

Member States shall ensure that the minimum requirements for a controlled area are the following:

(a) The controlled area shall be delineated and access to it shall be restricted to individuals who have received appropriate instructions and shall be controlled in accordance with written procedures provided by the undertaking. Wherever there is a significant risk of the spread of radioactive contamination, specific arrangements shall be made, including for the access and exit of individuals and goods and for monitoring contamination within the controlled area and, where appropriate, in the adjacent area. *(Zares to prenesemo šele s SV8)*

²¹⁴ BSS art. 37.1(a)

Member States shall ensure that the minimum requirements for a controlled area are the following:

(a) The controlled area shall be delineated....

²¹⁵ BSS art. 37.1(c)

Signs indicating the type of area, the nature of the sources and their inherent risks shall be displayed.

²¹⁶ BSS art. 38.1(b)

if appropriate, signs indicating the type of area, the nature of the sources and their inherent risks shall be displayed;

- obveznosti izvajalce sevalne dejavnosti glede zagotavljanja pisnih navodil^{217 218},
- usposabljanje delavcev glede specifičnih lastnosti nadzorovanih in opazovanih območij²¹⁹,
- obveznosti izvajalca sevalne dejavnosti glede osebne varovalne opreme, ki se uporablja na nadzorovanih in opazovanih območjih²²,
- obveznosti izvajalca sevalne dejavnosti glede izvajanja nadzorih meritev²²¹,
- roke in obveznosti izvajalca sevalne dejavnosti glede zagotavljanja preverjanja delovnih pogojev in sevalnih razmer s strani neodvisnega pooblaščenega izvedenca varstva pred sevanji.

45. člen (ugotavljanje osebne izpostavljenosti delavcev)

- (1) Izvajalec sevalne dejavnosti mora zagotoviti, da se redno ugotavlja osebna izpostavljenost delavcev pri opravljanju del v okviru sevalne dejavnosti, v primeru izpostavljenosti izvajalcev intervencijskih ukrepov ali izpostavljenosti ob izrednem dogodku²²², in da se rezultate ugotavljanja izpostavljenosti hrani in o njih poroča organu, pristojnemu za varstvo pred sevanji. Način ugotavljanja osebne izpostavljenosti delavcev mora biti izbran glede na naravo izpostavljenosti in vrsto sevanja. Če je v oceni varstva pred sevanji tako določeno, se lahko izvajanje osebne izpostavljenosti zunanjim sevanjem nadomesti s preverjanjem delovnega okolja.
- (2) Ugotavljanje izpostavljenosti delavcev lahko izvajajo pravne osebe, ki pridobijo od organa, pristojnega za varstvo pred sevanji, pooblastilo za izvajanje nalog dozimetrije.
- (3) Minister, pristojen za zdravje podrobneje predpiše pogoje, način izvajanja, obseg in pogostost ugotavljanja osebne izpostavljenosti delavcev.

²¹⁷ BSS art. 37.1(d)

Working instructions appropriate to the radiological risk associated with the sources and the operations involved shall be laid down.

²¹⁸ BSS art. 38.1(c)

if appropriate, working instructions appropriate to the radiological risk associated with the sources and the operations involved shall be laid down.

²¹⁹ BSS art. 37.1(e)

The worker shall receive specific training in connection with the characteristics of the workplace and the activities.

²² BSS art. 37.1(f)

The worker shall be provided with the appropriate personal protective equipment.

²²¹ BSS art. 37.1(b)

Taking into account the nature and extent of radiological risks in the controlled area, radiological surveillance of the workplace shall be organised in accordance with the provisions of Article 39.

BSS art. 38.1(a)

Member States shall ensure that the requirements for a supervised area are the following:

(a) taking into account the nature and extent of radiological risks in the supervised area, radiological surveillance of the workplace shall be organised in accordance with the provisions of Article 39

BSS art. 39.1

(Radiological surveillance of the workplace)

1. Member States shall ensure that the radiological surveillance of the workplace referred to in point (b) of Articles 37(1) and point (a) of Article 38(1) comprises, where appropriate:

(a) the measurement of external dose rates, indicating the nature and quality of the radiation in question;

(b) the measurement of the activity concentration in air and the surface density of contaminating radionuclides, indicating their nature and their physical and chemical states. *(Tu je samo nastavek, zares to prenesemo šele s SV8)*

²²² BSS Article 42 Dose assessment in the case of accidental exposure

Member States shall ensure that in the case of accidental exposure, the undertaking is required to assess the relevant doses and their distribution in the body.

46. člen **(pooblaščenji izvajalci dozimetrije)**

- (1) Pravna oseba pridobi pooblastilo za izvajanje nalog dozimetrije, če ima organizirano službo za dozimetrijo, ima ustrezne akreditirane merske metode, razpolaga z ustrezno merilno in drugo opremo in prostori, ima vzpostavljen sistem vodenja, ki mora ustrezati vrsti, področju in obsegu njegovega dela ter ima redno zaposlene strokovnjake za dozimetrijo.
- (2) Strokovnjak za dozimetrijo je lahko posameznik, ki izpolnjuje naslednje pogoje:
 - da je končal študijski program najmanj druge stopnje tehnične ali naravoslovne smeri in
 - da ima po končanem študiju najmanj pet let delovnih izkušenj s področja izvajanja nalog dozimetrije.
- (3) Preverjanje pogojev za izvajanje nalog dozimetrije zagotavlja organ, pristojen za varstvo pred sevanji.
- (4) Minister, pristojen za zdravje, določi osnove organiziranosti službe za dozimetrijo ter podrobneje določi pogoje za pridobitev pooblastila iz prvega odstavka tega člena in imenuje posebno tričlansko komisijo, ki jo sestavljajo strokovnjaki na področju dozimetrije, za preverjanje izpolnjevanja teh pogojev.
- (5) Pooblastilo iz prvega odstavka tega člena se izda za čas največ petih let.
- (6) Organ, pristojen za varstvo pred sevanji odvzame pooblastilo za pooblaščenega izvajalca dozimetrije, če je komisija iz četrtega odstavka tega člena pri rednem pregledu ali pri izrednem pregledu na pobudo pristojnega inšpektorja ugotovila, da pooblaščenji izvajalec dozimetrije ne izpolnjuje pogojev, na podlagi katerih je bilo pooblastilo izdano. ²²³

47. člen **(izvajanje dozimetrije)**

- (1) Pooblaščenji izvajalci dozimetrije ugotavljajo osebno izpostavljenost delavcev na podlagi meritev in izračunov s katerimi se oceni osebne doze delavcev. Pooblaščenji izvajalci dozimetrije zbirajo podatke o osebnih dozah izpostavljenih delavcev, vključenih v dozimetrijo in vodijo o njih evidenco v sodelovanju z izvajalcem sevalne dejavnosti ali zunanjim izvajalcem. ²²⁴
- (2) Pooblaščenji izvajalci dozimetrije morajo podatke o osebnih dozah izpostavljenih delavcev poročati izvajalcu sevalne dejavnosti in organu, pristojnemu za varstvo pred sevanji, vključno z rezultati meritev na delovnem mestu, če so bili ti uporabljeni za oceno osebnih doz.
- (3) Izvajalec sevalne dejavnosti mora zagotoviti, da se podatki o osebnih dozah izpostavljenega delavca posredujejo pooblaščenemu zdravniku, ki izvaja zdravstveni nadzor tega delavca in da je o svoji prejeti dozi izpostavljeni delavec tudi sam seznanjen. V primeru ko izvajalec sevalne dejavnosti to izvaja z zunanjimi delavci, mora podatke o osebnih dozah izpostavljenega delavca sporočiti zunanjemu izvajalcu. Podatke o osebnih dozah zunanjih delavcev pooblaščenemu zdravniku sporoča zunanji izvajalec. ²²⁵

²²³ BsS Art 79: 1. Member States shall ensure that arrangements are in place for the recognition of: ... (b) dosimetry services;

²²⁴ BSS Art 81: Member State shall ensure that dosimetry services determine internal or external doses to exposed workers subject to individual monitoring, in order to record the dose in cooperation with the undertaking and in the case of outside workers, the employer,

- (4) V primeru izrednega dogodka ali v primeru preseganja mejnih doz mora izvajalec dozimetrije zagotoviti, da so podatki o osebnih dozah delavca na razpolago organu, pristojnemu za jedrsko varnost in organu, pristojnemu za varstvo pred sevanji ter izvajalcu sevalne dejavnosti in pooblaščenemu zdravniku v najkrajšem možnem času.²²⁶
- (5) Minister, pristojen za zdravje, podrobneje predpiše:
- način vrednotenja prejetih doz tudi za primere, ko neposredne meritve prejetih doz niso možne,
 - način in obseg poročanja o osebnih dozah delavcev prejetih v primerih izvajanja intervencijskih ukrepov in v primerih dovoljenega preseganja mejnih doz zaradi opravljanja izjemnih nalog,
 - način in čas hranjenja podatkov o osebnih dozah izpostavljenih delavcev, ki ga morata zagotoviti izvajalec sevalne dejavnosti in zunanji izvajalec.

48. člen (podatki o izpostavljenosti delavcev)

- (1) Podatki o osebnih dozah izpostavljenih delavcev se lahko posredujejo pooblaščenemu zdravniku in pooblaščenemu izvedencu varstva pred sevanji²²⁷ ter v centralno evidenco doz iz 49. člena tega zakona samo na podlagi pisne privolitve izpostavljenega delavca.
- (2) Pisno izjavo izpostavljenega delavca o tem, da dovoli posredovanje podatkov o svojih osebnih dozah v nadaljnjo uporabo skladno z določbami tega zakona, zagotovi izvajalec sevalne dejavnosti.
- (3) Če izpostavljeni delavec, praktikant ali študent ne privoli v podpis izjave iz prejšnjega odstavka, se ga ne sme razporediti na delovno mesto, na katerem je izpostavljen sevanju.

49. člen (zbirke podatkov o osebnih dozah izpostavljenih delavcev)

- (1) Zaradi ukrepov optimizacije varstva pred sevanji in ocenjevanja upravičenosti posameznih sevalnih dejavnosti ter upoštevanja predpisanih mejnih doz se za izpostavljene delavce, ki izvajajo sevalne dejavnosti, vzpostavijo in vodijo zbirke podatkov o osebnih dozah.
- (2) Zbirke podatkov o osebnih dozah izpostavljenih delavcev upravljajo:
- izvajalci sevalne dejavnosti za osebne doze svojih in zunanjih delavcev,
 - zunanji izvajalci za osebne doze svojih delavcev ali študentov, ki so v okviru izobraževanja izpostavljeni sevanjem,

²²⁵ BSS Art 81: ... and where relevant the occupational health service.

²²⁶ BSS Art. 44: (5) 5. In the case of an accidental exposure, Member States shall require the undertaking to communicate the results of individual monitoring and dose assessments to the individual and the competent authority without delay.

²²⁷ BSS art. 44.6

Member States shall ensure that arrangements are in place for the appropriate exchange, among the undertaking, in the case of an outside worker, the employer, the competent authority, occupational health services, **radiation protection experts**, or dosimetry services of all relevant information on the doses previously received by a worker in order to perform the medical examination prior to employment or classification as a category A worker pursuant to Article 45 and to control the further exposure of workers.

- pooblašчени zdravniki za osebne doze izpostavljenih delavcev, za katere opravljajo zdravstveni nadzor,
 - organ, pristojen za varstvo pred sevanji za osebne doze vseh izpostavljenih delavcev (Centralna evidenca osebnih doz).
- (3) Pooblašчени izvajalci dozimetrije morajo v predpisanih rokih posredovati podatke o osebnih dozah izpostavljenih delavcev v centralno evidenco osebnih doz, ki jo vodi organ, pristojen za varstvo pred sevanji.
- (4) Zbirke podatkov o osebnih dozah izpostavljenih delavcev vsebujejo naslednje podatke:
- ime in priimek delavca,
 - EMŠO in kraj rojstva ali rojstni datum, kraj rojstva in spol,
 - poklic in izobrazba,
 - podatke o izvajalcu sevalne dejavnosti,
 - podatke o zunanjem izvajalcu,
 - delovno mesto, opis delovnega mesta ter začetek in konec dela v okviru sevalne dejavnosti,
 - podatke o opravljenem usposabljanju iz varstva pred sevanji,
 - podatke o oceni zdravstvene delazmožnosti,
 - ocenjena mesečna doza, skupna doza in način meritve ter podatke o prejetih dozah ob izrednih dogodkih, izvajanju intervencijskih ukrepov in dovoljenem preseganju mejnih doz zaradi opravljanja izjemnih nalog
- (5) Podatki o osebnih dozah izpostavljenega delavca se hranijo, dokler delavec ne dopolni 75 let oziroma bi to starost dopolnil, vendar ne manj kot 30 let po prenehanju opravljanja del izpostavljenega delavca.
- (6) Minister, pristojen za zdravje, podrobneje določi način upravljanja s podatki o osebnih dozah izpostavljenih delavcev, roke za posredovanje podatkov v centralno evidenco doz ter obveznosti in način posredovanja podatkov iz centralne evidence doz organu, pristojnemu za jedrsko varnost, izvajalcem sevalne dejavnosti, zunanjim izvajalcem, izpostavljenim delavcem, pooblaščenemu zdravniku ter pooblaščenemu izvedencu varstva pred sevanji.

50. člen **(osebna sevalna izkaznica)**

- (1) Organ, pristojen za varstvo pred sevanji izda osebno sevalno izkaznico delavcem, ki so zaposleni pri delodajalcu v Republiki Sloveniji in v tujini kot zunanji delavci opravljajo dela, pri katerih so izpostavljeni ionizirajočim sevanjem. Osebna sevalna izkaznica je osebni neprenosljiv dokument.
- (2) Osebna sevalna vsebuje podatke iz četrtega odstavka prejšnjega člena in se vanjo vpisujejo doze sevanj, ki jih je delavec prejel ter podatki o opravljenih zdravstvenih pregledih in opravljenih usposabljanjih iz varstva pred sevanji.
- (3) Delodajalec, pri katerem je delavec zaposlen, mora zagotoviti, da se v osebno sevalno izkaznico sproti vpisujejo vsi podatki iz prejšnjega člena.
- (4) Delodajalec, pri katerem je delavec zaposlen, je dolžan sporočiti organu, pristojnemu za varstvo pred sevanji v Centralno evidenco osebnih doz iz četrte alineje drugega odstavka prejšnjega člena, doze, ki jih je delavec prejel v tujini, v enem mesecu od takrat, ko se je delavec vrnil iz tujine oziroma od takrat, ko je delodajalec zvedel dozo, prejeto v tujini.

- (5) Minister, pristojen za zdravje, podrobneje predpiše obliko in vsebino osebne sevalne izkaznice, način izdaje osebne sevalne izkaznice in vpisovanja podatkov vanjo ter obveznosti delodajalca glede sporočanja teh podatkov organu, pristojnemu za varstvo pred sevanji.

51. člen **(organizacijska enota varstva pred sevanji)**

- (1) Izvajalec sevalne dejavnosti, ki upravlja jedrski ali sevalni objekt, mora za izvajanje in načrtovanje ukrepov varstva pred sevanji zagotoviti delovanje posebne organizacijske enote za varstvo pred sevanji, ki je odgovorna za izvajanje ukrepov varstva pred sevanji.
- (2) Organizacijska enota za varstvo pred sevanji mora delovati ločeno od drugih organizacijskih enot in mora imeti na razpolago sredstva in opremo za izvajanje svojih nalog.
- (3) Več izvajalcev sevalne dejavnosti iz prvega odstavka tega člena lahko ustanovi za opravljanje nalog varstva pred sevanji skupno organizacijsko enoto za varstvo pred sevanji.
- (4) Minister, pristojen za zdravje, v soglasju z ministrom, pristojnim za okolje, predpiše organizacijsko zasnovo enote varstva pred sevanji v objektih iz prvega odstavka tega člena ter obseg in vsebino njenega dela.²²⁸

52. člen **(odgovorna oseba za varstvo pred sevanji)**

- (1) Izvajalec sevalne dejavnosti, ki ne upravlja sevalnega ali jedrskega objekta, mora določiti odgovorno osebo za varstvo pred sevanji.
- (2) Odgovorna oseba za varstvo pred sevanji skrbi za izvajanje in načrtovanje ukrepov varstva pred sevanji in sodeluje s pristojnimi organi v zadevah varstva pred sevanji.
- (3) Izvajalec sevalne dejavnosti mora odgovorni osebi za varstvo pred sevanji zagotoviti strokovno samostojnost pri delu in ustrezne delovne razmere. Odgovorna oseba za varstvo pred sevanji mora poročati neposredno vodstvu izvajalca sevalne dejavnosti.²²⁹
- (4) Zunanji izvajalec iz 54. člena tega zakona mora za svojega delavca določiti svojo odgovorno osebo za varstvo pred sevanji ali pa se z izvajalcem sevalne dejavnosti, pri katerem dela zunanji delavec, dogovori, da dejavnosti iz drugega odstavka tega člena tudi za zunanjega delavca prevzame odgovorna oseba izvajalca sevalne dejavnosti.²³
- (5) Izvajalec sevalne dejavnosti mora v postopku pridobivanja dovoljenja za izvajanje sevalne dejavnosti in ob vsaki spremembi odgovorne osebe za varstvo pred sevanji sporočiti organu, ki je izdal dovoljenje za izvajanje sevalne dejavnosti, koga je imenoval za odgovorno osebo za varstvo pred sevanji in njegova pooblastila.²³¹

²²⁸ BSS Art 84: 3. The task of the radiation protection officer may be carried out by a radiation protection unit established within an undertaking or by a radiation protection expert.

²²⁹ BSS Art 84: The radiation protection officer shall report directly to the undertaking.

²³ BSS Art 84: Member States may require employers of outside workers to designate a radiation protection officer as necessary to supervise or perform relevant radiation protection tasks as they relate to the protection of their workers.

²³¹ BSS Art 84: Radiation protection officer 1. Member States shall decide in which practices the designation of a

53. člen (usposobljenost izvajalcev varstva pred sevanji)

- (1) Delavci, ki opravljajo naloge varstva pred sevanji v organizacijski enoti varstva pred sevanji so posamezniki, ki so končali najmanj študijski program prve stopnje in imajo opravljen izpit za izvajanje nalog varstva pred sevanji.
- (2) Odgovorne osebe za varstvo pred sevanji so posamezniki z ustrezno izobrazbo, ki zagotavlja znanja, potrebna za opravljanje nalog varstva pred sevanji in imajo opravljen izpit za izvajanje nalog varstva pred sevanji.
- (3) Stroške izvajanja izpitov iz predhodnih dveh odstavkov krije delodajalec.
- (4) Minister, pristojen za zdravje, v soglasju z ministrom, pristojnim za okolje, podrobneje predpišeta izobrazbo, ki jo morajo imeti delavci v organizacijskih enotah za varstvo pred sevanji in izobrazbo, ki jo morajo imeti odgovorne osebe za varstvo pred sevanji, programe usposabljanj ter preverjanja usposobljenosti za opravljanje nalog varstva pred sevanji in evidence o opravljenih preverjanjih.²³²

54. člen (varstvo delavcev zunanjega izvajalca)

- (1) Izvajalec sevalne dejavnosti, pri katerem delajo delavci zunanjega izvajalca, je neposredno ali s pogodbenim razmerjem z zunanjim izvajalcem odgovoren za varstvo zunanjih delavcev pred sevanji v obsegu, ki je neposredno povezan z značilnostmi njihove dejavnosti pri izvajalcu sevalne dejavnosti.²³³
- (2) Izvajalec sevalne dejavnosti mora v sodelovanju z zunanjim izvajalcem zagotoviti, da je varstvo pred sevanji za zunanje delavce urejeno enako kot za delavce, ki so zaposleni pri izvajalcu sevalne dejavnosti, vključno da:
 - so dejavnosti, ki jih izvajajo zunanji delavci upravičene z vidika varstva pred sevanji po načelih tega zakona,
 - se optimizira izpostavljenost zunanjih delavcev vključno z vzpostavitev doznih ograd in referenčnih nivojev ter da zanje niso presežene mejne doze,
 - se za zunanje delavce upošteva omejitve za noseče in doječe ženske ter praktikante in študente.²³⁴²³⁵

radiation protection officer is necessary to supervise or to perform radiation protection tasks within an undertaking. Member States shall require undertakings to provide the radiation protection officers with the means necessary for them to carry out their tasks. The radiation protection officer shall report directly to the undertaking. Member States may require employers of outside workers to designate a radiation protection officer as necessary to supervise or perform relevant radiation protection tasks as they relate to the protection of their workers.

²³² BSS Art 79: If appropriate, Member States may establish the arrangements for the recognition of radiation protection officers.

²³³ BSS Art 51: 2. Member States shall ensure that the undertaking is responsible, either directly or through contractual agreements with the employer of outside workers, for the operational aspects of the radiation protection of outside workers that are directly related to the nature of their activities in the undertaking.

²³⁴ BSS Art. 51 3 (g): (g) ensure compliance with the system of protection as defined in Chapter III;

²³⁵ BSS Art. 51 4 (a): (a) ensuring compliance with the system of protection as defined in Chapter III;

(3) Izvajalec sevalne dejavnosti mora:

- preveriti, ali je bil zunanji delavec zdravstveno pregledan in ali izpolnjuje posebne zdravstvene zahteve v zvezi z delom na katerega je razporejen²³⁶;
- preveriti, ali je zunanji delavec razvrščen v ustrezno kategorijo glede na naravo dela in velikost pričakovane izpostavljenosti ter verjetnost in velikost potencialne izpostavljenosti²³⁷;
- zagotoviti, da so zunanji delavci primerno usposobljeni in seznanjeni z ukrepi varstva pred sevanji glede na dela, ki jih opravljajo, na podoben način kot zaposleni pri izvajalcu sevalne dejavnosti²³⁸;
- zagotoviti, da zunanji delavci uporabljajo ustrezno osebno varovalno opremo²³⁹;
- zagotoviti, da se za zunanje delavce ugotavlja osebna izpostavljenost sevanjem glede na naravo izpostavljenosti in vrsto sevanja, in da se podatki o njihovih osebnih dozah sporočajo organu, pristojnemu za varstvo pred sevanji v centralno evidenco osebnih doz in zunanjemu izvajalcu^{24 241};
- zagotoviti izdelavo ocene varstva pred sevanji za dejavnosti, ki vključujejo zunanje delavce²⁴².

(4) Zunanji izvajalec mora sam ali preko pogodbe z izvajalcem sevalne dejavnosti zagotoviti²⁴³²⁴⁴:

- da so zunanji delavci seznanjeni in usposobljeni v skladu z določili podtočk a, b, e in f 4. točke prvega odstavka ter 5. točke prvega odstavka 29. člena tega zakona,²⁴⁵

²³⁶ BSS Art. 51 3 (a): 3. In particular, Member States shall ensure that, as a minimum requirement, the undertaking shall: (a) for category A workers entering controlled areas, check that the outside worker concerned has been passed as medically fit for the activities to be assigned to the worker;

²³⁷ BSS Art. 51 3 (b): (b) check whether the categorisation of the outside worker is appropriate in relation to the doses liable to be received within the undertaking;

²³⁸ BSS Art. 51 3 ©, (d): (c) for entry into controlled areas, ensure that, in addition to the basic training in radiation protection the outside worker has received specific instructions and training in connection with the characteristics of the workplace and the conducted activities, in accordance with points (c) and (d) of Article 15(1);

(d) for entry into supervised areas, ensure that the outside worker has received working instructions appropriate to the radiological risk associated with the sources and the operations involved, as required in point (c) of Article 38(1):

²³⁹ BSS Art. 51 3 (e): (e) ensure that the outside worker has been issued with the necessary personal protective equipment

²⁴ BSS Art. 51 3 (f): (f) ensure that the outside worker receives individual exposure monitoring appropriate to the nature of the activities, and any operational dosimetric monitoring that may be necessary

²⁴¹ BSS Art. 51 3 (h): (h) for entry into controlled areas, ensure or take all appropriate steps to ensure that after every activity the radiological data from individual exposure monitoring of each category A outside worker within the meaning of Annex X, Section B, point 2, are recorded.

²⁴² BSS Art. 51 3 (f): (f) ensure that the outside worker receives individual exposure monitoring appropriate to the nature of the activities, and any operational dosimetric monitoring that may be necessary

²⁴³ BSS Art 15 1. na koncu: In the case of outside workers, their employer shall ensure that the information required in points (a), (b) and (e) is provided

²⁴⁴ BSS Art, 51 4: 4. Member States shall ensure that employers of outside workers ensure, either directly or through contractual agreements with the undertaking, that the radiation protection of their workers is in accordance with the relevant provisions of this Directive, in particular by:

²⁴⁵ BSS Art. 51 4 (b): (b) ensuring that the information and training in the field of radiation protection referred to in

- da imajo zunanji delavci zdravstveni nadzor v obsegu, določenem v poglavju 3.5 tega zakona in da se njihove osebne doze sporočajo pooblaščenemu izvajalcu zdravstvenega nadzora.²⁴⁶
 - da se za zunanje delavce ugotavlja osebna izpostavljenost sevanjem.²⁴⁷
- (5) Zunanji izvajalec mora upravljavcu objekta ali izvajalcu sevalne dejavnosti pred začetkom del v nadzorovanem območju posredovati podatke iz četrtega odstavka 49. člena tega zakona.
- (6) Izvajalec sevalne dejavnosti ne sme začeti del z izpostavljenimi delavci zunanjega izvajalca, če mu ta ni posredoval podatkov iz prejšnjega odstavka, ali če je iz posredovanih podatkov razvidno, da delavci zunanjega izvajalca po določbah tega zakona ne morejo opravljati del v okviru izvajanja sevalne dejavnosti.

55. člen (razporeditev delavca in ugovor na razporeditev)

- (1) Delavca se ne sme razporediti na delo v nadzorovanem območju, če zanj ni zagotovljeno ugotavljanje osebne izpostavljenosti pri pooblaščenem izvajalcu dozimetrije.
- (2) Če organizacijska enota varstva pred sevanji ali odgovorna oseba za varstvo pred sevanji, delavec ali pooblaščen zdravnik menijo, da pri razporeditvi delavca na delo mesto, kjer je izpostavljen sevanjem, niso bili upoštevani temelji varstva pred sevanji, lahko podajo ugovor na razporeditev.
- (3) Ugovor iz prejšnjega odstavka je treba podati organu, pristojnemu za varstvo pred sevanji v osmih dneh po razporeditvi delavca.
- (4) O ugovoru na razporeditev delavca odloči organ, pristojen za varstvo pred sevanji na podlagi mnenja komisije, ki jo za pripravo strokovnega mnenja za reševanje ugovorov imenuje minister, pristojen za zdravje.

1.2 Zdravstveni nadzor izpostavljenih delavcev

56. člen (zdravstveni nadzor izpostavljenih delavcev)

- (1) Zdravstveni nadzor izpostavljenih delavcev temelji na načelih, ki veljajo za medicino dela na splošno in se izvaja v okviru mreže javne zdravstvene službe.
- (2) Zdravstveni nadzor izpostavljenih delavcev opravljajo pooblaščen zdravniki, ki so pridobili pooblastilo ministra, pristojnega za zdravje.
- (3) Delavca se ne sme razvrstiti na delovno mesto izpostavljenega delavca, če je po ugotovitvah zdravstvenega

points (a), (b) and (e) of Article 15(1), Article 15(2), (3) and (4) is provided.

²⁴⁶ BSS Art. 51 4 ©: © guaranteeing that their workers are subject to appropriate assessment of exposure and, for category A workers, medical surveillance, under the conditions laid down in Articles 39 and 41 to 49;

²⁴⁷ BSS Art. 51 4 (d): (d) ensuring that the radiological data from the individual exposure monitoring of each of their category A workers within the meaning of Annex X, Section B, point 1, are kept up to date in the data system for individual radiological monitoring referred to in point (d) of Article 44(1).

nadzora nezmožen za to delovno mesto.

- (4) Zdravstveni nadzor izpostavljenih delavcev in praktikantov mora v celotnem predpisanem obsegu zagotoviti delodajalec, za študente pa izvajalec izobraževanja.
- (5) Izvajalec sevalne dejavnosti mora pooblaščenemu zdravniku na njegovo zahtevo posredovati vse podatke v zvezi z delom, ki ga delavec opravlja v okviru sevalne dejavnosti.²⁴⁸
- (6) Če je bil zdravstveni nadzor delavca opravljen v tujini, lahko pristojni organ pri izdaji dovoljena za izvajanje sevalne dejavnosti iz 18. člena tega zakona, tak zdravstveni nadzor smatra kot enakovreden zdravstvenemu nadzoru po tem zakonu, če so zahteve glede zdravstvenega nadzora izpostavljenih delavcev v tuji državi, kjer je bil opravljen zdravstveni nadzor, primerljive z zahtevami tega zakona.
- (7) Izredni zdravstveni nadzor izpostavljenih delavcev je treba zagotoviti vsakokrat, ko je bila presežena ali obstaja sum, da je bila presežena, ena od predpisanih mejnih doz ali na zahtevo organa, pristojnega za varstvo pred sevanji če ta oceni, da je prišlo do čezmerne izpostavljenosti.
- (8) Minister, pristojen za zdravje, določi obseg zdravstvenega nadzora izpostavljenih delavcev, merila za določitev posebnega zdravstvenega nadzora, dekontaminacije, nadaljnjega zdravljenja izpostavljenih delavcev v primerih preseganja mejnih doz in pogoje, ki jih morajo izpolnjevati pooblašчени zdravniki.²⁴⁹²⁵

57. člen

(zdravstveni nadzor po prenehanju dela)

- (1) Zdravstveni nadzor po prenehanju dela izpostavljenega delavca odredi organ, pristojen za varstvo pred sevanji na podlagi pobude pooblaščenega zdravnika, njegovo izvajanje pa mora zagotoviti delodajalec, pri katerem je bil delavec izpostavljen sevanjem.
- (2) Minister, pristojen za zdravje, določi merila, na podlagi katerih lahko pooblašчени zdravnik uveljavi zdravstveni nadzor po prenehanju dela izpostavljenega delavca v obliki nadaljnjih pregledov, ukrepov dekontaminacije ali drugih ukrepov zdravstvenega varstva.

58. člen

(evidence zdravstvenega varstva izpostavljenih delavcev)

- (1) Evidence zdravstvenega varstva izpostavljenega delavca se vodi in dopolnjuje po predpisih o zbirkah podatkov s področja zdravstvenega varstva, dokler delavec opravlja dela izpostavljenega delavca, hrani pa se jih dokler izpostavljeni delavec ne dopolni 75 let, oziroma bi to starost dopolnil, vendar ne manj kot 30 let po prenehanju opravljanja del izpostavljenega delavca, ki so povezana s sevalno dejavnostjo.

²⁴⁸ BSS Art 45: 2. ... To this end, the occupational health service shall have access to any relevant information they require, including the environmental conditions in the working premises.

²⁴⁹ BSS Art 80: Member State shall ensure that occupational health services perform medical surveillance of exposed workers, in accordance with Chapter VI, with regard to their exposure to ionising radiation and their fitness for the tasks assigned to them involving work with ionising radiation.

²⁵ BSS Art 79: 1. Member States shall ensure that arrangements are in place for the recognition of:

(a) occupational health services;

- (2) Evidence zdravstvenega varstva izpostavljenih delavcev morajo poleg podatkov, predpisanih za zbirke podatkov s področja zdravstvenega varstva, vsebovati tudi podatke o vrsti opravljanja del v okviru sevalne dejavnosti, rezultatih zdravniških pregledov pred zaposlitvijo ali razporeditvijo med izpostavljene delavce, rednih zdravstvenih pregledih in podatke o prejetih osebnih dozah.
- (3) Minister, pristojen za zdravje, določi način vodenja ter vsebino evidenc zdravstvenega varstva izpostavljenih delavcev in način hranjenja teh evidenc v celotnem obdobju, določenem s tem zakonom.

59. člen

(zahteva za presojo ocene zdravstvene delazmožnosti in odrejenih ukrepov zdravstvenega nadzora)

- (1) Izpostavljeni delavec in delodajalec lahko podata zahtevo za presojo ocene zdravstvene delazmožnosti, ki jo je za izpostavljenega delavca izdelal pooblaščen zdravnik.
- (2) Osebi iz prejšnjega odstavka lahko podata zahtevo za presojo odreditve posebnih zdravstvenih pregledov zaradi preseganja mejnih doz, ki jih je za izpostavljenega delavca odredil pooblaščen zdravnik.
- (3) Zahteva za presojo iz prejšnjih odstavkov se uveljavlja v skladu s predpisi na področju preventivnih zdravstvenih pregledov delavcev.

60. člen

(zdravstveni nadzor v primeru izrednega dogodka)

- (1) Zdravstveni nadzor izvajalcev interventnih dejavnosti in prebivalstva v primeru izrednega dogodka zagotavlja država.
- (2) Vlada v državnem načrtu zaščite in reševanja ob jedrski ali radiološki nesreči določi nosilce izvajanja ukrepov zdravstvenega nadzora in obseg sredstev za izvedbo ukrepov zdravstvenega nadzora, obveznosti za izvajalce sevalne dejavnosti v zvezi s financiranjem zdravstvenega nadzora v primeru izrednih dogodkov ter druge pogoje, pomembne za učinkovitost izvedbe ukrepov zdravstvenega nadzora.

1.2.1. Varstvo pred sevanji zaradi izpostavljenosti naravnim virom sevanja in v primerih obstoječe izpostavljenosti

61. člen

(izpostavljenost zaradi naravnih virov sevanja)

Organ, pristojen za varstvo pred sevanji in organ, pristojen za jedrsko varnost, zagotavljata prepoznavanje in oceno izpostavljenosti naravnim virom sevanja²⁵¹ ter obstoječih izpostavljenosti, ki jih ni mogoče zanemariti z vidika varstva pred sevanjem²⁵².

62. člen

²⁵¹ BSS Art 23: Member States shall ensure the identification of classes or types of practice involving naturally-occurring radioactive material and leading to exposure of workers or members of the public which cannot be disregarded from a radiation protection point of view.

²⁵² BSS Art 100: 1. Member States shall ensure that measures are taken, upon indication or evidence of exposures that cannot be disregarded from a radiation protection point of view, to identify and evaluate existing exposure situations taking into account the types of existing exposure situations listed in Annex XVII, and to determine the corresponding occupational and public exposures.

(obstoječa izpostavljenost zaradi kontaminacije in izpostavljenost zaradi izvajanja dejavnosti)

- (1) Organ, pristojen za jedrsko varnost s sistematičnim pregledovanjem in izvajanjem meritev hitrosti doz ali drugih ustreznih količin zagotavlja:
 1. prepoznavanje izpostavljenosti, ki so posledica kontaminacije območij zaradi preostalega radioaktivnega materiala zaradi: ²⁵³
 - preteklih dejavnosti, ki niso bile predmet nadzora po tem zakonu, ²⁵⁴
 - posledic izrednega dogodka potem, ko je bilo končano ukrepanje ob izrednem dogodku po zakonodaji o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami, ²⁵⁵
 - ostankov iz preteklih dejavnosti, za katere pravna oseba ni več pravno odgovorna, ²⁵⁶
 - izpostavljenosti proizvodom, razen hrani, krmi za živali in vodi, ki vsebujejo radionuklide iz kontaminiranih območij, določenih v prejšnjih alinejah tega odstavka, ali naravno prisotne radionuklide. ²⁵⁷
 2. prepoznavanje dejavnosti z materiali, ki vsebujejo radionuklide, prisotne v naravi. ²⁵⁸
- (2) Meritve iz prejšnjega odstavka izvajajo pooblaščen izvedenci varstva pred sevanji iz 42. člena tega zakona. ²⁵⁹
- (3) Vlada sprejme strategijo upravljanja povečanih izpostavljenosti iz prejšnjega odstavka, ki vključuje tudi program sistematičnega pregledovanja delovnega in bivalnega okolja za območja in dejavnosti iz prejšnjega odstavka in ozaveščanja prebivalstva o pomenu ukrepov zmanjšanja izpostavljenosti v primerih iz prejšnjega odstavka ²⁶⁰. Vlada tudi podrobneje določi tiste dejavnosti ter vrste obstoječih izpostavljenosti iz prejšnjega odstavka tega člena, pri katerih je verjetnost izpostavljenosti večja. Pri tem upošteva tveganja in učinkovitost zaščitnih ukrepov. ²⁶¹ Pri pripravi in izvedbi strategije morajo sodelovati tudi vsi vpleteni deležniki.

²⁵³ BSS Annex XVII: (a) Exposure due to contamination of areas by residual radioactive material from:

²⁵⁴ BSS Annex XVII: (i) past activities that were never subject to regulatory control or were not regulated in accordance with the requirements laid down by this Directive;

²⁵⁵ BSS Annex XVII: (ii) an emergency, after the emergency exposure situation has been declared ended, as provided for in the emergency management system;

²⁵⁶ BSS Annex XVII: (iii) residues from past activities for which the undertaking is no longer legally accountable;

²⁵⁷ BSS Annex XVII: (c) Exposure to commodities excluding food, animal feeding stuffs and drinking water incorporating

(i) radionuclides from contaminated areas specified in point (a), or

(ii) naturally-occurring radionuclides.

²⁵⁸ BSS Art. 23

Identification of practices involving naturally-occurring radioactive material

Member States shall ensure the identification of classes or types of practice involving naturally-occurring radioactive material and leading to exposure of workers or members of the public which cannot be disregarded from a radiation protection point of view. Such identification shall be carried out by appropriate means taking into account industrial sectors listed in Annex VI.

²⁵⁹ BSS Annex XVIII.11

Guidance on methods and tools for measurements and remedial measures. Criteria for the accreditation of measurement and remediation services shall also be considered (*Samo prvi del drugega stavka.*)

²⁶⁰ BSS Art 101: 1. Member States shall arrange for the establishment of strategies to ensure the appropriate management of existing exposure situations commensurate with the risks and with the effectiveness of protective measures.

²⁶¹ Podlaga za prenos BSS Annex VI in BSS Annex XVII v UV2. Tja prenesti tudi BSS Art 74: 2. Under the national action plan referred to in Article 103, Member States shall promote action to identify dwellings, with radon concentrations (as an annual average) exceeding the reference level and encourage, where appropriate by technical or other means, radon concentration-reducing measures in these dwellings.

3. Member States shall ensure that local and national information is made available on indoor radon exposure and the associated health risks, on the importance

(4) ²⁶²

- (5) Pregled delovnega in bivalnega okolja ter pripravo ocene prejetih doz lahko delodajalcu ali upravljavcu objektov in naprav odredi tudi pristojni organ, če je verjetno, da bodo doze za posameznike zaradi naravnih virov sevanja presegle mejne doze za prebivalce ali če je to potrebno za zavarovanje zdravja ljudi.

63. člen

(ukrepi za zmanjšanje izpostavljenosti zaradi gradbenih materialov)

- (1) Vlada določi referenčni nivo za gradbene materiale, seznam vrst gradbenih materialov, zaradi katerih je lahko presežen referenčni nivo za gradbene materiale, ter metodologijo za odločanje o primernosti uporabe teh gradbenih materialov.²⁶³
- (2) Pred prosto prodajo gradbenega materiala iz prejšnjega odstavka je treba z meritvami določiti specifične aktivnosti naravnih radionuklidov v tem materialu in primernost tega materiala za uporabo, določeno v skladu z metodologijo iz prejšnjega odstavka.²⁶⁴
- (3) Meritve in oceno primernosti iz prejšnjega odstavka lahko izvede pooblaščen izvedenec za varstvo pred sevanji iz 42. člena tega zakona.
- (4) V primeru, da meritve in ocena primernosti iz prejšnjega odstavka tega člena pokažeta, da bi lahko bil presežen referenčni nivo iz prvega odstavka tega člena, lahko organ, pristojen za jedrsko varnost, določi ustrezne ukrepe za zmanjšanje obsevanosti ljudi pri uporabi takega materiala in pod določenimi pogoji dovoli njegovo uporabo.²⁶⁵

64. člen

(ukrepi za zmanjšanje izpostavljenosti delavcev in posameznikov iz prebivalstva)

- (1) Če se na podlagi pregledovanj iz 62. člena ugotovi, da izpostavljenost posameznikov zaradi naravnih ali drugih virov sevanja presega vrednosti mejnih doz za posameznika iz prebivalstva, pristojni organ odredi

of performing radon measurements and on the technical means available for reducing existing radon concentrations.

²⁶² BSS Art. 102, zadnji del: Member States shall provide as appropriate for the involvement of stakeholders in decisions regarding the development and implementation of strategies for managing exposure situations.

²⁶³ Nastavek za UV2, v kateri so Annex VIII in XIII

²⁶⁴ BSS Art. 75: 2. For building materials which are identified by the Member State as being of concern from a radiation protection point of view, taking into account the indicative list of materials set out in Annex XIII with regard to their emitted gamma radiation, Member States shall ensure that, before such materials are placed on the market:

- (a) the activity concentrations of the radionuclides specified in Annex VIII are determined, and that,
- (b) information to the competent authority on the results of measurements and the corresponding activity concentration index, as well as other relevant factors, as defined in Annex VIII, are provided if requested.

Annex VIII in XIII pa sta v UV2.

²⁶⁵ BSS Art 75: 3. For types of building materials identified in accordance with paragraph 2 which are liable to give doses exceeding the reference level, Member States shall decide on appropriate measures, which may include specific requirements in relevant building codes or restrictions on the envisaged use of such materials.

delodajalcu ali upravljavcu objektov in naprav izvedbo ukrepov za zmanjšanje izpostavljenosti delavcev in posameznikov iz prebivalstva in izvajanje ukrepov varstva izpostavljenih delavcev tako, da od njega zahteva prigrasitev sevalne dejavnosti v skladu s 17. členom tega zakona.²⁶⁶

- (2) Organ, pristojen za jedrsko varnost lahko zahteva prigrasitev iz prejšnjega odstavka tudi, če izpostavljenost posameznikov zaradi naravnih ali drugih virov sevanja ne presega vrednosti mejnih doz za posameznika iz prebivalstva, vendar takšna povečana izpostavljenost zaradi prisotnosti naravnih radionuklidov v vodi lahko tako vpliva na vodovode s pitno vodo ali na kakšno drugo prenosno pot, da bi bilo treba ta vpliv obravnavati z vidika varstva pred sevanji.²⁶⁷
- (3) Organ, pristojen za jedrsko varnost se lahko na podlagi presoje upravičenosti ob smiselni uporabi določil 40. člena tega zakona odloči, da zaščitni ali ureditveni sanacijski ukrepi niso potrebni, ker koristi njihove izvedbe ne bi odtehtali slabosti, ki jih prinaša obravnavana izpostavljenost.²⁶⁸

65. člen (izpostavljenost radonu)

- (1) Organ, pristojen za varstvo pred sevanji s sistematičnim pregledovanjem in izvajanjem meritev radona, hitrosti doz in drugih ustreznih količin zagotavlja prepoznavanje:
 - izpostavljenosti zaradi radona v objektih, namenjenih izvajanju vzgojno-varstvenega, izobraževalnega, kulturnega ali zdravstvenega programa.
 - izpostavljenost zaradi radona v bivalnih prostorih, ki se nahajajo v kleti ali pritličju,²⁶⁹
 - zunanje izpostavljenosti v zaprtih prostorih že obstoječih objektov zaradi uporabljenih gradbenih materialov²⁷¹,

²⁶⁶ BSS Art 25: 1. Member States shall ensure that notification is required for all justified practices, including those identified according to Article 23.

Ter

BSS Art 100: 3. Existing exposure situations which are of concern from a radiation protection point of view and for which legal responsibility can be assigned shall be subject to the relevant requirements for planned exposure situations and accordingly such exposure situations shall be required to be notified as specified in Article 25(2).

²⁶⁷ BSS Art 25: 3. Notwithstanding the exemption criteria laid down in Article 26, in situations identified by Member States where there is concern that a practice identified in accordance with Article 23 may lead to the presence of naturally-occurring radionuclides in water liable to affect the quality of drinking water supplies or affect any other exposure pathways, so as to be of concern from a radiation protection point of view, the competent authority may require that the practice be subject to notification.

²⁶⁸ BSS Art 100: 2. Member States may decide, having regard to the general principle of justification, that an existing exposure situation warrants no consideration of protective or remedial measures

²⁶⁹ BSS art. 74.2

Under the national action plan referred to in Article 103, Member States shall promote action to identify dwellings, with radon concentrations (as an annual average) exceeding the reference level and encourage, where appropriate by technical or other means, radon concentration-reducing measures in these dwellings. *(samo prvi del stavka, ukrepe bomo vzpodbujali z programom ozaveščanja)*

²⁷ BSS Annex XVIII.6

Strategy for reducing radon exposure in dwellings and for giving priority to addressing the situations identified under point 2.

²⁷¹ BSS Annex XVII: (b) Exposure to natural radiation sources, including:

- izpostavljenosti zaradi radona v primerih, kjer je mogoče pričakovati višje koncentracije radona, kot na primer v toplicah, jamah, rudnikih in drugih mestih pod zemljo.^{272 273 274}

(2) Meritve iz prejšnjega odstavka izvajajo pooblašeni izvajalci meritev radona iz 70. člena tega zakona.²⁷⁵

66. člen (meritve radona na delovnih mestih)

- (1) Delodajalec na območju z več radona mora v treh letih po razglasitvi območij z več radona zagotoviti meritve radona na delovnih mestih v pritličnih oziroma kletnih prostorih.
- (2) Delodajalec mora zagotoviti meritve radona na delovnih mestih na območju celotne Republike Slovenije na lokacijah, kjer je mogoče pričakovati povišane koncentracije radona, na primer v toplicah, kopališčih in ob drugih vodnih virih radona, v jamah, rudnikih in na drugih deloviščih pod zemljo.²⁷⁶
- (3) Meritve radona iz prejšnjih dveh odstavkov izvajajo pooblašeni izvajalci meritev radona iz 70. člena tega zakona.²⁷⁷
- (4) Delodajalcu ni treba zagotoviti meritev radona iz prvih dveh odstavkov tega člena, če je meritve tega delovnega mesta že opravil bivši lastnik, najemnik prostorov ali kdo drug, in se razmere, ki vplivajo na koncentracijo radona, niso bistveno spremenile.

67. člen (ukrepi v primeru povišanih koncentracij radona)

- (1) Če se na podlagi sistematičnega pregledovanja iz 65. člena tega zakona ali na podlagi meritev radona na delovnih mestih iz prejšnjega člena ugotovi, da povprečne letne koncentracije radona presegajo referenčne nivoje, je treba oceniti izpostavljenosti delavcev ali prebivalcev.

(i) indoor exposure to radon and thoron, in workplaces, dwellings and other buildings;
(ii) indoor external exposure from building materials;

²⁷² BSS art 74.2

Under the national action plan referred to in Article 103, Member States shall promote action to identify dwellings, with radon concentrations (as an annual average) exceeding the reference level and encourage, where appropriate by technical or other means, radon concentration-reducing measures in these dwellings. *(samo prvi del stavka, ukrepe bomo promovirali z programom ozaveščanja)*

²⁷³ BSS Annex XVIII.3

Identification of types of workplaces and buildings with public access, such as schools, underground workplaces, and those in certain areas, where measurements are required, on the basis of a risk assessment, considering for instance occupancy hours.

²⁷⁴ BSS Annex XVIII.1

Strategy for conducting surveys of indoor radon concentrations or soil gas concentrations for the purpose of estimating the distribution of indoor radon concentrations, for the management of measurement data and for the establishment of other relevant parameters (such as soil and rock types, permeability and radium-226 content of rock or soil).

²⁷⁵ BSS Annex XVIII.11

Guidance on methods and tools for measurements and remedial measures. Criteria for the accreditation of measurement and remediation services shall also be considered *(Samo prvi del drugega stavka.)*

²⁷⁶ BSS art. 54.2.b

in specific types of workplaces identified in the national action plan taking into account point 3 of Annex XVIII.

²⁷⁷ BSS Annex XVIII.11

Guidance on methods and tools for measurements and remedial measures. Criteria for the accreditation of measurement and remediation services shall also be considered *(Samo prvi del drugega stavka.)*

- (2) Izpostavljenost iz prejšnjega odstavka oceni pooblaščen izvajalec meritev radona iz 70. člena tega zakona, zagotovi pa zavezanec za zagotavljanje meritev iz prejšnjih dveh členov tega zakona.
- (3) Če ocena izpostavljenosti iz prvega odstavka tega člena pokaže, da lahko ljudje v javnih stavbah ali delavci na delovnih mestih zaradi izpostavljenosti radonu prejmejo letno efektivno dozo večjo kot 6 mSv, je treba izvesti ukrepe za zmanjšanje izpostavljenosti, kot so na primer prezračevanje prostorov, premestitev ljudi v druge prostore, prenehanje uporabe prostorov ter gradbeni posegi²⁷⁸, če se oceni, da bodo gradbeni posegi zadostno prispevali k zmanjšanju izpostavljenosti, primerljivih rezultatov pa ni mogoče doseči z drugimi, enostavnejšimi ukrepi. Ukrepi za zmanjšanje izpostavljenosti delavcev so lahko tudi reorganizacija delovnih nalog in delovnega časa.
- (4) Izvajanje ukrepov iz prejšnjega odstavka za delavce zagotovi delodajalec, za prebivalce, ki so izpostavljeni v javnih stavbah, pa nosilec dejavnosti v taki stavbi.
- (5) Učinkovitost izvedenih ukrepov se preveri s ponovnimi meritvami v šestih mesecih od uvedbe ukrepov oziroma od zaključka gradbenih posegov. Meritve zagotovi zavezanec za zagotavljanje meritev iz prejšnjih dveh členov, izvede pa pooblaščen izvajalec meritev radona iz 70. člena tega zakona²⁷⁹.
- (6) Če otroci, mladostniki, bolniki ali druge občutljivejše skupine prebivalcev zaradi izpostavljenosti radonu prejmejo letne efektivne doze večje kot 6 mSv v objektih, namenjenih izvajanju vzgojno-varstvenega, kulturnega, zdravstvenega ali izobraževalnega programa, zagotovi sredstva za izvedbo ukrepov za zmanjšanje izpostavljenosti država.

68. člen (ukrepi varstva izpostavljenih delavcev)

Če kljub izvedbi ukrepov iz tretjega odstavka prejšnjega člena delavci prejmejo letne efektivne doze zaradi izpostavljenosti radonu, ki so večje kot 6 mSv, organ, pristojen za varstvo pred sevanji, odredi delodajalcu izvajanje ukrepov varstva pred sevanji za izpostavljene delavce, pri čemer se smiselno upošteva določbe tega zakona, ki se nanašajo na varstvo izpostavljenih delavcev pri izvajanju sevalnih dejavnosti^{28 281 282}.

69. člen

²⁷⁸ BSS Annex XVIII.7

Strategies for facilitating post construction remedial action.

²⁷⁹ BSS Annex XVIII.11

Guidance on methods and tools for measurements and remedial measures. Criteria for the accreditation of measurement and remediation services shall also be considered (*Samo prvi del drugega stavka.*)

²⁸ BSS art. 54.3

In areas within workplaces, where the radon concentration (as an annual average), continues to exceed the national reference level, despite the action taken in accordance with the principle of optimisation as set out in Chapter III, Member States shall require this situation to be notified in accordance with Article 25(2) and Article 35(2) shall apply.

²⁸¹ BSS art. 35.2

For workplaces specified in Article 54(3), and where the exposure of workers is liable to exceed an effective dose of 6 mSv per year or a corresponding time-integrated radon exposure value determined by the Member State, these shall be managed as a planned exposure situation and the Member States shall determine which requirements set out in this Chapter are appropriate. For workplaces specified in Article 54(3), and where the effective dose to workers is less than or equal to 6 mSv per year or the exposure less than the corresponding time-integrated radon exposure value, the competent authority shall require that exposures are kept under review.

²⁸² BSS art. 100.3 (delno; za ostale existing exposure situation implementira to URSJV)

Existing exposure situations which are of concern from a radiation protection point of view and for which legal responsibility can be assigned shall be subject to the relevant requirements for planned exposure situations and accordingly such exposure situations shall be required to be notified as specified in Article 25(2).

(novogradnje in rekonstrukcija objektov)²⁸³

- (1) Novogradnje, v katerih bodo bivalni ali delovni prostori, morajo biti načrtovane in izvedene tako, da koncentracije radona v njih ne presegajo referenčnih nivojev.²⁸⁴
- (2) Posegi v obstoječi objekt, ki bi lahko vplivali na koncentracije radona v objektu (npr. energijska sanacija objekta), morajo biti načrtovani in izvedeni tako,²⁸⁵ da zaradi izvedenega posega v objekt ne bo potrebno izvajati ukrepov za znižanje koncentracij radona za zavarovanje zdravja ljudi.
- (3) Minister, pristojen za gradnje, in minister, pristojen za zdravje, določita zahteve za novogradnje in rekonstrukcije objektov iz prvega in drugega odstavka tega člena, s katerimi se zagotavlja varovanje zdravja ljudi pred škodljivimi učinki radona.²⁸⁶

70. člen
(pooblaščenji izvajalci meritev radona)

- (1) Pravna oseba lahko pridobi pooblastilo za izvajanje meritev radona, če ima redno zaposlene strokovnjake s področja radona in razpolaga z ustreznimi akreditiranimi merskimi metodami na področju radona.
- (2) Strokovnjak s področja radona je lahko posameznik, ki:
 - ima vsaj univerzitetno izobrazbo II. stopnje, ki zagotavlja znanje fizikalnih osnov na področju izpostavljenosti radonu,
 - ima ustrezna znanja in izkušnje s področja izpostavljenosti radonu,
 - ima po končanem študiju najmanj pet let delovnih izkušenj na področju ionizirajočih sevanj.
- (3) Minister, pristojen za zdravje, podrobneje določi področja, obseg in način dela pooblaščenih izvajalcev meritev radona, pogoje glede izobrazbe in izkušenj, ki jih morajo izpolniti strokovnjaki s področja radona, pogoje glede akreditacije merskih metod, ter obseg način in format poročanja rezultatov meritev v zbirko podatkov o meritvah radona iz 71. člena tega zakona.
- (4) Pooblastilo iz prvega odstavka tega člena se izda za čas največ petih let.
- (5) Organ, pristojen za varstvo pred sevanji odvzame pooblastilo za pooblaščenega izvajalca meritev radona, če na pobudo pristojnega inšpektorja ugotovi, da pooblaščenji izvajalec meritev radona ne izpolnjuje pogojev, na podlagi katerih je bilo pooblastilo izdano.

²⁸³ BSS Annex XVIII.6

Strategy for reducing radon exposure in dwellings and for giving priority to addressing the situations identified under point 2.

²⁸⁴ BSS Annex XVIII.8Strategy, including methods and tools, for preventing radon ingress in new buildings, including identification of building materials with significant radon exhalation. *(delno, drugi del stavka implementira URSJV).*²⁸⁵ BSS Annex XVIII.14²⁸⁶ BSS art. 103.2

Member States shall ensure that appropriate measures are in place to prevent radon ingress into new buildings. These measures may include specific requirements in national building codes.

71. člen (zbirka podatkov o meritvah radona)

- (1) Organ, pristojen za varstvo pred sevanji, vodi zbirko podatkov o meritvah radona. Vanjo so vključeni podatki o vseh izvedenih meritvah iz 65., 66. in petega odstavka 67. člena tega zakona. Zbirka podatkov obsega naslov objekta, katastrsko občino, številko stavbe in številko dela stavbe ali drugo ustrezno identifikacijo mesta, kjer so bile izvedene meritve, izmerjene koncentracije radona, ocenjene doze zaradi izpostavljenosti radonu ter podatki o morebitnih izvedenih ukrepih varstva pred sevanji. Podatke iz prejšnjega stavka v zbirko podatkov sporočajo pooblaščen izvajalci meritev radona iz prejšnjega člena.
- (2) Podatki se v zbirki podatkov iz tega člena zbirajo, vodijo in obdelujejo zaradi zagotavljanja nadzora nad izpostavljenostjo delavcev in prebivalcev in ocene prejetih doz ter za načrtovanja in optimizacije ukrepov varstva pred sevanji zaradi radona ter zaradi izvajanja drugih nalog iz tega zakona. Podatki iz zbirke podatkov iz tega člena se lahko zbirajo, vodijo in obdelujejo tudi za namene izdelave statističnih in zbirnih poročil ter za znanstveno-raziskovalne namene.

72. člen (nacionalni radonski program)

- (1) Za obvladovanje dolgoročnih tveganj za zdravje zaradi izpostavljenosti radonu, sprejme vlada nacionalni radonski program²⁸⁷²⁸⁸, s katerim določi:
 1. Strategijo upravljanja povečanih izpostavljenosti zaradi radona, ki vključuje cilje in kazalnike uspešnosti za zmanjšanje tveganja za zdravje²⁸⁹²⁹ in upošteva načelo optimizacije zaščitnih ukrepov.
 2. Referenčne nivoje koncentracij radona v delovnem in bivalnem okolju²⁹¹²⁹²²⁹³²⁹⁴.

²⁸⁷ BSS art. 101.1 (za radon)

Member States shall arrange for the establishment of strategies to ensure the appropriate management of existing exposure situations commensurate with the risks and with the effectiveness of protective measures.

²⁸⁸ BSS art. 103.1

In application of Article 100(1), Member States shall establish a national action plan addressing long-term risks from radon exposures in dwellings, buildings with public access and workplaces for any source of radon ingress, whether from soil, building materials or water. The action plan shall take into account the issues set out in Annex XVIII and be updated on a regular basis.

²⁸⁹ BSS art. 101.2.a

Each strategy shall contain

(a) the objectives pursued;

²⁹ BSS Annex XVIII.13

Long-term goals in terms of reducing lung cancer risk attributable to radon exposure (for smokers and non-smokers).

²⁹¹ BSS art. 54.1

Member States shall establish national reference levels for indoor radon concentrations in workplaces. The reference level for the annual average activity concentration in air shall not be higher than 300 Bq m⁻³, unless it is warranted by national prevailing circumstances.

²⁹² Member States shall establish national reference levels for indoor radon concentrations. The reference levels for the annual average activity concentration in air shall not be higher than 300 Bq m⁻³.

²⁹³ BSS art. 101.2.b

2. Each strategy shall contain

(b) appropriate reference levels, taking into account the reference levels laid down in Annex I.

²⁹⁴ BSS Annex XVIII.4

The basis for the establishment of reference levels for dwellings and workplaces. If applicable, the basis for the establishment of different reference levels for different uses of buildings (dwellings, buildings with public access, workplaces) as well as for existing and for new buildings.

3. Merila za določitev območji z več radona in posebne ukrepe varstva pred sevanji na teh območjih²⁹⁵²⁹⁶.
 4. Način in metodologijo za določitev letnega povprečja koncentracij radona.
 5. Program sistematičnega pregledovanja iz 65. člena tega zakona²⁹⁷.
 6. Način, vrsta in obseg meritev:²⁹⁸
 - v okviru sistematičnega pregledovanja iz 65. člena²⁹⁹,
 - izvajanja meritev na delovnih mestih iz 66. člena in
 - izvajanja ponovnih meritev za preverjanje izvedenih ukrepov iz petega odstavka 67. člena.
 7. Metodologijo za oceno doz zaradi izpostavljenosti radonu.
 8. Program ozaveščanje delodajalcev, javnosti in strokovnjakov glede tveganj za zdravje, ki jih prinaša izpostavljenost radonu in o dodatnih tveganjih v povezavi s kajenjem ter o pomembnosti izvajanja meritev radona in ukrepov³ za zmanjšanje izpostavljenosti^{301 302}.
- (2) Organ, pristojen za varstvo pred sevanji redno preverja izvajanje nacionalnega radonskega programa, ovrednoti izvedene meritve radona in prejete doze zaradi izpostavljenosti radonu, ter o tem poroča v okviru letnega poročila o varstvu pred ionizirajočimi sevanji in jedrski varnosti iz 166. člena tega zakona.
- (3) Nacionalni radonski program sprejme vlada za obdobje 10 let. Pred iztekom izvajanja nacionalnega radonskega programa vlada ovrednoti izvajanje programa in pripravi predloge za nadaljnjo optimizacijo ukrepov varstva pred sevanji in zmanjšanje izpostavljenosti zaradi radona.³⁰³³⁰⁴

²⁹⁵ BSS art. 103.3

Member States shall identify areas where the radon concentration (as an annual average) in a significant number of buildings is expected to exceed the relevant national reference level.

²⁹⁶ BSS Annex XVIII.2

Approach, data and criteria used for the delineation of areas or for the definition of other parameters that can be used as specific indicators of situations with potentially high exposure to radon.

²⁹⁷ BSS Annex XVIII.1

Strategy for conducting surveys of indoor radon concentrations or soil gas concentrations for the purpose of estimating the distribution of indoor radon concentrations, for the management of measurement data and for the establishment of other relevant parameters (such as soil and rock types, permeability and radium-226 content of rock or soil).

²⁹⁸ BSS Annex XVIII.11

Guidance on methods and tools for measurements and remedial measures. Criteria for the accreditation of measurement and remediation services shall also be considered (*delno, predpisali bomo način meritev, za sanacijske ukrepe pa ne znamo. To bi verjetno lahko naredil ZAG, ampak vprašanje, če so zainteresirani deliti svoj know how*).

²⁹⁹ BSS Annex XVIII.1

Strategy for conducting surveys of indoor radon concentrations or soil gas concentrations for the purpose of estimating the distribution of indoor radon concentrations, for the management of measurement data and for the establishment of other relevant parameters (such as soil and rock types, permeability and radium-226 content of rock or soil).

³ BSS Annex XVIII.7

Strategies for facilitating post construction remedial action.
(*V primeru privatnih hiš nimamo drugega vzvoda za sanacijo, kot osveščanje*)

³⁰¹ BSS art. 74.3

3. Member States shall ensure that local and national information is made available on indoor radon exposure and the associated health risks, on the importance of performing radon measurements and on the technical means available for reducing existing radon concentrations.

³⁰² BSS annex XVIII.10

Strategy for communication to increase public awareness and inform local decision makers, employers and employees of the risks of radon, including in relation to smoking.

³⁰³ BSS Art. 101.3

The distribution of doses that has resulted from the implementation of a strategy shall be assessed. Further efforts shall be considered with the aim of optimising protection and reducing any exposures that are still above the reference level.

³⁰⁴ BSS art. 201.4.a

73. člen **(izpostavljenost toronu)**

Določbe tega zakona, ki veljajo za izpostavljenost radonu, se smiselno uporabijo tudi za izpostavljenost toronu, če se ugotovi, da lahko izpostavljenost toronu znatno prispeva k skupni izpostavljenosti zaradi radona in torona.

1.2.2. Izpostavljenost v zdravstvene namene

74. člen **(izpostavljenost v zdravstvene namene)**

- (1) Radiološki posegi zaradi diagnostike, zdravljenja in raziskovanja v zdravstvene namene morajo biti izvedeni skladno z odobrenim programom radioloških posegov, opravljajo pa jih lahko le osebe, ki imajo dovoljenje za izvajanje sevalne dejavnosti.
- (2) Imetnik dovoljenja za izvajanje sevalne dejavnosti mora zagotoviti, da je vsak radiološki poseg upravičen, torej da je pričakovana skupna korist zaradi diagnostičnega ali terapevtskega posega večja od tveganja oziroma škode zaradi posega. Če radiološkega posega ni mogoče upravičiti, se ga ne sme izvesti.³⁰⁵
- (3) Izpostavljenost pri diagnostičnih in intervencijskih radioloških posegih ter pri radioloških posegih namenjenih načrtovanju, vodenju in preverjanju poteka zdravljenja, mora biti tako nizka, kot je to razumno mogoče doseči ob upoštevanju pričakovanih ciljev posega ter ekonomskih in socialnih dejavnikov.³⁰⁶
- (4) Imetnik dovoljenja za izvajanje sevalne dejavnosti mora za ustrezno individualno obravnavo pacientov zagotoviti, da so pri radioloških posegih vključeni samo zdravstveni delavci z ustrezno strokovno usposobljenostjo, ter opredeliti odgovornosti in naloge napotnih zdravnikov, zdravnikov, odgovornih za radiološki poseg, radioloških inženirjev in medicinskih fizikov.
- (5) Izvajalci radioloških posegov zaradi diagnostike, zdravljenja in raziskovanja v zdravstvene namene morajo vsakih pet let opraviti usposabljanje in preverjanje usposobljenosti s področja varstva pacientov pred sevanji.
- (6) Pri radioloških posegih in pri posegih v veterinarstvu se lahko uporablja vire sevanja, katere je organ, pristojen za varstvo pred sevanji, vpisal v register virov sevanja ali zanje izdal dovoljenje za uporabo vira sevanja in ki izpolnjujejo merila sprejemljivosti za pravilno delovanje radiološke opreme, ki jih v poročilu o

Member States shall ensure that those responsible for the implementation of a strategy shall regularly:

(a) evaluate the available remedial and protective measures for achieving the objectives and the efficiency of planned and implemented measures;

³⁰⁵ BSS 55(1): Medical exposure shall show a sufficient net benefit, weighing the total potential diagnostic or therapeutic benefits it produces, including the direct benefits to health of an individual and the benefits to society, against the individual detriment that the exposure might cause, taking into account the efficacy, benefits and risks of available alternative techniques having the same objective but involving no or less exposure to ionising radiation.

³⁰⁶ BSS 56(1): Member States shall ensure that all doses due to medical exposure for radiodiagnostic, interventional radiology, planning, guiding and verification purposes are kept as low as reasonably achievable consistent with obtaining the required medical information, taking into account economic and societal factors. For all medical exposure of patients for radiotherapeutic purposes, exposures of target volumes shall be individually planned and their delivery appropriately verified taking into account that doses to non-target volumes and tissues shall be as low as reasonably achievable and consistent with the intended radiotherapeutic purpose of the exposure.

nadzoru in meritvah parametrov delovanja vira sevanja navede pooblaščen izvedenec medicinske fizike.

- (7) Imetnik dovoljenja za uporabo vira sevanja, ki se uporablja za izvajanje radioloških posegov, mora zagotoviti reden nadzor in meritve parametrov delovanja vira sevanja. Poročilo o nadzoru in meritvah parametrov delovanja vira sevanja izdela pooblaščen izvedenec medicinske fizike.³⁰⁷
- (8) Usposabljanje in preverjanje usposobljenosti izvajalcev radioloških posegov iz petega odstavka tega člena lahko izvajajo osebe, ki so pridobile pooblastilo za izvajanje del pooblaščenega izvedenca varstva pred sevanji iz 42. člena tega zakona.
- (9) Minister, pristojen za zdravje, določi obseg, vsebine ter pogoje usposabljanja in preverjanja usposobljenosti s področja varstva pacientov pred sevanji ter način in pogostost rednega nadzora in meritev parametrov delovanja radiološke opreme.

75. člen (pogoji za izvedbo radiološkega posega)

- (1) Posamezni radiološki poseg se lahko izvede samo, če ga predpiše napotni zdravnik, odobri pa zdravnik, odgovoren za radiološki poseg, ki nosi klinično odgovornost za radiološki poseg.³⁰⁸ Imetnik dovoljenja za uporabo vira sevanja mora napotnim zdravnikom zagotoviti merila za napotitve s postopki načrtovanja radioloških posegov, ki morajo vsebovati tudi podatek o dozi, ki jo pri posegu prejme pacient.³⁰⁹
- (2) Pri optimizaciji radiološkega posega sodelujejo zdravnik, odgovoren za radiološki poseg, pooblaščen izvedenec medicinske fizike in izvajalec radiološkega posega.³¹ Zdravnik, odgovoren za radiološki poseg, ob upoštevanju namena in cilja posega, v sodelovanju z izvajalcem radiološkega posega določi takšne pogoje posega, da se ta opravi z najmanj škode za pacienta.
- (3) Imetnik dovoljenja mora zagotoviti, da se vsak radiološki poseg izvede v skladu s pisnimi postopki, izvede pa ga oseba, ki izpolnjuje zahteve za izvajalca radiološkega posega. Pisni postopki morajo biti izdelani za vse standardne radiološke posege za vsako radiološko opremo in za različne skupine pacientov.³¹¹
- (4) Pri radioloških posegih je treba zagotoviti, da:
 - so izvedeni v skladu z dobro radiološko prakso,

³⁰⁷ BSS 60 (1)a: Member States shall ensure that:

(a) all medical radiological equipment in use is kept under strict surveillance regarding radiation protection;

³⁰⁸ BSS 57 (1)a: Member States shall ensure that: (a) any medical exposure takes place under the clinical responsibility of a practitioner;

³⁰⁹ BSS 58 (1)c: Member States shall ensure that: © referral guidelines for medical imaging, taking into account the radiation doses, are available to the referrers;

³¹ BSS 57(1)b: . Member States shall ensure that: (b) the practitioner, the medical physics expert and those entitled to carry out practical aspects of medical radiological procedures are involved, as specified by Member States, in the optimisation process;

³¹¹ BSS 58(1)a: Member States shall ensure that: (a) written protocols for every type of standard medical radiological procedure are established for each equipment for relevant categories of patients;

- je informacija o izpostavljenosti pacienta zaradi radiološkega posega sestavni del izvida,³¹²
 - je prejeta doza v radioterapiji načrtovana za vsakega pacienta posebej in to tako, da je izpostavljenost izven kliničnih volumnov tako nizka, kot je to razumno dosegljivo in izvedljivo v skladu z namenom terapije,
 - pri diagnostičnem posegu v povprečju niso preseženi odobreni diagnostični referenčni nivoji.
- (5) Ob sistematičnem preseganju diagnostičnih referenčnih nivojev mora imetnik dovoljenja za uporabo nemudoma raziskati možnosti za optimizacijo radioloških posegov in uvesti ustrezne spremembe.³¹³
- (6) Organ, pristojen za varstvo pred sevanji, s sistematičnim pregledovanjem izpostavljenosti pacientov zagotavlja vzpostavitev, smernice za uporabo, redno posodabljanje in uporabo diagnostičnih referenčnih nivojev za diagnostične radiološke posege, kjer je to primerno in izvedljivo pa tudi za intervencijske posege. Pri tem upošteva evropska ali mednarodna priporočila s tega področja.³¹⁴
- (7) Diagnostične referenčne nivoje določi minister, pristojen za zdravje, na podlagi rezultatov sistematičnega pregledovanja iz prejšnjega odstavka, ob upoštevanju mnenja strokovnega sveta za vprašanja varstva posameznikov pred ionizirajočimi sevanji, radioloških posegov in uporabe virov sevanja v zdravstvu in veterinarstvu.
- (8) Minister, pristojen za zdravje, podrobneje določi: pogoje glede izvajanja preseganja, biomedicinskih in medicinskih raziskav, posebnih radioloških posegov za otroke ter nosečnice in doječe ženske ter prostovoljne pomoči pri negi in oskrbi pacientov; zahteve glede izobrazbe in obveznega usposabljanja in preverjanja usposobljenosti za zdravnike, odgovorne za radiološki poseg, in za izvajalce radiološkega posega; merila sprejemljivosti radiološke opreme; posebne postopke za radioterapijo, diagnostično in intervencijsko radiologijo ter nuklearno medicino; programe zagotavljanja kakovosti in oblike strokovnega nadzora

76. člen (program radioloških posegov)

- (1) Program radioloških posegov iz prvega odstavka 74. člena mora vsebovati:
- seznam radioloških posegov, ki jih imetnik dovoljenja namerava izvajati, merila za napotitve na te posege, ključne elemente klinične presoje ter oceno prejetih doz za vse standardne diagnostične radiološke posege kot merilo za tveganje zaradi teh posegov.³¹⁵

³¹² BSS 58(1)b: Member States shall ensure that: (b) information relating to patient exposure forms part of the report of the medical radiological procedure;

³¹³ BSS 58(1)f: Member States shall ensure that: (f) appropriate local reviews are undertaken whenever diagnostic reference levels are consistently exceeded and that appropriate corrective action is taken without undue delay.

³¹⁴ BSS 56(2): Member States shall ensure the establishment, regular review and use of diagnostic reference levels for radiodiagnostic examinations, having regard to the recommended European diagnostic reference levels where available, and where appropriate, for interventional radiology procedures, and the availability of guidance for this purpose.

³¹⁵ BSS Art 78: 2. Member States shall ensure that any undertaking acquiring medical radiological equipment is provided

- seznam virov sevanja, ki jih nameravajo uporabljati,
 - opis vodenja in shranjevanja podatkov o izvedenih radioloških posegih,
 - program zagotavljanja in preverjanja kakovosti radioloških posegov,
 - navedbo zdravnikov, odgovornih za radiološke posege,
 - navedbo pooblaščenih izvedencev medicinske fizike, odgovornih za optimizacijo radioloških posegov, ocenjevanje obsevanosti pacientov in zagotavljanja kakovosti varstva pred sevanji,
 - navedbo izvajalcev radioloških posegov,
- (2) Izvajalec sevalne dejavnosti v zdravstvene namene se mora o izdelavi programa radioloških posegov posvetovati s pooblaščenim izvedencem medicinske fizike. Program radioloških posegov kot del dovoljenja za uporabo vira sevanja odobri organ, pristojen za varstvo pred sevanji za največ pet let.
- (3) Program radioloških posegov mora izvajalec sevalne dejavnosti priložiti vlogi za izdajo ali podaljšanje dovoljenja za uporabo vira sevanja.
- (4) Minister, pristojen za zdravje, podrobneje določi radiološke posege, za katere je treba imeti odobren program radioloških posegov, in standardne diagnostične radiološke posege, za katere je treba podati oceno prejetih doz. Minister določi tudi obliko in obseg programa radioloških posegov, postopke načrtovanja, napotitve, odobritve in izvedbe radioloških posegov ter način in obseg poročanja o izpostavljenosti pacientov zaradi radioloških posegov.

77. člen **(pooblaščen izvedenci medicinske fizike)**

- (1) Naloge pooblaščenih izvedencev medicinske fizike lahko opravljajo le izvedenci medicinske fizike, ki imajo veljavno pooblastilo za opravljanje nalog s področja medicinske fizike.
- (2) Izvedenec medicinske fizike je lahko posameznik, ki izpolnjuje naslednje pogoje:
- da je končal študijski program najmanj druge stopnje, ki zagotavlja znanja s področja medicinske fizike in
 - da ima po končanem študiju najmanj pet let delovnih izkušenj s področja medicinske fizike.
- (3) Preverjanja pogojev za imenovanje in pooblaščenje izvedenca medicinske fizike zagotavlja organ, pristojen za varstvo pred sevanji.
- (4) Minister, pristojen za zdravje, določi program preverjanja pogojev iz prejšnjega odstavka in imenuje posebno strokovno komisijo za preverjanje izpolnjevanja teh pogojev.
- (5) Pooblastilo iz prvega odstavka tega člena se izda za največ pet let.
- (6) Pooblaščen izvedenci medicinske fizike morajo o svojem delu organu, pristojnemu za varstvo pred sevanji, poročati najmanj vsako leto, na njegovo zahtevo, pa tudi pogosteje.
- (7) Organ, pristojen za varstvo pred sevanji, odvzame pooblastilo za opravljanje nalog s področja medicinske fizike, če je komisija za preverjanje izpolnjevanja pogojev iz četrtega odstavka tega člena pri izrednem pregledu na pobudo pristojnega inšpektorja ugotovila, da pooblaščen izvedenec ne izpolnjuje pogojev, na

podlagi katerih je bilo pooblastilo izdano.³¹⁶

78. člen **(ocenjevanje in preverjanje radioloških posegov)**

- (1) Izvajalec sevalne dejavnosti, ki opravlja radiološke posege, mora redno, celovito in sistematično ocenjevati in preverjati radiološke posege glede meril iz četrtega odstavka 75.³¹⁷ Izvajalec ocenjevanja in preverjanja radioloških posegov o svojih ugotovitvah sestavi poročilo.
- (2) Ne glede na predpisano pogostost ocenjevanja in pregledovanja radioloških posegov mora izvajalec sevalne dejavnosti, ki izvaja radiološke posege, zagotoviti ocenjevanje in preverjanje radioloških posegov neposredno po vsakem izrednem dogodku, za katerega je organ, pristojen za varstvo pred sevanji, odredil ocenjevanje in preverjanje radioloških posegov.
- (3) Minister, pristojen za zdravje, določi pogostost, obseg in način ocenjevanja in preverjanja radioloških posegov, način in roke poročanja ter primere izrednih dogodkov pri radioloških posegih, ko organ, pristojen za varstvo pred sevanji, odredi ocenjevanje in preverjanje radioloških posegov.

79. člen **(zbirke podatkov o dozah zaradi radioloških posegov)**

- (1) Zaradi nadzora nad optimizacijo radioloških posegov in ocene izpostavljenosti prebivalstva zaradi radioloških posegov se vzpostavijo in vodijo zbirke podatkov o opravljenih radioloških posegih.
- (2) Zbirke podatkov o izvedenih radioloških posegih upravljajo izvajalci radioloških posegov in organ, pristojen za varstvo pred sevanji.

³¹⁶ BSS Article 83

Medical physics expert

1. Member States shall require the medical physics expert to act or give specialist advice, as appropriate, on matters relating to radiation physics for implementing the requirements set out in Chapter VII and in point (c) of Article 22(4) of this Directive.
2. Member States shall ensure that depending on the medical radiological practice, the medical physics expert takes responsibility for dosimetry, including physical measurements for evaluation of the dose delivered to the patient and other individuals subject to medical exposure, give advice on medical radiological equipment, and contribute in particular to the following:
 - (a) optimisation of the radiation protection of patients and other individuals subject to medical exposure, including the application and use of diagnostic reference levels;
 - (b) the definition and performance of quality assurance of the medical radiological equipment;
 - (c) acceptance testing of medical radiological equipment;
 - (d) the preparation of technical specifications for medical radiological equipment and installation design;
 - (e) the surveillance of the medical radiological installations;
 - (f) the analysis of events involving, or potentially involving, accidental or unintended medical exposures;
 - (g) the selection of equipment required to perform radiation protection measurements;
 - (h) the training of practitioners and other staff in relevant aspects of radiation protection;
3. The medical physics expert shall, where appropriate, liaise with the radiation protection expert.

³¹⁷ BSS 58 e: clinical audits are carried out in accordance with national procedures;

- (3) Organ, pristojen za varstvo pred sevanji, vodi centralno evidenco izvedenih radioloških posegov.
- (4) Centralna evidenca izvedenih radioloških posegov vsebuje naslednje podatke: naziv izvajalca radiološkega posega, leto rojstva in spol pacienta, leto posega, vrsta posega, podatki o izvedbi posega, ki so podlaga za izračun prejete doze.
- (5) Ustanove, ki izvajajo radiološke posege, morajo hraniti podatke iz prejšnjega odstavka v skladu s predpisom, ki ureja zbirke podatkov s področja zdravstvenega varstva za osnovno zdravstveno dokumentacijo in jih sporočati v centralno evidenco izvedenih radioloških posegov.
- (6) Vsak pacient oziroma njegov zakoniti zastopnik ima pravico pridobiti od zdravnika, odgovornega za radiološki poseg, podatke o dozah, ki jih je prejel med izvajanjem radioloških posegov.
- (7) Minister, pristojen za zdravje, podrobneje določi vsebino, obseg in roke poročanja ter način upravljanja s podatki o izvedenih radioloških posegih.

1.2.3. Poročilo o ocenah prejetih doz za prebivalstvo

80. člen

(poročilo o ocenah prejetih doz za prebivalstvo)

- (1) Organ, pristojen za varstvo pred sevanji, vsako leto pripravi poročilo o ocenah prejetih doz za prebivalstvo kot sestavni del poročila o varstvu pred sevanji in jedrski varnosti.
- (2) Poročilo o ocenah prejetih doz za prebivalstvo mora vsebovati:
 - realno oceno doz, ki jih zaradi izvajanja sevalnih dejavnosti prejmejo prebivalci kot celota in kot posamezne referenčne skupine,
 - opredelitev značilnih referenčnih skupin prebivalstva ob upoštevanju dejanskih poti prenosa radioaktivnih snovi,
 - oceno doz zaradi zunanjega sevanja in oceno doz notranjega sevanja zaradi vnosa radionuklidov.
- (3) Pri izdelavi ocene doz za prebivalce se uporabi podatke:
 - monitoringa radioaktivnosti okolja iz 157. člena tega zakona in monitoringa v primeru povečane radioaktivne kontaminacije iz 160. člena tega zakona,
 - sistematičnega pregledovanja bivalnega in delovnega okolja iz 62. in 65. člena tega zakona,
 - obratovalnega monitoringa radioaktivnosti sevalnih objektov in jedrskih objektov zaradi dovoljenih izpustov odpadnih radioaktivnih snovi v okolje,
 - iz zbirk podatkov o osebnih dozah izpostavljenih delavcev,
 - iz zbirk podatkov o izvedenih radioloških posegih.
- (4) Minister, pristojen za zdravje, določi v zvezi s pripravo poročila o ocenah doz za prebivalstvo, način zbiranja podatkov, shranjevanje dokumentacije glede meritev doz, metodologijo za ocenjevanje vnosa radionuklidov in radioaktivne kontaminacije ter metodologijo za ocenjevanje doz, ki so jih prejele referenčne skupine prebivalstva in prebivalstvo kot celota.

4. SEVALNA IN JEDRSKA VARNOST

1.3 Razvrščanje objektov

81. člen (razvrščanje objektov)

- (1) Objekti se glede zahtevanih ukrepov zaradi sevalne ali jedrske varnosti razvrstijo v enega izmed naslednjih vrst objektov: jedrske, sevalne in manj pomembne sevalne objekte ter v zaprta odlagališča.
- (2) Vlada določi merila za razvrščanje objektov med sevalne in manj pomembne sevalne objekte.

82. člen (odločba o statusu objekta)

- (1) V postopku za pridobitev okoljevarstvenega soglasja ali gradbenega dovoljenja ali soglasja po 103. členu tega zakona ali razgradnjo izda organ, pristojen za jedrsko varnost po uradni dolžnosti investitorju oziroma upravljavcu objekta za sevalni ali jedrski objekt naslednje odločbe:
 - začasno odločbo o statusu jedrskega ali sevalnega objekta hkrati z izdajo predhodnega soglasja o sevalni in jedrski varnosti iz 94. člena tega zakona;
 - odločbo o statusu jedrskega, sevalnega ali manj pomembnega sevalnega objekta pred začetkom gradnje hkrati z izdajo soglasja iz 95., 96. in 103. člena tega zakona;
 - odločbo o prenehanju statusa jedrskega ali sevalnega objekta po zaključku razgradnje po postopkih tega zakona ali po zaprtju odlagališča iz 101. in 104. člena tega zakona hkrati z izdajo dovoljenja iz 4., 5., 6., 7. in 9. točke prvega odstavka 107. člena tega zakona.
 - odločbo o prenehanju statusa manj pomembnega sevalnega objekta po prenehanju izvajanja sevalne dejavnosti po postopkih tega zakona hkrati z izdajo odločbe iz 141. člena tega zakona.
 - odločbo o statusu zaprtega odlagališča po zaprtju odlagališča iz 101. in 104. člena tega zakona hkrati z izdajo odločbe o prenehanju statusa jedrskega ali sevalnega objekta iz tretje alineje tega člena.
- (2) Za manj pomemben sevalni objekt, namenjen izvajanju sevalne dejavnosti v zdravstvu ali veterinarstvu, izda odločbo iz druge in četrte alineje prejšnjega odstavka organ, pristojen za varstvo pred sevanji.

1.4 Zagotavljanje sevalne in jedrske varnosti

83. člen (prepovedi in zagotavljanje varnosti objekta)

- (1) Jedrskega, sevalnega ali manj pomembnega sevalnega objekta se ne sme graditi, preizkušati, z njim obratovati ali ga kako drugače uporabljati, ali z njim trajno prenehati obratovati, če za to niso izdana soglasja ali dovoljenja po tem zakonu.
- (2) Varnost objekta iz prejšnjega odstavka vključno z varnostjo pri ravnanju z radioaktivnimi snovmi,

radioaktivnimi odpadki ali izrabljenim gorivom, ki so v teh objektih ali v njih nastajajo, mora zagotoviti upravljavca objekta.³¹⁸

84. člen **(pooblaščenec izvedenci za sevalno in jedrsko varnost)**

- (1) Upravljalci jedrskih in sevalnih objektov morajo glede posameznih vprašanj sevalne in jedrske varnosti pridobiti mnenje pooblaščenega izvedenca za sevalno in jedrsko varnost.
- (2) Pooblaščenec izvedenci za sevalno in jedrsko varnost so pravne osebe, ki pridobijo pooblastilo organa, pristojnega za jedrsko varnost.
- (3) Pooblastilo iz prejšnjega odstavka se izda za posamezno področje sevalne in jedrske varnosti ali za več področij sevalne in jedrske varnosti skupaj ter za čas največ petih let.
- (4) Pooblaščenec izvedenci za sevalno in jedrsko varnost morajo o svojem delu organu, pristojnemu za jedrsko varnost poročati vsako leto, na njegovo zahtevo, pa tudi pogosteje.
- (5) Ne glede na določbe prejšnjega odstavka morajo pooblaščenec izvedenci za sevalno in jedrsko varnost organu, pristojnemu za jedrsko varnost, nemudoma poročati o zaznavi dogodkov ali stanj, ki bi utegnili vplivati na jedrsko varnost.
- (6) Organ, pristojen za jedrsko varnost, odvzame pooblastilo za pooblaščenega izvedenca za sevalno in jedrsko varnost po uradni dolžnosti ali na pobudo pristojnega inšpektorja, če pooblaščenec izvedenec ne izpolnjuje pogojev, na podlagi katerih je bilo pooblastilo izdano.

85. člen **(pridobitev pooblastila za pooblaščenega izvedenca za sevalno in jedrsko varnost)**

- (1) Pravne osebe pridobijo pooblastilo za izvajanje del pooblaščenega izvedenca za sevalno in jedrsko varnost, če za posamezna področja jedrske in sevalne varnosti, za katera nameravajo pridobiti pooblastilo, imenujejo odgovorne strokovnjake ter izmed njih določijo odgovornega vodjo področja jedrske in sevalne varnosti in izpolnjujejo za izvajanje del pooblaščenega izvedenca predpisane pogoje.
- (2) Odgovorni strokovnjak jedrske in sevalne varnosti je lahko posameznik, ki izpolnjuje naslednje pogoje:
 - da je končal študijski program najmanj druge stopnje tehnične ali naravoslovne smeri in
 - da ima po končanem študiju najmanj sedem let delovnih izkušenj na področju sevalne in jedrske varnosti.
- (3) Pooblaščenec izvedenec mora imeti vzpostavljen sistem vodenja, ki mora ustrezati vrsti, področju in obsegu njegovega dela s smiselno uporabo določb 89. člena tega zakona.
- (4) Preverjanje izpolnjevanja pogojev za izvajanje del pooblaščenega izvedenca za sevalno in jedrsko varnost zagotavlja organ, pristojen za jedrsko varnost.
- (5) Minister, pristojen za okolje, določi program preverjanja izpolnjevanja pogojev iz prejšnjega odstavka.
- (6) Za postopek podaljšanja pooblastila se smiselno uporabljajo določbe, ki so s tem zakonom določene za

³¹⁸ NSD Art. 6: Member States shall ensure that the national framework requires that: (a) the prime responsibility for the nuclear safety of a nuclear installation rests with the licence holder. That responsibility cannot be delegated and includes responsibility for the activities of contractors and sub-contractors whose activities might affect the nuclear safety of a nuclear installation;

njegovo izdajo.

- (7) Minister, pristojen za okolje, določi podrobneje evidence pooblaščenih izvedencev, način in obseg poročanja, obliko in vsebino strokovnega mnenja ter druge pogoje, ki jih morajo v zvezi z ocenjevanjem sevalne in jedrske varnosti izpolnjevati pooblašчени izvedenci za posamezno področje sevalne in jedrske varnosti.

86. člen **(uporaba izkušenj obratovalnih dogodkov)**

- (1) Upravljavec sevalnega ali jedrskega objekta mora zagotoviti, da se izvajajo programi spremljanja obratovalnih izkušenj sevalnih ali jedrskih objektov.
- (2) Ugotovitve programov iz prejšnjega odstavka mora upravljavec sevalnega ali jedrskega objekta upoštevati pri ocenjevanju, preverjanju in izboljšanju sevalne in jedrske varnosti.
- (3) Minister, pristojen za okolje, določi vsebino programov ter način in pogostost poročanja o izvajanju programov spremljanja obratovalnih izkušenj sevalnih ali jedrskih objektov.

87. člen **(zagotovitev finančnih sredstev)**

- (1) Upravljavec sevalnega ali jedrskega objekta mora imeti za izvajanje predpisanih ukrepov sevalne ali jedrske varnosti zagotovljena finančna sredstva v vsej obratovalni dobi objekta in do zaključka razgradnje in, če je objekt odlagališče, za njegov dolgoročni nadzor po njegovem zaprtju.
- (2) Finančna sredstva iz prejšnjega odstavka morajo biti zadostna tudi za plačilo vseh stroškov ravnanja z radioaktivnimi odpadki in izrabljenim gorivom, ki nastajajo zaradi obratovanja objekta in med njegovo razgradnjo ali dekontaminacijo.
- (3) Finančna sredstva iz prvega odstavka tega člena morajo upravljavcu objekta zagotavljati vsakokratni lastniki objekta v višini vseh stroškov obratovanja in investicijskega vzdrževanja vključno z vlaganji v tehnološko obnovo, povezano z ukrepi sevalne ali jedrske varnosti.
- (4) Uporabnik visokoaktivnega vira sevanja mora imeti zagotovljena finančna sredstva za varno ravnanje z viri po prenehanju njihove uporabe, za primere, da uporabnik preneha poslovati ali da postane plačilno nesposoben.³¹⁹
- (5) Vlada določi obliko jamstev in način uveljavljanja jamstev za finančna sredstva, potrebna za zaustavitev obratovanja in razgradnjo objekta, v primeru subsidiarnega ukrepanja države zaradi stečaja upravljavca ali če upravljavec opusti izvajanje ukrepov sevalne ali jedrske varnosti ter obliko jamstev in način uveljavljanja jamstev za finančna sredstva iz prejšnjega odstavka tega člena.
- (6) Če se gradnja odlagališča ali razgradnja jedrskega objekta financira iz sredstev namenskega sklada, ustanovljenega z zakonom, se finančna sredstva iz prvega odstavka tega člena, potrebna za zaustavitev obratovanja in razgradnjo objekta, zagotavljajo v skladu s predpisi o financiranju razgradnje jedrskega objekta, gradnje odlagališča radioaktivnih odpadkov in izrabljenega goriva in jamstva niso potrebna.
- (7) Ustreznost zagotavljanja finančnih sredstev, višine in oblike jamstev ter načina uveljavljanja jamstev

³¹⁹ BSS Art 87: (b) adequate provision, by way of a financial security or any other equivalent means appropriate for the source in question, has been made for the safe management of sources when they become disused sources, including the case where the undertaking becomes insolvent or ceases its activities.

ugotavlja organ, pristojen za jedrsko varnost v postopku izdaje soglasja za začetek poskusnega obratovanja sevalnega ali jedrskega objekta ali organ, ki je po 18. členu tega zakona pristojen za izdajo dovoljenja za izvajanje sevalne dejavnosti v postopku izdaje tega dovoljenja.

88. člen **(kvalifikacije delavcev)**

- (1) V vseh fazah objekta, od umeščanja v prostor, projektiranja, gradnje, poskusnega obratovanja in obratovanja, prenehanja obratovanja in do zaključka razgradnje sevalnega ali jedrskega objekta, mora investitor oziroma upravljavec zagotoviti zadostno število delavcev s primernimi znanji in spretnostmi, ki so usposobljeni in dodatno šolani za vse dejavnosti v zvezi s sevalno in jedrsko varnostjo glede na fazo, v kateri se objekt nahaja. Upravljavec mora zagotoviti ustrezen odnos delavcev do sevalne in jedrske varnosti.
- (2) Dela in naloge upravljanja tehnološkega procesa v objektu iz prejšnjega odstavka in nadzora nad tem upravljanjem smejo opravljati delavci, ki izpolnjujejo predpisane pogoje glede strokovne usposobljenosti, psihofizičnih lastnosti in odvisnosti od alkohola, mamil ali drugih psihoaktivnih sredstev.
- (3) Delodajalec mora zagotavljati redno obnavljanje strokovnega znanja delavcev iz prejšnjega odstavka ter preverjati njihovo usposobljenost, psihofizične lastnosti in odvisnosti od alkohola, mamil ali drugih psihoaktivnih sredstev.
- (4) Pooblaščen zdravnik mora za vsakega delavca iz prvega odstavka tega člena voditi evidenco zdravstvenega varstva v skladu s 58. členom tega zakona.
- (5) Upravljavec sevalnega ali jedrskega objekta mora za vsakega delavca iz drugega odstavka tega člena hraniti zapise o opravljenem usposabljanju vključno z ocenami dosežene strokovne usposobljenosti glede na zahteve za ustrezno delovno mesto. Upravljavec mora te zapise hraniti še eno leto po tem, ko je delavec prenehal delati pri upravljavcu.
- (6) Organ, pristojen za jedrsko varnost vodi za vsak jedrski ali sevalni objekt evidenco oseb, katerih strokovna usposobljenost je bila preverjena in ki izpolnjujejo pogoje za opravljanje določenih del in nalog in jim je bilo izdano dovoljenje in oseb, ki jim je bilo odvzeto dovoljenje.
- (7) Izpolnjevanje pogojev za dela in naloge iz drugega odstavka tega člena izkazuje delavec z dovoljenjem, ki mu ga za opravljanje teh del in nalog izda organ, pristojen za jedrsko varnost za največ pet let.
- (8) Organ, pristojen za jedrsko varnost imenuje posebno strokovno komisijo za preverjanje izpolnjevanja predpisanih pogojev delavcev za opravljanje del in nalog iz drugega odstavka tega člena.
- (9) Dovoljenje za opravljanje del in nalog iz drugega odstavka tega člena se izda za določen čas na podlagi poročila komisije za preverjanje izpolnjevanja predpisanih pogojev o uspešno opravljeni preveritvi delavca v zvezi s pogoji za opravljanje del in nalog iz drugega odstavka tega člena.
- (10) Organ, pristojen za jedrsko varnost odvzame dovoljenje za opravljanje del in nalog iz drugega odstavka tega člena, če je komisija za preverjanje izpolnjevanja predpisanih pogojev pri pregledu rednega preverjanja ali pri izrednem pregledu na pobudo pristojnega inšpektorja ugotovila, da delavec ne izpolnjuje pogojev, na podlagi katerih je bilo dovoljenje izdano.
- (11) Minister, pristojen za okolje, v soglasju z ministrom, pristojnim za zdravje, določi dela in naloge, za katere morajo delavci izpolnjevati pogoje iz drugega odstavka tega člena, podrobneje določi pogoje glede strokovne usposobljenosti, psihofizičnih lastnosti in odvisnosti od alkohola, mamil ali drugih psihoaktivnih sredstev, na

čin preverjanja teh pogojev, pogostost pregledov rednega preverjanja in sestavo komisije za preverjanje izpolnjevanja predpisanih pogojev.

89. člen **(sistem vodenja)**

- (1) Investitor ali upravljavec sevalnega ali jedrskega objekta mora zagotoviti, da je objekt voden varno in v skladu z določbami tega zakona.
- (2) Upravljavec sevalnega ali jedrskega objekta mora vzpostaviti, izvajati, ocenjevati in nenehno izboljševati sistem vodenja, ki zagotavlja ustrezno izpolnjevanje zahtev glede sevalne in jedrske varnosti, jedrskega varovanja, pripravljenosti na izredne dogodke, zdravja, okolja, varnosti informacijskih sistemov in podatkov, kakovosti in gospodarnosti ter zagotavlja, da se varnostni vidiki ustrezno upoštevajo pri vseh dejavnostih upravljavca sevalnega ali jedrskega objekta.
- (3) Upravljavec objekta iz prejšnjega odstavka mora sistem vodenja opisati v dokumentih sistema vodenja.
- (4) Upravljavec sevalnega ali jedrskega objekta mora vzpostaviti odnos in obnašanje zaposlenih v svoji organizaciji, ki ima za posledico dobro varnostno kulturo in kulturo varovanja. Varnostna kultura in kultura varovanja morata biti vključena v sistem vodenja. Upravljavec mora s samoocenjevanjem in rednimi pregledi sistema vodenja preverjati ustreznost in učinkovitost varnostne kulture in kulture varovanja³².
- (5) Upravljavec sevalnega ali jedrskega objekta mora kot del svojega sistema vodenja vzpostaviti nadzor nad dobavitelji opreme in izvajalci del, in sicer glede na njihov pomen za sevalno in jedrsko varnost. Preverjeni in odobreni dobavitelji in izvajalci del morajo biti uvrščeni na ustrezen seznam odobrenih dobaviteljev.
- (6) Upravljavec sevalnega ali jedrskega objekta mora kot del svojega sistema vodenja vzpostaviti nadzor nad pogodbenimi izvajalci in zagotavljati, da dela izvajajo podjetja, ki imajo vzpostavljen sistem vodenja kakovosti in imajo na strokovnem področju naročenih del usposobljene in izkušene delavce.³²¹
- (7) Upravljavec sevalnega ali jedrskega objekta mora kot del svojega sistema vodenja vzpostaviti postopke za zagotavljanje vnosa ali vgradnje samo takšne opreme, ki ustreza veljavnim standardom, specifikacijam ali tehničnim zahtevam.
- (8) Minister, pristojen za okolje, določi podrobnejše zahteve glede sistema vodenja ter vsebine in oblike dokumentacije sistema vodenja.

90. člen **(sistem vodenja organa, pristojnega za jedrsko varnost)**

Določila prejšnjega člena o vzpostavitvi, izvajanju, ocenjevanju in nenehnem izboljševanju sistema vodenja se smiselno uporabljajo tudi za organ, pristojen za jedrsko varnost.³²²

³² Dodana kultura varovanja iz IAEA NSS #20

³²¹ NSD, Art. 6. (f) ... Licence holders shall also ensure that contractors and subcontractors under their responsibility and whose activities might affect the nuclear safety of a nuclear installation have the necessary human resources with appropriate qualifications and competences to fulfil their obligations.

³²² NSD, Art. 8b: In order to achieve the nuclear safety objective set out in Article 8a, Member States shall ensure that the national framework requires that the **competent regulatory authority** and the licence holder take measures to promote and enhance an effective nuclear safety culture. Those measures include in particular:

1.5 Posegi v prostor

91. člen

(umestitev jedrskega objekta v prostor)

- (1) Jedrski objekt se načrtuje z državnim prostorskim načrtom. Za pripravo in sprejem državnega prostorskega načrta se uporabljajo predpisi s področja prostorskega načrtovanja, varstva okolja in drugi predpisi, v kolikor ta zakon ne določa drugače.
- (2) Za državne prostorske načrte, s katerimi se načrtuje jedrski objekt, je v postopku sprejemanja potrebno pridobiti tudi smernice in mnenje organa, pristojnega za jedrsko varnost.
- (3) Organ, pristojen za jedrsko varnost, v postopku priprave smernic določi podrobno vsebino okoljskega poročila v delu, ki se nanaša na jedrsko in sevalno varnost, pri čemer določi stopnje dovoljene obremenjenosti okolja zaradi sevanj.
- (4) V okoljskem poročilu je treba v delu, ki se nanaša na jedrsko in sevalno varnost, ovrednotiti:
 - vse dejavnike na območju za umestitev jedrskega objekta v prostor, ki lahko vplivajo na jedrsko in sevalno varnost objekta med njegovo obratovalno dobo in razgradnjo, za odlagališče pa tudi po njegovem zaprtju,
 - vpliv zaradi obratovanja ali razgradnje objekta na prebivalstvo in okolje, za odlagališče pa tudi vpliv po njegovem zaprtju.
- (5) Za pridobitev prvega mnenja organa, pristojnega za jedrsko varnost, na predloženo variantno rešitev in okoljsko poročilo je poleg vsebin, ki jih določa zakon, ki ureja umeščanje prostorskih ureditev državnega pomena v prostor, potrebno priložiti strokovno mnenje pooblaščenega izvedenca za sevalno in jedrsko varnost o ustreznosti okoljskega poročila s področja sevalne in jedrske varnosti.

92. člen

(občinski in regionalni prostorski načrt)

- (1) Pripravljaivec občinskega oziroma podrobnega občinskega prostorskega načrta in regionalnega prostorskega načrta mora pri načrtovanju upoštevati območja omejene rabe prostora zaradi jedrskega objekta, kjer je zaradi ukrepov sevalne in jedrske varnosti posameznega jedrskega objekta raba prostora omejena, in omejitve rabe tega prostora.
- (2) Za občinske ali podrobne občinske prostorske načrte in regionalne prostorske načrte, v katerih se načrtujejo posegi na območju omejene rabe prostora zaradi ukrepov sevalne in jedrske varnosti, je v postopku sprejemanja treba pridobiti smernice in mnenje organa, pristojnega za jedrsko varnost.

93. člen

(okoljevarstveno soglasje)

Za jedrski objekt je treba pridobiti okoljevarstveno soglasje, skladno z določbami zakona, ki ureja varstvo okolja in zakona, ki ureja umeščanje prostorskih ureditev državnega pomena v prostor. Pogoje, obseg in vsebino poročila

- (a) management systems which give due priority to nuclear safety and promote, at all levels of staff and management, the ability to question the effective delivery of relevant safety principles and practices, and to report in a timely manner on safety issues, in accordance with Article 6(d);

o vplivih na okolje v delu, ki se nanaša na sevalno in jedrsko varnost, določi organ, pristojen za izdajo okoljevarstvenega soglasja na podlagi predloga organa, pristojnega za jedrsko varnost.

94. člen
(predhodno soglasje o sevalni in jedrski varnosti)

- (1) V postopku izdaje okoljevarstvenega soglasja za jedrski objekt mora organ, pristojen za izdajo okoljevarstvenega soglasja, pred javno razgrnitvijo osnutka okoljevarstvenega soglasja za jedrski objekt pridobiti od organa, pristojnega za jedrsko varnost osnutek predhodnega soglasja o sevalni in jedrski varnosti.
- (2) Organ, pristojen za jedrsko varnost izda osnutek predhodnega soglasja iz prejšnjega odstavka v 60 dneh.
- (3) Za pridobitev osnutka predhodnega soglasja iz prvega odstavka tega člena je potrebno priložiti strokovno mnenje pooblaščenega izvedenca za sevalno in jedrsko varnost o ustreznosti poročila o vplivih na okolje in prebivalstvo med njegovo obratovalno dobo in razgradnjo, za odlagališče pa tudi po njegovem zaprtju.
- (4) V osnutku predhodnega soglasja iz prvega odstavka tega člena se določijo predvsem:
 - obseg območja omejene rabe prostora zaradi izvajanja ukrepov sevalne in jedrske varnosti in omejitve rabe prostora v takem območju,
 - drugi predpisani pogoji jedrske in sevalne varnosti.
- (5) Po zaključenem postopku sodelovanja javnosti in postopku presoje čezmejnih vplivov na okolje po zakonu, ki ureja varstvo okolja, je potrebno pridobiti od organa, pristojnega za jedrsko varnost predhodno soglasje o sevalni in jedrski varnosti.
- (6) Za pridobitev predhodnega soglasja iz prejšnjega odstavka je poleg dokumentacije, ki jo določa zakon, ki ureja varstvo okolja, potrebno priložiti še strokovno mnenje pooblaščenega izvedenca za sevalno in jedrsko varnost o ustreznosti poročila o vplivih na okolje in prebivalstvo med njegovo obratovalno dobo in razgradnjo, za odlagališče pa tudi po njegovem zaprtju.
- (7) Predhodno soglasje iz petega odstavka tega člena se šteje za drugo mnenje po zakonu, ki ureja umeščanje prostorskih ureditev državnega pomena v prostor.
- (8) Zoper predhodno soglasje iz petega odstavka tega člena ni dovoljena posebna pritožba, ampak se njegova vsebina lahko izpodbija le v pritožbi zoper okoljevarstveno soglasje iz 93. člena tega zakona.

1.6 Gradnje oziroma izvedbe rudarskih del

95. člen
(soglasje h gradnjam, ki vplivajo na jedrsko varnost)

- (1) K vlogi za izdajo gradbenega dovoljenja za gradnje, zaradi katerih je treba izvajati ukrepe jedrske varnosti, mora investitor priložiti soglasje organa, pristojnega za jedrsko varnost.
- (2) Gradnja iz prejšnjega odstavka je:
 - gradnja jedrskega objekta po določbah zakona, ki ureja graditev objektov,

- gradnja ali sprememba namembnosti objekta na območju omejene rabe prostora jedrskega objekta, ki vplivajo na jedrsko varnost,
 - gradnja ali sprememba namembnosti objekta znotraj območja jedrskega objekta.
- (3) Vlada določi merila za določitev območij omejene rabe prostora zaradi jedrskega objekta, merila za prepovedi gradenj na teh območjih in vrste objektov po enotni klasifikaciji, ki se smejo graditi na teh območjih in za katere je treba k vlogi za izdajo gradbenega dovoljenja priložiti soglasje organa, pristojnega za jedrsko varnost.

96. člen **(soglasje h gradnjam, ki vplivajo na sevalno varnost)**

- (1) K vlogi za izdajo gradbenega dovoljenja za gradnje, zaradi katerih je treba izvajati ukrepe sevalne varnosti, mora investitor priložiti soglasje organa, pristojnega za jedrsko varnost, razen za manj pomemben sevalni objekt, namenjen izvajanju sevalne dejavnosti v zdravstvu ali veterinarstvu, za katerega se mora priložiti soglasje organa, pristojnega za varstvo pred sevanji.
- (2) Gradnja iz prejšnjega odstavka je:
- gradnja sevalnega objekta po določbah zakona, ki ureja graditev objektov,
 - gradnja manj pomembnega sevalnega objekta,
 - gradnja ali sprememba namembnosti objekta znotraj območja sevalnega objekta.

97. člen **(projektne pogoji za gradnje, ki vplivajo na sevalno in jedrsko varnost)**

- (1) Za gradnje iz 95., 96. in 103. člena tega zakona, za katere organ, pristojen za izdajo soglasja po tem zakonu, ni podal mnenja in projektne pogojev iz 91. člena tega zakona, lahko investitor pridobi projektne pogoje.
- (2) K vlogi za pridobitev projektne pogojev iz prejšnjega odstavka je treba priložiti idejno zasnovo.
- (3) Organ, pristojen za jedrsko varnost, izda projektne pogoje iz prvega odstavka tega člena v 60 dneh, razen za gradnje iz druge alineje drugega odstavka 95. člena tega zakona, za katere mora izdati projektne pogoje v 30 dneh.

98. člen **(projektne osnove sevalnega ali jedrskega objekta)**

- (1) Investitor, ki namerava graditi nov sevalni ali jedrski objekt, mora zanj pripraviti projektne osnove kot del:
- posebne varnostne analize v postopku priprave državnega prostorskega načrta iz 91. člena tega zakona,
 - poročila o vplivih na okolje v postopku pridobitve predhodnega soglasja o jedrski in sevalni varnosti iz 93. člena tega zakona oziroma
 - varnostnega poročila v vseh poznejših postopkih iz 99. člena tega zakona.
- (2) Projektne osnove morajo zagotoviti preventivne in, če ti odpovejo, zaščitne ukrepe proti posledicam, ki lahko

nastanejo zaradi prehodnih pojavov in projektnih nezgod. Projektne rešitve in ukrepi morajo zagotoviti, da doze sevanja, ki bi jih prejelo prebivalstvo v okolici objekta in zaposleni v objektu ne presegajo predpisanih vrednosti oziroma da so te čim nižje.

- (3) Za preprečevanje izpustov radioaktivnih snovi in zaščito pred njimi je treba uveljaviti načelo obrambe v globino tako, da se s projektom zagotovi nabor fizičnih pregrad in varnostnih ukrepov, ki prispevajo k učinkovitemu omejevanju širjenja radioaktivnih snovi iz objekta.
- (4) Minister, pristojen za okolje, podrobneje določi pogoje, ki jih morajo izpolnjevati projektne osnove sevalnega ali jedrskega objekta, način njihove priprave osnov in njihovega vzdrževanja.

99. člen **(varnostno poročilo)**

- (1) K vlogi za pridobitev soglasja iz 95., 96. in 103. člena tega zakona mora investitor, ki namerava graditi nov sevalni ali jedrski objekt ali izvajati rudarska dela, priložiti projektno dokumentacijo, varnostno poročilo in mnenje pooblaščenega izvedenca za sevalno in jedrsko varnost o sevalni in jedrski varnosti objekta na podlagi vseh priloženih dokumentov.
- (2) Varnostno poročilo za objekt, ki se gradi mora prikazati:
 - projektne osnove objekta in temeljne varnostne rešitve,
 - lokacijo objekta z analizo lokacije glede sevalne in jedrske varnosti,
 - tehnične karakteristike objekta vključno z opisom radioaktivnih snovi oziroma jedrskih snovi in drugih virov sevanja,
 - varstvo pred sevanji vključno z oceno varstva pred sevanji,
 - oceno izpostavljenosti prebivalstva in okolja,
 - organizacijo dela vključno s programi strokovnega usposabljanja in organiziranostjo varstva pred sevanji,
 - ravnanje z radioaktivnimi odpadki in izrabljenim gorivom,
 - fizično varovanje objekta,
 - načrt zaščite in reševanja objekta po predpisih o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami oziroma navodila za ukrepanje ob izrednih dogodkih objekta, če gre za objekt, za katerega načrta zaščite in reševanja objekta po predpisih o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami ni treba izdelati,
 - programe poskusnega obratovanja, če gre za gradnjo objekta,
 - varnostno analizo, obratovalne pogoje in omejitve za varno obratovanje za čas poskusnega obratovanja in med rednim obratovanjem,
 - sistem vodenja,
 - predvidene izpuste radioaktivnih snovi v okolje,
 - program meteoroloških meritev in obratovalnega monitoringa radioaktivnosti,
 - predvideno razgradnjo objekta,
 - opis objekta in načrt dolgoročnega nadzora po zaprtju, če gre za odlagališče.

- (3) Oseba, ki namerava graditi objekt, mora zagotoviti, da se varnostno poročilo dopolni, če pride med gradnjo objekta ali v času poskusnega obratovanja do sprememb stanja, na katerega se nanaša varnostno poročilo.
- (4) Organ, pristojen za jedrsko varnost odobri varnostno poročilo in dokumentacijo iz prvega odstavka tega člena v postopku izdaje soglasja iz 95., 96. in 103. člena tega zakona.
- (5) Če se vloga iz prvega odstavka tega člena nanaša na gradbena ali druga dela na obstoječem jedrskem ali sevalnem objektu, njegovo rekonstrukcijo, dozidavo ali nadzidavo, mora upravljavec k vlogi za pridobitev soglasja h gradnji priložiti projektno dokumentacijo in predlog morebitnih sprememb varnostnega poročila. V takem primeru se gradnja šteje za spremembo po 114. členu tega zakona in mora upravljavec pred njeno uvedbo izpeljati varnostno oceno in morebitno odobritev organa, pristojnega za jedrsko varnost.
- (6) Minister, pristojen za okolje, podrobneje določi vsebino varnostnega poročila in vsebino dokumentacije iz prvega in petega odstavka tega člena, ki jo odobri organ, pristojen za jedrsko varnost ter vsebino druge dokumentacije, ki jo je treba le priložiti vlogi.

100. člen **(načrt fizičnega varovanja)**

K varnostnemu poročilu iz prejšnjega člena mora investitor priložiti načrt fizičnega varovanja iz 143. člena tega zakona kot ločen in tajen dokument v skladu s predpisi o tajnosti podatkov.

101. člen **(odlaganje izrabljenega goriva in radioaktivnih odpadkov)**

- (1) Z varnostnimi analizami odlagališča se oceni vsa možna tveganja zaradi izrabljenega goriva ali radioaktivnih odpadkov in oceni izpostavljenost delavcev in prebivalstva med obratovanjem in po zaprtju odlagališča ter med vzdrževanjem odlagališča in izvajanjem dolgoročnega nadzora in vzdrževanja zaprtega odlagališča.
- (2) Z načrtom dolgoročnega nadzora in vzdrževanja odlagališča po zaprtju se mora prikazati:
 - obseg in vsebino poobratovalnega monitoringa radioaktivnosti iz 156. člena tega zakona za odlagališče in monitoringa naravnih pojavov, ki vplivajo na dolgoročno stabilnost odlagališča, in delovanje posameznih delov odlagališča,
 - merila, na podlagi katerih se glede na rezultate poobratovalnega monitoringa iz prejšnje alineje in in špekcijskega nadzora odloča o izvedbi vzdrževalnih del na zaprtem odlagališču.
- (3) Organ, pristojen za jedrsko varnost, odobri načrt dolgoročnega nadzora in vzdrževanja zaprtega odlagališča v postopku izdaje soglasja h gradnji iz 95. člena tega zakona in v postopku izdaje dovoljenja za zaprtje odlagališča iz 107. člena tega zakona.

102. člen **(drugi predpisi in smernice)**

- (1) Minister, pristojen za okolje, ali minister, pristojen za zdravje, lahko sam ali v soglasju z drugimi pristojnimi ministri, če se vsebina predpisa nanaša tudi na njihovo področje dela, določi za sevalne in jedrske in za manj

pomembne sevalne objekte projektna načela, način priprave projektnih osnov, pravila ravnanja, tehnične zahteve in oblike obveznega ravnanja v zvezi s sevalno ali jedrsko varnostjo.

- (2) Organ, pristojen za jedrsko varnost in organ, pristojen za varstvo pred sevanji lahko skupaj ali vsak posebej na spletni strani ali na drug primeren način objavljata neobvezna navodila, priporočila ali praktične smernice v zvezi z jedrsko varnostjo in varstvom pred sevanji.

103. člen **(soglasje k rudarskim delom)**

- (1) Pred izdajo dovoljenj na podlagi zakona, ki ureja rudarstvo, za pridobivanje ali opustitev pridobivanja jedrskih mineralnih surovin in z njimi povezanimi gradnjami, mora investitor pridobiti soglasje organa, pristojnega za jedrsko varnost.
- (2) K vlogi za pridobitev soglasja iz prejšnjega odstavka je treba priložiti predvsem:
- dokumentacijo, določeno s predpisi o rudarstvu,
 - varnostno poročilo iz 99. člena, iz katerega je razvidno, da so pri načrtovanju rudarskih del upoštevani predpisi s področja sevalne varnosti,
 - če gre za odlagališče rudarske ali hidrometalurške jalovine, pa tudi načrt dolgoročnega nadzora odlagališča rudarske ali hidrometalurške jalovine,
 - mnenje pooblaščenega izvedenca za sevalno in jedrsko varnost o sevalni ali jedrski varnosti objekta.

104. člen **(odlagališče rudarske in hidrometalurške jalovine)**

- (1) Vlogi za pridobitev soglasja h gradnji odlagališča rudarske ali hidrometalurške jalovine, ki nastane pri pridobivanju jedrskih mineralnih surovin, je treba poleg dokumentacije iz drugega odstavka prejšnjega člena priložiti tudi overjeno listino o brezplačnem prenosu zemljišč, ki jih zajema območje odlaganja, v last države in načrt njihovega prenosa.
- (2) Z varnostnim poročilom o odlagališču rudarske jalovine ali hidrometalurške jalovine se mora oceniti vsa možna tveganja zaradi odloženih radioaktivnih snovi in oceniti izpostavljenost prebivalcev in na odlagališču zaposlenih izpostavljenih delavcev med njegovim obratovanjem in po zaprtju odlagališča.
- (3) Z načrtom dolgoročnega nadzora odlagališča rudarske ali hidrometalurške jalovine se prikaže:
- obseg in vsebino poobratovalnega monitoringa radioaktivnosti za odlagališče in monitoringa naravnih pojavov, ki vplivajo na dolgoročno stabilnost zaprtega odlagališča, in delovanje posameznih delov odlagališča
 - merila, na podlagi katerih se glede na rezultate poobratovalnega monitoringa iz prejšnje alineje in in špekcijskega nadzora odloča o izvedbi vzdrževalnih del na zaprtem odlagališču.
- (4) Organ, pristojen za jedrsko varnost, odobri načrt dolgoročnega nadzora odlagališča rudarske ali hidrometalurške jalovine v postopku izdaje soglasja iz 103. člena tega zakona in v postopku izdaje dovoljenja za zaprtje odlagališča rudarske ali hidrometalurške jalovine iz 107. člena tega zakona.

- (5) Organ, pristojen za jedrsko varnost podrobneje določi vsebino varnostnega poročila in vsebino načrta dolgoročnega nadzora odlagališča v postopku izdaje soglasja iz 103. člena tega zakona.

105. člen
(izdaja soglasja)

- (1) Soglasje iz 95., 96. in 103. člena tega zakona se izda v 90 dneh po prejemu popolne vloge, razen za gradnje iz druge alineje drugega odstavka 95. člena tega zakona, za katere izda soglasje v 30 dneh.
- (2) Če gre za soglasje k gradnji objekta, se v soglasju lahko določijo tudi pogoji poskusnega obratovanja in način ter čas njegovega trajanja.
- (3) Če gre za gradnjo nove jedrske elektrarne ali odlagališča radioaktivnih odpadkov ali izrabljenega goriva, se soglasje iz prvega odstavka tega člena izda v 24 mesecih.
- (4) Organ, pristojen za jedrsko varnost, lahko, še preden je vloga iz prejšnjega odstavka popolna, investitorju gradnje jedrske elektrarne ali odlagališča radioaktivnih odpadkov ali izrabljenega goriva z odločbo odobri prošnjo za:
- delitev vsebin, potrebnih za dokazovanje izpolnjevanja pogojev za pridobitev soglasja iz prvega odstavka tega člena na vsebinsko zaključene tematske sklope,
 - določitev obsega dokumentacije za posamezni tematski sklop,
 - določitev rokov za dostavo dokumentacije za izdajo delnih soglasij k posameznim tematskim sklopom in
 - določitev rokov za izdajo delnih soglasij k posameznim tematskim sklopom in za končno soglasje.
- (5) V primeru iz prejšnjega odstavka so delna soglasja pogoj za končno soglasje iz 95. in 96. člena tega zakona. Pri pripravi končnega soglasja mora organ, pristojen za jedrsko varnost, presoditi medsebojno skladnost posameznih tematskih sklopov, za katere so bila že izdana delna soglasja in celovito presoditi izpolnjevanje vseh pogojev za zagotavljanje jedrske in sevalne varnosti objekta.
- (6) Soglasje preneha veljati, če v treh letih od dneva pravnomočnosti soglasja ni bila začeta gradnja ali razgradnja objekta iz 95. in 96. člena tega zakona ali niso bila začeta rudarska dela iz 103. člena tega zakona.
- (7) Soglasje se lahko na podlagi vloge imetnika podaljša za največ 24 mesecev, če so izpolnjeni vsi pogoji, ki so bili potrebni za njegovo izdajo.

1.7 Poskusno obratovanje sevalnih in jedrskih objektov

106. člen
(poskusno obratovanje sevalnih in jedrskih objektov)

- (1) Vsak sevalni in jedrski objekt mora po zaključku gradnje najprej poskusno obratovati.
- (2) Za začetek poskusnega obratovanja sevalnega ali jedrskega objekta je treba pridobiti soglasje organa, pristojnega za jedrsko varnost.
- (3) K vlogi za pridobitev soglasja k začetku poskusnega obratovanja je treba predložiti varnostno poročilo, ki mora biti dopolnjeno v skladu s spremembami, ki nastanejo v času gradnje, mnenje pooblaščenega izvedenca za sevalno in jedrsko varnost o sevalni in jedrski varnosti objekta in drugo predpisano dokumentacijo.

- (4) Varnostno poročilo in predloženo dokumentacijo iz prejšnjega odstavka organ, pristojen za jedrsko varnost odobri v postopku izdaje soglasja k začetku poskusnega obratovanja.
- (5) Minister, pristojen za okolje, podrobneje določi vsebino vloge za pridobitev soglasja za začetek poskusnega obratovanja in vsebino dokumentacije iz tretjega odstavka tega člena.
- (6) Ministrstvo, pristojno za graditev, odobri poskusno obratovanje za določen čas, vendar ne za več kot dve leti.
- (7) Soglasje za poskusno obratovanje se lahko na podlagi vloge imetnika podaljša za največ 6 mesecev, če so izpolnjeni vsi pogoji, ki so po izteku veljavnosti soglasja predpisani za njegovo izdajo.
- (8) Proti odločbi o zavrnitvi ali odobritvi soglasja k začetku poskusnega obratovanja ni pritožbe.

1.8 Obratovanje sevalnih in jedrskih objektov

107. člen

(dovoljenje za obratovanje, razgradnjo, odlaganje, zaprtje in dolgoročni nadzor odlagališča)

- (1) Investitor oziroma upravljavec objekta, ki namerava:
 1. začeti ali prenehati z obratovanjem jedrskega objekta,
 2. začeti ali prenehati z obratovanjem sevalnega objekta,
 3. začeti z odlaganjem izrabljenega goriva na odlagališču izrabljenega goriva ali radioaktivnih odpadkov na odlagališču radioaktivnih odpadkov,
 4. zapreti odlagališče izrabljenega goriva ali odlagališče radioaktivnih odpadkov,
 5. začeti ali zaključiti razgradnjo jedrskega objekta,
 6. začeti ali zaključiti razgradnjo sevalnega objekta,
 7. zaključiti rudarska dela za opustitev pridobivanja jedrskih mineralnih surovin,
 8. začeti z odlaganjem rudarske in hidrometalurške jalovine, ki nastaja pri pridobivanju jedrskih surovin,
 9. zapreti odlagališče rudarske in hidrometalurške jalovine, ki nastaja pri pridobivanju jedrskih surovin,
 10. shranjevati sveže gorivo na gradbišču jedrske elektrarne ali raziskovalnega reaktorja,mora pridobiti dovoljenje organa, pristojnega za jedrsko varnost.
- (2) Dovoljenje za obratovanje objekta in zaključek razgradnje objekta, odlaganje ali zaprtje iz prejšnjega odstavka se izda:
 - po pridobljenem uporabnem dovoljenju, ki se ga izda v skladu s predpisi o graditvi objektov, če gre za začetek obratovanja iz 1. in 2. točke ali začetek odlaganja iz 3. točke prejšnjega odstavka,
 - po izpolnitvi vseh pogojev za prenehanje obratovanja objekta ali odlagališča, če gre za prenehanje obratovanja iz 1. in 2. točke ali zaprtja odlagališča iz 4. točke prejšnjega odstavka,
 - po izpolnitvi vseh pogojev razgradnje objekta, če gre za razgradnjo objekta iz 5. in 6. točke prejšnjega odstavka,
 - po izpolnitvi vseh pogojev za končanje rudarskih del, če gre za zaključitev rudarskih del iz 7. točke in za zaprtje odlagališča iz 9. točke prejšnjega odstavka,

- po pridobljenem uporabnem dovoljenju za objekt za shranjevanje svežega goriva, ki se ga izda v skladu s predpisi o graditvi objektov, če gre za shranjevanje svežega goriva iz 10. točke prejšnjega odstavka,
- (3) Pogoje iz prejšnjega odstavka določi organ, pristojen za jedrsko varnost v soglasjih iz 95., 96., 103. ali 104. člena tega zakona.
- (4) Za sevalne in jedrske objekte se šteje, da je s pridobitvijo soglasja iz prejšnjega člena ali dovoljenja iz tega člena izdelano navodilo, ki določa pravila za uporabo ali obratovanje in vzdrževanje objekta po zakonu, ki ureja graditev objektov.
- (5) Po zaključku izvajanja rudarskih del pri gradnji objektov, ki se v skladu s tem zakonom štejejo za sevalni objekt, je dovoljenje iz prvega odstavka tega člena pogoj za pridobitev odločbe o prenehanju pravic in obveznosti po zakonu, ki ureja rudarstvo.

108. člen **(vloga za pridobitev dovoljenja)**

- (1) K vlogi za pridobitev dovoljenja iz prejšnjega člena je treba predložiti varnostno poročilo, mnenje pooblaščenega izvedenca za sevalno in jedrsko varnost o sevalni in jedrski varnosti objekta ter drugo predpisano dokumentacijo.
- (2) Če gre za razgradnjo objekta, se vsebina varnostnega poročila nanaša na razgradnjo objekta in z njo povezanimi ukrepi sevalne ali jedrske varnosti.
- (3) Varnostno poročilo mora biti dopolnjeno v skladu s spremembami, ki nastanejo med poskusnim obratovanjem in v času gradnje oziroma razgradnje objekta, ali v času izvajanja rudarskih del, če gre za izkoriščanje ali opustitev izkoriščanja jedrskih mineralnih surovin.
- (4) Dovoljenje izda organ, pristojen za jedrsko varnost v 90 dneh po prejemu popolne vloge, če iz predloženih poročil, načrtov in druge predpisane dokumentacije ter iz podatkov o poskusnem obratovanju ugotovi, da so izpolnjeni pogoji sevalne oziroma jedrske varnosti.
- (5) Minister, pristojen za okolje, podrobneje določi vsebino vloge za pridobitev dovoljenja in vsebino dokumentacije iz prvega odstavka tega člena, ki jo v postopku izdaje dovoljenja odobri organ, pristojen za jedrsko varnost ter vsebino druge dokumentacije, ki jo je treba le priložiti vlogi, glede na stopnjo tveganja za posamezno skupino objektov.

109. člen **(obratovanje objekta)**

- (1) Upravljavec sevalnega ali jedrskega objekta mora v obratovalni dobi objekta zagotoviti, da:
 - 1. obratuje ali poskusno obratuje v skladu z odobrenimi obratovalnimi pogoji in omejitvami,
 - 2. uporablja pisne postopke za obratovanje, poskusno obratovanje, prenehanje obratovanja ali razgradnjo objekta, ki morajo zajemati vsa stanja objekta, predvidena v varnostnem poročilu,
 - 3. spremlja svoje in tuje obratovalne izkušnje in jih uporablja za načrtovanje in izvedbo varnostnih izboljšav,
 - 4. spremlja obratovalne kazalnike, ki prikazujejo varnost in obratovanje objekta in jih uporablja za izboljšanje varnega obratovanja,³²³
 - 5. spremlja procese staranja opreme in izvaja ukrepe za zmanjšanje ali odpravo učinkov teh procesov,

6. vzdržuje, pregleduje in preizkuša sisteme in komponente objekta in s tem zagotavlja njihovo razpoložljivost, zanesljivost in zmožnost izpolnjevanja njihovih funkcij,
 7. če je objekt jedrska elektrarna, po zaključku vsakokratnih vzdrževalnih del ob menjavi goriva pridobi mnenje pooblaščenega izvedenca za sevalno in jedrsko varnost iz 84. člena tega zakona o jedrski varnosti med in po teh delih,
 8. ima izdelan in upošteva načrt optimizacije varstva pred sevanji, ga redno pregleduje in posodablja,
 9. v sevalni ali jedrski objekt vnaša ali vgrajuje opremo ter zagotavlja nadzor nad dobavitelji opreme in izvajalci del ter nad pogodbenimi izvajalci v skladu z določbami 89. člena tega zakona,
 10. za preverjanje varnosti objekta uporablja varnostne analize,
 11. ima izdelan in po potrebi izvaja načrt zaščite in reševanja ali navodila za ukrepanje ob izrednem dogodku, ki so usklajeni in se izvajajo v sodelovanju z drugimi organi in organizacijami, pristojnimi za ravnanje v primeru jedrske ali radiološke nesreče,
 12. zagotavlja usposabljanje in izpopolnjevanje zaposlenih in zunanjih delavcev v sevalnem ali jedrskem objektu,
 13. ravna z radioaktivnimi odpadki tako, da nastaja čim manj radioaktivnih odpadkov in njihovih izpustov v okolje po aktivnosti in po obsegu ter da se jih obdelata in skladišči na način, ki je primeren za odlaganje in skladen z nacionalnim programom ravnanja z radioaktivnimi odpadki in izrabljenim gorivom,
 14. zagotavlja monitoring radioaktivnosti v okolici sevalnega ali jedrskega objekta.
- (2) Minister, pristojen za okolje, podrobneje določi zahteve glede obratovanja in poskusnega obratovanja jedrskega ali sevalnega objekta, uporabe pisnih postopkov, spremljanja obratovalnih izkušenj, spremljanja obratovalnih kazalnikov, spremljanja procesov staranja in izvajanja ukrepov za zmanjšanje ali odpravo učinkov teh procesov, vzdrževanja, pregledovanja in preizkušanja sistemov in komponent objekta, vnašanja ali vgrajevanja opreme, nadzora nad dobavitelji opreme in izvajalci del ter nad pogodbenimi izvajalci, vsebine, kakovosti in načina uporabe varnostnih analiz, zagotavljanja usposabljanja in izpopolnjevanja zaposlenih in zunanjih delavcev v objektu, ravnanja z radioaktivnimi odpadki in zagotavljanja obratovalnega monitoringa radioaktivnosti v okolici sevalnega ali jedrskega objekta.
- (3) Minister, pristojen za okolje, v soglasju z ministrom, pristojnim za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami lahko podrobno določi tudi zahteve za izdelavo načrtov zaščite in reševanja za jedrske ali sevalne objekte.

110. člen **(občasni in izredni varnostni pregled)**

- (1) Upravljavec sevalnega ali jedrskega objekta (v nadaljnjem besedilu: upravljavec objekta) mora zagotavljati redno, celovito in sistematično ocenjevanje in preverjanje sevalne oziroma jedrske varnosti objekta z občasnimi varnostnimi pregledi.
- (2) Upravljavec objekta mora najpozneje 40 mesecev pred iztekom veljavnosti obratovalnega dovoljenja predložiti vsebino, obseg in časovni načrt izvedbe občasnega varnostnega pregleda v odobritev organu, pristojnemu

³²³ BSS Art. 96: Notification and recording of significant events

Member States shall require the undertaking to:

(a) implement, as appropriate, a recording and analysis system of significant events involving or potentially involving accidental or unintended exposures;

za jedrsko varnost.

- (3) Upravljavec objekta mora med izvajanjem občasnega varnostnega pregleda o poteku in izvajanju pregleda poročati organu, pristojnemu za jedrsko varnost.
- (4) Minister, pristojen za okolje, določi pogostost, merila za vsebino, obseg in čas trajanja, način izvajanja ob časnih varnostnih pregledov ter način poročanja o teh pregledih.

111. člen **(izredni varnostni pregled in izredni ukrepi)**

- (1) V predpisu iz četrtega odstavka prejšnjega člena se določijo tudi primeri, v katerih organ, pristojen za jedrsko varnost, sam odredi izvedbo izrednega varnostnega pregleda ali ukrepov za izboljšanje jedrske varnosti, če razpolaga z novimi in pomembnimi dokazi o sevalni ali jedrski varnosti objekta.
- (2) Organ, pristojen za jedrsko varnost, v odločbi, s katero odredi izvedbo izrednega varnostnega pregleda ali ukrepov iz prejšnjega odstavka, določi vsebino, obseg in roke te izvedbe ter način poročanja. Hkrati presodi vpliv na sevalno ali jedrsko varnost in lahko določi začasno spremembo obratovalnega dovoljenja sevalnega ali jedrskega objekta.
- (3) Proti odločbi o izvedbi izrednega varnostnega pregleda iz prejšnjega odstavka ni pritožbe.

112. člen **(poročilo o občasnem varnostnem pregledu)**

- (1) Upravljavec objekta mora o občasnem varnostnem pregledu objekta sestaviti poročilo in ga oddati organu, pristojnemu za jedrsko varnost v potrditev.
- (2) Če iz poročila o občasnem varnostnem pregledu izhaja, da je treba zaradi izboljšanja sevalne ali jedrske varnosti izvesti spremembe, mora upravljavec objekta pripraviti predlog teh sprememb in sprememb varnostnega poročila ter ravnati na način iz 114. in 115. člena tega zakona.
- (3) K vlogi za potrditev poročila o občasnem varnostnem pregledu mora upravljavec objekta priložiti tudi mnenje pooblaščenega izvedenca za sevalno in jedrsko varnost o izvedbi in rezultatih občasnega varnostnega pregleda ter o vplivih predlaganih ukrepov na sevalno in jedrsko varnost objekta.
- (4) Organ, pristojen za jedrsko varnost potrdi poročilo o občasnem varnostnem pregledu v šestdesetih dneh od prejema popolne vloge.
- (5) Upravljavec objekta mora v petih letih od dokončnosti odločbe iz prejšnjega odstavka tega člena izvesti spremembe iz drugega odstavka tega člena.
- (6) Organ, pristojen za jedrsko varnost lahko na predlog upravljavca objekta rok iz prejšnjega odstavka tega člena za posamezne spremembe izjemoma podaljša za največ tri leta.
- (7) Potrjeno poročilo o občasnem varnostnem pregledu je pogoj za podaljšanje veljavnosti dovoljenja za obratovanje objekta iz 107. člena tega zakona.

113. člen

(razširjene projektne osnove jedrskega objekta)

- (1) Upravljavec jedrskega objekta mora v primeru novih spoznanj o sevalni ali jedrski varnosti objekta, sprememb pogojev lokacije ali drugih razlogov, ki kažejo na možnost izboljšanja že dosežene ravni varnosti objekta, določiti razširjene projektne osnove za objekt.
- (2) Razširjene projektne osnove iz prejšnjega odstavka je treba pripraviti na podlagi strokovne presoje in determinističnih ali verjetnostnih analiz, pri čemer se lahko uporabi tudi realistične predpostavke.
- (3) Razširjene projektne osnove iz prvega odstavka tega člena morajo zagotoviti odpornost objekta tako, da je verjetnost za pomembne izpuste radioaktivnih snovi v okolje v primeru dogodka, predpostavljenega za razširjene projektne osnove, notranje ali zunanje nevarnosti, zmanjšana na zanemarljivo vrednost.
- (4) Razširjene projektne osnove objekta morajo biti kot del varnostnega poročila o objektu sistematično določene in dokumentirane tako, da odražajo dejansko stanje objekta.
- (5) Minister, pristojen za okolje, določi obseg, metodologijo priprave in druge pogoje v zvezi z razširjenimi projektnimi osnovami jedrskega objekta.

**114. člen
(odobritev sprememb)**

- (1) Upravljavec objekta mora vsako nameravano spremembo v zvezi z objektom ali načinom upravljanja z njim ali njegovim obratovanjem, vključno z vzdrževalnimi deli, pregledovanjem, preskušanjem ali uvedbo tehnične, organizacijske ali druge spremembe v zvezi s temi deli (v nadaljnjem besedilu: sprememba), ki vpliva ali bi posredno lahko vplivala na vsebino varnostnega poročila, oceniti glede na njen pomen za sevalno ali jedrsko varnost.
- (2) Spremembe iz prejšnjega odstavka so lahko začasne ali stalne.
- (3) Spremembe so glede na pomen za sevalno ali jedrsko varnost lahko spremembe:
 1. o katerih je treba organ, pristojen za jedrsko varnost le obvestiti,
 2. katerih izvedbo je treba organu, pristojnemu za jedrsko varnost priglasiti,
 3. ki so pomembne za sevalno ali jedrsko varnost in za katerih izvedbo je treba pridobiti odobritev organa, pristojnega za jedrsko varnost.
- (4) Pri ocenjevanju sprememb iz prejšnjega odstavka mora upravljavec objekta uporabljati varnostne analize.
- (5) K predlogu sprememb iz 3. točke prejšnjega odstavka mora upravljavec objekta priložiti predlog spremembe varnostnega poročila, oceno iz prvega odstavka tega člena in strokovno mnenje pooblaščenega izvedenca za sevalno in jedrsko varnost o vplivu spremembe na sevalno ali jedrsko varnost objekta.
- (6) K predlogu sprememb iz 2. točke drugega odstavka tega člena mora upravljavec objekta priložiti oceno iz prvega odstavka tega člena in predlog morebitne spremembe varnostnega poročila. Upravljavec objekta lahko začne uvajati predlagane spremembe iz 2. točke drugega odstavka tega člena potem, ko je organ, pristojen za jedrsko varnost, na podlagi ocene iz prvega odstavka tega člena pisno potrdil, da ni treba pridobiti odobritve sprememb.
- (7) Če je upravljavec objekta uvedel spremembe na podlagi obvestila predloga sprememb iz prve točke drugega

odstavka tega člena, mora najpozneje dvanajst mesecev po izvedenih delih obvestiti organ, pristojen za jedrsko varnost o izvedenih spremembah.

- (8) Upravljavec objekta mora najpozneje dvanajst mesecev po izvedenih delih posredovati organu, pristojnemu za jedrsko varnost tudi spremembo varnostnega poročila.
- (9) Minister, pristojen za okolje, določi metodologijo ocenjevanja in razvrščanja sprememb, način in obliko obveščanja, priglasitve ali vloge za odobritev teh sprememb, zahteve glede določanja, označevanja in obravnavo za časnih sprememb, zahteve glede uporabe varnostnih analiz iz četrtega odstavka tega člena ter zahteve glede načina izvedbe sprememb.

115. člen **(odobritev pomembnih sprememb)**

- (1) Če iz predloženih dokazil izhaja, da so izpolnjeni pogoji sevalne ali jedrske varnosti, organ, pristojen za jedrsko varnost odobri predlog sprememb iz 3. točke tretjega odstavka prejšnjega člena v 90 dneh po prejemu popolne vloge z odločbo, v kateri tudi odredi izdelavo sprememb varnostnega poročila, in če je treba, določi tudi način, obseg in roke uvajanja sprememb iz varnostnega poročila.
- (2) Upravljavec objekta začne z uvajanjem sprememb iz prejšnjega odstavka, ko mu organ, pristojen za jedrsko varnost odobri spremembe varnostnega poročila.
- (3) Upravljavec lahko v vlogi za odobritev spremembe zaprosi za izvajanje posameznih del, ki pomenijo pripravo na uvajanje te spremembe, pred odobritvijo predloga spremembe iz prvega odstavka tega člena. Za taka dela mora upravljavec pripraviti oceno iz prvega odstavka prejšnjega člena, če še ni bila vključena v oceno, dostavljeno skupaj z vlogo za odobritev spremembe. Če iz predloženih dokazil izhaja, da izvajanje teh del ne spreminja pogojev in opisov iz varnostnega poročila in da sevalna in jedrska varnost med takimi deli ne bosta ogroženi in da ne bi bili ogroženi tudi ob morebitni zavrnitvi predlagane spremembe, lahko organ, pristojen za jedrsko varnost, z začasno odločbo odobri taka dela še pred pridobitvijo strokovnega mnenja pooblaščenega izvedenca iz petega odstavka prejšnjega člena.
- (4) Če po odobritvi spremembe iz prvega odstavka tega člena nastanejo nove okoliščine, zaradi katerih bi bilo uvajanje te spremembe neprimerno ali bi imelo negativen vpliv na sevalno ali jedrsko varnost, lahko organ, pristojen za jedrsko varnost na predlog upravljavca razveljavi odobritev te spremembe.
- (5) Proti odločbi o zavrnitvi ali odobritvi predloga sprememb, ki so pomembne za sevalno ali jedrsko varnost, ni pritožbe.

116. člen **(začasna prekoračitev obratovalnih pogojev in omejitev)**

- (1) Upravljavec objekta lahko zaprosi za odobritev začasne prekoračitve obratovalnih pogojev in omejitev iz 1. točke prvega odstavka 109. člena tega zakona, če bi bilo v nasprotnem primeru ogroženo zdravje oziroma varnost prebivalstva ali osebja objekta.
- (2) Organ, pristojen za jedrsko varnost mora nemudoma obravnavati vlogo iz prejšnjega odstavka in o njej odločiti v najkrajšem možnem času, morebitni odobritvi prekoračitve obratovalnih pogojev ali omejitev pa določiti najkrajši možni čas veljavnosti.
- (3) Minister, pristojen za okolje, določi podrobnejše zahteve glede okoliščin iz prvega odstavka tega člena, v katerih upravljavec objekta lahko zaprosi za začasno prekoračitev obratovalnih pogojev in omejitev ter obliko in vsebino vloge iz prvega odstavka tega člena.

117. člen **(izjemni pregled varnostnega poročila)**

- (1) Upravljavec sevalnega ali jedrskega objekta mora oceniti in preveriti varnost objekta in zagotoviti pregled skladnosti varnostnega poročila z zaključki ocenjevanja in preverjanja varnosti:
 - neposredno po izrednem dogodku na objektu in
 - po zaključku sanacijskih del za odpravo posledic izrednega dogodka.
- (2) Ocena in preveritev varnosti iz prejšnjega odstavka mora vsebovati opis temeljnih vzrokov za izredni dogodek s predlogom za njihovo odpravo ali odpravo njihovih posledic.
- (3) Če iz ocenjevanja in preverjanja varnosti sledi, da je treba zaradi izboljšanja sevalne ali jedrske varnosti izvesti spremembe, mora upravljavec objekta izdelati predlog sprememb in sprememb varnostnega poročila in ravnati na način iz 114. in 115. člena tega zakona.
- (4) Upravljavec objekta mora poročati organu, pristojnem za jedrsko varnost, o rezultatih ocenjevanja in preverjanja varnosti. Soglasje organa, pristojnega za jedrsko varnost, s tem poročilom je pogoj za ponovni zagon sevalnega ali jedrskega objekta.
- (5) Minister, pristojen za okolje, določi metodologijo ocenjevanja in preverjanja varnosti iz prvega odstavka tega člena.

118. člen **(poročanje o obratovanju objektov)**

- (1) Upravljavec sevalnega ali jedrskega objekta mora organu, pristojnemu za jedrsko varnost redno poročati o obratovanju objekta.
- (2) Ne glede na določbe prejšnjega člena mora upravljavec objekta organu, pristojnemu za jedrsko varnost izredno poročati o:
 - okvarah opreme, ki bi lahko povzročile izredni dogodek, in izrednih dogodkih ter o sprejetih ukrepih za odpravo posledic okvar ali izrednih dogodkov,
 - napakah delavcev pri ravnanju oziroma obratovanju z objektom, ki bi lahko povzročile izredni dogodek,
 - odstopanjih od obratovalnih pogojev in omejitev,
 - vseh drugih dogodkov ali obratovalnih okoliščinah, ki pomembno vplivajo na sevalno ali jedrsko varnost objekta.³²⁴
- (3) Minister, pristojen za okolje, za posamezno vrsto jedrskega in sevalnega objekta določi vsebino, obseg in pogostost rednega poročanja ter vsebino in obseg izrednega poročanja iz prejšnjega odstavka ter roke poročanja.

³²⁴ BSS Art. 96:

Notification and recording of significant events

Member States shall require the undertaking to:

(a) implement, as appropriate, a recording and analysis system of significant events involving or potentially involving accidental or unintended exposures;

1.9 Ravnanje z radioaktivnimi odpadki in izrabljenim gorivom

119. člen

(ravnanje z radioaktivnimi odpadki in izrabljenim gorivom)

- (1) Imetnik radioaktivnih odpadkov in izrabljenega goriva mora zagotoviti, da se:
 - z radioaktivnimi odpadki in izrabljenim gorivom ravna na predpisan način in
 - v največji možni meri izogne prelaganju bremen odlaganja radioaktivnih odpadkov in izrabljenega goriva na prihodnje generacije.
- (2) Povzročitelj radioaktivnih odpadkov in izrabljenega goriva mora zagotoviti, da odpadne radioaktivne snovi nastajajo v najmanjših možnih količinah.
- (3) Povzročitelj radioaktivnih odpadkov in izrabljenega goriva mora oddajati radioaktivne odpadke in izrabljeno gorivo v nadaljnje ravnanje izvajalcu obvezne državne gospodarske javne službe ravnanja z radioaktivnimi odpadki, razen radioaktivnih odpadkov, nad katerimi je predvidena opustitev nadzora.
- (4) Ne glede na obveznost iz prejšnjega odstavka lahko radioaktivne odpadke in izrabljeno gorivo za določen čas skladišči in obdeluje upravljavec jedrskega objekta, ki je odpadke povzročil, če za tako ravnanje pridobi dovoljenje organa, pristojnega za jedrsko varnost.
- (5) Stroške ravnanja z radioaktivnimi odpadki in izrabljenim gorivom plača povzročitelj oziroma njihov imetnik, če jih je od povzročitelja prevzel ali na drug način pridobil.
- (6) Če povzročitelj radioaktivnih odpadkov ali izrabljenega goriva ni znan, prevzame odgovornost za ravnanje z radioaktivnimi odpadki ali izrabljenim gorivom država.
- (7) Organ, pristojen za jedrsko varnost vodi centralno evidenco radioaktivnih odpadkov in izrabljenega goriva, ki nastajajo na ozemlju Republike Slovenije.
- (8) Imetnik radioaktivnih odpadkov in izrabljenega goriva mora podatke o nastajanju radioaktivnih odpadkov in izrabljenega goriva posredovati v centralno evidenco radioaktivnih odpadkov in izrabljenega goriva.
- (9) Minister, pristojen za okolje, razvrsti radioaktivne odpadke glede na stopnjo in vrsto radioaktivnosti, določi ravnanje z radioaktivnimi odpadki in izrabljenim gorivom, določi obseg poročanja o nastajanju radioaktivnih odpadkov in izrabljenega goriva ter način in obseg vodenja centralne evidence nastajanja radioaktivnih odpadkov in izrabljenega goriva in vodenja evidenc skladiščenih in odloženih radioaktivnih odpadkov in izrabljenega goriva.

120. člen

(obvezna državna gospodarska javna služba ravnanja z radioaktivnimi odpadki)

- (1) Obvezna državna gospodarska javna služba ravnanja z radioaktivnimi odpadki po tem zakonu obsega:
 1. Prevezanje, zbiranje, prevažanje, predelavo in skladiščenje pred odlaganjem, priprave na izgradnjo odlagališča, izgradnja odlagališča ter odlaganje radioaktivnih odpadkov in izrabljenega goriva, ki niso odpadki oziroma izrabljeno gorivo iz jedrskih objektov za proizvodnjo energije;
 2. Predelavo radioaktivnih odpadkov in izrabljenega goriva pred odlaganjem, priprave na izgradnjo odlagališča, izgradnja odlagališča ter odlaganje radioaktivnih odpadkov ter izrabljenega goriva iz jedrskih objektov

za proizvodnjo energije;

3. Upravljanje, dolgoročni nadzor in vzdrževanje odlagališč radioaktivnih odpadkov in izrabljenega goriva;
 4. Upravljanje, dolgoročni nadzor in vzdrževanje odlagališč rudarske in hidrometalurške jalovine, ki nastane pri pridobivanju in izkoriščanju jedrskih mineralnih surovin.
- (2) Storitve obvezne državne gospodarske javne službe odlaganja radioaktivnih odpadkov iz druge in tretje točke prejšnjega odstavka se financirajo iz sredstev namenskega sklada, ki je ustanovljen z zakonom, ki ureja sklad za financiranje razgradnje Nuklearne elektrarne Krško in odlaganja radioaktivnih odpadkov iz Nuklearne elektrarne Krško.
 - (3) Obvezno državno gospodarsko javno službo iz prvega odstavka tega člena izvaja javni gospodarski zavod za radioaktivne odpadke.
 - (4) Upravljavalec jedrskega objekta lahko skladišči in obdeluje radioaktivne odpadke in izrabljeno gorivo za potrebe izvajalca obvezne državne gospodarske javne službe ravnanja z radioaktivnimi odpadki, če za tako ravnanje pridobi dovoljenje organa, pristojnega za jedrsko varnost.
 - (5) Vlada podrobneje določi način in pogoje izvajanja obvezne državne gospodarske javne službe iz prvega odstavka tega člena, vključno z organizacijsko obliko.

121. člen

(dolgoročni nadzor in vzdrževanje zaprtih odlagališč)

- (1) Izvajalec obvezne državne gospodarske javne službe ravnanja z radioaktivnimi odpadki iz prejšnjega člena za čne izvajati dolgoročni nadzor in vzdrževanje zaprtega odlagališča radioaktivnih odpadkov in izrabljenega goriva z dnem dokončnosti dovoljenja o zaprtju odlagališča iz 4. točke prvega odstavka 107. člena tega zakona, dolgoročni nadzor in vzdrževanje zaprtega odlagališča rudarske in hidrometalurške jalovine pa z dnem dokončnosti odločbe o prenehanju pravic in obveznosti po zakonu, ki ureja rudarstvo.
- (2) Izvajalec obvezne državne gospodarske javne službe ravnanja z radioaktivnimi odpadki mora izvajati dolgoročni nadzor in vzdrževanje zaprtega odlagališča skladno s pogoji iz varnostnega poročila zaprtega odlagališča.
- (3) Varnostno poročilo iz prejšnjega odstavka se spreminja ob smiselni uporabi določb 114. člena tega zakona.
- (4) Če izvajalec obvezne državne gospodarske javne službe ravnanja z radioaktivnimi odpadki ni upravljal odlagališča iz prvega odstavka tega člena pred njegovim zaprtjem, sodeluje v postopku izdaje dovoljenja za zaprtje odlagališča iz 4. in 9. točke prvega odstavka 107. člena tega zakona kot stranski udeleženec.

122. člen

(nacionalni program ravnanja z radioaktivnimi odpadki in izrabljenim gorivom)

- (1) Nacionalni program ravnanja z radioaktivnimi odpadki in izrabljenim gorivom po tem zakonu pripravi ministrstvo, pristojno za okolje, v sodelovanju z ministrstvom, pristojnim za energijo, sprejme pa ga državni zbor na predlog vlade.
- (2) Nacionalni program ravnanja z radioaktivnimi odpadki in izrabljenim gorivom se sprejema za obdobje 10 let.

- (3) Nacionalni program ravnanja z radioaktivnimi odpadki in izrabljenim gorivom mora vsebovati najmanj:
- politiko v zvezi z ravnanjem z izrabljenim gorivom in radioaktivnimi odpadki in bistvene mejnike;
 - lokacije, količine in razvrstitve izrabljenega goriva in radioaktivnih odpadkov ter ocene prihodnjih količin, vključno s tistimi iz razgradnje.
 - načrte in tehnične rešitve za ravnanje z izrabljenim gorivom in radioaktivnimi odpadki od nastanka do odlaganja;
 - načrte za obdobje po zaprtju odlagališč, tudi koliko časa je še treba izvajati ustrezeni nadzor in kakšna so potrebna sredstva za dolgoročno ohranitev poznavanja objekta;
 - oceno stroškov za izvedbo nacionalnega programa;
 - raziskovalne, razvojne in informacijske dejavnosti ter človeške vire, ki so potrebni za izvedbo nacionalnega programa;
 - odgovornosti za izvajanje nacionalnega programa in ključne kazalnike uspešnosti za spremljanje napredka pri izvajanju.
- (4) Strokovne podlage nacionalnega programa iz prejšnjega odstavka s podrobnejšo razčlenitvijo ukrepov za zmanjšanje nastajanja radioaktivnih odpadkov, njihovo predelavo pred odlaganjem in njihovo odlaganje ter ukrepov za predelavo in odlaganje izrabljenega goriva, pripravi izvajalec obvezne državne gospodarske javne službe ravnanja z radioaktivnimi odpadki iz 120. člena tega zakona in jih pošlje organu, pristojnemu za jedrsko varnost v soglasje.
- (5) Organ, pristojen za jedrsko varnost, pošlje strokovne podlage iz prejšnjega odstavka skupaj s svojim soglasjem ministrstvu, pristojnemu za okolje.

123. člen **(objekti državne infrastrukture)**

- (1) Skladišča, odlagališča in spremljajoči objekti, potrebni za izvajanje obvezne državne gospodarske javne službe ravnanja z radioaktivnimi odpadki iz 120. člena, so v lasti države.
- (2) Gradnja objektov iz prejšnjega odstavka je v javnem interesu.
- (3) Objekti iz prvega odstavka tega člena in zemljišča, na katerih so zgrajeni, pridobijo status objekta državne infrastrukture z odločbo, ki jo na podlagi sklepa vlade izda organ, pristojen za jedrsko varnost pred začetkom izvajanja državne gospodarske javne službe iz 120. člena tega zakona:
- za izvajanje državne gospodarske javne službe iz 1. točke prvega odstavka 120. člena tega zakona v fazi izdaje soglasja h gradnji skladišča ali odlagališča radioaktivnih odpadkov;
 - za izvajanje državne gospodarske javne službe iz 2. in 3. točke prvega odstavka 120. člena tega zakona v fazi izdaje soglasja h gradnji odlagališča radioaktivnih odpadkov ali izrabljenega goriva;
 - za izvajanje državne gospodarske javne službe iz 4. točke prvega odstavka 120. člena tega zakona v fazi izdaje odločbe o zaprtju odlagališča rudarske in hidrometalurške jalovine.
- (4) Nepremičnine iz prejšnjega odstavka niso v pravnem prometu.
- (5) Nepremičnine, ki ne pridobijo statusa objekta državne infrastrukture po tretjem odstavku tega člena, so pa potrebne za njegovo normalno uporabo, se lahko prodajo, kako drugače odtujijo ali obremenijo le s predhodnim soglasjem vlade.

- (6) Pogodba, sklenjena v nasprotju s prejšnjim odstavkom, je nična.
- (7) Če je lastnik nepremičnine iz petega odstavka tega člena pravna oseba ali samostojni podjetnik posameznik, postanejo v primeru stečaja ali likvidacije lastnika te nepremičnine last države ne glede na določbe predpisov o stečajnem postopku. Na nepremičnine iz petega odstavka ni mogoče poseči z izvršbo.

1.10 Vnos iz in iznos v države članice EU, uvoz, izvoz ter tranzit jedrskih in radioaktivnih snovi ter radioaktivnih odpadkov

124. člen

(dovoljenje za vnos iz in iznos v države članice EU, uvoz, izvoz jedrskih in radioaktivnih snovi ter tranzit jedrskih in radioaktivnih snovi)

- (1) Za vnos iz držav članic EU in iznos v države članice EU jedrskih snovi ter za uvoz in izvoz jedrskih in radioaktivnih snovi je treba pridobiti dovoljenje organa, pristojnega za jedrsko varnost, razen za radioaktivne snovi, ki se uporabljajo v zdravstvu ali veterinarstvu, za katere izda dovoljenje organ, pristojen za varstvo pred sevanji.
- (2) Dovoljenje za uvoz in izvoz radioaktivnih snovi ni potrebno pridobiti, če radioaktivne snovi uporablja slovenska vojska ali policija za lastne potrebe na mirovnih misijah ali vajah v tujini.
- (3) Vnos radioaktivnih snovi iz držav članic EU in iznos teh snovi v države članice EU urejajo pravni akti EU, ki veljajo na območju EU neposredno.
- (4) Za tranzit jedrskih snovi in virov sevanja s pomembno aktivnostjo je treba pridobiti dovoljenje organa, pristojnega za jedrsko varnost.
- (5) V postopku izdaje dovoljenja iz prvega in četrtega odstavka tega člena se presoja ukrepe sevalne in jedrske varnosti v celotnem poteku odpošiljanja radioaktivnih in jedrskih snovi na območju Republike Slovenije.
- (6) Dovoljenje za vnos iz držav članic EU in za uvoz jedrskih snovi ter za uvoz radioaktivnih snovi se izda samo, če ima njihov prejemnik ustrezno dovoljenje za izvajanje sevalne dejavnosti. Če gre za vnos ali uvoz jedrskega goriva za prvo polnjenje reaktorske sredice, se dovoljenje izda, če ima prejemnik dovoljenje iz 10. točke prvega odstavka 107. člena tega zakona.

125. člen

(dovoljene ali soglasje za vnos iz in iznos v države članice EU, uvoz, izvoz ter tranzit radioaktivnih odpadkov in izrabljenega goriva)

- (1) Za vnos iz držav članic EU, iznos v države članice EU, uvoz, izvoz in tranzit radioaktivnih odpadkov in izrabljenega goriva je treba pridobiti dovoljenje ali soglasje organa, pristojnega za jedrsko varnost.
- (2) V postopku izdaje dovoljenja ali soglasja iz prejšnjega odstavka organ, pristojen za jedrsko varnost presoja ukrepe sevalne in jedrske varnosti v celotnem poteku odpošiljanja radioaktivnih odpadkov in izrabljenega goriva od kraja izvora do kraja prejema pošiljke.
- (3) Dovoljenje za iznos v države članice EU in izvoz iz prvega odstavka tega člena izda organ, pristojen za jedrsko varnost če je za pošiljko radioaktivnih odpadkov ali izrabljenega goriva pridobil soglasje pristojnega

organa države, v katero so radioaktivni odpadki oziroma izrabljeno gorivo namenjeni in soglasja pristojnih organov držav, preko katerih potuje pošiljka, in če so pri osebi, ki pošilja radioaktivne odpadke ali izrabljeno gorivo v države članice EU ali jih izvaža, izpolnjeni vsi pogoji za prevzem radioaktivnih odpadkov ali izrabljenega goriva v primeru zavrnitve pošiljke.

- (4) Dovoljenje za tranzit preko EU, ko je Republika Slovenija prva država članica tranzita, izda organ, pristojen za jedrsko varnost če je za pošiljko radioaktivnih odpadkov ali izrabljenega goriva pridobil vsa soglasja pristojnih organov države izvora in države, v katero je pošiljka namenjena, kakor tudi držav, preko katerih potuje pošiljka, in če ima pošiljatelj radioaktivnih odpadkov ali izrabljenega goriva dovoljenje države izvora za vrnitev pošiljke na mesto izvora v primeru zavrnitve pošiljke.
- (5) Dovoljenje za uvoz iz prvega odstavka tega člena izda organ, pristojen za jedrsko varnost, če uvoznik dokaže, da ima za radioaktivne odpadke ali izrabljeno gorivo dovoljenje države izvora za vrnitev pošiljke na mesto izvora v primeru zavrnitve pošiljke, za uvoženo pošiljko pa je organ, pristojen za jedrsko varnost pridobil vsa soglasja pristojnih organov države izvora in držav, preko katerih potuje pošiljka.
- (6) Soglasje za vnos iz držav članic EU in tranzit preko območja Republike Slovenije za pošiljke znotraj EU, izda organ, pristojen za jedrsko varnost pod pogoji, ki ne smejo biti strožji od tistih, ki so določeni za podobne pošiljke znotraj Republike Slovenije.

126. člen **(izdaja dovoljenja)**

- (1) Dovoljenje iz prvega odstavka 124. člena tega zakona ter dovoljenje in soglasje iz prvega odstavka prejšnjega člena se izda za eno ali več pošiljk za največ tri leta.
- (2) Organ, pristojen za jedrsko varnost ne dovoli izvoza radioaktivnih odpadkov ali izrabljenega goriva:
 - v namembne kraje južno od 60° južne zemljepisne širine; ali
 - v državo, ki je pogodbenica sporazuma o partnerstvu med članicami skupine afriških, karibskih in pacifiških držav na eni strani ter Evropsko skupnostjo in njenimi državami članicami na drugi (Sporazum AKP–ES iz Cotonouja) in ki ni država članica EU; ali
 - v tretjo državo, ki nima upravnih in tehničnih zmogljivosti ter upravne strukture za varno ravnanje z radioaktivnimi odpadki ali izrabljenim gorivom, kakor je navedeno v skupni konvenciji o varnosti ravnanja z izrabljenim gorivom in varnosti ravnanja z radioaktivnimi odpadki.
- (3) Izdaja dovoljenja ali soglasja iz prvega odstavka tega člena ne vpliva na siceršnjo odgovornost imetnika, prevoznika, lastnika ali prejemnika ali katere koli druge osebe, udeležene pri prevozu pošiljke, glede sevalne ali jedrske varnosti po tem zakonu.
- (4) Radioaktivni odpadki, izrabljeno gorivo ter jedrske in radioaktivne snovi se pošiljajo v embalaži, kot jo določajo predpisi s področja prevoza nevarnega blaga.

127. člen **(drugi pogoji)**

- (1) Minister, pristojen za okolje, določi vsebino vloge v zvezi s pošiljanjem radioaktivnih odpadkov, izrabljenega goriva, jedrskih snovi in radioaktivnih snovi, načine obveščanja pristojnih organov in organov drugih držav, ravnanje pri večkratnih pošiljkah, način in roke poročanja o izvedenih pošiljkah, pogoje glede jedrske in sevalne varnosti in druge pogoje za vnos iz držav članic EU, iznos v države članice EU, uvoz, izvoz in

tranzit. Minister, pristojen za okolje, določi tudi vire sevanja s pomembno aktivnostjo, za katere je treba pridobiti pred tranzitom dovoljenje.

- (2) Minister, pristojen za okolje, lahko v soglasju z ministrom, pristojnim za zdravje, s predpisom podrobneje uredi posamezna vprašanja, potrebna za izvrševanje pravnih aktov EU, ki urejajo pošiljanje radioaktivnih snovi na območju EU in veljajo na območju EU neposredno.

1.11 Intervencijski ukrepi

128. člen (izredni dogodki)

- (1) Upravljavec sevalnega ali jedrskega objekta mora izdelati oceno ogroženosti v skladu z zakonom, ki ureja varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami, s katero se ugotavlja ali je potrebno načrtovanje intervencijskih ukrepov zunaj območja sevalnega ali jedrskega objekta. Če so potrebni taki ukrepi, mora upravljavec izdelati načrt zaščite in reševanja objekta, v nasprotnem primeru pa navodilo za ukrepanje ob izrednem dogodku.
- (2) Upravljavec sevalnega ali jedrskega objekta mora v načrtu zaščite in reševanja objekta prikazati razvrstitev verjetnih izrednih dogodkov na stopnje nevarnosti in glede na stopnjo nevarnosti izrednega dogodka na črtovati obseg intervencijskega ukrepanja.
- (3) Upravljavec sevalnega ali jedrskega objekta mora na podlagi razvrstitve verjetnih izrednih dogodkov izvajati ali zagotoviti izvajanje preventivnih zaščitnih ukrepov, na primer zagotoviti in obnavljati zaloge tablet kalijevega jodida za potrebe izvajanja intervencijskega ukrepa jodne profilakse.
- (4) Upravljavec sevalnega ali jedrskega objekta mora na podlagi razvrstitve verjetnih izrednih dogodkov zagotoviti tehnične in druge pogoje, na primer usposobljene ekipe za izvajanje radioloških meritev, da se med izrednim dogodkom zagotovi ocenjevanje posledic izrednega dogodka in odločanje o obsegu potrebnih intervencijskih ukrepov. Usposobljenost upravljavca za izdelavo ocen in odločitev iz prejšnjega stavka se prikaže v varnostnem poročilu.
- (5) Izvajalec sevalne dejavnosti mora kot del vloge za registracijo ali za pridobitev dovoljenja za izvajanje sevalne dejavnosti iz 18. člena tega zakona na podlagi ocene možnih izrednih dogodkov pripraviti navodilo za ukrepanje v primeru izrednega dogodka.³²⁵ Če je to potrebno, se navodilo za ukrepanje ob izrednem dogodku izdelata tudi za posamezni vir sevanja.

129. člen (načrt zaščite in reševanja objekta in navodilo za ukrepanje v primeru izrednega dogodka)

- (1) Upravljavec objekta mora vzdrževati pripravljenost na izredni dogodek in v primeru izrednega dogodka izvajati intervencijske ukrepe po načrtu zaščite in reševanja objekta in izvajati ukrepe, ki se nanj nanašajo v državnih in občinskih načrtih zaščite in reševanja.
- (2) Načrt zaščite in reševanja objekta iz prejšnjega odstavka mora biti usklajen z državnim načrtom, ki ureja zaščito in reševanje ob jedrski ali radiološki nesreči ter z načrti zunanjih organizacij.
- (3) Pri izdelavi načrtov za zaščito in reševanje objekta in pri izvajanju načrtovanih intervencijskih ukrepov je

³²⁵ Preneseno iz JV2, 5. člen 1 f)

treba zagotoviti:

- da zaradi intervencije zmanjšana škoda za zdravje ljudi upraviči stroške in škodo, ki jih povzročijo intervencijski ukrepi,
 - da so način, obseg in trajanje intervencijskih ukrepov optimizirani tako, da je zmanjšanje škode za zdravje ljudi čim večje v primerjavi s povečano škodo zaradi izvajanja intervencijskih ukrepov,
 - da se optimizira izpostavljenost izvajalcev intervencijskih ukrepov ob upoštevanju referenčnih nivojev in mejnih doz³²⁶³²⁷.
- (4) Načrti zaščite in reševanja iz prvega in drugega odstavka tega člena morajo vsebovati tudi načrtovanje prehoda od izpostavljenosti ob izrednem dogodku do obstoječe izpostavljenosti.³²⁸
- (5) Upravljavec sevalnega ali jedrskega objekta ali izvajalec sevalne dejavnosti iz 128. člena tega zakona mora v načrtu zaščite in reševanja ali v navodilu za ukrepanje ob izrednem dogodku zagotoviti:
- čim hitrejšo zaustavitev sproščanja radioaktivnosti ali radionuklidov v okolje.
 - zmanjšanje širjenja radioaktivnih snovi v okolico prek različnih prenosnih poti,
 - zmanjšanje izpostavljenosti ljudi.³²⁹
- (6) Minister, pristojen za okolje, v soglasju z ministrom, pristojnim za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami, podrobneje določi dodatne vsebine načrtov zaščite in reševanja s področja jedrske in sevalne varnosti za sevalne in jedrske objekte.

130. člen (načrtovanje intervencije)

- (1) Upravljavec sevalnega ali jedrskega objekta ali izvajalec sevalne dejavnosti z visokoaktivnim virom sevanja mora posredovati nosilcem načrtovanja zaščite in reševanja vse njemu dostopne tehnične podatke o viru sevanja, podatke iz varnostnega poročila in obratovalne podatke, ki se jih rabi pri izdelavi in izvajanju državnega in občinskega načrta zaščite in reševanja.

³²⁶ BSS art. 7.1

1. Member States shall ensure that reference levels are established for emergency and existing exposure situations. Optimisation of protection shall give priority to exposures above the reference level and shall continue to be implemented below the reference level.

³²⁷ BBS Annex I, 1

Without prejudice to reference levels set for equivalent doses, reference levels expressed in effective doses shall be set in the range of 1 to 20 mSv per year for existing exposure situations and 20 to 100 mSv (acute or annual) for emergency exposure situations.

³²⁸ BSS Art 97: 3. The emergency response plans shall also include provision for the transition from an emergency exposure situation to an existing exposure situation.

Poleg tega je to tudi v IAEA GSR Part 7

³²⁹ BSS Art. 69: 3. Member States shall ensure that provision is made for protective measures with regard to:

(a) the radiation source, to reduce or stop the radiation, including the release of radionuclides;
 (b) the environment, to reduce the exposure to individuals resulting from radioactive substances through relevant pathways;
 (c) individuals, to reduce their exposure.

- (2) Vlada v državnem načrtu, ki ureja zaščito in reševanje ob jedrski ali radiološki nesreči, določi:
- referenčne nivoje za izpostavljenost ob izrednem dogodku,³³
 - referenčne nivoje za izpostavljenost izvajalcev intervencijskih ukrepov³³¹,
 - merila za določitev območja načrtovanja intervencijskih ukrepov glede na stopnjo nevarnosti izrednih dogodkov,
 - merila za prehod iz izpostavljenosti ob izrednem dogodku na obstoječo izpostavljenost,
 - druge pogoje načrtovanja in izvajanja intervencijskih ukrepov v zvezi z referenčnimi nivoji,
- (3) Vlada tudi določi merila za določitev višine nadomestila oziroma dajatve zaradi načrtovanja in izvajanja intervencijskih ukrepov, način odmere, obračunavanja in plačevanja nadomestil oziroma dajatev ter začetek in konec prejemanja nadomestil oziroma dajatev.
- (4) Določbe drugega odstavka tega člena veljajo tudi za načrtovanje intervencijskih ukrepov, kadar uporabnik vira sevanja ni določljiv ali če povzročitelj ni na ozemlju Republike Slovenije.

131. člen (predhodno obveščanje izvajalcev intervencijskih ukrepov)

- (1) Izvajalci intervencijskih ukrepov morajo biti ustrezno usposobljeni ter imeti vse informacije, potrebne za izvajanje svojih nalog.
- (2) Programi usposabljanj izvajalcev intervencijskih ukrepov morajo biti določeni v načrtih za zaščito in reševanje iz prvega in drugega odstavka 129. člena tega zakona ali v navodilih za ukrepanje ob izrednih dogodkih iz prvega odstavka 128. člena tega zakona.
- (3) Programi iz prejšnjega odstavka morajo zagotoviti, da so izvajalcem intervencijskih ukrepov posredovane ustrezne in redno posodobljene informacije o tveganjih za zdravje, ki bi jim bili lahko izpostavljeni med posredovanjem ob izrednem dogodku, in o potrebnih preventivnih ukrepih v takšnih primerih. Te informacije morajo upoštevati nabor možnih izrednih dogodkov in načinov posredovanja.³³²

³³ BSS Art. 53: Article 53

Emergency occupational exposure

1. Member States shall ensure that emergency occupational exposures shall remain, whenever possible, below the values of the dose limits laid down in Article 9.
2. Kot nastavek za UV2

³³¹ BSS art. 53.1 in 53.2

1. Member States shall ensure that emergency occupational exposures shall remain, whenever possible, below the values of the dose limits laid down in Article 9.

2. For situations where the above condition is not feasible, the following conditions shall apply:

- a) reference levels for emergency occupational exposure shall be set, in general below an effective dose of 100 mSv;
- b) in exceptional situations, in order to save life, prevent severe radiation-induced health effects, or prevent the development of catastrophic conditions, a reference level for an effective dose from external radiation of emergency workers may be set above 100 mSv, but not exceeding 500 mSv.

³³² BSS, Art 17: 1. Member States shall ensure that emergency workers who are identified in an emergency response plan

- (4) Ob nastanku izrednega dogodka je treba informacije iz predhodnega odstavka dopolniti z aktualnimi podatki.³³³
- (5) Izvajalec sevalne dejavnosti oziroma drug delodajalec, odgovoren za varstvo izvajalcev intervencijskih ukrepov, mora zagotoviti izvajanje usposabljanja in obveščanja iz predhodnih dveh odstavkov, vključno s praktičnimi vajami, kadar je to potrebno. Usposabljanje mora vključevati tudi ustrezne vsebine s področja varstva pred sevanji.³³⁴

132. člen

(obveščanje javnosti, ki bi lahko bila prizadeta med izrednim dogodkom)

- (1) Upravljavca objekta ter nosilci izvajanja ukrepov po občinskem in državnem načrtu zaščite in reševanja morajo o pomembnih dejstvih iz načrtov zaščite in reševanja, zlasti pa o predvidenih zaščitnih ukrepih in na činu njihovega izvajanja, redno obveščati javnost.³³⁵
- (2) Obveščanje iz predhodnega odstavka mora biti izvedeno brez izrecnega poizvedovanja javnosti, informacije pa morajo biti posodobljene v rednih časovnih presledkih ali ob večjih spremembah. Dostopne morajo biti stalno.³³⁶
- (3) Minister, pristojen za okolje, v soglasju z ministrom, pristojnim za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami, podrobneje določi vsebine informacij za javnost iz prvega odstavka tega člena ter načine obveščanja iz prejšnjega odstavka.

133. člen

(obveščanje javnosti v primeru izrednih dogodkov)

or management system are given adequate and regularly updated information on the health risks their intervention might involve and on the precautionary measures to be taken in such an event. This information shall take into account the range of potential emergencies and the type of intervention.

³³³ BSS Art 17: 2. As soon as an emergency occurs, the information referred to in paragraph 1 shall be supplemented appropriately, having regard to the specific circumstances.

³³⁴ BSS Art 17: 3. Member States shall ensure that the undertaking or the organisation responsible for the protection of emergency workers provides to emergency workers referred to in paragraph 1 appropriate training as provided for in the emergency management system set out in Article 97. Where appropriate, this training shall include practical exercises.

In

BSS Art 17: 4. Member States shall ensure that, in addition to the emergency response training referred to in paragraph 3, the undertaking or the organisation responsible for the protection of emergency workers provides these workers with appropriate radiation protection training and information.

³³⁵ BSS Art 70: 1. Member States shall ensure that the members of the public likely to be affected in the event of an emergency are given information about the health protection measures applicable to them and about the action they should take in the event of such an emergency.

³³⁶ BSS Art 70: 3. The information shall be communicated to the members of the public referred to in paragraph 1 without any request being made.

4. Member States shall ensure that the information is updated and distributed at regular intervals and whenever significant changes take place. This information shall be permanently available to the public.

- (1) V primeru izrednega dogodka po tem zakonu mora upravljavec objekta ali izvajalec sevalne dejavnosti zagotoviti, da je o dogodku v najkrajšem možnem času obveščen organ, ki je izdal dovoljenje za izvajanje sevalne dejavnosti, in drugi pristojni organi po predpisih varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami³³⁷, ki nemudoma obvestijo prebivalstvo na prizadetem območju o pomembnih dejstvih glede izrednega dogodka, predvsem pa o zaščitnih ukrepih.³³⁸
- (2) Če gre za prevoz jedrskih snovi, radioaktivnih snovi, izrabljenega goriva in radioaktivnih odpadkov ima dolžnost obveščanja po prejšnjem odstavku prevoznik in organizator prevoza.
- (3) Za način in obseg obveščanja splošne javnosti, prebivalstva na prizadetem območju in pristojnih ministrstev in organov po tem členu ter za postopek rednega pregledovanja in potrjevanja obvestil javnosti o pomembnih dejstvih iz načrtov zaščite in reševanja se uporabljajo predpisi s področja varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami.

134. člen **(mednarodno obveščanje in sodelovanje)**

- (1) Organ, pristojen za jedrsko varnost in organ, pristojen za zaščito pred naravnimi in drugimi nesrečami morata sodelovati s sorodnimi organi v državah članicah EU in tretjih državah pri pripravi zaščitnih ukrepov, ki bi bili potrebni na ozemljih teh držav zaradi izrednih dogodkov na ozemlju Republike Slovenije.³³⁹
- (2) Ob izrednem dogodku v Sloveniji ali ob izrednem dogodku, ki bi lahko imel radiološke posledice na ozemlju Republike Slovenije, mora organ, pristojen za jedrsko varnost, poskrbeti za izmenjavo informacij o ocenjeni izpostavljenosti z drugimi državami ter z njimi koordinirati zaščitne ukrepe in obveščanje javnosti, pri čemer izmenjava informacij poteka preko bilateralnih ali mednarodnih sistemov za izmenjavo informacij in koordinacijo.
- (3) Dejavnosti iz prejšnjega odstavka ne smejo preprečevati ali ovirati izvedbe potrebnih ukrepov na ozemlju Republike Slovenije.³⁴
- (4) O sprejemanju pomoči tujih držav in Mednarodne agencije za atomsko energijo ter o dajanju pomoči tujim državam v primeru izrednih dogodkov odloči vlada.

³³⁷ BSS Art 69: 1. Member States shall require the undertaking to notify the competent authority immediately of any emergency in relation to the practices for which it is responsible and to take all appropriate action to reduce the consequences.

³³⁸ BSS Art 71: 1. Member States shall ensure that, when an emergency occurs, the members of the public actually affected are informed without delay about the facts of the emergency, the steps to be taken and, as appropriate, the health protection measures applicable to these members of the public.

³³⁹ BSS Art. 99: Member States shall cooperate with other Member States and with third countries in addressing possible emergencies on its territory which may affect other Member States or third countries, in order to facilitate the organisation of radiological protection in those Member States or third countries.

³⁴ BSS Art. 99: 2. Each Member State shall, in the event of an emergency occurring on its territory or likely to have radiological consequences on its territory, promptly establish contact with all other Member States and with third countries which may be involved or are likely to be affected with a view to sharing the assessment of the exposure situation and coordinating protective measures and public information by using, as appropriate, bilateral or international information exchange and coordination systems. These coordination activities shall not prevent or delay any necessary actions to be taken on a national level.

- (5) Kadar je to potrebno, je treba pri načrtovanju prehoda od izpostavljenosti ob izrednem dogodku do obstoječe izpostavljenosti v skladu s četrtem odstavkom 129. člena tega zakona sodelovati z drugimi državami.³⁴¹

OSNUTEK

³⁴¹ BSS Art 99. 4. Each Member State shall, where appropriate, cooperate with other Member States and with third countries in the transition from an emergency exposure situation to an existing exposure situation.

5. IZDAJA, PODALJŠANJE, SPREMEMBE, ODVZEM IN PRENEHANJE VELJAVNOSTI DOVOLJENJ

135. člen (vsebina dovoljenja)

- (1) Dovoljenje za izvajanje sevalne dejavnosti iz 20. člena tega zakona mora vsebovati:³⁴²
- podatke o imetniku dovoljenja,
 - natančen opis sevalne dejavnosti,
 - čas veljavnosti dovoljenja,
 - posebne pogoje in obveznosti, ki jih mora izpolnjevati imetnik dovoljenja skladno s tem zakonom in na njegovi podlagi izdanimi predpisi,
 - ukrepe, ki jih mora imetnik dovoljenja za izvajanje sevalne dejavnosti izvršiti po prenehanju veljavnosti dovoljenja.
- (2) Dovoljenje za izvajanje sevalne dejavnosti z viri, za katerih uporabo v skladu s 21. členom tega zakona zadošča vpis v register virov sevanja, mora poleg vsebin iz prejšnjega odstavka vsebovati tudi:
- način uporabe virov sevanj,
 - omejitve glede števila, aktivnosti in vrst virov sevanja, ki jih lahko uporablja,
 - obveznosti glede tehničnih pregledov in vzdrževanja virov sevanja.
- (3) Dovoljenje za uporabo vira sevanja iz 21. člena tega zakona mora vsebovati:
- podatke o imetniku dovoljenja,
 - natančen opis vrste, namena uporabe vira sevanja in evidenčne oznake iz registra vira sevanja,
 - čas veljavnosti dovoljenja,
 - način uporabe vira sevanja s primernimi obratovalnimi omejitvami in pogoji.³⁴³,
 - obveznosti glede tehničnih pregledov in vzdrževanja vira sevanja,
 - ukrepe, ki jih mora imetnik dovoljenja izvršiti po prenehanju veljavnosti dovoljenja,
 - druge obveznosti, ki jih mora izpolnjevati imetnik dovoljenja, skladno s tem zakonom in na njegovi podlagi izdanimi predpisi.
- (4) Dovoljenje za obratovanje objekta iz 107. člena tega zakona mora vsebovati:

³⁴² BSS Art 29: 3. A licence shall include, as appropriate, specific conditions and reference to requirements in national legislation so as to ensure that the elements of the licence are legally enforceable, and impose appropriate restrictions on the operational limits and conditions of operation. National legislation or the specific conditions shall also require, when appropriate, the formal and documented implementation of the principle of optimisation

³⁴³ BAA Art 29: 3. ... so as to ensure that the elements of the licence are legally enforceable, and impose appropriate restrictions on the operational limits and conditions of operation.

- podatke o upravljavcu objekta,
 - natančen opis vrste, velikosti ter namena uporabe objekta in evidenčne oznake iz registra sevalnih in jedrskih objektov,
 - čas veljavnosti dovoljenja,
 - obratovalne pogoje in omejitve iz varnostnega poročila,
 - obveznosti v zvezi z občasnimi varnostnimi pregledi,
 - ukrepe, ki jih mora imetnik dovoljenja izvršiti po prenehanju veljavnosti dovoljenja,
 - dokazila o ustreznosti zagotavljanja finančnih sredstev, višine in oblike jamstev ter načina uveljavljanja jamstev,
 - roke in pogoje za ponoven pregled načrta ukrepov zaščite in reševanja,
 - druge obveznosti, ki jih mora izpolnjevati imetnik dovoljenja, skladno s tem zakonom in na njegovi podlagi izdanimi predpisi.
- (5) Odločba o statusu objekta iz 82. in 123. člena tega zakona mora vsebovati:
- podatke o investitorju ali upravljavcu objekta,
 - opis vrste, velikosti in namena uporabe objekta,
 - pričakovano obratovalno dobo ali dobo vzdrževanja objekta,
 - evidenčno oznako iz registra sevalnih in jedrskih objektov,
 - grafično situacijo objekta z vrisanimi mejami lokacije objekta in območja omejene rabe prostora zaradi izvajanja ukrepov sevalne in jedrske varnosti,
 - koordinate oglišč poligonov, ki omejujejo območje objekta in območje omejene rabe prostora.
- (6) Imetnik dovoljenja mora vsako spremembo svojih podatkov nemudoma sporočiti organu, ki je izdal dovoljenje kot podlago za spremembo dovoljenja po drugem odstavku 137. člena.

136. člen **(izdaja in podaljšanje dovoljenja in registracije)**

- (1) Registracija iz prvega odstavka prejšnjega člena velja največ 10 let.
- (2) Dovoljenje iz drugega do četrtega odstavka prejšnjega člena (v nadaljnjem besedilu: dovoljenje) izda organ, ki je pristojen za zadevo po tem zakonu, za čas največ 10 let, razen če gre za dovoljenje za zaključek razgradnje objekta ali za zaprtje odlagališča.
- (3) Vlada določi merila za določitev časa veljavnosti posamezne registracije ali dovoljenja iz prejšnjih dveh odstavkov in pri tem upošteva predvsem tehnološko dobo naprav ali objektov in čas, v katerem se pričakuje, da se bo za enako uporabo virov sevanja zaradi tehnoloških izboljšav jedrska oziroma sevalna varnost bistveno izboljšala.
- (4) Registracija iz prvega odstavka tega člena ali dovoljenje iz drugega odstavka tega člena se lahko na podlagi vloge imetnika podaljša, če so izpolnjeni vsi pogoji, ki so ob izteku veljavnosti registracije oziroma dovoljenja predpisani za njegovo pridobitev.
- (5) Za postopek podaljšanja dovoljenja iz drugega odstavka tega člena se smiselno uporabljajo določbe, ki so s

tem zakonom določene za njegovo izdajo.

137. člen (sprememba dovoljenja)

- (1) Dovoljenje se lahko spremeni na predlog njegovega imetnika ali po uradni dolžnosti.
- (2) Predlogu imetnika dovoljenja za spremembo dovoljenja mora biti poleg sestavin, ki so zahtevane za vlogo za izdajo dovoljenja, priložen tudi predlog, v katerem delu naj se dovoljenje spremeni.
- (3) Kadar se postopek za spremembo dovoljenja začne po uradni dolžnosti, je treba o tem in o razlogih za začetek postopka nemudoma obvestiti imetnika dovoljenja.
- (4) Dovoljenje se po uradni dolžnosti spremeni:
 - če se spremenijo predpisani pogoji sevalne ali jedrske varnosti ali varstva pred sevanji,
 - če to zahteva varstvo okolja ali življenja ali zdravja ljudi v javno korist,
 - če je zaradi zunanjih vplivov ali naravnih pojavov ogrožen vir sevanja tako, da je bistveno zmanjšana jedrska ali sevalna varnost.
- (5) V primeru iz prejšnjega odstavka se izda novo dovoljenje, v katerem se lahko določi tudi obseg in rok prilagoditve novim predpisanim pogojem sevalne ali jedrske varnosti ali varstva pred sevanji.
- (6) V primerih iz četrtega odstavka tega člena lahko pristojni organ iz 18. člena tega zakona, skladno z določbami 138. in 139. člena tega zakona:
 - dovoljenje tudi odvzame, če gre za dovoljenje za izvajanje sevalne dejavnosti ali za dovoljenje za uporabo vira sevanja, ali
 - odredi zaustavitev obratovanja objekta, če gre za sevalni objekt ali jedrski objekt.
- (7) Za spremembo dovoljenja se uporabljajo določbe, ki veljajo za njegovo izdajo.

138. člen (odvzem dovoljenja)

- (1) Kadar se postopek za odvzem dovoljenja iz prvega do četrtega odstavka 135. člena začne po uradni dolžnosti, mora organ, ki je pristojen za izdajo dovoljenja po tem zakonu, o tem in o razlogih za začetek postopka nemudoma obvestiti imetnika dovoljenja.
- (2) Pristojni organ odvzame dovoljenje na predlog pristojnega inšpektorja, če iz predloga sledi, da niso izpolnjeni predpisani pogoji sevalne in jedrske varnosti ali varstva pred sevanji, imetnik pa jih ni zagotovil v razumnem roku kljub zahtevi inšpektorja po odpravi pomanjkljivosti.

139. člen (postopek za zaustavitev obratovanja objekta)

- (1) Kadar se postopek za odreditev zaustavitve obratovanja sevalnega ali jedrskega objekta iz šestega odstavka

137. člena tega zakona začne po uradni dolžnosti ali na predlog pristojnega inšpektorja, je organ, pristojen za jedrsko varnost dolžan o tem in o razlogih za začetek postopka, nemudoma obvestiti imetnika dovoljenja.

- (2) Organ, pristojen za jedrsko varnost odredi zaustavitev obratovanja sevalnega ali jedrskega objekta na predlog pristojnega inšpektorja, če iz predloga sledi, da niso izpolnjeni predpisani pogoji sevalne ali jedrske varnosti, imetnik dovoljenja pa jih ni zagotovil v razumnem roku kljub zahtevi inšpektorja po odpravi pomanjkljivosti.
- (3) Organ, pristojen za jedrsko varnost odredi zaustavitev obratovanja sevalnega ali jedrskega objekta po uradni dolžnosti, če je imetnik dovoljenja za obratovanje objekta pričel z vzdrževalnimi deli, preskušanjem ali z uvajanjem sprememb iz 114. člena tega zakona, ki so pomembne za sevalno ali jedrsko varnost objekta, ne da bi organ, pristojen za jedrsko varnost to predhodno odobril.

140. člen

(posledice odvzema dovoljenja in odreditve zaustavitve obratovanja)

- (1) Odvzem dovoljenja po uradni dolžnosti iz 138. člena tega zakona in odreditev zaustavitve obratovanja objekta iz prejšnjega člena učinkujeta od dneva dokončnosti odločbe, s katero je bilo dovoljenje odvzeto oziroma zaustavitev obratovanja odrejena.
- (2) Proti odločbi iz prejšnjega odstavka ni pritožbe.
- (3) V primerih kršitev svojih obveznosti, katerih posledica je odvzem dovoljenja po uradni dolžnosti ali odreditev zaustavitve obratovanja, je imetnik dovoljenja odškodninsko odgovoren.

141. člen

(prenehanje dovoljenja)

- (1) Dovoljenje preneha:
 - ko izteče rok, za katerega je bilo dovoljenje izdano, če se ne podaljša,
 - zaradi stečaja ali likvidacije pravne osebe,
 - če imetnik preneha izvajati sevalno dejavnost,
 - če imetnik preneha uporabljati rentgensko napravo.
- (2) V primerih iz druge alineje prejšnjega odstavka izda organ, ki je pristojen za izdajo dovoljenja, odločbo, s katero ugotovi, da je dovoljenje prenehalo.
- (3) V primerih iz tretje alineje prvega odstavka tega člena izda organ, ki je pristojen za izdajo dovoljenja, odločbo, s katero ugotovi, da je dovoljenje prenehalo, če je imetnik prenehanje izvajanja sevalne dejavnosti prijavil in izpolnil vse pogoje za prenehanje sevalne dejavnosti, predpisane po tem zakonu.
- (4) Če po prenehanju uporabe rentgenske naprave imetnik to obdrži kot rezervo, organ, ki je pristojen za izdajo dovoljenja, v odločbi odredi zapečatenje rentgenske naprave. Rentgensko napravo se lahko zapečati tudi v primeru, da rentgenska naprava še nima pridobljenih dovoljenj po tem zakonu.
- (5) Proti odločbi iz drugega in tretjega odstavka tega člena ni pritožbe.
- (5) Pritožba zoper odločbo iz četrtega odstavka tega člena ne zadrži njene izvršitve.

6. FIZIČNO VAROVANJE JEDRSKIH OBJEKTOV TER JEDRSKIH IN RADIOAKTIVNIH SNOVI

142. člen (zavezanci)

- (1) Upravljavec objekta, v katerem so jedrske ali radioaktivne snovi, prevoznik ali organizator prevoza jedrskih snovi morajo zagotoviti izdelavo načrta fizičnega varovanja ter zagotoviti izvajanje ukrepov fizičnega varovanja objektov ali snovi v skladu z načrtom.
- (2) Vlada določi radioaktivne snovi, za katere veljajo obveznosti upravljavca iz prejšnjega odstavka.
- (3) Če gre za prevoz radioaktivnih snovi iz prejšnjega odstavka, se glede fizičnega varovanja upoštevajo določbe predpisov, ki urejajo prevoz nevarnega blaga, za določitev ogroženosti, ki jo je potrebno upoštevati pri izdelavi varnostnega načrta pri prevozu radioaktivnih snovi, pa tudi določbe 143. člena tega zakona.
- (4) Če se na isti lokaciji nahajata dva ali več upravljavcev objektov iz prvega odstavka tega člena, lahko ti izdelajo enoten načrt fizičnega varovanja.

143. člen (načrt fizičnega varovanja)

- (1) Načrt fizičnega varovanja iz prvega odstavka prejšnjega člena potrdi ministrstvo, pristojno za notranje zadeve.
- (2) K vlogi za potrditev načrta fizičnega varovanja iz prejšnjega odstavka mora upravljavec objekta, prevoznik ali organizator prevoza jedrskih snovi priložiti soglasje pristojnega organa iz 18. člena tega zakona.
- (3) Če gre za sevalni ali jedrski objekt, se za pridobitev soglasja iz prejšnjega odstavka za spremembo načrta fizičnega varovanja smiselno uporabljajo določila 114. člena tega zakona.
- (4) Načrtu fizičnega varovanja se stopnja tajnosti določi v skladu s predpisi o tajnih podatkih.
- (5) Vrsto in obseg fizičnega varovanja je treba v načrtu fizičnega varovanja določiti na podlagi ocene ogroženosti, razvrstitve jedrskih in radioaktivnih snovi ter možnih učinkov in posledic zaradi zlorab.
- (6) Ocena ogroženosti se prvič izdelava v fazi projektiranja jedrskega objekta ali pred namestitvijo radioaktivnih snovi v objekt in se nato vsako leto posodablja do odstranitve jedrskih in radioaktivnih snovi iz objekta ali ob nenadni spremembi varnostnih razmer. Ocena ogroženosti se izdelava tudi za prevoz jedrskih in radioaktivnih snovi.
- (7) Oceno ogroženosti iz prejšnjega odstavka izdelava Policija na podlagi varnostno pomembnih podatkov Slovenske obveščevalno-varnostne agencije, Obveščevalno varnostne službe ministrstva za obrambo, organa, pristojnega za jedrsko varnost, organa, pristojnega za varstvo pred sevanji, upravljavcev

jedrskih objektov in imetnikov jedrskih ali radioaktivnih snovi, ter jo posreduje komisiji iz 145. člena v predhodno mnenje. Ocení ogroženosti se stopnja tajnosti določi v skladu s predpisi o tajnih podatkih.

- (8) Upravljavec objekta, prevoznik ali organizator prevoza iz prvega odstavka prejšnjega člena morajo sproti dopolnjevati načrt fizičnega varovanja glede na spremembo ocene ogroženosti. Vsako spremembo ali dopolnitev načrta fizičnega varovanja morajo posredovati v soglasje in potrditev v skladu s prvim in drugim odstavkom tega člena.

144. člen

(predpisi v zvezi s fizičnim varovanjem)

Minister, pristojen za notranje zadeve, v soglasju z ministrom, pristojnim za okolje, ter ministrom, pristojnim za zdravje, predpiše razvrstitev jedrskih objektov in jedrskih ter radioaktivnih snovi in njihove uporabe glede na možne učinke in posledice ob zlorabah in glede na to razvrstitev tudi obseg fizičnega varovanja, pogoje za osebe, ki izvajajo fizično varovanje, pogoje za osebe, ki imajo dostop do jedrskih in radioaktivnih snovi, vsebino ocene ogroženosti in načrtov fizičnega varovanja, način in obseg poročanja, usposabljanje varnostnega osebja in oseb, ki imajo dostop do jedrskih ali radioaktivnih snovi ter druge pogoje za izvajanje ukrepov fizičnega varovanja.

145. člen

(komisija za fizično varovanje jedrskih objektov ter jedrskih in radioaktivnih snovi)

- (1) Za usklajevanje in spremljanje izvajanja nalog s področja fizičnega varovanja jedrskih objektov ter jedrskih in radioaktivnih snovi vlada na predlog ministra, pristojnega za notranje zadeve, imenuje komisijo za fizično varovanje jedrskih objektov ter jedrskih in radioaktivnih snovi (v nadaljnjem besedilu: komisija).
- (2) Komisijo sestavljajo predstavniki ministrstev, drugih organov državne uprave in agencij, ki so zaradi svojega delovnega področja vključeni v fizično varovanje jedrskih objektov ter jedrskih in radioaktivnih snovi, ter predstavniki upravljalcev jedrskih objektov.
- (3) Pristojnosti komisije iz prvega odstavka tega člena so:
 - dajanje mnenj in predlogov pri pripravi predpisov s področja fizičnega varovanja,
 - dajanje mnenj o oceni ogroženosti,
 - spremljanje in usklajevanje izvajanja ukrepov fizičnega varovanja,
 - dajanje priporočil za izboljšanje ukrepov fizičnega varovanja.
- (4) Minister, pristojen za notranje zadeve, v soglasju z ministrom, pristojnim za okolje, in ministrom, pristojnim za zdravje, s poslovníkom natančneje določi naloge komisije in način njenega delovanja.

146. člen

(fizično varovanje jedrskih objektov ter jedrskih in radioaktivnih snovi)

- (1) Za izvajanje fizičnega varovanja objektov iz prvega odstavka 142. člena tega zakona se poleg predpisov, izdanih na podlagi tega zakona, uporabljajo tudi predpisi, ki urejajo zasebno varovanje, posest in nošenje orožja ter varovanje tajnih podatkov.
- (2) Upravljavec objekta iz prvega odstavka 142. člena mora izvajati fizično varovanje jedrskih objektov, jedrskih

snovi ali radioaktivnih snovi v skladu s potrjenim načrtom fizičnega varovanja.

- (3) Za jedrski objekt mora upravljavec zagotavljati ukrepe fizičnega varovanja od začetka izgradnje do trajne odstranitve jedrskih snovi.
- (4) Fizično varovanje jedrskega objekta je treba izvajati na vstopu, izstopu, znotraj objekta in na varovanem območju.
- (5) Upravljavec objekta iz prvega odstavka 142. člena tega zakona mora zaradi zagotavljanja varnosti preprečiti nenadzorovan dostop do objekta in do jedrskih ali radioaktivnih snovi. Za nadzor dostopa do objekta in jedrskih ali radioaktivnih snovi upravljavec lahko uporabi tehnična sredstva za registracijo vstopa in tehničnega varovanja ter izvaja druge ustrezne ukrepe iz načrta fizičnega varovanja. Če gre za jedrski objekt, upravljavec za nadzor dostopa uporabi sisteme tehničnega varovanja ali tehnična sredstva kot so: za nadzor vstopa in izstopa, za videonadzor, naprave in sredstva za proti bombni pregled oseb, prtljage, tovora in prevoznih sredstev, sisteme protivlomnega varovanja, biometrične naprave za vstop in izstop, senzorske sisteme, sisteme fizičnih preprek, sredstva za kontrolo pristopnih in komunikacijskih poti, ter izvaja druge ustrezne ukrepe fizičnega varovanja. Upravljavec objekta podatke, pridobljene z biometričnim nadzorom hrani 5 let po zadnjem izstopu osebe, potem jih uniči.
- (6) Upravljavec jedrskega objekta mora voditi za osebe, ki niso varnostno preverjene v skladu s 147. členom tega zakona, evidenco vstopa in gibanja v objektu. Evidenca vstopa in gibanja vsebuje naslednje podatke: ime in priimek, datum in kraj rojstva, naslov prebivališča (država, kraj, ulica in hišna številka), vrsta in številka osebnega identifikacijskega dokumenta, spol, državljanstvo in razlog vstopa. Upravljavec mora iz varnostnih razlogov zagotoviti petletno varno hrambo podatkov iz evidence vstopov od dneva zadnjega izstopa iz objekta v skladu s predpisi, ki urejajo varstvo osebnih podatkov.
- (7) Osebi, ki zavrne posredovanje podatkov iz prejšnjega odstavka, se vstop v jedrski objekt ne dovoli.
- (8) Določbe tega člena se smiselno uporabljajo tudi pri prevozu jedrskih snovi.

147. člen

(varnostno preverjanje oseb, ki opravljajo ali bodo opravljale dela v jedrskem objektu)

- (1) V kontroliranem objektu ali prostoru, fizično nadzorovanem objektu ali območju in vitalnem objektu ali območju jedrskega objekta lahko delajo samo osebe, ki izpolnjujejo splošne pogoje, določene z zakonom in splošnimi akti delodajalca in za katere ne obstajajo varnostni zadržki. Varnostni zadržki se ugotavljajo z varnostnim preverjanjem.
- (2) Varnostno preverjanje opravi delodajalec, pri katerem se oseba zaposluje oziroma za katerega bo opravljala dela, in sicer pred začetkom dela v območju, objektu ali prostoru iz prejšnjega odstavka ali pri prevozu jedrskih snovi, nato pa vsakih pet let dokler opravlja dela v tem objektu ali pri prevozu.
- (3) (3) Pred začetkom dela in ves čas izvajanja dejavnosti delavcev zunanega izvajalca v jedrskem objektu mora upravljavec pri zunanjem izvajalcu zagotoviti, da ima ta vzpostavljen sistem varnostnega preverjanja v skladu s tem zakonom in splošnimi akti upravljavca.

148. člen

(vprašalnik za varnostno preverjanje)

- (1) Za potrebe varnostnega preverjanja oseba, ki opravlja ali bo opravljala dela v območju, objektu ali prostoru iz prvega odstavka prejšnjega člena, izpolni vprašalnik z naslednjimi podatki:
- ime in priimek, vključno s spremembami osebnega imena,
 - datum in kraj rojstva,
 - državljanstvo, vključno s prejšnjimi državljanstvi in dvojnimi državljanstvi,
 - naslov stalnega in začasnega prebivališča,
 - trenutna zaposlitev in prejšnje zaposlitve,
 - neizbrisane pravnomočne obsodbe zaradi kaznivih dejanj, ki se preganjajo po uradni dolžnosti,
 - neizbrisane pravnomočne odločbe ali sodbe o prekrških zoper javni red in mir z znaki nasilja ter prekrškov s področja proizvodnje in prometa s prepovedanimi drogami ter orožjem,
 - tekoči kazenski postopki zaradi suma kaznivega dejanja, ki se ga preganja po uradni dolžnosti,
 - odvisnost od alkohola, drog ali druge zasvojenosti,
 - članstvo v organizacijah ali skupinah, ki ogrožajo nacionalno varnost in vitalne interese Republike Slovenije, držav članic političnih in obrambno-varnostnih zvez, katerih članica je Republika Slovenija,
 - ali ima osebne stike s tujimi obveščevalnimi službami,
 - da daje soglasje k izvedbi varnostnega preverjanja delodajalcu in upravljavcem jedrskih objektov.
- (2) Navedba lažnih podatkov iz prvega odstavka tega člena, podatki o tekočih kazenskih postopkih, pravnomočnih obsodbah in odločbah, odvisnostih in zasvojenostih, članstvo v organizacijah ali skupinah, ki ogrožajo nacionalno varnost in vitalne interese Republike Slovenije, držav članic političnih, obrambno-varnostnih zvez, katerih članica je Republika Slovenija, stiki s tujimi obveščevalnimi službami pomenijo varnostni zadržek
- (3) Oseba iz prvega odstavka tega člena mora delodajalcu, ki je izvedel varnostno preverjanje, sporočiti vsako spremembo podatkov iz prvega odstavka tega člena, dokler zanj opravlja dela.
- (4) Verodostojnost podatkov iz šeste do osme alineje prvega odstavka tega člena se dokazuje s potrdili o nekaznovanosti ali obstoju odprtih postopkov, ki jih izdajo pristojni organi, verodostojnost podatkov iz devete alineje prvega odstavka pa z zdravniškim spričevalom, ki ga poda pooblaščen izvajalec zdravstvenega nadzora izpostavljenih delavcev.

149. člen

(pridobitev podatkov iz uradnih evidenc za namen varnostnega preverjanja)

- (1) Delodajalec za namen varnostnega preverjanja pridobi osebne podatke osebe, ki opravlja ali bo opravljala dela v območju, objektu ali prostoru iz prvega odstavka 147. člena tega zakona, s strani naslednjih upravljavcev zbirk osebnih podatkov:
- pristojnega državnega organa o podatkih iz centralnega registra prebivalstva (osebno ime, EMŠO, državljanstvo, stalno ali začasno prebivališče, državo bivanja, naslov za vročanje, sprememba osebnega imena, podatke o izrednem dovoljenju z prebivanjem tujca, serijsko številko in vrsto dovoljenja, razlog in namen izdaje in obdobje veljavnosti in podatek o tem ali dovoljenje za prebivanje velja ali je prenehalo veljati),

- pristojnega državnega organa, ki vodi kazensko evidenco o pravnomočnih obsodbah zaradi dejanj, ki se preganjajo po uradni dolžnosti,
 - pristojnega državnega organa, ki vodi evidenco pravnomočnih odločb ali sodb o prekrških zoper javni red in mir z znaki nasilja ter prekrškov s področja proizvodnje in prometa s prepovedanimi drogami ter orožja,
 - pristojnega sodišča iz vpisnikov ali evidenc o tekočih kazenskih postopkih - postopki zaradi suma storitve kaznivega dejanja, ki se preganja po uradni dolžnosti,
 - Policije - podatek o morebitnem varnostnem zadržku za dostop ali delo na jedrskem objektu, ki ga Policija ugotovi v skladu s tem zakonom in zakonom, ki ureja organiziranost in delo Policije,
 - Slovenske obveščevalne-varnostne agencije – podatek o morebitnem varnostnem zadržku iz desete in enajste alineje prvega odstavka prejšnjega člena.
- (2) Delodajalec mora za pridobitev podatkov iz prejšnjega odstavka tega člena na upravljavce zbirk osebnih podatkov podati vlogo, ki mora vsebovati:
- naslov delodajalca,
 - ime in priimek osebe, ki opravlja ali bo opravljala dela v jedrskem objektu,
 - EMŠO, če ta ni dodeljen pa datum rojstva in spol osebe, ki opravlja ali bo opravljala dela v jedrskem objektu,
 - stalno in začasno prebivališče osebe, ki opravlja ali bo opravljala dela v jedrskem objektu,
 - državljanstvo osebe, ki opravlja ali bo opravljala dela v jedrskem objektu,
 - naziv delovnega mesta,
 - dokazilo, da delodajalec izvaja ali namerava izvajati dela pri upravljavcu jedrskega objekta,
 - namen varnostnega preverjanja,
 - kopijo podpisanega soglasja preverjane osebe k izvedbi varnostnega preverjanja,
 - podpis odgovorne osebe, kraj in datum ter žig delodajalca.
- (3) Če delodajalec pri varnostnem preverjanju zbira osebne in druge podatke o preverjani osebi, ki opravlja ali bo opravljala dela v območju, objektu ali prostoru iz prvega odstavka 147. člena tega zakona, iz že obstoječih zbirk podatkov, mu morajo organi, organizacije in drugi subjekti, ki na podlagi zakona vodijo zbirke podatkov, na podlagi pisne ali s pisno obliko izenačene zahteve iz prejšnjega odstavka, poslati zahtevane osebne in druge podatke v roku 15 dni od prejete popolne vloge. Ob pošiljanju osebnih podatkov mora upravljavec navesti delodajalca, ki mu pošilja podatke, ustrezno oznako njegove zahteve in pravno podlago za pošiljanje.
- (4) Policija in Slovenska obveščevalno-varnostna agencija, ki opravljata varnostno preverjanje po tem zakonu, nista dolžni dati obrazložitev varnostnega zadržka delodajalca.

150. člen **(vodenje evidenc)**

- (1) Delodajalec mora voditi evidenco iz 148. in 149. člena tega zakona o vseh pridobljenih osebnih podatkih

osebe, ki opravlja ali bo opravljala dela v območju, objektu ali prostoru iz prvega odstavka 147. člena tega zakona, in hraniti pridobljene osebne podatke pet let po prenehanju dela osebe, ki je opravljala ali nameravala opravljati dela v takem območju, objektu ali prostoru, in posredovati podatke iz evidence osebnih podatkov organom, pristojnim za nadzor nad fizičnim varovanjem jedrskega objekta, če to zahtevajo.

- (2) Osebi, ki ne izjavi pisno, da je seznanjena s tem zakonom in drugimi predpisi, ki urejajo fizično varovanje jedrskega objekta, in delodajalcu ne da pisnega soglasja za varnostno preverjanje v skladu s 148. in 149. členom tega zakona, se delo v območju, objektu ali prostoru iz prvega odstavka 147. člena tega zakona ne dovoli.

151. člen **(vmesno varnostno preverjanje)**

- (1) Če se v časovnem intervalu med posameznimi varnostnimi preverjanji pojavi utemeljen sum obstoja varnostnega zadržka iz drugega odstavka 148. člena tega zakona, mora delodajalec, pri katerem je oseba zaposlena oziroma tisti, za katerega oseba opravlja dela v jedrskem objektu, izvesti postopek vmesnega varnostnega preverjanja. Če je delodajalec zunanji izvajalec, mora o pričetku vmesnega varnostnega preverjanja takoj obvestiti upravljavca jedrskega objekta.
- (2) Če oseba, ki opravlja dela v območju, objektu ali prostoru iz prvega odstavka 147. člena tega zakona, odkloni vmesno preverjanje iz prejšnjega odstavka ali obdobjno petletno varnostno preverjanje z drugega odstavka 147. člena tega zakona, ne more več opravljati del v takem območju, objektu ali prostoru.

152. člen **(varnostno preverjanje za ravnanje z radioaktivnimi snovmi in pri prevozu jedrskih snovi)**

Določbe 147., 148., 149., 150. in 151. člena tega zakona se uporabljajo tudi za osebe, ki že sodelujejo ali ki bodo sodelovale pri ravnanju z radioaktivnimi snovmi in pri fizičnem varovanju prevoza jedrskih snovi in pri prevozu jedrskih snovi.

153. člen **(varnostno preverjanje tujih državljanov, ki se zaposlujejo)**

- (1) V območju, objektu ali prostoru iz prvega odstavka 147. člena tega zakona, pri ravnanju z radioaktivnimi snovmi in pri prevozu jedrskih snovi, lahko delajo le tisti tuji državljani, ki so ustrezno varnostno preverjeni.
- (2) Varnostno preverjanje tujega državljana obsega preveritev podatkov, ki so določeni s predpisi o varovanju tajnih podatkov za pridobitev dovoljenja za dostop do tajnih podatkov stopnje tajnosti najmanj ZAUPNO v državi, katere državljan je oseba, ki opravlja ali bo opravljala dela v območju, objektu ali prostoru iz prvega odstavka 147. člena tega zakona, pri ravnanju z radioaktivnimi snovmi in pri prevozu jedrskih snovi, kolikor s tem zakonom ni določeno drugače.
- (3) Podatke o varnostnem preverjanju tujega državljana pridobi na podlagi zaprosila upravljavca objekta, v katerem so jedrske ali radioaktivne snovi, prevoznika ali organizatorja prevoza jedrskih snovi, v skladu z mednarodno pogodbo, ki jo je s tujo državo ali mednarodno organizacijo sklenila Republika Slovenija in s predpisi, ki v Republiki Sloveniji urejajo področje tajnih podatkov, nacionalni varnostni organ.

OSNUTEK

7. NEŠIRJENJE JEDRSKEGA OROŽJA IN VAROVANJE JEDRSKEGA BLAGA

154. člen

(prepoved uporabe jedrskega blaga)

- (1) Jedrskega blaga ni dovoljeno uporabljati za jedrsko orožje ali za druge eksplozivne naprave ali za raziskave in razvoj jedrskega orožja ali takih naprav.
- (2) Jedrske snovi lahko poseduje le oseba, ki ima za te snovi dovoljenje za izvajanje sevalne dejavnosti po tem zakonu.
- (3) Osebe, ki posedujejo jedrsko blago, morajo dovoliti pregled predstavnikom mednarodnih organizacij, če ga ti opravljajo skladno z mednarodnimi sporazumi, ter sodelovati s predstavniki teh organizacij pri pregledu.

155. člen

(evidence jedrskih snovi)

- (1) Zaradi nadzora nad možnimi zlorabami jedrskih snovi, vodi organ, pristojen za jedrsko varnost centralno evidenco jedrskih snovi.
- (2) Centralno evidenco jedrskih snovi sestavljajo zbirke podatkov o jedrskih snoveh ter z njimi povezane zbirke listin.
- (3) V centralno evidenco jedrskih snovi se vnašajo podatki iz evidenc jedrskih snovi, ki jih morajo voditi imetniki jedrskih snovi v skladu s pravnimi akti EU.
- (4) Podatki iz centralne evidence jedrskih snovi in iz evidenc jedrskih snovi imetnikov in z njimi povezane zbirke listin niso javni, razen zbirnih podatkov o vrsti in količini jedrskih snovi v državi.
- (5) Do podatkov iz prejšnjega odstavka lahko dostopajo le pristojni uradniki organa, pristojnega za jedrsko varnost in pristojni inšpektorji iz 176. člena tega zakona. Imetnik jedrskih snovi lahko dostopa do tistih podatkov iz prejšnjega odstavka, ki se nanašajo na njegove jedrske snovi.
- (6) Imetnik jedrskih snovi mora zagotoviti varovanje jedrskih snovi in organizirati njihovo hranjenje po območjih materialnih bilanc in za vsako območje materialnih bilanc zase voditi evidenco jedrskih snovi.
- (7) Imetnik jedrskih snovi mora zagotoviti nemoteno delovanje opreme za trajni nadzor varovanja in za vodenje evidence jedrskih snovi ob neposrednem inšpekcijskem pregledu mednarodnih organizacij iz tretjega odstavka prejšnjega člena.
- (8) O vsaki izgubi nadzora nad jedrskimi snovmi ali odtujitvi mora imetnik jedrskih snovi takoj obvestiti policijo in organ, pristojen za jedrsko varnost in izvesti vse, da ponovno vzpostavi celovit nadzor nad jedrskimi snovmi.
- (9) Vlada podrobneje določi seznam tistih jedrskih snovi, za katere veljajo določbe prejšnjih odstavkov tega člena, ter obveznosti imetnikov jedrskih snovi v zvezi z obveščanjem o jedrskih snoveh. Vlada določi tudi na čin določanja območij materialnih bilanc, način, obliko in obseg vodenja evidenc jedrskih snovi po posameznih območjih materialnih bilanc v objektu z jedrskimi snovmi, obliko notranjega nadzora nad prometom teh snovi, in način ter obliko prenosa podatkov o jedrskih snoveh v centralno evidenco jedrskih snovi.

8. SPREMLJANJE STANJA RADIOAKTIVNOSTI OKOLJA

1.12 Monitoring radioaktivnosti

156. člen (monitoring radioaktivnosti v okolju)

- (1) Monitoring radioaktivnosti v okolju zagotavlja ocene doz, ki jih prejmejo posamezniki iz prebivalstva.³⁴⁴
- (2) Monitoring radioaktivnosti v okolju sestavljajo:
 - monitoring radioaktivnosti okolja,
 - obratovalni monitoring radioaktivnosti,
 - predobratovalni monitoring radioaktivnosti, s katerim se ugotovi začetno stanje radioaktivnosti okolja na predlagani lokaciji objekta,
 - poobratovalni monitoring radioaktivnosti,
 - monitoring odpadnih kovin,
 - monitoring uvoza blaga, ki bi lahko bilo radioaktivno kontaminirano in
 - izredni monitoring radioaktivnosti.
- (3) Zavezanci za monitoring radioaktivnosti okolja so
 - organ, pristojen za jedrsko varnost: za zrak, površinske in podzemne vode, sedimente, tla in padavine,
 - organ, pristojen za varstvo pred sevanji: za živila in pitno vodo in
 - ministrstvo, pristojno za kmetijstvo: za krmo.
- (4) Zavezanec za obratovalni monitoring radioaktivnosti je upravljavec sevalnega ali jedrskega objekta in izvajalec sevalne dejavnosti, ki ima dovoljenje za izpuščanje radioaktivne snovi v okolje.³⁴⁵
- (5) Zavezanci iz prejšnjih dveh odstavkov so tudi zavezanci za izredni monitoring radioaktivnosti ter za monitoring učinkov sanacijskih ukrepov, odrejenih v primeru izrednega dogodka.
- (6) Ne glede na določbo prejšnjega odstavka je zavezanec za izredni monitoring radioaktivnosti pitne vode upravljavec vodovoda.
- (7) Zavezanec za izvajanje predobratovalnega monitoringa radioaktivnosti, s katerim se ugotovi začetno stanje radioaktivnosti okolja na predlagani lokaciji objekta, je investitor jedrskega ali sevalnega objekta.

³⁴⁴ BSS Art 66: 1. Member States shall ensure that arrangements are made for the estimation of doses to members of the public from authorised practices

³⁴⁵ BSS Art 66: 2. Member States shall ensure the identification of practices for which an assessment of doses to members of the public shall be carried out; ter BSS Art 67: 1. Member States shall require the undertaking responsible for practices where a discharge authorisation is granted to monitor appropriately or where appropriate evaluate the radioactive airborne or liquid discharges into the environment in normal operation and to report the results to the competent authority

- (8) Zavezanec za izvajanje poobratovalnega monitoringa radioaktivnosti zaprtega odlagališča je izvajalec dr. žavne gospodarske javne službe odlaganja radioaktivnih odpadkov iz 120. člena tega zakona.
- (9) Zavezanec za izvajanje monitoringa odpadnih kovin in monitoring uvoza blaga, ki bi lahko bilo radioaktivno kontaminirano določa uredba, ki ureja preverjanje radioaktivnosti odpadnih kovin in blaga, ki bi lahko bilo radioaktivno kontaminirano.

157. člen
(izvajanje monitoringov radioaktivnosti v okolju)

- (1) Monitoring radioaktivnosti v okolju lahko izvajajo izvajalci monitoringa radioaktivnosti, ki pridobijo pooblastilo, ki ga izda organ, pristojen za jedrsko varnost v soglasju z organom, pristojnim za varstvo pred sevanji.
- (2) Pravna oseba pridobi pooblastilo za izvajanje monitoringa radioaktivnosti v okolju, razen za izvajanje monitoringa radioaktivnosti pošiljk sekundarnih kovinskih surovin, če ima ustrezne akreditirane merske metode, razpolaga z ustrezno merilno in drugo opremo, ki vsaj za tretjino presega predviden obseg meritev, za katerega prosi za pooblastilo, ima vzpostavljen sistem vodenja, ki mora ustrezati vrsti, področju in obsegu njenega dela ter ima redno zaposlene strokovnjake s področja monitoringa radioaktivnosti.
- (3) Strokovnjak s področja monitoringa radioaktivnosti iz prejšnjega odstavka je oseba, ki je končala študijski program najmanj druge stopnje tehnične ali naravoslovne smeri in ima po končanem študiju najmanj pet let delovnih izkušenj s področja monitoringa radioaktivnosti okolja.
- (4) Organ, pristojen za jedrsko varnost, izda pooblastilo za izvajanje monitoringa radioaktivnosti pošiljk sekundarnih kovinskih surovin.
- (5) Pravna ali fizična oseba pridobi pooblastilo iz prejšnjega odstavka, če ima vzpostavljen program meritev, s katerimi lahko zazna hitrost doze sevanja gama, ki je za 20 % višja od hitrosti doze sevanja zaradi naravnega ozadja.
- (6) Na podlagi rezultatov monitoringa radioaktivnosti okolja se:
 - ugotavljajo trendi izpostavljenosti prebivalstva zaradi radioaktivnosti okolja,
 - zagotavlja pridobivanje podatkov za zgodnje ukrepanje v primeru nenadnega povečanja radioaktivnosti v okolju,
 - izdela ocena prejete doze za prebivalstvo.
- (7) Monitoring radioaktivnosti okolja obsega trajno in občasno merjenje:
 - radioaktivnosti v zunanjem zraku,
 - zunanjega gama sevanja,
 - radioaktivnosti v površinskih in podzemnih vodah ter v sedimentih ,
 - radioaktivnosti tal ter padavin,
 - radioaktivnosti krme, pitne vode, živil in posameznih izdelkov,
- (8) Poročilo o monitoringu radioaktivnosti okolja vsebuje podatke iz prejšnjega odstavka in podatke izrednega monitoringa v primeru povečane radioaktivne kontaminacije iz 128. člena tega zakona.

(9) Obratovalni monitoring radioaktivnosti je:

- emisijski monitoring radioaktivnosti sevalnega, jedrskega ali drugega objekta vključno z monitoringom izpustov radioaktivnih snovi v okolje in
- imisijski monitoring radioaktivnosti okolja kot posledica obremenitev zaradi sevalnega, jedrskega ali drugega objekta.

(10) Zavezanci za izvajanje monitoringov radioaktivnosti v okolju iz prejšnjega člena tega zakona morajo o rezultatih meritev redno poročati.³⁴⁶

(11) Minister, pristojen za okolje, minister, pristojen za zdravje, in minister, pristojen za kmetijstvo, določijo zasnovo monitoringov radioaktivnosti v okolju, podroben način in obseg vseh vrst monitoringov radioaktivnosti, metodologijo vzorčenja in merjenja, pogostost in način poročanja rezultatov monitoringov radioaktivnosti, podrobnejše pogoje za pridobitev pooblastila za izvajalce monitoringa, metodologijo za izvajanje meritev in vzorčenja ter merila za usposobljenost izvajalcev monitoringa in njihove potrebne akreditacije, kakovost merilne opreme, vrste objektov, za katere je treba izvajati obratovalni monitoring, način poročanja in obveščanja javnosti ter obseg in način priprave in sprejema letnega programa izvajanja monitoringa.

1.13 Radioaktivna kontaminacija

158. člen (mejne vrednosti)

- (1) Vlada predpiše mejne vrednosti radioaktivne kontaminacije zraka, površinskih in podzemnih voda, namenjenih za pripravo pitne vode, živil, radioaktivne kontaminacije človekovega telesa, površin delovnega okolja, tal, krme, izdelkov za osebno higieno in nego, tobaka in tobaknih izdelkov, gradbenega materiala ter drugih izdelkov.
- (2) V predpisu iz prejšnjega odstavka vlada določi tudi mejne vrednosti za živila in krmo v primeru izrednega dogodka v jedrskem ali sevalnem objektu ali drugega izrednega dogodka, ki lahko povzroči kontaminacijo živil in krme.
- (3) Vlada predpiše tudi z mejnimi vrednostmi povezane pogoje uporabe vode, krme, živil in izdelkov za različne kategorije prebivalstva, obveznosti proizvajalcem posameznih vrst izdelkov ter druge obvezne ukrepe zmanjševanja uporabe radioaktivno kontaminiranega delovnega in bivalnega okolja ter živil, vode, krme in izdelkov.

159. člen (kontaminacija posameznih vzorcev)

Če se na podlagi monitoringa radioaktivnosti v okolju ugotovi, da posamezni vzorci zraka, pitne vode, vode, tal, živil, krme in posameznih izdelkov ali materialov presegajo mejne vrednosti iz prejšnjega člena, pristojni organ za monitoring radioaktivnosti okolja iz tretjega odstavka 156. člena tega zakona odredi izredni monitoring radioaktivnosti, ukrepe za ugotovitev vzroka kontaminacije in njegovo odpravo ter ukrepe za zmanjšanje izpostavljenosti ljudi.

160. člen

³⁴⁶ BSS Art 67: and to report the results to the competent authority.

(kontaminirana območja zaradi izrednega dogodka)

- (1) V primeru povečane radioaktivne kontaminacije zraka, pitne vode, vode, tal, živil, krme in posameznih izdelkov ali materialov, ki je posledica izrednega dogodka, vlada določi:
1. strategijo in cilje sanacije kontaminiranega območja,
 2. zasnovo in program izrednega monitoringa,
 3. razmejitev kontaminiranega območja in prepoznavanje prizadetega prebivalstva,
 4. morebitno uvedbo nadzora ali prepovedi dostopa do kontaminiranega območja,
 5. morebitne omejitve v zvezi z življenjskimi razmerami na kontaminiranem območju,
 6. presojo izpostavljenosti različnih skupin prebivalstva in presojo načinov za individualni nadzor izpostavljenosti posameznikov,
 7. predvidene zaščitne ukrepe, ter
 8. način poročanja in obveščanja javnosti.³⁴⁷
- (2) Minister, pristojen za okolje, minister, pristojen za zdravje, za živila in krmo pa tudi minister, pristojen za kmetijstvo, določijo vsebino in pogoje za pridobitev listine, s katero imetnik dokazuje, da živila, krma, posamezni izdelki, sekundarne kovinske surovine ali odpadki niso radioaktivno kontaminirani ter pogoje za pridobitev pooblastila za izvajalce monitoringa.

OSNUTEK

161. člen**(drugi ukrepi zaradi povečane radioaktivne kontaminacije)**

V primeru povečane radioaktivne kontaminacije na ozemlju držav članic EU ali tretjih držav urejajo prepovedi, začasne omejitve in ostrejšje pogoje nadzora prometa znotraj EU, uvoza ali izvoza živil, krme in kmetijskih proizvodov ter zasnovo in nosilce izvajanja teh ukrepov pravni akti EU, ki veljajo na ozemlju EU neposredno.

162. člen**(prepoved uporabe)**

- (1) Namerno dodajanje radioaktivnih snovi v proizvodnji krmil, živil, igrač, osebnega nakita in kozmetike, vnašanje iz držav članic EU, iznašanje v države članice EU ter uvažanje ali izvažanje takega blaga, ni

³⁴⁷ BSS Art 73: 1. Member States shall ensure that optimised protection strategies for managing contaminated areas shall include, where applicable, the following:

- (a) objectives, including long-term goals pursued by the strategy and corresponding reference levels, in accordance with Article 7;
- (b) delineation of the affected areas and identification of the affected members of the public;
- (c) consideration of the need for and extent of protective measures to be applied to the affected areas and members of the public;
- (d) consideration of the need to prevent or control access to the affected areas, or to impose restrictions on living conditions in these areas;
- (e) assessment of the exposure of different groups in the population and assessment of the means available to individuals for controlling their own exposure.

dovoljeno.^{348 349}

- (2) Uporaba delovnih in bivalnih prostorov ter dajanje v promet in uporaba vode, živil, krme in izdelkov ni dovoljena, če so onesnaženi z radionuklidi tako, da specifične aktivnosti presegajo mejne vrednosti iz 158. člena tega zakona.
- (3) Aktivacija materiala, iz katerega so narejene igrače ali osebni nakit do te mere, jih v trenutku sprostitve v promet ni mogoče zanemariti z vidika varstva pred sevanjem, ni dovoljena. Prav tako ni dovoljen uvoz in izvoz takega blaga ali takih materialov.³⁵

9. SANACIJA POSLEDIC IZREDNEGA DOGODKA IN DEKONTAMINACIJA

163. člen (sanacija)

- (1) Uporabnik vira sevanja ali upravljavec objekta mora izvesti sanacijo kontaminiranih območij, če je radioaktivna kontaminacija nastala zaradi uporabe njegovega vira sevanja ali objekta ali zaradi z njim povezanega izrednega dogodka. O tem mora obvestiti organ, pristojen za jedrsko varnost oziroma organ, pristojen za varstvo pred sevanji, če gre za izvajanje sevalne dejavnosti v zdravstvu ali veterinarstvu.
- (2) Sanacijo posledic izrednega dogodka lahko odredi kot izjemni ukrep organ, pristojen za jedrsko varnost, izvajalcu sevalne dejavnosti, ki uporablja vir sevanja ali upravlja objekt, zaradi katerega je nastal izredni dogodek.
- (3) Sanacijo posledic opustitve predpisanega ravnanja iz prejšnjega odstavka pristojni organ lahko odredi tudi, če prenehanje uporabe vira sevanja ali upravljanja objekta ni bilo izvedeno skladno s predpisi.
- (4) Če gre za vir sevanja, ki se ga uporablja v zdravstvu ali veterinarstvu in se ga ne uporablja v sevalnem objektu ali če gre za izredni dogodek pri radioloških posegih, odredi izjemne ukrepe iz prejšnjih odstavkov organ, pristojen za varstvo pred sevanji.

164. člen (subsidiarna odgovornost države)

- (2) Če upravljavec objekta ali uporabnik vira sevanja zaradi stečaja ali drugega razloga ne more zagotoviti izvedbe sanacije posledic izrednega dogodka ali posledic opustitve predpisanega ravnanja z radioaktivnimi snovmi, ali če upravljavec objekta ali uporabnik vira sevanja ni določljiv, ali če povzročitelj ni na ozemlju Republike Slovenije, država v celoti zagotovi izvedbo sanacijskih del, ki jih je odredil pristojni minister.³⁵¹

³⁴⁸ BSS Art 21: 1. Member States shall prohibit the deliberate addition of radioactive substances in the production of foodstuffs, animal feeding stuffs, and cosmetics, and shall prohibit the import or export of such products.

³⁴⁹ BSS Art 21: 3. Member States shall prohibit the deliberate addition of radioactive substances in the manufacture of toys and personal ornaments and shall prohibit the import or export of such products.

³⁵ BSS Art 21: 4. Member States shall prohibit practices involving the activation of materials used in toys and personal ornaments, resulting, at the time of the placing on the market of the products or of their manufacture, in an increase in activity, which cannot be disregarded from a radiation protection point of view, and shall prohibit the import or export of such products or materials.

³⁵¹ BSS Art 95: Member States shall ensure that a financial security system or other equivalent means is established to

- (3) Država krije stroške odrejenih izjemnih ukrepov iz prejšnjega člena, če za kritje teh stroškov ne zadoščajo finančna jamstva, ki jih je za izvajanje sevalne dejavnosti zagotovil upravljavec objekta ali uporabnik vira sevanja, sam pa tudi nima sredstev za kritje teh stroškov.
- (4) Če prenehajo razlogi iz prejšnjih odstavkov, mora država zahtevati od upravljavca objekta ali uporabnika vira sevanja vračilo stroškov, ki jih je plačala namesto njega za kritje stroškov odrejenih izjemnih ukrepov.

165. člen **(sanacija v primeru trajne izpostavljenosti)**

- (1) Vlada določi za območje, ki je trajno izpostavljeno zaradi izrednega dogodka, pretekle sevalne dejavnosti ali drugih preteklih gospodarskih dejavnosti, status ogroženega območja in določi zanj režim celovite sanacije po predpisih na področju varstva okolja.
- (2) Vlada določi z režimom celovite sanacije tudi nosilce in ukrepe preprečevanja škodljivih vplivov sevanja na območju države, ki so nastali zaradi izrednega dogodka, ki ga je povzročil vir sevanja v tujini.
- (3) Za območja iz prejšnjih dveh odstavkov, na katerih je preostala kontaminacija dolgotrajna, Vlada sprejme ureditve, s katerimi je po potrebi urejen stalni nadzor izpostavljenosti za vzpostavitev normalnih življenjskih pogojev, vključno z določitvijo ustreznih referenčnih nivojev, vzpostavitvijo infrastrukture, ki omogoča podporo stalnim samozaščitnim ukrepom na prizadetih območjih, kot so obveščanje, svetovanje in nadzor, sanacijski ukrepi, če je to ustrezno in označenimi območji, če je to ustrezno.³⁵²

cover intervention costs relating to the recovery of orphan sources and which may result from implementation of Article 94.

³⁵² BSS Art 73: 2. For areas with long-lasting residual contamination in which the Member State has decided to allow habitation and the resumption of social and economic activities, Member States shall ensure, in consultation with stakeholders, that arrangements are in place, as necessary, for the ongoing control of exposure with the aim of establishing living conditions that can be considered as normal, including:

- (a) establishment of appropriate reference levels;
- (b) establishment of an infrastructure to support continuing self-help protective measures in the affected areas, such as information provision, advice and monitoring;
- (c) if appropriate, remediation measures;
- (d) if appropriate, delineated areas.

10. POROČILO O VARSTVU PRED IONIZIRAJOČIMI SEVANJI IN JEDRSKI VARNOSTI

166. člen (poročilo)

- (1) Organ, pristojen za jedrsko varnost v sodelovanju z organom, pristojnim za varstvo pred sevanji, ministrstvom, pristojnim za kmetijstvo, ministrstvom, pristojnim za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami, in ministrstvom, pristojnim za notranje zadeve, vsako leto do 31. julija pripravi poročilo o varstvu pred sevanji in jedrski varnosti za preteklo leto.
- (2) Poročilo iz prejšnjega odstavka obravnava in sprejme vlada in ga posreduje v državni zbor.
- (3) Po sprejetju na vladi se poročilo objavi tako, da je dostopno javnosti.

167. člen (podatki za poročilo)

- (1) Poročilo iz prejšnjega člena vsebuje podatke o:
 - obratovanju objektov, ki so pomembni za sevalno ali jedrsko varnost,
 - radioaktivnosti v okolju iz poročila o monitoringu radioaktivnosti okolja vključno s podatki monitoringa radioaktivne kontaminacije zraka v bivalnem in delovnem okolju, živil in krme,
 - prejetih dozah iz poročila o ocenah prejetih doz za prebivalstvo vključno s podatki o izpostavljenosti zaradi naravnih virov sevanja,
 - izvedenih programih inšpekcijskih pregledov po tem zakonu in poglavitnih ugotovljenih najdbah med temi pregledi,³⁵³
 - izpostavljenosti pacientov iz poročila o izpostavljenosti zaradi radioloških posegov,
 - vnosu iz držav članic EU, iznosu v države članice EU, uvozu, izvozu in tranzitu radioaktivnih odpadkov in radioaktivnih snovi,
 - ravnanju z radioaktivnimi odpadki in izrabljenim gorivom,
 - škodljivih vplivih radioaktivnosti na zdravje ljudi,
 - izvajanju ukrepov sevalne in jedrske varnosti,
 - mednarodnem sodelovanju na področju sevalne in jedrske varnosti,
 - delu po določbah tega zakona imenovanih svetov in pooblaščenih izvedencev,
 - izvajanju sevalnih dejavnosti ter uporabi jedrske energije v svetu
 - usposabljanju pooblaščenecv, razvojnih študijah, strokovnih preverjanjih in mednarodnem strokovnem sodelovanju na področju varstva pred sevanji in jedrske varnosti,
 - doseganju ciljev resolucije o jedrski in sevalni varnosti v Republiki Sloveniji in resolucije o nacionalnem

³⁵³ BSS Art. 104 4. Member States shall ensure that outlines of the inspection programmes and the main findings from their implementation are available to the public.

programu ravnanja z radioaktivnimi odpadki in izrabljenim gorivom .

- (2) Poleg podatkov iz prejšnjega odstavka vsebuje poročilo o varstvu pred sevanji in jedrski varnosti tudi oceno o delovanju državnih organov ter o preprečevanju širjenja jedrskega orožja in nedovoljeni uporabi jedrskega blaga ter predloge nujnih in prednostnih nalog za izboljšanje stanja sevalne in jedrske varnosti.

OSNUTEK

11. ZBIRKE PODATKOV O VIRIH SEVANJA IN SEVALNIH DEJAVNOSTI

168. člen (zbirke podatkov)

- (1) Kot zbirke podatkov se vodijo po tem zakonu register sevalnih dejavnosti, register virov sevanja in register sevalnih, jedrskih, manj pomembnih sevalnih objektov in zaprtih odlagališč.
- (2) Registre iz prejšnjega odstavka vodi kot javno knjigo organ, pristojen za jedrsko varnost razen registrov sevalnih dejavnosti, virov sevanja ter manj pomembnih sevalnih objektov v zdravstvu in veterinarstvu, ki jih vodi kot javno knjigo organ, pristojen za varstvo pred sevanji.
- (3) Podatki iz registra virov sevanja o visokoaktivnih virih sevanja in virih, ki so pomembni glede varovanja, niso javni.
- (4) Vsakdo ima pravico do vpogleda v registre iz prvega odstavka tega člena in pridobiti izpiske iz teh registrov, razen podatkov in prejšnjega odstavka, proti plačilu stroškov, ki ne smejo presegati materialnih stroškov posredovanih informacij.
- (5) Do podatkov iz tretjega odstavka tega člena lahko dostopajo le pristojni uradniki organov iz drugega odstavka tega člena, ministrstva za notranje zadeve in policije in pristojni inšpektorji iz 176. člena tega zakona. Lastnik in imetnik vira sevanja lahko dostopa do tistih podatkov iz tretjega odstavka tega člena, ki se nanašajo na njegov vir sevanja.
- (6) Minister, pristojen za okolje, in minister, pristojen za zdravje, določita vrste virov iz tretjega odstavka tega člena, za katere podatki v registrih niso javni ter kateri podatki o virih niso javni.

169. člen (vsebine registrov)

- (1) Register sevalnih dejavnosti sestavlja evidenca o izvajalcih sevalnih dejavnosti in z njimi povezana zbirka listin.
- (2) Register virov sevanja sestavlja evidenca o virih sevanja, vpisanih v register, in virih sevanja, za katere je bilo izdano dovoljenje za uporabo, in z njimi povezana zbirka listin.
- (3) Register jedrskih, sevalnih, manj pomembnih sevalnih in zaprtih odlagališč sestavlja evidenca o objektih, ki imajo status jedrskega, sevalnega, manj pomembnega sevalnega objekta ali zaprtega odlagališča in z njimi povezana zbirka listin.
- (4) Evidenca iz prejšnjih odstavkov vsebujejo podatke iz listin, zlasti pa:
 - firmo in sedež ali ime in naslov izvajalca sevalne dejavnosti ali uporabnika vira sevanja,
 - opis sevalne dejavnosti oziroma opis vira sevanja,
 - pogoje za izvajanje sevalne dejavnosti in pogoje za uporabo vira sevanja,
 - podatke o geolokaciji vira sevanja.
- (5) Zbirko listin iz prvega, drugega in tretjega odstavka tega člena sestavljajo listine o priglasitvi namere, o izdaji dovoljenja za izvajanje sevalne dejavnosti in dovoljenja za uporabo vira sevanja, o izdaji odločbe o statusu sevalnega, jedrskega ali manj pomembnega sevalnega objekta ali zaprtega odlagališča, o izdaji predhodnega

soglasja o jedrski in sevalni varnosti in dovoljenja za obratovanje objekta.

- (6) Minister, pristojen za okolje, in minister, pristojen za zdravje, podrobneje določita vsebino registrov, obliko in način vodenja registrov, način določanja materialnih stroškov posredovanih informacij ter način posredovanja listin in sporočanja podatkov, ki sestavljajo registre.

12. FINANCIRANJE VARSTVA PRED IONIZIRAJOČIMI SEVANJI IN JEDRSKE VARNOSTI

170. člen (stroški izvajalca sevalne dejavnosti)

- (1) Izvajalec sevalne dejavnosti in upravljavalec ali uporabnik vira sevanja krije stroške:
- lastnih ukrepov sevalne in jedrske varnosti po tem zakonu,
 - izvedbe mednarodnih misij na njegovem objektu (5. člen)
 - izdelave ocene upravičenosti (32. člen),
 - izvedbe ukrepov varstva pred sevanji (29. člen),
 - izdelave ocene varstva pred sevanji (40. člen),
 - obveznega posvetovanja in drugih storitev pooblaščenih izvedencev in organizacij varstva pred sevanji (42. člen),
 - storitev pooblaščenih izvajalcev dozimetrije (45. člen),
 - vodenja zbirk podatkov o osebnih dozah izpostavljenih delavcev (49. člen),
 - delovanja organizacijske enote ali odgovorne osebe za varstvo pred sevanji (51. in 52. člen),
 - opravljanja strokovnega izpita za opravljanje nalog varstva pred sevanji zaposlenih v organizacijskih enotah in odgovornih oseb za varstvo pred sevanji (53. člen),
 - zdravstvenega nadzora, ki ga izvajajo pooblašчени zdravniki (56. in 57. člen),
 - izvedbe ukrepov za zmanjšanje izpostavljenosti zaradi gradbenih materialov (63. člen)
 - izvedbe ukrepov za zmanjšanje izpostavljenosti delavcev ali posameznikov zaradi naravnih virov sevanja (64. člen),
 - izvedbe ukrepov za zmanjšanje izpostavljenosti zaradi radona (66., 67., 68., in 69. člen),
 - izvedbe radioloških posegov (75. člen),
 - izdelave programa radioloških posegov (76. člen),
 - storitev pooblaščenih izvedencev medicinske fizike (77. člen),
 - ocenjevanja in preverjanja radioloških posegov (78. člen),
 - vodenja zbirk podatkov o osebnih dozah zaradi radioloških posegov (79. člen),
 - storitev pooblaščenih izvedencev za sevalno in jedrsko varnost (84. člen),
 - vodenja programa spremljanja obratovalnih izkušenj sevalnih ali jedrskih objektov (86. člen),
 - zagotavljanja zadostnega števila kvalificiranih delavcev pri obratovanju sevalnega in jedrskega objekta

(88. člen),

- izvajanja sistema vodenja (89. člen),
- rednega, celovitega in sistematičnega ocenjevanja in preverjanja sevalne oziroma jedrske varnosti (110. člen),
- izjemnega pregleda varnostnega poročila (117. člen),
- poročanja o obratovanju objektov (118. člen),
- storitev državne gospodarske javne službe ravnanja z radioaktivnimi odpadki (1. točka prvega odstavka 120. člena)
- načrtovanja in izvajanja ukrepov zaščite in reševanja (128. člen),
- storitev služb za fizično varovanje (142. člen),
- varnostnega preverjanja oseb, ki se zaposlujejo (147. člen),
- vodenja evidenc in izvajanje nadzora jedrskih snovi po območjih materialnih bilanc (155. člen),
- storitev izvajalcev obratovalnega, predobratovalnega, poobratovalnega in izrednega monitoringa radioaktivnosti ter monitoringa učinkov sanacijskih ukrepov, odrejenih v primeru izrednega dogodka (156. člen),
- nadzora v primeru povečane radioaktivne kontaminacije izdelkov (161. člen),
- odrejenih izjemnih ukrepov sanacije posledic izrednega dogodka ali opustitve predpisanega ravnanja z radioaktivnimi snovmi, vključno s stroški spremljanja in nadzora učinkov sanacije (163. člen).

- (2) Storitve obvezne državne gospodarske javne službe odlaganja radioaktivnih odpadkov iz NE Krško financira sklad iz drugega odstavka 120. člena tega zakona.

171. člen

(javni stroški varstva pred ionizirajočimi sevanji in jedrske varnosti)

Država zagotavlja sredstva za financiranje:

- upravnih, strokovnih in nadzornih nalog države na področju varstva pred sevanji in jedrske varnosti,
- delovanje strokovnih svetov (6. člen),
- izvajanja ukrepov pripravljenosti na vire neznanega izvora (26. člen),
- vodenja centralne evidence doz (49. člen),
- delovanja zdravniške komisije za presojo ocene zdravstvene delazmožnosti in odrejenih ukrepov zdravstvenega nadzora (59. člen),
- zdravstvenega nadzora izpostavljenih delavcev in prebivalstva v primeru izrednega dogodka (60. člen),
- sistematičnega pregledovanja delovnega in bivalnega okolja zaradi varstva pred sevanji zaradi izpostavljenosti naravnim virom sevanja ter obstoječih izpostavljenosti, ki jih ni mogoče zanemariti z vidika varstva pred sevanjem (61. in 62. člen),
- sistematičnega pregledovanja in izvajanja meritev radona (65. člen)

- izvedbe ukrepov zmanjševanja izpostavljenosti radonu v objektih, namenjenih izvajanju vzgojno-varstvenega, kulturnega, zdravstvenega ali izobraževalnega programa (šesti odstavek 67. člen),
- vodenja zbirke podatkov o meritvah radona (71. člen),
- izdelave poročila o ocenah prejetih doz za prebivalstvo (80. člen),
- komisije za preverjanje izpolnjevanja predpisanih pogojev kvalificiranih delavcev in priprave programov za preverjanje strokovne usposobljenosti, psihofizičnih lastnosti delavcev in razpoložljivosti v zvezi z odsotnostjo alkohola in mamil kvalificiranih delavcev v jedrskem objektu (88. člen),
- vodenja centralne evidence radioaktivnih odpadkov in izrabljenega goriva (119. člen),
- izvajanja obvezne državne gospodarske javne službe ravnanja z radioaktivnimi odpadki v delu, ki ga ne krije uporabnik vira sevanja (1. točka prvega odstavka 120. člena),
- izvajanja obvezne državne gospodarske javne službe dolgoročnega nadzora in vzdrževanja zaprtih odlagališč (3. in 4. točka prvega odstavka 120. člena in 121. člen),
- načrtovanja intervencijskih ukrepov, če uporabnik sevanja ni določljiv, ali če povzročitelj ni na ozemlju Republike Slovenije (130. člen),
- vodenja evidenc jedrskih snovi (155. člen),
- monitoringa radioaktivnosti okolja, izrednega monitoringa radioaktivnosti ter monitoringa učinkov sanacijskih ukrepov, odrejenih v primeru izrednega dogodka (156. člen),
- odrejenih ukrepov sanacije posledic izrednega dogodka ali opustitve predpisanega ravnanja z radioaktivnimi snovmi, če oseba, ki je uporabljala ali upravljala vir sevanja ali opustila predpisano ravnanje z virom sevanja ali z radioaktivnimi odpadki ni določljiva ali, če posledic ni mogoče drugače odpraviti (164. člen),
- obvezne državne gospodarske javne službe ravnanja z radioaktivnimi odpadki, s katero se zagotavlja storitve, katerih uporabniki niso določljivi ali katerih uporaba ni izmerljiva (164. člen),
- režima celovite sanacije na območju trajne izpostavljenosti (165. člen),
- izdelave poročila o varstvu pred sevanji in jedrski varnosti (166. člen),
- vodenja registrov sevalnih dejavnosti, virov sevanja in sevalnih ter jedrskih objektov kot javne knjige (169. člen),
- intervencijskega načrtovanja in izvajanja ukrepov po predpisih varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami,
- drugih ukrepov sevalne in jedrske varnosti, kadar jih zaradi javnih koristi zagotavlja država po tem zakonu.

172. člen

(zagotavljanje usposabljanja pooblaščenih izvedencev in pristojnih organov)

(1) Država zagotavlja sredstva za financiranje:

- usposabljanja pooblaščenih izvedencev varstva pred sevanji,
- usposabljanja pooblaščenih izvedencev medicinske fizike,
- usposabljanja pooblaščenih izvedencev za sevalno in jedrsko varnost,
- razvojnih študij in neodvisnih strokovnih preveritev ter mednarodnega strokovnega sodelovanja na področju varstva pred sevanji ter jedrske varnosti,

- usposabljanje javnih uslužbencev pristojnih organov po tem zakonu.
- (2) Sredstva iz prejšnjega odstavka se zagotovijo organu, pristojnemu za jedrsko varnost in organu, pristojnemu za varstvo pred sevanji.³⁵⁴³⁵⁵

OSNUTEK

³⁵⁴ NSD Article 7:

Expertise and skills in nuclear safety

Member States shall ensure that the national framework requires all parties to make arrangements for the education and training for their staff having responsibilities related to the nuclear safety of nuclear installations so as to obtain, maintain and to further develop expertise and skills in nuclear safety and on-site emergency preparedness.

³⁵⁵ RW&SF Article 8:

Expertise and skills

Member States shall ensure that the national framework require all parties to make arrangements for education and training for their staff, as well as research and development activities to cover the needs of the national programme for spent fuel and radioactive waste management in order to obtain, maintain and to further develop necessary expertise and skills.

13. NADOMESTILO ZA OMEJENO RABO PROSTORA ZARADI JEDRSKEGA OBJEKTA

173. člen

(območje omejene rabe prostora)

- (1) Območje omejene rabe prostora zaradi jedrskega objekta je območje, kjer je zaradi ukrepov sevalne in jedrske varnosti posameznega jedrskega objekta raba prostora omejena.
- (2) Ukrepi sevalne in jedrske varnosti, ki omejujejo rabo prostora v bližini jedrskega objekta, so omejitve pri posegih v prostor, s katerimi se zmanjša možnost nastanka industrijske ali druge nesreče izven jedrskega objekta, ki bi lahko imela vpliv na jedrsko varnost, in omejitve v zvezi z gostoto poselitve ter zahteve v zvezi z objekti lokalne infrastrukture zaradi zmanjšanja možnosti nastanka škode za zdravje ljudi, če bi v jedrskem objektu nastal izredni dogodek.
- (3) Obseg območja omejene rabe prostora in omejitve rabe prostora na tem območju se določijo v okoljevarstvenem soglasju iz 93. člena tega zakona in v lokalnem oziroma državnem načrtu zaščite in reševanja.

174. člen

(upravičenec do nadomestila zaradi omejene rabe prostora)

- (1) Upravičenec do nadomestila zaradi omejene rabe prostora je lokalna skupnost, na območju katere se nahaja območje omejene rabe prostora.
- (2) Nadomestilo zaradi omejene rabe prostora se upravičencu plača kot nadomestilo zaradi zmanjšanja finančnih virov lokalne skupnosti in kot nadomestilo zaradi zmanjšanja uporabne vrednosti objektov lokalne infrastrukture.
- (3) Vlada podrobneje predpiše merila za določitev višine nadomestila zaradi omejene rabe prostora, način odmere, obračunavanja in plačevanja nadomestil ter začetek in konec prejemanja nadomestil.

175. člen

(zavezanec za plačilo nadomestila)

Zavezanec za plačilo nadomestila zaradi omejene rabe prostora je upravljavec jedrskega objekta.

14. INŠPEKCIJSKO NADZORSTVO

176. člen

(inšpekcijsko nadzorstvo)

- (1) Inšpekcijsko nadzorstvo po tem zakonu obsega nadzor nad izvajanjem določb tega zakona in na njegovi podlagi izdanih predpisov ter odrejenih ukrepov po tem zakonu.³⁵⁶
- (2) Inšpekcijsko nadzorstvo po tem zakonu vsak na svojem delovnem področju izvajajo inšpektorji organa, pristojnega za jedrsko varnost in inšpektorji organa, pristojnega za varstvo pred sevanji. Inšpekcijsko nadzorstvo nad fizičnim varovanjem izvajajo inšpektorji inšpektorata, pristojnega za notranje zadeve. Inšpekcijsko nadzorstvo nad načrti zaščite in reševanja za jedrske in sevalne objekte izvaja inšpektorat, pristojen za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami.
- (3) Ne glede na določbe zakona, ki ureja graditev objektov, so poleg inšpektorjev, pristojnih po določbah zakona, ki ureja graditev objektov, za nadzor gradnje sevalnega ali jedrskega objekta z vidika jedrske in sevalne varnosti objekta pristojni inšpektorji organa, pristojnega za jedrsko varnost.
- (4) Pristojni organi iz drugega odstavka tega člena morajo pripraviti letne programe inšpekcijskih nadzorov. Pri njihovi pripravi morajo upoštevati pomen in vrsto nevarnosti zaradi izvajanja nadzorovane sevalne dejavnosti, presojo urejenosti varstva pred sevanjem in presojo upoštevanja določil tega zakona pri izvajalcih dejavnosti.³⁵⁷
- (5) Inšpektorji pristojnega organa morajo poskrbeti, da se ob najdbi vira neznanega izvora vsi po tem zakonu predpisani postopki od morebitnega proženja ukrepov za sanacijo izrednega dogodka do vrnitve v državo izvora, če je ta znana, ali predaje najdenega vira obvezni državni gospodarski javni službi ravnanja z radioaktivnimi odpadki iz 121. člena tega zakona v varno skladiščenje.³⁵⁸
- (6) Inšpekcijski organi iz drugega odstavka morajo delovati usklajeno po načelu sodelovanja inšpekcijskih organov zaradi primarnega pomena zagotavljanja sevalne in jedrske varnosti.
- (7) O nameravanem inšpekcijskem pregledu s področja fizičnega varovanja po tem zakonu mora inšpektorat, pristojen za notranje zadeve, obvestiti organ, ki je izdal soglasje k načrtu fizičnega varovanja po drugem odstavku 143. člena tega zakona.
- (8) V okviru inšpekcijskega nadzora inšpektor lahko.³⁵⁹
 - izdaja odločbe in sklepe ter odreja ukrepe po zakonu, ki ureja inšpekcijski nadzor,

³⁵⁶ BSS Art 76: 1. Member States shall designate a competent authority to carry out tasks in accordance with this Directive. They shall ensure that the competent authority:

³⁵⁷ BSS Art 104: 2. Member States shall ensure that the competent authority establishes an inspection programme taking into account the potential magnitude and nature of the hazard associated with practices, a general assessment of radiation protection issues in the practices, and the state of compliance with the provisions adopted pursuant to this Directive.

³⁵⁸ BSS Art. 94: Member States shall ensure that the competent authority is prepared, or has made provision, including assignment of responsibilities, to control and recover orphan sources and to deal with emergencies due to orphan sources and have drawn up appropriate response plans and measures.

³⁵⁹ BSS Art 76: (b) is given the legal powers and human and financial resources necessary to fulfil its obligations.

- odreja ukrepe varstva pred sevanji, ukrepe sevalne in jedrske varnosti ter ukrepe na področju fizičnega varovanja jedrskih objektov ter jedrskih in radioaktivnih snovi po tem zakonu,
 - odreja prenehanje izvajanja sevalne dejavnosti ali uporabe vira sevanja, če ugotovi, da za izvajanje dejavnosti ali za uporabo vira sevanja niso izdana dovoljenja po tem zakonu oziroma je prišlo do opustitve predpisanih ravnanj z virom sevanja ali z radioaktivnimi odpadki,
 - zapečati radiološko napravo, če ta ne izpolnjuje kriterijev sprejemljivosti za pravilno delovanje,
 - zapečati rentgensko napravo, če je imetnik ne uporablja,
 - odredi prepoved ali omejitev dajanja kontaminiranih izdelkov na trg, njihovo dostopnost na trgu ali odredi njihov umik ali odpoklic kontaminiranih izdelkov s trga in izvede dodatne ukrepe, ki zagotovijo, da se bo prepoved upoštevala,
 - v skladu s predpisi o tajnih podatkih izvaja vpogled v oceno ogroženosti in dokumente fizičnega varovanja s tajnimi podatki.
- (9) Inšpekcijski ukrep za posamezno zadevo varstva pred sevanji in jedrske varnosti izreče tisti izmed inšpektorjev, katerega organ ali ministrstvo je za zadevo pristojno po tem zakonu.
- (10) Zapisnik inšpekcijskega pregleda, med katerim so bile ugotovljene pomanjkljivosti v zvezi z varstvom pred sevanji zunanjih delavcev, mora pristojni inšpektor poslati tudi zunanjemu izvajalcu.³⁶
- (11) Pristojni inšpektor lahko pred predlogom za uvedbo postopka o prekršku zaseže vire sevanja, če oceni, da bi zaradi ravnanja z njimi nastala škoda za zdravje ljudi in okolje.
- (12) Zapisniki o inšpekcijskem nadzoru na področju fizičnega varovanja so tajni in se jim stopnja tajnosti določi v skladu s predpisi o tajnih podatkih.
- (13) Z zapisnikom iz prejšnjega odstavka mora biti poleg upravitelja objekta ali prevoznika seznanjen tudi organ, ki je dal soglasje k načrtu fizičnega varovanja iz 143. člena.
- (14) Pritožba zoper odločbo inšpektorja za prenehanje izvajanja dejavnosti ali uporabe vira sevanja iz osmega odstavka tega člena ne zadrži njene izvršitve.
- (15) Minister pristojen za notranje zadeve predpiše opremo inšpektorjev, ki izvajajo nadzorstvo nad fizičnim varovanjem jedrskih in radioaktivnih snovi in objektov.
- (16) Uprava, pristojna za jedrsko varnost in uprava, pristojna za varstvo pred sevanji, morata vsaka na svojem področju pristojnosti poskrbeti za hitro obveščanje vseh zainteresiranih, vključno s proizvajalci in dobavitelji virov sevanj ter, kjer je to primerno, mednarodnih organizacij, o pomembnih ugotovitvah inšpekcijskih pregledov oziroma s podatki iz poročil o izrednih dogodkih v zvezi z varstvom pred sevanji in jedrski varnosti.³⁶¹

³⁶ BSS Art 104, 3. durgi stavek: If the findings are related to an outside worker or workers, where appropriate, the findings shall also be communicated to the employer

³⁶¹ BSS Art 104 5. Member States shall ensure that mechanisms are in place for the timely dissemination to relevant parties, including manufacturers and suppliers of radiation sources and, where appropriate, international organisations, of protection and safety information concerning significant lessons learned from inspections and from reported incidents and accidents and related findings.

15. KAZENSKE DOLOČBE

177. člen (prekrški)

- (1) Z globo od 5.000 do 250.000 evrov se za prekršek kaznuje pravna oseba, če pa se ta po zakonu, ki ureja gospodarske družbe, šteje za srednjo veliko ali veliko gospodarsko družbo, znaša globa od 10.000 do 500.000 evrov:
1. če brez registracije ali veljavnega dovoljenja izvaja sevalno dejavnost po tem zakonu (18. člen),
 2. če uporablja vir sevanja, ki vpisan v register virov sevanja ali brez dovoljenja za njegovo uporabo (21. člen),
 3. če opusti nadzor nad radioaktivno snovjo brez dovoljenja pristojnega organa (24. člen),
 4. če namerno redči radioaktivne snovi zato, da bi s tem izpolnil pogoje za opustitev nadzora nad njimi (25. člen),
 5. če uporablja zaprt vir sevanja ali njegov vsebnik, ki je mehansko poškodovan ali za katerega se sumi, da bi lahko puščal ali je kako drugače okvarjen (25. člen),
 6. če uporablja radioaktivni strelovod (25. člen),
 7. če kot upravljavec večjega poštnega centra, letališča ali pristanišča, prek katerega poteka uvoz blaga, ki bi lahko bilo radioaktivno kontaminirano ali bi vsebovalo vire neznanega izvora, ali odpadov in obratov za predelavo kovin, ne vgradi sisteme za detekcijo povečane radioaktivne kontaminacije ali povišanega ionizirajočega sevanja ali če ne vpelje postopkov za ukrepanje v takih primerih (26. člen),
 8. če v primeru najdbe vira neznanega izvora o tem ne obvesti organa, pristojnega za jedrsko varnost ali ne izvede odrejenih ukrepov varstva pred sevanji (26. člen),
 9. če kot izvajalec sevalne dejavnosti ne zagotovi izdelave pisnih postopkov za delo, povezanih z izvajanjem sevalne dejavnosti (29. člen),
 10. če kot izvajalec sevalne dejavnosti ne upošteva obratovalnih omejitev, pisnih postopkov in navodil za delo, povezanih z izvajanjem sevalne dejavnosti (29. člen),
 11. če ne seznani izpostavljenega delavca, praktikanta ali študenta o tveganjih za zdravje pri njegovem delu, o vsebini splošnih postopkov in omejitev, povezanih z izvajanjem sevalne dejavnosti, o vsebini postopkov in omejitev, povezanih z določenim delovnim mestom ali delom, ki ga opravlja, o vsebini tistih delov načrtov ali navodil za ukrepanje ob izrednih dogodkih, s katerimi mora biti seznanjen, o pomembnosti upoštevanja tehničnih, zdravstvenih in administrativnih zahtev ter o nujnosti zgodnje naznanitve nosečnosti ali dojenja, ali če ne zagotovi usposabljanja osebe, ki je vključena v izvajanje sevalne dejavnosti, obnavljanja njenega znanja in rednega preverjanja usposobljenosti iz varstva pred sevanji (29. člen),
 12. če kot izvajalec sevalne dejavnosti ne zagotovi usposabljanje oseb, ki so vključene v izvajanje sevalne dejavnosti, obnavljanje njihovega znanja, redno preverjanje usposobljenosti iz varstva pred sevanji (29. člen),
 13. če kot izvajalec sevalne dejavnosti ne zagotovi razvrstitev izpostavljenih delavcev v dve kategoriji glede na verjetnost in velikost potencialne izpostavljenosti (29. člen),

14. če ne zagotovi ustrezne zaščitne in osebne varovalne opreme in preverjanja njene učinkovitosti (29. člen),
15. če ne zagotovi izvajanja nadzornih ukrepov in meritev na nadzorovanih in opazovanih območjih, vključno s predpisanimi pregledi virov sevanja, zaščitne opreme, osebne varovalne opreme, delovnih pogojev in sevalnih razmer ter osebno dozimetrijo, ali če ne zagotovi uporabe ustrezne opreme in postopkov za meritve in oceno izpostavljenosti izpostavljenih delavcev, posameznikov iz prebivalstva ter kontaminacije okolja, ali če ne zagotovi preverjanja učinkovitosti in vzdrževanje opreme za meritve in oceno izpostavljenosti in rednega umerjanja merilne opreme (29. člen),
16. če ne zagotovi zdravstvenega nadzora izpostavljenega delavca (29. člen),
17. če takoj ne obvesti pristojnih organov v primeru preseganja mejnih doz, kontaminacije delovnega okolja, izgubi, kraji ali nepravilni rabi vira sevanja ter v primeru izrednega dogodka (29. člen),
18. če ne izvaja predpisanih ukrepov varovanja virov sevanja (29. člen),
19. če ne izvaja predpisanih ukrepov po prenehanju uporabe vira sevanja oziroma prenehanju izvajanja sevalne dejavnosti (29. člen),
20. če ne izdela ali izvaja načrta ukrepov za preprečevanje izrednih dogodkov in navodila za ukrepanje ob izrednem dogodku, ali če ne izvaja ukrepov za sanacijo po izrednem dogodku (29. člen),
21. če ne vodi predpisanih evidenc ali če ne poroča v skladu s predpisi (29. člen),
22. če kot letalski prevoznik ne izvaja ukrepov varstva pred sevanji za zaščito posadk njegovih plovil pred kozmičnim sevanjem, kadar pričakovana izpostavljenost za posameznega člana posadke presega s predpisi določene doze za posameznika iz prebivalstva (29. člen),
23. če kot izvajalec sevalne dejavnosti, ki je odgovoren za visokoaktivni vir sevanja, ne zagotovi, da usposabljanje in seznanitev delavca, praktikanta ali študenta zajema tudi posebne zahteve za varno ravnanje in nadzor nad tovrstnimi viri (29. člen),
24. če kot izvajalec sevalne dejavnosti povzroči čezmerno obsevanost delavcev, praktikantov, študentov ali posameznikov iz prebivalstva, ali če ne optimizira varstva ljudi in okolja pred sevanji ali če pri optimizaciji varstva pred sevanji ne uporablja doznih ograd (31. člen),
25. če kot proizvajalec ali uvoznik brez odobritve pristojnega organa proizvaja ali uvaža predmete splošne rabe, katerih predvidena uporaba lahko pomeni novo vrsto sevalne dejavnosti (33. člen),
26. če proda ali omogoči kakršnokoli razpolaganje s predmeti splošne rabe, katerih predvidena uporaba ni upravičena skladno z določbami 33. člena tega zakona in ne izpolnjuje meril za izvzetje priglasitve iz petega odstavka 21. člena tega zakona (33. člen),
27. če brez odobritve pristojnega organa izvaja slikanje v nemedicinske namene, pri katerem pride do izpostavljenosti posameznika (34. člen),
28. če razporedi osebo, mlajšo od 18 let na delovno mesto, na katerem bi postala izpostavljeni delavec ali če noseče ženske, ki sama ne želi še naprej delati z viri sevanja, ne premesti takoj, ko ga ta obvesti o nosečnosti, na delovno mesto, kjer se ne dela z viri sevanja ali če doječe ženske takoj, ko ga ta obvesti o svojem stanju, začasno ne premesti na delovno mesto, kjer ni tveganja za radioaktivno kontaminacijo telesa ali če s premestitvijo noseče ali doječe ženske tej s pogoji dela povzroči manj ugoden položaj (38. člen),
29. če razporedi delavca proti njegovi volji na delovno mesto za opravljanje izjemnih nalog ali če delavca, ki je zaradi opravljanja izjemnih nalog presegel mejne doze, brez njegove privolitve premesti na drugo

- delovno mesto ali mu prepove opravljati njegovo običajno delo (39. člen),
30. če kot izvajalec sevalne dejavnosti ne zagotovi izdelave ocene varstva pred sevanji (40. člen),
 31. če ne zagotavlja rednega ugotavljanja izpostavljenosti delavcev (45. člen),
 32. če posreduje pooblaščenemu zdravniku v nadaljnjo obdelavo in v centralno evidenco doz podatke o osebnih dozah izpostavljenih delavcev brez pisne privolitve izpostavljenega delavca ali če brez pisne privolitve razporedi delavca, praktikanta ali študenta na delovno mesto, ki je izpostavljeno sevanju (48. člen),
 33. če kot izvajalec sevalne dejavnosti, ki upravlja jedrski ali sevalni objekt, ne zagotovi delovanja posebne organizacijske enote za izvajanje varstva pred sevanji ali če ne zagotovi, da organizacijska enota za varstvo pred sevanji deluje ločeno od drugih organizacijskih enot ali če kakovost opreme, obseg in vsebina njenega dela ni skladna s predpisanimi pogoji (51. člen),
 34. če kot izvajalec sevalne dejavnosti ne zagotovi, da je varstvo pred sevanji za zunanje delavce urejeno enako kot za delavce, ki so zaposleni pri izvajalcu sevalne dejavnosti, vključno da so dejavnosti, ki jih izvajajo zunanji delavci upravičene z vidika varstva pred sevanji po načelih tega zakona, da se optimizira izpostavljenost zunanjih delavcev vključno z vzpostavitev doz nih ograd in referenčnih nivojev ter da zanje niso presežene mejne doze ter da se za zunanje delavce upošteva omejitve za noseče in doječe ženske ter praktikante in študente (54. člen),
 35. če kot izvajalec sevalne dejavnosti ne preveri, ali je bil zunanji delavec zdravstveno pregledan in ali izpolnjuje posebne zdravstvene zahteve v zvezi z delom na katerega je razporejen, ali če ne preveri, ali je zunanji delavec razvrščen v ustrezno kategorijo glede na naravo dela in velikost pričakovane izpostavljenosti ter verjetnost in velikost potencialne izpostavljenosti, ali če ne zagotovi, da je zunanji delavec primerno usposobljen in seznanjen z ukrepi varstva pred sevanji glede na dela, ki jih opravlja, na podoben način kot zaposleni pri izvajalcu sevalne dejavnosti, ali če ne zagotovi, da zunanji delavec uporablja ustrezno osebo varovalno opremo, ali če ne zagotovi, da se za zunanjega delavca ugotavlja osebna izpostavljenost sevanjem glede na naravo izpostavljenosti in vrsto sevanja, in da se podatki o njegovih osebnih dozah sporočajo organu, pristojnemu za varstvo pred sevanji v centralno evidenco osebnih doz in zunanjemu izvajalcu, ali če ne zagotovi izdelave ocene varstva pred sevanji za dejavnosti, ki vključuje zunanjega delavca (54. člen),
 36. če kot zunanji izvajalec ne zagotovi, da je zunanji delavec seznanjen o tveganjih za zdravje pri njegovem delu, o vsebini splošnih postopkov in omejitev, povezanih z izvajanjem sevalne dejavnosti, o pomembnosti upoštevanja tehničnih, zdravstvenih in administrativnih zahtev in o nujnosti zgodnje naznanitve nosečnosti ali dojenja ter da je usposobljen za izvajanje sevalne dejavnosti (54. člen),
 37. če kot zunanji izvajalec upravljavcu objekta ali izvajalcu sevalne dejavnosti pred začetkom del v nadzorovanem območju ne sporoči podatkov iz četrtega odstavka 49. člena tega zakona (54. člen),
 38. če kot izvajalec sevalne dejavnosti začne z deli z izpostavljenimi delavci zunanjega izvajalca, čeprav mu ta ni posredoval podatkov iz četrtega odstavka 49. člena tega zakona, ali če je iz posredovanih podatkov bilo razvidno, da delavec zunanjega izvajalca po določbah tega zakona ne more opravljati del v okviru izvajanja sevalne dejavnosti (54. člen),
 39. če razporedi delavca na delo v nadzorovanem območju kljub temu, da zanj ni zagotovil meritve prejetih doz pri pooblaščenem izvajalcu dozimetrije ali če ga razporedi na takšno mesto kljub temu, da je pristojni organ ugodil ugovoru na razporeditev (55. člen)
 40. če kot delodajalec ali izvajalec usposabljanja ne zagotavlja zdravstvenega nadzora izpostavljenih

- delavcev, praktikantov ali študentov ali ga ne zagotavlja v predpisanem obsegu ali če ne zagotovi izrednega zdravstvenega nadzora vsakokrat, ko je bila presežena ali obstaja sum, da je bila presežena, ena od predpisanih mejnih doz, ali na zahtevo organa, pristojnega za varstvo pred sevanji (56. člen),
41. če razporedi na delovno mesto delavca, kljub temu, da po ugotovitvah zdravstvenega nadzora ni zmožen za to delovno mesto (56. člen),
 42. če pooblaščenemu zdravniku na njegovo zahtevo ne posreduje vseh podatkov v zvezi z delom, ki ga delavec opravlja v okviru sevalne dejavnosti (56. člen),
 43. če kot delodajalec, pri katerem je bil delavec izpostavljen sevanjem, ne zagotovi zdravstvenega nadzora po prenehanju dela delavca (57. člen),
 44. če opravi radiološki poseg brez dovoljenja ali brez odobrenega programa radioloških posegov ali v nasprotju z odobrenim programom radioloških posegov (74. člen),
 45. če opravi neupravičen radiološki poseg (74. člen),
 46. če ne zagotovi, da so pri radioloških posegih vključeni samo zdravstveni delavci z ustrezno strokovno usposobljenostjo, ali če ne opredeli odgovornosti in nalog napotnih zdravnikov, zdravnikov, odgovornih za radiološki poseg, radioloških inženirjev in medicinskih fizikov (74. člen),
 47. če radiološki poseg izvede oseba, ki ni opravila predpisanega usposabljanja in preverjanja usposobljenosti za izvajalca radioloških posegov (74. člen),
 48. če ne zagotovi rednega nadzora in meritev parametrov delovanja vira sevanja, ki se uporablja za izvajanje radioloških posegov (74. člen),
 49. če izvede radiološki poseg, ki ga ni predpisal ali odobril zdravnik iz 75. člena tega zakona,
 50. če napotnemu zdravniku ni zagotovil merila za napotitev s postopki načrtovanja radioloških posegov (75. člen),
 51. če izvede radiološki poseg brez ali v nasprotju s pisnimi postopki za tak poseg (75. člen),
 52. če ne zagotovi, da je radiološki poseg izveden v skladu z dobro radiološko prakso, da je izpostavljenost pacienta pri diagnostičnem posegu optimizirana tako, da je prejeta doza tako nizka, kot je to razumno dosegljivo ob upoštevanju pričakovanih ciljev posega, da pri optimizaciji radiološkega posega sodelujejo zdravnik, odgovoren za radiološki poseg, pooblaščen izvedenec medicinske fizike in izvajalec radiološkega posega, da je informacija o izpostavljenosti pacienta zaradi radiološkega posega sestavni del izvida, da je prejeta doza v radioterapiji načrtovana za vsakega pacienta posebej in to tako, da je izpostavljenost izven kliničnih volumnov tako nizka, kot je to razumno dosegljivo in izvedljivo v skladu z namenom terapije in da pri diagnostičnem posegu v povprečju niso preseženi odobreni diagnostični referenčni nivoji, ali če nemudoma ne razišče možnosti za optimizacijo radioloških posegov ali ne uvede ustreznih sprememb ob sistematičnem preseganju diagnostičnih referenčnih nivojev (75. člen),
 53. če izvaja posege v prostor brez soglasja organa, pristojnega za jedrsko varnost (94, 95., 96., 103. in 104. člen) ali brez soglasja organa, pristojnega za varstvo pred sevanji (96. člen),
 54. če začne s poskusnim obratovanjem objekta brez soglasja organa, pristojnega za jedrsko varnost (106. člen),
 55. če začne ali preneha z obratovanjem jedrskega ali sevalnega objekta ali če začne z odlaganjem izrabljenega goriva ali radioaktivnih odpadkov ali če zapre odlagališče izrabljenega goriva ali radioaktivnih odpadkov ali če začne ali zaključi razgradnjo jedrskega ali sevalnega objekta ali če zaključi

rudarska dela za opustitev pridobivanja jedrskih mineralnih surovin ali če začne z odlaganjem rudarske ali hidrometalurške jalovine ali če zapre odlagališče rudarske in hidrometalurške jalovine brez dovoljenja organa, pristojnega za jedrsko varnost, ali če shranjuje sveže gorivo na gradbišču jedrske elektrarne ali raziskovalnega reaktorja brez dovoljenja organa, pristojnega za jedrsko varnost, ali če izvaja dolgoročni nadzor in vzdrževanje odlagališč rudarske in hidrometalurške jalovine, odlagališča radioaktivnih odpadkov ali odlagališča izrabljenega goriva brez dovoljenja organa, pristojnega za jedrsko varnost (107. člen),

56. če ne ravna po odredbi pristojnega organa glede izvedbe izrednega varnostnega pregleda ali ukrepov za izboljšanje sevalne ali jedrske varnosti objekta (111. člen),
 57. če kot upravljavec objekta uvaja spremembe in dopolnitve brez predhodne odobritve organa, pristojnega za jedrsko varnost (114. in 115. člen),
 58. če prekorači obratovalne pogoje in omejitve brez odobritve ali v nasprotju z odobritvijo organa, pristojnega za jedrsko varnost (116. člen),
 59. če skladišči ali obdeluje radioaktivne odpadke ali izrabljeno gorivo na kraju nastanka brez dovoljenja organa, pristojnega za jedrsko varnost (119. člen),
 60. če vnaša iz držav članic EU ali iznaša v države članice EU radioaktivne snovi v nasprotju s pravnimi akti EU, ki veljajo na območju EU neposredno, ali če uvaža ali izvaža radioaktivne snovi brez dovoljenja pristojnega organa (124. člen),
 61. če vnaša iz držav članic EU, iznaša v države članice EU, uvaža, izvaža ali izvaja tranzit jedrskih snovi in radioaktivnih odpadkov ali jedrskega goriva brez dovoljenja ali soglasja organa, pristojnega za jedrsko varnost (124. in 125. člen),
 62. če ne zagotovi načrtovanja ali izvajanja ukrepov fizičnega varovanja (142., 143. in 146. člen),
 63. če uporablja jedrsko blago ali ga poseduje v nasprotju z določbami 154. člena tega zakona ali če ne dovoli pregleda jedrskega blaga ali ne sodelujejo pri pregledu s predstavniki mednarodnih organizacij, ki ga ti opravljajo skladno z mednarodnimi sporazumi,
 64. če ne zagotavlja obratovalnega, predobratovalnega ali poobratovalnega monitoringa radioaktivnosti ali če ne opravi monitoringa učinkov sanacijskih ukrepov, odrejenih v primeru izrednega dogodka (156. člen),
 65. če namerno dodaja radioaktivne snovi krmilom, živilom, igračam, osebному nakitu, kozmetiki ali vnaša iz držav članic EU, iznaša v države članice EU, uvaža ali izvaža tako blago (159. člen),
 66. če daje v uporabo delovne ali bivalne prostorov ali daje v promet ali uporabo vodo, živila, krmo in izdelke, ki so onesnaženi z radionuklidi tako, da presegajo predpisane mejne vrednosti radioaktivne kontaminacije (159. člen),
 67. če opravlja dejavnost pri kateri se aktivira material, iz katerega so narejene igrače ali osebni nakit do te mere, jih v trenutku sprostitve v promet ni mogoče zanemariti z vidika varstva pred sevanjem ali če uvaža ali izvaža takšno blago ali takšen material (159. člen),
 68. če ne ravna po odredbi pristojnega inšpektorja ali če uporablja zapečateno radiološko ali rentgensko napravo (176. člen).
- (46) Z globo od 5.000 do 150.000 evrov se kaznuje za prekršek iz prejšnjega odstavka samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost.

- (47) Z globo od 1.000 do 10.000 evrov se kaznuje za prekršek iz prvega odstavka tega člena tudi odgovorna oseba pravne osebe ali odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika ali odgovorna oseba posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost.
- (48) Če je narava prekrška posebno huda zaradi višine povzročene škode ali višine protipravno pridobljene premoženjske koristi ali zaradi storilčevega naklepa oziroma njegovega namena koristoljubnosti, se za prekršek iz prvega odstavka tega člena:
- pravno osebo kaznuje z globo od 15.000 do 750.000 evrov, oziroma, če se ta po zakonu, ki ureja gospodarske družbe, šteje za srednjo veliko ali veliko gospodarsko družbo, znaša globa od 30.000 do 1.500.000 evrov;
 - samostojnega podjetnika posameznika ali posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost kaznuje z globo od 15.000 do 450.000 evrov;
 - odgovorno osebo pravne osebe, odgovorno osebo samostojnega podjetnika posameznika ali odgovorno osebo posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost z globo od 3.000 do 30.000 evrov.
- (49) Z globo od 1.800 do 250.000 evrov se za prekršek kaznuje pravna oseba, če pa se pravna oseba po zakonu, ki ureja gospodarske družbe, šteje za srednjo ali veliko gospodarsko družbo, pa z globo od 3.500 do 500.000 evrov:
1. če ne shranjuje dokumentarnega gradiva na predpisan način (9. člen),
 2. če v predpisanih primerih ne zagotovi pregleda ocene varstva pred sevanji ali če ne pripravi predloga sprememb ukrepov varstva pred sevanji in v zvezi z njimi zagotovi izdelave spremenjene ocene varstva pred sevanji v primeru, ko je to potrebno zaradi izboljšanja varstva izpostavljenih delavcev, praktikantov in študentov ali če se je sevalna dejavnost bistveno spremenila, ali če ne začne z uvajanjem sprememb ukrepov varstva pred sevanji po pridobitvi dovoljenja za izvajanje sevalne dejavnosti (41. člen),
 3. če se ne posvetuje glede varstva izpostavljenih delavcev s pooblaščenimi izvedenci in organizacijami varstva pred sevanji (42. člen),
 4. če ne posreduje rezultatov ugotavljanja meritev doz izpostavljenih delavcev pooblaščenemu zdravniku in z njimi ne seznanja izpostavljenih delavcev ali če tega ne stori ob izrednem dogodku ali v primeru preseganja mejnih doz (47. člen),
 5. če kot pooblaščen izvajalec dozimetrije ne posreduje podatkov o osebnih dozah izpostavljenih delavcev v centralno evidenco doz v predpisanih rokih iz 49. člena tega zakona,
 6. če ne določi odgovorne osebe za varstvo pred sevanji ali o tem ne obvesti pristojnega organa ali če odgovorni osebi ne zagotovi strokovne samostojnosti pri delu in ustreznih delovnih razmer ali če odgovorni osebi ne zagotovi možnosti neposrednega poročanja vodstvu izvajalca sevalne dejavnosti (52. člen),
 7. če ne zagotovi pregleda delovnega in bivalnega okolja ter pripravo ocene prejetih doz, ki jo je odredil pristojni organ (62. člen),
 8. če prodaja gradbeni material iz seznama vrst gradbenih materialov, zaradi katerih je lahko presežen referenčni nivo za gradbene materiale, ne da bi pred tem zagotovil meritve in oceno primernosti pooblaščenega izvedenca za varstvo pred sevanji ali če ne upošteva ukrepov in pogojev, ki jih je za njegovo uporabo določil organ, pristojen za jedrsko varnost (63. člen),
 9. če ne ravna po odredbi pristojnega organa v zvezi z izvajanjem ukrepov za zmanjšanje izpostavljenosti

- delavcev in posameznikov iz prebivalstva in izvajanjem ukrepov varstva izpostavljenih delavcev (64. člen),
10. če ne zagotovi meritev radona na območju z več radona na delovnih mestih v pritličnih oziroma kletnih prostorih oziroma na delovnih mestih na območju celotne Republike Slovenije na lokacijah, kjer je mogoče pričakovati povišane koncentracije radona ali torona (66. člen),
 11. če ne izvaja ukrepov za zmanjšanje izpostavljenosti radonu ali toronu ali če s ponovnimi meritvami ne preveri učinkovitosti izvedenih ukrepov v rokih, določenih v 67. členu tega zakona,
 12. če ne ravna po odredbi pristojnega organa v zvezi z izvajanjem ukrepov za zmanjšanje izpostavljenosti delavcev radonu ali toronu (68. člen),
 13. če pri načrtovanju ali izvedbi novogradenj ali pri rekonstrukciji objekta ne upošteva predpisanih zahtev za zagotavljanje zavarovanja zdravja ljudi pred škodljivimi učinki radona ali torona (69. člen),
 14. če pri opravljanju radioloških posegov ne zagotavlja ocenjevanja in preverjanja radioloških posegov ali če tega ne zagotovi po vsakem izrednem dogodku, ali če se o tem ne posvetuje s pooblaščenim izvedencem medicinske fizike (78. člen),
 15. če kot izvajalec radioloških posegov posreduje podatke o izvedenih radioloških posegih v nadaljnjo obdelavo in v centralno evidenco izvedenih radioloških posegov brez pisne privolitve pacienta ali njegovega zakonitega zastopnika, ali če ne posreduje pacientu na njegovo zahtevo podatkov o dozah, ki jih je pacient prejel med izvajanjem radioloških posegov (79. člen),
 16. če glede posameznih vprašanj sevalne in jedrske varnosti ne pridobi mnenja pooblaščenega izvedenca za sevalno in jedrsko varnost (84. člen),
 17. če ne izvaja programov spremljanja obratovalnih izkušenj sevalnih ali jedrskih objektov ali če ugotovitev programov ne upošteva pri ocenjevanju, preverjanju in izboljšanju sevalne in jedrske varnosti (86. člen),
 18. če kot upravljavec objekta ne zagotovi zadostnega števila usposobljenih delavcev za upravljanje tehnološkega procesa ali če ne zagotovi rednega obnavljanja strokovnega znanja usposobljenih delavcev ali preverjanja njihove usposobljenosti, psihofizičnih lastnosti in odvisnosti od alkohola, mamil ali drugih psihoaktivnih sredstev ali če ne hrani zapisov o opravljenem usposabljanju, vključno z ocenami dosežene strokovne usposobljenosti glede na zahteve za ustrezno delovno mesto za vsakega delavca, ki opravlja za varnost pomembna dela, ali če teh zapisov ne hrani še eno leto po tem, ko je delavec prenehal delati pri njem ali če dela in naloge upravljanja tehnološkega procesa opravlja delavec brez dovoljenja organa, pristojnega za jedrsko varnost (88. člen),
 19. če kot upravljavec objekta ni vzpostavil ali ne izvaja sistema vodenja ali če vanj ni vključil varnostne kulture, nadzora nad dobavitelji opreme in izvajalci, nadzora nad pogodbenimi izvajalci ali postopkov za zagotavljanje vnosa ali vgradnje ustrezne opreme (89. člen),
 20. če ne dopolnjuje varnostnega poročila, če pride med gradnjo ali razgradnjo objekta ali v času poskusnega obratovanja ali v času izvajanja rudarskih del, če gre za izkoriščanje ali opustitev izkoriščanja jedrskih mineralnih snovi, do sprememb, ki vplivajo na vsebino varnostnega poročila (99. in 108. člen),
 21. če ne zagotavlja obratovanja ali poskusnega obratovanja v skladu z odobrenimi obratovalnimi pogoji in omejitvami, ali uporabe pisnih postopkov za obratovanje, poskusno obratovanje, prenehanje obratovanja ali razgradnjo objekta, ali spremljanja svojih in tujih obratovalnih izkušenj, obratovalnih kazalnikov, procesov staranja opreme ali izvajanja ukrepov za zmanjšanje ali odpravo učinkov

- procesov staranja, ali vzdrževanja, pregledovanja ali preizkušanja sistemov in komponent objekta, izdelave in upoštevanja načrta optimizacije varstva pred sevanji, ali nadzora nad dobavitelji opreme in izvajalci del ali če za preverjanje varnosti ne uporablja varnostnih analiz, če je to potrebno (109. člen),
22. če ne pripravi poročila o občasnem varnostnem pregledu ali če na podlagi poročila o občasnem varnostnem pregledu ne pripravi predloga potrebnih sprememb (112. člen),
 23. če kot upravljavec objekta o spremembah ne obvesti organa, pristojnega za jedrsko varnost ali sprememb ne prihlasi organu, pristojnemu za jedrsko varnost (114. člen),
 24. če ne zagotovi izjemnega pregleda varnostnega poročila ali če na podlagi ocenjevanja in preverjanja varnosti ne izdela predloga sprememb varnostnega poročila (117. člen),
 25. če ne poroča o obratovanju objekta na predpisan način (118. člen),
 26. če ne ravna z radioaktivnimi odpadki in izrabljenim gorivom na predpisan način (119. člen),
 27. če ne izvaja dolgoročnega nadzora in vzdrževanja zaprtega odlagališča v skladu s pogoji iz varnostnega poročila (121. člen),
 28. če ne izdela ocene ogroženosti ali če ne izdela načrta zaščite in reševanja ali navodila za ukrepanje ob izrednem dogodku ali če ne izvaja ali zagotavlja izvajanja preventivnih zaščitnih ukrepov (128. člen),
 29. če ne vzdržuje pripravljenosti na izredni dogodek ali če v primeru izrednega dogodka ne izvaja intervencijskih ukrepov po načrtih zaščite in reševanja (129. člen),
 30. če ne uskladi načrta zaščite in reševanja objekta z državnim načrtom ter z načrti zunanjih organizacij ali če načrt ne vsebuje načrta prehoda od izpostavljenosti ob izrednem dogodku do obstoječe izpostavljenosti ali če načrt ne vsebuje zahteve s področja jedrske in sevalne varnosti za sevalne in jedrske objekte (129. člen),
 31. če ne posreduje nosilcem načrtovanja zaščite in reševanja vseh podatkov o visokoaktivnem viru sevanja, potrebnih za izdelavo in izvajanje državnega in občinskega načrta zaščite in reševanja (130. člen),
 32. če ne zagotovi usposabljanja in rednega obveščanja izvajalcev intervencijskih ukrepov o tveganjih za zdravje in o potrebnih preventivnih ukrepih med posredovanjem ob izrednem dogodku (131. člen),
 33. če ne obvešča redno javnosti o pomembnih dejstvih iz načrtov zaščite in reševanja, zlasti pa o predvidenih zaščitnih ukrepih in načinu njihovega izvajanja (132. člen),
 34. če ob izrednem dogodku ne obvešča javnosti in pristojnih organov (133. člen),
 35. če kot imetnik dovoljenja ne sporoči spremembe svojih podatkov organu, ki je izdal dovoljenje (135. člen),
 36. če v kontroliranem objektu ali prostoru, fizično nadzorovanem in vitalnem območju jedrskega objekta delajo osebe, ki ne izpolnjujejo predpisanih pogojev ali za katere obstajajo varnostni zadržki (147. člen),
 37. če ne vodi evidence o osebnih podatkih osebe, ki opravlja ali bo opravljala dela v jedrskem objektu ali če ne posreduje podatkov iz evidence pristojnim organom na njihovo zahtevo (150. člen),
 38. če ne izvede postopka vmesnega varnostnega preverjanja, kadar so za to izpolnjeni pogoji iz 151. člena tega zakona,
 39. če ne vodi evidence jedrskih snovi ali če ne zagotavlja nemotenega delovanja opreme za vodenje

evidenc ali če ne varuje jedrskih snovi in ne organizira njihove hrambe na predpisan način ali o izgubi nadzora nad jedrskimi snovmi ali odtujitvi takoj ne obvesti policije in organa, pristojnega za jedrsko varnost (155. člen),

40. če ne poroča o rezultatih meritev obratovalnega, predobratovalnega, poobratovalnega ali monitoringa u činkov sanacijskih ukrepov (157. člen)
 41. če ne zagotovi dekontaminacije v okviru sanacije posledic izrednega dogodka ali če ne izvede dekontaminacije na predpisan način, kadar radioaktivna kontaminacija ni posledica izrednega dogodka in o tem ne obvesti pristojnega organa (91. člen),
 42. če ne izvede sanacije posledic izrednega dogodka ali dekontaminacije, povezane z uporabo njegovega vira sevanja ali objekta, ali ki mu je bila odrejena s strani pristojnega organa kot izjemni ukrep ali kot posledica opustitve predpisanega ravnanja (163. člen).
- (1) Z globo od 1.800 do 150.000 evrov se kaznuje za prekršek iz prejšnjega odstavka samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost.
 - (2) Z globo od 350 do 10.000 evrov se kaznuje za prekršek iz petega odstavka tega člena tudi odgovorna oseba pravne osebe ali odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika ali odgovorna oseba posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost.
 - (3) Z globo od 500 do 1.000 evrov se kaznuje za prekršek posameznik, če pravni osebi, ki je izvedla varnostno preverjanje in pri kateri je zaposlen, ne sporoči spremembe podatkov, pomembnih za varnostno preverjanje (četrti odstavek 147. člena).

OSNUTEK

178. člen **(višina globe v hitrem postopku)**

Za prekrške iz tega zakona se sme v hitrem postopku izreči globa tudi v znesku, ki je višji od najnižje predpisane globe, določene s tem zakonom.

16. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

179. člen **(postopki in pooblastila)**

- (1) Postopki za pridobitev dovoljenja za izvajanje sevalne dejavnosti, dovoljenja za uporabo vira sevanja, soglasja h gradnji objekta oziroma izvedbi gradbenih ali rudarskih del in dovoljenja za obratovanje, ki do uveljavitve tega zakona še niso bili dokončani oziroma glede katerih je bilo ob uveljavitvi tega zakona že vloženo pravno sredstvo, se dokončajo po dosedanjih predpisih.
- (2) Obstoječi pooblaščenici izvedenci varstva pred sevanji, obstoječi pooblaščenici izvedenci za sevalno in jedrsko varnost, obstoječi pooblaščenici izvajalci dozimetrije, obstoječi pooblaščenici izvedenci medicinske fizike ter komisije, imenovane po določbah zakona iz prvega odstavka 182. člena tega zakona, opravljajo svoje delo do izteka veljavnosti pooblastila ali imenovanja.

180. člen
(predpisi vlade)

- (1) Vlada najkasneje v devetih mesecih po uveljavitvi tega zakona izda predpise iz:
1. desetega in dvanajstega odstavka 16. člena,
 2. četrtega odstavka 18. člena,
 3. četrtega odstavka 21. člena,
 4. četrtega odstavka 26. člena,
 5. četrtega odstavka 33. člena,
 6. četrtega odstavka 35. člena,
 7. petega odstavka 37. člena,
 8. prvega odstavka 63. člena,
 9. prvega odstavka 81. člena,
 10. petega odstavka 87. člena,
 11. tretjega odstavka 136. člena,
 12. drugega odstavka 142. člena,
 13. devetega odstavka 156. člena in
 14. prvega, drugega in tretjega odstavka 158. člena tega zakona.
- (2) Vlada najkasneje v devetih mesecih po uveljavitvi tega zakona uskladi Državni načrt zaščite in reševanja ob jedrski ali radiološki nesreči z določbo drugega odstavka 60. člena in drugega odstavka 130. člena tega zakona.
- (50) Vlada najkasneje v osemnajstih mesecih po uveljavitvi tega zakona sprejme:
1. strategijo upravljanja povečanih izpostavljenosti zaradi naravnih virov sevanja s programom sistematičnega pregledovanja delovnega in bivalnega okolja iz tretjega odstavka 62. člena,
 2. nacionalni radonski program iz prvega odstavka 72. člena.
- (3) Uredba o območjih omejene rabe prostora zaradi jedrskega objekta in o pogojih gradnje objektov na teh območjih (Uradni list RS, št. 36/04, 103/06 in 92/14) velja še naprej kot predpis, izdan na podlagi tretjega odstavka 95. člena tega zakona.
- (4) Uredba o načinu, predmetu in pogojih opravljanja obvezne državne gospodarske javne službe dolgoročnega nadzora in vzdrževanja odlagališč rudarske in hidrometalurške jalovine, ki nastane pri pridobivanju in izkoriščanju jedrskih mineralnih surovin (Uradni list RS, št. 76/15) velja še naprej kot predpis, izdan na podlagi petega odstavka 120. člena tega zakona.
- (5) Uredba o merilih za določitev višine nadomestila zaradi omejene rabe prostora in zaradi načrtovanja intervencijskih ukrepov na območju jedrskega objekta (Uradni list RS, št. 92/14 in 46/15) velja še naprej kot predpis, izdan na podlagi tretjega odstavka 130. člena in tretjega odstavka 174. člena tega zakona.

- (51) Uredba o varovanju jedrskih snovi (Uradni list RS, št. 34/08) velja še naprej kot predpis, izdan na podlagi devetega odstavka 155. člena tega zakona.

181. člen
(predpisi ministrov)

- (1) Minister, pristojen za okolje, najkasneje v devetih mesecih po uveljavitvi tega zakona izda predpis iz devetega odstavka 119. člena tega zakona.
- (2) Minister, pristojen za zdravje, najkasneje v devetih mesecih po uveljavitvi tega zakona izda predpise iz:
1. tretjega odstavka 30. člena,
 2. četrtega odstavka 32. člena,
 3. četrtega odstavka 34. člena,
 4. četrtega odstavka 39. člena,
 5. šestega odstavka 40. člena,
 6. sedmega odstavka 41. člena,
 7. tretjega odstavka 45. člena,
 8. četrtega odstavka 46. člena,
 9. petega odstavka 47. člena,
 10. petega odstavka 50. člena,
 11. tretjega odstavka 70. člena,
 12. devetega odstavka 74. člena,
 13. osmega odstavka 75. člena,
 14. četrtega odstavka 76. člena,
 15. četrtega odstavka 77. člena,
 16. četrtega odstavka 78. člena in
 17. četrtega odstavka 80. člena tega zakona.
- (3) Minister, pristojen za okolje, in minister, pristojen za zdravje, najkasneje v 9 mesecih po uveljavitvi tega zakona izdata predpise iz:
1. četrtega odstavka 9. člena,
 2. štirinajstega odstavka 16. člena,
 3. drugega odstavka 17. člena,
 4. tretjega odstavka 19. člena,
 5. drugega odstavka 20. člena,
 6. drugega odstavka 24. člena,
 7. prvega odstavka 30. člena,

8. osmega odstavka 33. člena,
 9. četrtega odstavka 44. člena,
 10. šestega odstavka 168. člena in
 11. sedmega odstavka 169. člena tega zakona.
- (4) Minister, pristojen za zdravje, v soglasju z ministrom, pristojnim za okolje, najkasneje v devetih mesecih po uveljavitvi tega zakona izda predpise iz:
1. drugega odstavka 30. člena,
 2. četrtega odstavka 35. člena,
 3. prvega in šestega odstavka 43. člena,
 4. četrtega odstavka 51. člena in
 5. četrtega odstavka 53. člena tega zakona.
- (5) Minister, pristojen za okolje, minister, pristojen za zdravje, in minister, pristojen za kmetijstvo, najkasneje v devetih mesecih po uveljavitvi tega zakona izdajo predpise iz:
1. enajstega odstavka 157. člena in
 2. drugega odstavka 160. člena tega zakona.
- (4) Pravilnik o strokovnem svetu za sevalno in jedrsko varnost (Uradni list RS, št. 35/03) velja še naprej kot predpis, izdan na podlagi petega odstavka 7. člena tega zakona.
- (5) Pravilnik o delovanju strokovnega sveta za vprašanja varstva ljudi pred ionizirajočimi sevanji, radioloških posegov in uporabe virov sevanja v zdravstvu in veterinarstvu (Uradni list RS, št. 62/03) velja še naprej kot predpis, izdan na podlagi petega odstavka 7. člena tega zakona.
- (6) Pravilnik o dejavnih sevalnih in jedrskih varnostih (Uradni list RS, št. __/16) velja še naprej kot predpis, izdan na podlagi četrtega odstavka 9. člena, osmega odstavka 89. člena, četrtega odstavka 98. člena, šestega odstavka 99. člena, petega odstavka 106. člena, petega odstavka 108. člena in petega odstavka 113. člena tega zakona.
- (7) Pravilnik o načinu vodenja evidenc o osebnih dozah zaradi izpostavljenosti ionizirajočim sevanjem (Uradni list RS, št. 33/04) velja še naprej kot predpis, izdan na podlagi šestega odstavka 49. člena in sedmega odstavka 79. člena tega zakona.
- (8) Pravilnik o izvajanju zdravstvenega nadzora izpostavljenih delavcev (Uradni list RS, št. 2/04) velja še naprej kot predpis, izdan na podlagi osmega odstavka 56. člena, drugega odstavka 57. člena in tretjega odstavka 58. člena tega zakona.
- (9) Pravilnik o pooblaščenih izvedencih za sevalno in jedrsko varnost (Uradni list RS, št. 50/16) velja še naprej kot predpis, izdan na podlagi petega in sedmega odstavka 85. člena tega zakona.
- (10) Pravilnik o zagotavljanju varnosti po začetku obratovanja sevalnih ali jedrskih objektov (Uradni list RS, št. __/16) velja še naprej kot predpis, izdan na podlagi tretjega odstavka 86. člena, drugega in tretjega odstavka 109. člena, četrtega odstavka 110. člena, devetega odstavka 114. člena, tretjega odstavka 116. člena, petega odstavka 117. člena, tretjega odstavka 118. člena, šestega odstavka 129. člena in tretjega odstavka 132. člena tega zakona.
- (11) Pravilnik o zagotavljanju usposobljenosti delavcev v sevalnih in jedrskih objektih (Uradni list RS, št. 32/11)

velja še naprej kot predpis, izdan na podlagi enajstega odstavka 88. člena tega zakona.

- (12) Pravilnik o čezmejnem pošiljanju radioaktivnih odpadkov in izrabljenega goriva (Uradni list RS, št. 22/09) velja še naprej kot predpis, izdan na podlagi prvega odstavka 127. člena tega zakona.
- (13) Pravilnik o čezmejnem pošiljanju jedrskih in radioaktivnih snovi (Uradni list RS, št. 75/08 in 41/14) velja še naprej kot predpis, izdan na podlagi prvega in drugega odstavka 127. člena tega zakona.
- (14) Pravilnik o fizičnem varovanju jedrskih objektov, jedrskih in radioaktivnih snovi ter prevozov jedrskih snovi (Uradni list RS, št. 17/13) velja še naprej kot predpis, izdan na podlagi 144. člena tega zakona.
- (15) Odredba o določitvi programa osnovnega strokovnega usposabljanja in programa obdobjnega strokovnega izpopolnjevanja varnostnega osebja, ki izvaja fizično varovanje jedrskih objektov, jedrskih ali radioaktivnih snovi ter prevozov jedrskih snovi (Uradni list RS, št. 12/13) velja še naprej kot predpis, izdan na podlagi 144. člena tega zakona.
- (16) Pravilnik o monitoringu radioaktivnosti v pitni vodi (Uradni list RS, št. 74/15) velja še naprej kot predpis, izdan na podlagi enajstega odstavka 157. člena tega zakona.
- (17) Pravilnik o opremi inšpektorjev, ki izvajajo inšpekcijsko nadzorstvo nad fizičnim varovanjem jedrskih in radioaktivnih snovi in objektov (Uradni list RS, št. 42/12) velja še naprej kot predpis, izdan na podlagi petnajstega odstavka 176. člena tega zakona.

182. člen **(prenehanje veljavnosti)**

- (1) Z dnem uveljavitve tega zakona preneha veljati Zakon o varstvu pred sevanji in jedrski varnosti (Uradni list RS, št. 102/04 – uradno prečiščeno besedilo, 70/08 – ZVO-1B, 60/11 in 74/15).
- (2) Z dnem uveljavitve tega zakona prenehajo veljati naslednji predpisi:
 - Uredba o sevalnih dejavnostih (Uradni list RS, št. 48/04 in 9/06),
 - Uredba o mejnih dozah, radioaktivni kontaminaciji in intervencijskih nivojih (Uradni list RS, št. 49/04),
 - Uredba o programu sistematičnega pregledovanja delovnega in bivalnega okolja ter ozaveščanja prebivalstva o pomenu ukrepov zmanjšanja navzočnosti naravnih virov sevanj (Uradni list RS, št. 19/16),
 - Uredba o preverjanju radioaktivnosti pošiljk odpadnih kovin (Uradni list RS, št. 84/07),
 - Pravilnik o uporabi virov sevanja in sevalni dejavnosti (Uradni list RS, št. 27/06),
 - Pravilnik o ravnanju z radioaktivnimi odpadki in izrabljenim gorivom (Uradni list RS, št. 49/06),
 - Pravilnik o monitoringu radioaktivnosti (Uradni list RS, št. 20/07 in 97/09),
 - Pravilnik o pogojih za uporabo virov ionizirajočih sevanj v zdravstvu (Uradni list RS, št. 111/03 in 75/15),
 - Pravilnik o pogojih in metodologiji za ocenjevanje doz pri varstvu delavcev in prebivalstva pred ionizirajočimi sevanji (Uradni list RS, št. 115/03),
 - Pravilnik o pooblaščenju izvajalcev strokovnih nalog s področja ionizirajočih sevanj (Uradni list RS, št. 18/04),
 - Pravilnik o obveznostih izvajalca sevalne dejavnosti in imetnika vira ionizirajočih sevanj (Uradni list RS,

št. 13/04).

(52) Predpisi iz prejšnjega odstavka se uporabljajo do izdaje novih po tem zakonu.

183. člen
(odložitev začetka uporabe posameznih določb zakona)

- (1) Določbe tretjega odstavka 26. člena tega zakona se začnejo uporabljati eno leto po uveljavitvi predpisa iz sedmega odstavka 26. člena tega zakona.
- (2) Določbe 33. člena tega zakona se začnejo uporabljati 1. januarja 2020.
- (3) Določbe 63. člena tega zakona se začnejo uporabljati 1. januarja 2020.
- (4) Določbe 69. člena tega zakona se začnejo uporabljati 1. januarja 2020.

184. člen
(začetek veljavnosti)

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

OSNUTEK